

ప్ర  
రమ  
దును  
హిం  
విశ

వ త్రి ది న చు వ్ర క టి ం వ ం బ దు ను

Post Box No. 212.

312

Telephone No. 212

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ నెవ్వంబరు నెల 21-వ తేది శనివారము } సం. ౧౪౩  
Vol 17 } శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర బాద్రపదమాస బహుళ తృతీయ } 148

## అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే  
వేలకువేలు యోగ్యతా  
వత్తములు పొందియున్నది  
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల  
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.  
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.  
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును  
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట  
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ  
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము  
లలో కూడ వాడుచున్నారు.



అమృతాంజనము  
అన్ని విధములగు నొప్పులకు  
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొరకు  
మోసము గలుగదు.  
చక్కని డబ్బితో నహా నీహా 1-కి రు 6-4-0

ప్రతియింట ముఖ్యముగా ఉండవలసినది  
అమృతాంజనం గిరి  
6, 7 తంబు శెట్టిబిడ్డి, ముద్రాపా  
లేక

109, ఫ్రీరిరోడ్డు, ఫోట్యు, బాంబే ౨౦౦.

బ్యాంకు ఆఫ్ హిందూస్తాన్

లి మి టెడ్.,

30-9-29 తేదిన వాటాల

జాబితా ముగింపగును.

ఈ 1 కి రు 100 ధర గలవి అమృతమునకు గలవు.

ప్రాసెక్టసు, దరఖాస్తుఫారములు కంపెనీ రిజిస్టర్డు

కార్యాలయమునందు దొరకును.

హిందూదేశ మందంతటను ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా

వారి యే కార్యాలయమునందైనను దొరకును.

ముఖ్యగమనింపు:—ఉత్తరములు కార్యదర్శిపేరనే వ్రాయవలెను.



రిజిస్టర్డు ప్రేమదూర్కు

వెద్దాపురం శిల్కుబట్టలు.

నాణ్యమైన సరకులు!

సరసమైన ధరలు!!

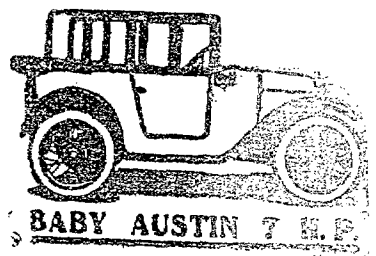
మాపేరుగల ప్రేమదూర్కుల శిల్కుబట్టలు యితరుల శిల్కుబట్టలకంటే నాణ్య  
మైనవనే సంగతి తెలుసుకొందరకు తెలిసిన విషయమే.

మావద్ద అన్నిరకములలోను శిల్కు కండువలు, ధోవతులు, కేటాలు, చీరలు,  
బాట్టలు, శిల్కులున్నూ పొత్తిపంచలు నేపుశిల్కురకములున్నూ వున్నవి. అన్నిరకముల  
వెద్దాపురం శిల్కుబట్టలున్నూ మావద్దనే కరగలవు. వివరములకు యీ దిగువ అడ్రసుకు  
ప్రశ్నించు.

మలిపెద్ది సుబ్రహ్మణ్యం

శిల్కు క్లాత్సు మేన్యూఫేక్చరర్, వెద్దాపురం, (తూర్పుగోదావరిజిల్లా.)

ఆస్టిన్ 7 అమోఘమైన కార్లు



అవి లెక్కలేని పేరుంటున్నచే నామానుబడినవి.  
ఆస్టిన్ ఫ్యాక్టరీవారినండి లై సెన్సును పొంది అమెరికా,  
ఫ్రాన్సు అందు జర్మనీ మొదలగు ప్రముఖముల చేనవేల  
కారులు తయారు చేయబడుచున్నవి.

ఒక గాలను పెట్రోలును 50 మైళ్ళ దూరము అంతకు  
వైగానే పోవును. అది అంత నమృతమైనదిగా నుండుట  
చేతనే ప్రస్తుతము ఇండియాను చేనవేల కారులు  
నడుచుచున్నవి.

బెంగళూరు, మైసూరు, ఉదకమండ్లి మొదలగు స్థల  
ములందు ఒక దఫా దీనియందు ప్రయోగాయినర్హుట  
నిజముగా అత్యంత ఆహ్లాదకరము.

ప్రస్తుతము మేలైన స్ప్రింగింగ్ తో తయారైన మాడె  
లులు చెడుబాటలకు తగినవి.

కచ్చితముగా పంతుప్రకారము కారులు యివ్వబడును.

The South Indian Motor Co.,  
MOUNT ROAD, MADRAS.

సీనుకమఱములు నమ్మకమైన శిల్కుబట్టలు చేర్చుచున్నాం  
ఓ.వి.వో, శిల్కుబట్టలు యివ్వ  
బడును. కచ్చితముగా ఇవ్వం.  
బొంబాయిలో బ్యాంకులలోమూర్ఖు  
ని కొని బహుళ రోడ్డు,  
నాల్గవదేటి, మద్రాసు



## మద్రాసుటాను ప్లానింగుచట్టము

సవరణ బిల్లుయొక్క ఉద్దేశములు, కారణములు

మద్రాసు టౌన్ ప్లానింగు చట్టము 1920 సం॥ లో ప్రవేశపెట్టబడిన కొన్ని సంవత్సరములలోనే అది సవరింపబడవలసిన యవసరము గాన్పించెను. మాంబకం టౌన్ ప్లానింగు స్క్రీము సందర్భమున ఈ చట్టము నమలు పరుచుటలో అనేక చిక్కులు తలస్థించెను. సవరణ స్క్రీము మద్రాసు టౌన్ ప్లానింగు బ్రష్టు చే తయారుచేయబడెను. కాని అందుకు తగిన ద్రవ్యమును చేకూర్చుటకు తగిన స్థితిలో లేనందున, సవరణ స్క్రీమును మద్రాసు కార్పొరేషనున కొప్పగింపవలసివచ్చెను. బ్రష్టు చే తయారుకాబడు స్క్రీమునకు కావలసిన ద్రవ్యసహాయ మొసగబడుటకు చట్టములో నెట్టి నిబంధనము లేదు. స్క్రీమును బ్రష్టునుండి యొక స్థానిక సంఘమునకు గాని, లేక యొక స్థానిక సంఘమునుండి బ్రష్టునకు గాని యే సమయమందయినను ఒప్పగించుటకు గాన చట్టములో నెట్టి నిబంధనయు లేదు. ఇందువలన బ్రష్టు చే తయారు కావడియుండిన కొన్ని స్క్రీములు వెనుకపెట్టబడవలసివచ్చెను. ఇట్టి చిక్కులు లేకుండ చేయు నుద్దేశముతో 1924 సం॥ లో నొక సవరణ బిల్లు ప్రభుత్వము వారిచే ప్రవేశపెట్టబడెను. కాని యీ బిల్లు పెల్లెట్టు కమిటీచే విచారింపబడక పూర్వమే యింకను మరికొన్ని సవరణలు అవసరముగా దొరకెను. కాబట్టి 1924 సం॥ బిల్లు విడిచిపెట్టబడి ప్రస్తుతసవరణబిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినది.

ప్రస్తుత చట్టములో వైన జెప్పబడిన లోపములే గాక యింక ననేకవిధములగు లోపములుగూడ గలవు. "టౌన్ ప్లానింగు" అను పదమునకును "టౌన్ ఇంప్రూవుమెంటు" అను పదమునకును అవసరమగు భేదము గల్పింపబడియున్నది. వీరలకును, పనివాండ్రునకు మాత్రమే గృహనిర్మాణ మేర్పాటు చేయబడినది కాని, యితర విధముల పెద్ద గృహనిర్మాణ స్క్రీములకు చట్టములో ఏర్పాటు చేయబడలేదు. స్క్రీములను తయారుచేయుటలోన, స్థానిక సంఘములయ్యగ్య శిక్షతప్రత్యుత్తరములు జరుగుటలోన, కాలపారగమ అధికమయినది. ఒక స్క్రీము ఆమోదింపబడిన వెంటనే అది ప్రారంభింపబడుటకు

తగిన యేర్పాటు చట్టములో లేదు. స్క్రీముయొక్క వివిధ భాగములు వివిధ సమయములందు నిర్వహింపబడుటకు గూడ అధికార మొసగబడలేదు. ఒక స్క్రీము విషయమున ఆర్కిటెక్టురు పని ముగియక పూర్వమే స్థానిక ప్రభుత్వముచే ఆమోదింపబడుచున్నది. జెబుర్నెంటు కంట్రీబ్యూషను పొందు హక్కులను నిర్ణయించుటకు ప్రకటన గావించబడిన తేదీనుండి ఆరు నెలల అత్యధిక కాలపరిమితి నిర్ణయింపబడినది. చట్టము ప్రకారము ఆర్కిటెక్టురుయొక్క తీర్మానము మార్చబడుటకు విలులేదు.

పైన వివరింపబడిన లోపములను, ఇంక ననేక యితర లోపములను తీసివేయబడుటయే యీ సవరణ బిల్లుయొక్క యుద్దేశము.

ఈ బిల్లు మూలమున, చట్టములో ప్రవేశపెట్టబడిన మార్పులలో యీ క్రిందివి ముఖ్యములు.

- (1) టౌన్ ప్లానింగులో టౌన్ ఇంప్రూవుమెంటు చేరి యుండులాగున టౌన్ ప్లానింగు అనుపదము నిర్వచింపబడుట.
- (2) ఒక స్క్రీముగాని, లేక అందలివివిధభాగములుగాని యితర అధికారులచే నిర్వహింపబడగలగుటకు తగినయేర్పాటు.
- (3) అన్నివిధములగు గృహనిర్మాణమునకును తగిన యేర్పాటు.
- (4) జనసంఖ్యానిర్ణయము లేకుండ అన్ని మ్యునిసిపాలిటీలందును గల అన్ని భూములకును సాధారణ టౌన్ ప్లానింగు స్క్రీములు తయారుకావడుట.
- (5) స్క్రీములను తయారుచేయుటలోన, స్థానిక సంఘముల మధ్య నుత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుటలోన, కాలపారగమ గాకుండజేయుట.
- (6) ఆమోదింపబడిన స్క్రీములు వెంటనే నిర్వహింపబడుట, స్క్రీముయొక్క వివిధభాగములు వివిధ సమయములలో నిర్వహింపబడుటకు విలునట్లు యేర్పాటు చేయుట.
- (7) ఆర్కిటెక్టురు పని పూర్తి యయినపిమ్మటనే స్క్రీము అంత్యముగా నిలిచియుండుట.
- (8) ప్రకటన గావించబడిన పిమ్మట స్క్రీములను మార్చుటకు ప్రభుత్వమున కధికారముండుట.
- (9) జెబుర్నెంటు కంట్రీబ్యూషను పొందు హక్కులను నిర్ణయించుటకు అత్యధిక కాల పరిమితి గాక మిక్కిలి తక్కువకాల

పరిమితి నిర్ణయింపబడుట.

10. ఆర్కిటెక్టురుయొక్క నిర్ణయము మార్చబడుటకు ప్రభుత్వమునకు ఆస్పిలు చేయు నధికారము ఏర్పాటుచేయబడుట.
11. బ్రష్టులకు ద్రవ్యసహాయము మ్యునిసిపల్ రెవెన్యూనుండి నిర్ణయింపబడుట.
12. స్క్రీము ఏసమయమందు నయినను ఒక యధికానండి యింకొక యధికారి కొప్పగింపబడుటకు యేర్పాట్ చేయబడుట.

### సారూప్య పథ శాస్త్రము

అను

### హోమోపతి (తెలుగు)

700 పేజీలు-కాల్చికోబైండు-వెల రు. 3-0-0

ఈ గ్రంథము యీ శాస్త్రముందు కాకినాడలో ఎక్కువ ప్రఖ్యాతి పొందిన డాక్టరు లంక రామరావు హెచ్. ఎం. బి. గారిచే మిగుల సులభతైలిని వ్రాయబడినది. ఇందు యీ శాస్త్రముయొక్క మూలసంగ్రహమున్ను, 101 మూలికలు, 12 లవణములయొక్క తత్త్వమును తెలియజేయు వస్తుగుణదీపికయు సాధారణముగా వచ్చు అన్ని రోగములున్ను, వాటియొక్క చికిత్సయు, అన్ని అవయవములయొక్కయు రోగలక్షణములు వాటి చికిత్సవిధానమును తెలియజేయు సముదాయమంబియు విపులముగా వ్రాయబడినది. ఇందుతో యీ గ్రంథములో వ్రాసిన 118 ఔషధములు వీరి సిద్ధాంతములు 7 ను మెరసి 120 ఔషధములు ఒక చక్కని టేబుల్ పెట్టెయందు దమర్చబడి నవి. ఖరీదు రు. 19-0-0 లు. పుస్తకముతో సహా ఒకే సారి కొనువారికి రు. 21-0-0 లు. 60 ఔషధముల పెట్టె రు. 10-0-0 లు. పుస్తకముతో కొనువారికి రు. 12-0-0 లు. పుస్తకముఖరీదు రు. 3-0-0 లు. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

వలయువారు:-

డాక్టరు లంక రామరావు, హెచ్. ఎం. బి.  
హోమోపతిక్ మెడికల్ హాలు,  
మెయిన్ రోడ్డు, కాకినాడ

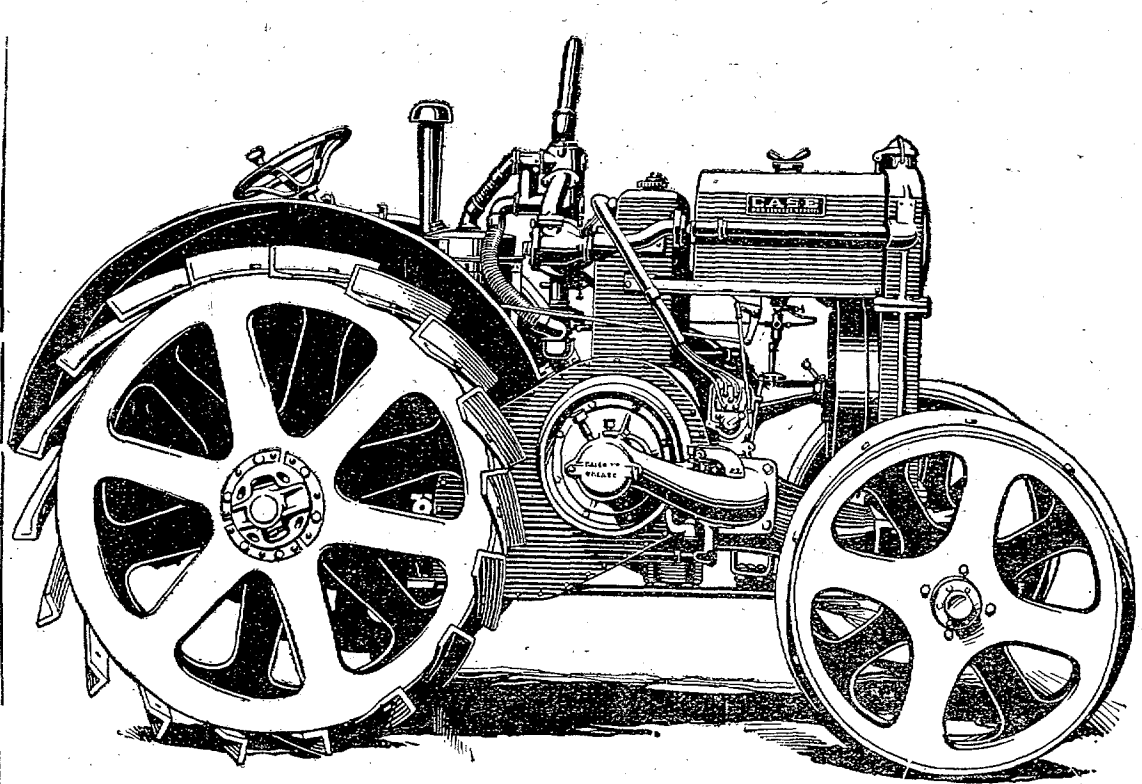
కేన్  
క్రిస్టిన్ ఆయిల్  
ట్రాక్టర్లు

భూస్వాములకు చాల  
యువయు క్తమైనవి.

ట్రాక్టర్లు నువయోగిం  
చిన ఎక్కువ లోతుగాను  
త్వరితముగాను చక్క  
గాను భూమిని దున్నుకొన  
వచ్చును

కేన్ ట్రాక్టర్ల నువయో  
గించిన ఎట్టి గట్టి నేల లందై  
నను సులభముగా దున్న  
వీలగును

మంచి గిలక నొకదాని  
నువయోగించిన వివిధ  
వనుల కువయోగించును.



పూర్తి వివరములు, ధరలు గోరువారలకు చిత్రలిఖితమైన  
కేటలాగులను పంపిండు.

మా స్పీ ఆండు కో లి మి టె డ్

ఇంజనీర్లు

పోస్టుబాక్సు నెం 60, మద్రాసు.

ఏజన్సీలు:-బెజవాడ, కాకినాడ.

## చెన్న పురి హిందీవిద్యాలయము

దక్షిణ భారత హిందీ ప్రచార సభా కార్యదర్శి యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు—హిందీవిద్యనేర్చుకొనుటకు గత సంవత్సరమున దక్షిణ దేశవాసు లనేకులు అధికోత్సాహము జూపినందున ఫలితముగా హిందీప్రచార సభవారు చెన్న పురిలో నొక హిందీ పాఠశాలను తెరవ నిశ్చయించుట ప్రజల్లెల్లరకును తెలిసిన విషయమే. దక్షిణ దేశమందలి నాలుగు రాష్ట్రములనుండియు దరఖాస్తులు పిలువబడెను. మొత్తము మీద నుమారు 80 దరఖాస్తులు కేసు. నెల ఒక్కంటికి 10 రూప్యులవిద్యార్థి వేతనముపైని 20 గురు ఎంచబడిరి. కాని, వీరిలో కొందరు విద్యాలయమును చేర జాలకుండిరి. విద్యార్థి వేతనము పొందకుండ తమ స్వంత ఖర్చులతో విద్య నభ్యసించుట కిష్టపడిన దరఖాస్తులు కూడ అనేకముగా చేరియుండెను. వీరిలో కొందరుకూడ చేర్చుకొనబడిరి. వీరికి విద్యయును, వసతియును, ఉచితముగా నేర్పాటు చేయబడెను. ఇేడు విద్యాలయము 21 మంది యువకులతో నిండియున్నది. వీరిలో 8 గురికి విద్యార్థి వేతన మొసగబడుచున్నది. వీరిలో 10 మంది కేరళరాష్ట్రమునుండియు, 6 గురు ఆంధ్రరాష్ట్రమునుండియు, ముగ్గురు తమిళరాష్ట్రము నుండియు, యిద్దరుకర్నాటకము నుండియు, వచ్చిరి. వీరిలో 6 గురు బ్రాహ్మణులు. తక్కిన వారందరను బ్రాహ్మణేతరులు ఈ విద్యార్థులందరను కలిసి భోజనమున కొక్కచోటనే గూర్చుందురు. ఎట్టి విభేదములనుగూడ పాటించక, యేకకుటుంబమువలె మెలగుచుందురు. వీరిలో 19 సంవత్సరముల ప్రాయము మొదలు 35 సంవత్సరముల వయసు గల వారున్నారు. వీరందరును విద్యాలయమున చేరకపూర్వమే కొంతవరకు హిందీభాషా పాండిత్యమును గడించియుండిరి. వీరిలో ననేకులు అంతకుపూర్వమునుండియే అనేకవిధములగు ప్రజాహితకార్యములలో పాల్గొనుచుండిరి.

తిరువళ్ళిక్కేటి పెద్దవీధిలోనున్న హిందీ ప్రచారసభా కార్యాలయమునకు సమీపముననే విద్యాలయము స్థాపింపబడి యున్నది. విద్యాలయము విశాలముగ ఆనందాలోను, యుందుభాగమున నొక విశాలముగ బయలుప్రదేశముతోను గూడియున్నది. ఇందొక భాగమున ఇవాడీ వ్యాయామమండలివారు తమ విద్యార్థుల నేర్పరుచుకొనియున్నారు. ఇందువలన హిందీ విద్యాలయమందలి విద్యార్థులకు కాస్తోక్తముగ కేరళవ్యాయామ విద్యను పొందుటకుగూడ మంచియవకాశ మున్నది.

విద్యార్థులు రెండుతరగతులుగా విభజింపబడియున్నారు. హిందీ విద్యార్థిభోధనమందు చాల అనుభవము గల పండితులే విద్య గరపబడుచున్నది.

విద్యార్థులందరను ప్రాతఃకాలము 5 గంటలకు నిద్రనుండి మేల్కొని ప్రాతఃకాలావసరములను దీర్చుకొని, కేరళ పరిశ్రమ, స్నానము, మున్నగు పనులను పూర్తి గావించికొని 7-80 గంటలకు పాఠశాలకు హాజరగుచుందురు. ఉదయము 7-10 వరకును మధ్యాహ్నము 1-3 గంటల వరకును విద్య నేర్చుకొందురు. మరి 2½ గంటల కాలము హిందీ పతనమునకు వినియోగింపబడుచుండును. ప్రతి ఆదివారమందును విద్యార్థులు ప్రత్యేకముగ సమావేశమయి హిందీ భాషలో సుపన్యాసములను చర్చలను, జరుపుచుందురు. ఈ సమావేశమును “వాక్యార్థ నిసభ”యని విద్యార్థులు పిలుచుకొనుచుందురు. “మిత్ర” యను పేరుగల యొక లిఖిత మాసపత్రికను ప్రకటించుటకుగూడ నిశ్చయింపబడినది. విద్యార్థులకు రచనాశక్తి సభ నృద్ధిగావించుటకే యీ పత్రిక యుద్దేశింపబడినది. విద్యార్థులు విద్యార్థిభోధనమునం దనుభవము సంపాదించుటకుగాను నగరములో నెలకొల్పబడి యున్న హిందీ తరగతులను కొంతవరకు విద్యార్థుల కొప్పగించుటకు సభవారుద్దేశించుచున్నారు. హిందీ ప్రచార సభవారు ఈ విద్యాలయము నొక స్థిరమగు సంస్థగావించుటకు ప్రజల సహాయమున కేరురుచుచున్నారు.

## నవీన జర్నలు చికిత్స

పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రములలో మిక్కిలిఖ్యాతి చెందినది, ఈచికిత్సలో ప్రాణభీతికలుగు ఆపరేషనులున్న ఇంజక్షనులున్న లేవు. క్రియలు అత్యున్నతము. సకలమైనవ్యాధులు కుదుర్చబడును. మాయొక్క పోప్టువ్వారా చికిత్సలు చాల ఘనతచెందినవి. విగతవివరములగురించి ఈక్రిందివిలాసమునకు వ్రాయుడు.  
DR. P. NAGARAJA RAO, M.D., (Bio)  
BIO-CHEMIST,  
40, Central Avenue, Calcutta.

[క్రొత్తకూర్పు]

తెలుగు

[1927 సం॥ ఫు]

# హిందూ లా

రెంటాలవెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు

11 బి. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు, గ్రంథకర్త. 4280

మల్లాప్రగడ రామచంద్రారావు పంతులుగారు

బి. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు, గ్రంథనిర్మాత.

మంచి అచ్చు, దళసరి కాగితములు, గట్టి కాలికోబైండు, పై అట్టమీద బంగారపు అక్షరములు, 480 పేజీలు, వెల రు. 6-0-0. పోస్టుఖర్చు సహా రు. 6-8-0. విక్రయ డిపో, మైలాపూరు, మద్రాసు.

అభివృద్ధియే ప్రజాభిమానమును నిరూపించునన్న విషయము హిందూదేశపు మిక్కిలి గొప్ప లైఫ్ అన్యూరెన్సు కంపెనీ,

ఓరియంటల్

యొక్క ప్రస్తుతస్థితి వల్ల విస్ఫుటముగ ఉదహరింపబడుచున్నది.

అభివృద్ధి

నూతన వ్యాపారము					ప్రీమియం ఆదాయం				
1925	...	రు.	296	లక్షలు	1925	...	రు.	93	లక్షలు
1926	...	రు.	391	"	1926	...	రు.	106	"
1927	...	రు.	468	"	1927	...	రు.	122	"
1928	...	రు.	585	"	1928	...	రు.	140	"

ప్రజాభిమానమే అభివృద్ధికరమైన లాభములను చేకూర్చుచున్నది.

పూర్తి జీవ భీమాపట్టాలపైన భోగములు ప్రకటించబడును.

1918	...	1000	కి సం॥నకు	రు.	10	1924	...	1000	కి సం॥నకు	రు.	22½
1921	...	"	"	"	10	1927	...	"	"	"	25

గ న క

మీరు మీజీవితమును భీమాచేయుటకై మొదటిదశా లేక మరియొకసారి ప్రయత్నించునప్పుడు ప్రజలమోదమును బడసినట్టియు, అభివృద్ధిలోనున్న ఈ ఆఫీసునకు వచ్చిన

మీకు లాభకర మగును.

పూర్తి వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు

T. SAMBASIVAN, ACTING BRANCH SECRETARY, ORIENTAL BUILDINGS, Post Box No. 8, MADRAS.  
Bangalore Branch: No 1 South Parade, Bangalore. Trivandrum Branch: Trivandrum MGAPATIA SUB-BRANCH, VIZAGAPATAM. TRICHINOPOLY SUB-BRANCH, TRICHINOPOLY

## మీరు చెల్లించువైకమునకు తగిన

ఉభయములు

దొరకు నమ్మకమైన దుకాణమేదీ? యని మీరు నగలను కొనుటకుమునుపే చక్కగా విచారింపి, దీర్ఘకాలమునుండి ప్రజలభిమానము నిమిత్తమే వ్యాపారమును సాగించుచున్నట్టి దుకాణము నందే బేరముచేసి, వెనుక చింతించవలసిన అవసరముండదు. గాన జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన ఈదిగువస్థలమున కే దయచేయుడు.

ఉమ్మడి రాంసయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ.

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.



ఇదివరలో మాత్రం లావాదేవి

చేసినవారి అభిప్రాయమును గమనించితిరా?

మేము తయారుచేయుచున్న పబ్లికముల పప్సరమెట్లు విదేశీసరకులకు మించినవియు, అమోఘమైనవియు, ప్రజల ఆమోదము బడసినదని తెలిపి పడేపడే పెద్ద ఆర్డరుల నిచ్చుచుండుటయే మానరకు శ్రేష్ఠతకు ప్రబల నిదర్శనము. ధరలు తగ్గించబడినవి. స్వదేశీభిమానమును క్రియారూపముగా చూపుడు.

డిపో:—రేర్, బందరువీధి, మద్రాసు.

ది ఈస్టరన్ కన్ థెక్సనరి మార్ట్, 16 ఆదియప్పనాయక వీధి, జి. టి. మద్రాసు.



విజెంటు కావలెను:—మద్రాసు గవర్నమెంటు ఇంకు

ఫాక్టరీని మేము తీసుకొని మిక్కిలి శ్రేష్ఠతమైన అన్నిగంనుల సిరాలు ధరలు తగ్గించి స్పష్టమయిచేయుచున్నాము. వివరములకు ఈదిగువవిలాసమునకు వ్రాయులెను నరసింహం అందు కంపెనీ, లిమిటెడ్., 108 ఆర్మీనియ్కోవీధి, మద్రాసు

## గొప్ప శాస్త్రీయ పరిశోధనము రసాయన బంగారపుగాజులు

ఈ గాజులను మంచి బంగారుగాజుల దగ్గర పెట్టిచూచి వీని భావమును గమనింపుము. ప్రముఖులను కొనెడివారే సుక్తింపబడిన బంగారుగాజులని భ్రమపడి య 200 కిన్నునకట్టిరి. అన్ని విధముల పరీక్షయొనర్చిచూడుదు. కల్లుకుకాని యిది యుండును. స్త్రీలచేతుల కలం కరించి విచ్చేయుచుండు. ప్రకాశమానముగాను, ఆకర్షణీయముగా నుండును.

12 గాజుల పైర్ వివిధ డిజైనులు. రు 4/8  
(50 లిక్విడ్ టెంజన్. 8 సైజులలో సైజునకు 4 చొ॥  
సప్లయ చేయబడును).

కంకాహారము, సీమకములములతో నమర్చి  
నవి. 1 కి రు 2/8.

4 గుండీలు, చేతిగుండీల జత కలసి సెట్. రు 4/8.

కంకాహారము, మంచి నగిషీపనిగలది. రు 7/-

పాకెట్ లును, మంచి డిజైనులలో పెండ్లెంటుతో సహా.  
రు 4/-

వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం

అమృతమునకు సాంపిల్ కేసు

2 డెజన్ గాజులు (వివిధ సైజులు, డిజైనులు గలవి)  
2 సీమకములముల దగ్గుల జతలు, ఒక కంకాహారము, ఒక  
మెడనీలము, ఒక సాదాగొలుసు, ఒక సెట్ గుండీలు, పైర్  
ఈ అయిదోడు, కలసి అద్భుతముగా డబ్బుపంపినవార్కి-  
రు 24/- లకు. పిలిగా పంపిన 24/12- పంపబడును.

కొలది కేసులు మాత్రమే కలవు

ఆర్డరుచ్చినప్పుడు గాజు మధ్యకొలతను తెలుపుదు  
మీరు పచ్చిన డిజైనుల మేము పంపెదము. ఆ భారము మా  
మీద పడుదును. ఉత్తరములు యింగ్లీషులో వ్రాయవలెను.  
తేనివో గమనింపుమును.

ఆద్రసు, స్పష్టముగా వ్రాయుదు.

**D. M. MASTER,**

Dept., A. P. Bandra, Bombay.

## రక్తముయొక్క హీనత అనగా

నేమి?

హీని నెదిరించు తెట్టు?

రక్తముయొక్క హీనత అనగా రక్తములో ఇ  
నుకూల తేలికత. అందువలన పాండురోగము,  
నిన్నట్టు, నరకంబలహీనత మొదలగునవి కలిగి  
మీ రక్తంలోకమునకు పోయినట్లు తలపించి జీవిత  
మత్యామీనకర మునిపించును. రక్తము న కినుమును  
విస్తారముగా లభింప చేసి దానిని సారవంతము  
గను, ఎక్కుగ నుండునట్లు చేయుటవలన ఆస్తితి  
తో పోయినను, ఇందలకు శ్రేష్టమైనమార్గము రక్త  
ము యొక్క హీనత జీర్ణింపజేసికొనగల ఇనుము రూ  
పము మరలగా నేవించుటకు సులభ మగుటయే గాక  
చాకయై ఐరన్ జెలాయిడ్సును నేవించుటయే.  
14 డెజనులకు నెరిపడునది రు. 1. 40 రోజులకు  
నెరిపెనునది రు. 2. 12-0 లు. అవి నాలుగురక  
ములుగా తయారుచేయబడినవి. నెం. 1. పండ్రెం  
డు సంవత్సరముల లోపు బాలు రకును, నుకురూ  
రిణులకు స్త్రీలకును. నెం. 2. వయసువచ్చిన వా  
రికి. నెం. 3 (వ) పురుషులకు ప్రత్యేకము నెం.  
3. వి శేష పరిచర్యకము.

జాబుల క్రమముగా నేవించుదు అందువన మీ  
రు విచారించుదు. 4

మౌజుమౌజుగలగుగలవారు మార్బిన్ అండ్

హోల్స్ కొంపె, లిమిటెడ్.

ప్రశ్న

విద్యార్థులు నిరంతర 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు  
భిక్షు-0-0-0 ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0; ప్రశ్న వ్రాయు కాల  
మును తెలుపవలెను.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి

## శ్రీరామకృష్ణసమాజము

ఆంధ్రశాఖ

(పిన్నింటి సుబ్బారావుగారు)

ఆంధ్రదేశములోని నాయకులు యితరుల బెజవాడ యం  
దు గుమిగూడి, ఆంధ్రసంఘమునందు లోటుపాట్లను సరిచే  
యుటకు ఒక దైవజ్ఞ కళాశాలను స్థాపించి దానిమూలమున  
ప్రచారకుల తయారుజేసి, హిందూమతమును ప్రచారము  
చేయించ వలయుననియు, బైబులువలె, గీతను విరివిగ వ్యాపింప  
జేయవలయునని తీర్మానించుకొనిరి. ఈ యూహ మందిదియే  
యైనను, యిట్టి సత్కార్యమును నెరవేర్చుటకు శ్రీయుత పల్లూ  
రి నూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు చెప్పినట్లు అధ్యము  
రెండులక్షల రూపాయలైన ను కావలసియున్నది. ఆంధ్రనాయకు  
లీరిత చేయుటకంటె స్వల్పత్యాగముతో విశేష ఫలమునిచ్చు మార్గ  
మునుచేపట్టుట మంచిది. శ్రీరామకృష్ణ సమాజసంఘమును నొకదా  
నిని మన యాంధ్రరాష్ట్రమున నెలకొల్పుట శ్రేయోదాయకము.  
ఆంధ్రులలో విద్యావంతులైన ప్రతివారను, చివరకు విద్యార్థి  
మొదలు, హూణభాషా సంపర్కములేని రైతువరకు, శ్రీరా  
మ కృష్ణుని నామమును, స్వామి వివేకానందుని నామమును వి  
నియుండురు. వీరల పవిత్ర యువదేశములను, వీరల మతమును,  
ప్రతిక్రమమునకు, ప్రతిగృహమునకు గొంపోవుటకన్న ముఖ్య  
ముగు నేవయు, మత ప్రచారము యింకొకటిలేదు. నేడు ఆంధ్రు  
లు యభిలషించుచున్న సంస్కరణము లన్నియు యాసమాజమున  
గలవు. హిందూదేశమునకు నేటికాలము ననుసరించి నిజమగు మత  
మును, యాసమాజము యుపదేశించుచున్నది. వీరలు చేయు  
ప్రజాసేవకునమైనది. ఈసమాజముందు తరిగిదుకొందు విద్యార్థులు  
నిజమగు మానవత్వమును గలిగియుండురు. మద్రాసునందలి శ్రీరా  
మకృష్ణవిద్యార్థిగృహమును చూచుచో తెలియగలదు. ప్రచా  
రకులకు వలయు శాంతము, ప్రేమ, పని నేర్పు, పట్టుదల, యు  
త్సాహము, యాసమాజమున కాననకు. ఈసమాజముందలి స  
న్యాసులను గాంచుచో, వారి తియ్యనీ, ముద్దులొలుకు మాటలచే  
వారికి క్షిప్రామర్శములువెల్లడి కాగలవు. నిజమగు దైవిసంపత్తు  
బడయవలయు నని దలచుచో, యాశ్రీరామకృష్ణశ్రమము దప్ప  
యింకొకటి తోడ్పడజాలదు.

మన మదరాసు రాజధాని యందు చెన్న ప  
ట్టణములో యాసమాజము చాలకాలము క్రిందటనే స్థాపింపబడి  
నది. ఈసమాజమునకు ప్రపంచమున 504 బ్రాంచిలుగలవు. దక్షి  
ణదేశమున కొన్ని శాఖలు ఏర్పాటు చేయబడియున్నను, ఆంధ్రు  
లలో చాలమంది విద్యావంతు లీసమాజముందలి యుత్సాహి  
భావములను గుర్తించియు, యిట్టి బ్రాంచిని ఆంధ్రదేశమున స్థా  
పింపకుండుట కోచుచును. మద్రాసు పట్టణముందలి శ్రీరామ  
కృష్ణసమాజస్థాపనకు కారకులగువారిలో మనఆంధ్రులు ఏకొలది  
మందైనను యుండురని నమ్మకములేదు. విద్యార్థి గృహముందు  
మాత్రము కొంతమంది ఆంధ్రవిద్యార్థులు గలరు. శ్రీరామ కృష్ణ  
సమాజముందలి సన్యాసులలో గాని బ్రహ్మచారులలోగాని,  
ఆంధ్రులు ఏ ఒకరిద్దరో మాత్రముండిరి. ఆంధ్రులకు యీ సమాజ  
ముందు విశేషమగు తావులేదు. దీనికంతటికిని మన ఆంధ్రులకు,  
యాసమాజముయొడ గల మూగభావమతప్ప వేరుగాదు. ఆంధ్ర  
సంఘమునకు చాలనేకచేయుటకు కుతూహలపడుచున్న, యీ  
శ్రీరామకృష్ణసమాజము యొక్కలాభమును మనము గుర్తించె  
దముగాక.

ఈ శ్రీరామకృష్ణసంఘమువారు కఠిన మానసికములకు  
తమ సాధకముల నిచ్చుటలో అగ్రగణ్యులు. సన్యాసమునలననే  
మోక్షముగలుగు ననియు, యోగమునలననే మోక్షముగలుగునని  
యు కర్మవలననే మోక్షముగలుగు ననియు భేదములే మోక్షము  
గలుగుననియు చెప్పెడి యర్థము తెలియని మతబోధకులవలెగాక  
యీరామకృష్ణసంఘమువారు, సరియగు, దేహ, మన సత్త్వముల  
గ్రహించి, వాని కనుకూలమగునీతి, బోధించుచు, పితరాధకు  
లను తయారుచేయుచుండిరి. వీరికి ప్రజాసేవయే ముఖ్యధర్మము.  
ఇట్టి శ్రీరామకృష్ణసమాజమును మన ఆంధ్రదేశమున తప్పక స్థా  
పింపవలసియున్నది.

ఇటీవలకొందరు ఆంధ్రవిద్యార్థులు యీశ్రీరామకృష్ణ  
సమాజమునొక ఆంధ్రశాఖను స్థాపింపవలయునని ప్రయత్న  
ములు చేయుచుండిరి. శ్రీరామకృష్ణసమాజమువారుగూడ,  
యాంధ్రులలోకిను సఫలీకృతముచేయుటకు సిద్ధమగునండిరి.  
దీనికి ప్రాతిపదికముగ బెల్లూరు మతమువారు స్వామిఘనానం  
దలను ఆంధ్రదేశముందు సంచారము చేయుటకై పనియుండి  
రి. శ్రీస్వామివారు గుంటూరును చూచుకొని యిప్పుడు బెల్లూరు  
నందు సంచారముచేయుచుండిరి. వీరు మొనట శ్రీరామకృష్ణ  
పరమహంసులవారి యుపదేశములను వారిసాధనగ్రంథములను,  
శ్రీవివేకానందస్వామిలవారి యుపదేశములను, యుపన్యాసులను  
పూర్తిగ తెలుసునం దచ్చువేయించుటకై ప్రయత్నములు చేయు  
చుండిరి. కొన్ని గ్రంథములు తర్జుమయై ముచ్చువేయుటకు సిద్ధము

గానున్నవి. ఈసమకార్యమునకై అధ్యము రు 15వేలు కావ  
లసియున్నది. శ్రీఘనానందస్వామిలవారు, ఆంధ్రదేశమునందా  
యాతావుల సంచారముచేయుతరి యాంధ్రులు వీరికి తోడ్పడె  
దరని నమ్మెదను. ఈసమాజమువారు క్రమక్రమముగ రామకృ  
ష్ణసమాజముందలి గ్రంథము లన్నియు తెలుగున నచ్చు  
వే యుటయే గాక ఆంధ్రదేశమునందు, ఎవ్వ  
రైన యుదారవంతులు శ్రీ రామకృష్ణశ్రమమును స్థాపించుట  
కొకగృహమును ఖాళీస్థలమును ఏబిడ్డయందైనను యిచ్చినచో  
యా సంఘమువారు, అచ్చట యీ సమాజమును స్థాపించుటకు  
సిద్ధమగు నుండిరి. ఒక్కగృహమును, స్థలమును యిచ్చుచో మి  
గతా పనులన్నియు, యీ సమాజమువారే స్వప్రయత్నముపై  
చేయుటకు యత్నించెదరు. మొదట నెలకొల్పుటకు తాత్పరి  
చాలును. ఇట్లువీతావుననైనను స్థలము లభించుచో దానినియూం  
ధ్రదేశమునకు ముఖ్యస్థానముగ నేర్పరచి, యాంధ్రరాష్ట్రమున  
ఒక బ్రాంచిని స్థాపింపగలరు. ఇట్లు స్థాపించి, యాంధ్రదేశము  
నకు వారు చాల సహాయము చేయగలరు. శ్రీరామకృష్ణుని యు  
పదేశములగూర్చి యొక మాసపత్రికను నెలకొల్పి దానికిచందా  
సం॥కు 1-0-0 మాత్రమే పెట్టి, యీ యమాల్వసందేశమును  
ప్రతిగృహమునకును. నందచేయుదురు. ఇదియట్లుండ, ప్రచార  
కులను తరిగిదుజేసి, ప్రతిగ్రామమునకు బంపి, హిందూమతమును  
బోధించెదరు. ఆంధ్రసంఘమునకు నేనచేయగలరు.

ఆంధ్రులలో విద్యావంతులకును, శ్రీ రామకృష్ణ సమా  
జమువారికిని, మనరాష్ట్రములో యొకసంఘమును స్థాపింపవల  
యునని కుతూహల ముండుటచే, యీతరుణము చెడగొట్టక, ఈ  
దారస్యభావు లీకార్యమునకై ప్రయత్నింప గోరుచున్నాను.  
ఇట్టి పవిత్రకార్యమునకై చేయుత్యాగము ఏవిధస్థాయిగ నుం  
డగలదు. ఆంధ్రవిద్యావంతులలో చాలమంది, యీ సమాజము  
పై యభిమానము గలిగియుండిరి గావున వారైనను, అధికముగ  
ధనమునిచ్చి యీ శ్రీరామకృష్ణ ఆంధ్రశాఖను స్థాపించుట యో  
గ్యము. శ్రీరామకృష్ణ సమాజముపై యభిమానముగలవారు,  
ఆంధ్రులలో ముఖ్యముగ విద్యావంతులలోను, అధికారులలో  
ను, జమీందారులలోను, ధనికులలోను గలరు. వీరందరు ఒక్కొ  
క్కరు రు 100. చందావేసికొని నచో, శీఘ్ర కాలము  
లో యీ సంకల్పము నెరవేరగలదు. ఆంధ్రులు వేరువేరు సమా  
జములు సృజించక, యిట్టిత్యాగమును జూపి యీ సమాజమును  
నెలకొల్పి ప్రార్థితులు.

నాశీ రామకృష్ణ సమాజముతో చాలకాలమునుంచి  
పరిచయముగలరు. ఆంధ్రరాష్ట్రములో, యీ సమాజమున కొక  
శాఖ లేకుండుట, రాష్ట్రమున కంతటికిని చాలలోపమని తెలిసి  
కొంటిని. ఈసంఘమువలన, ఆంధ్రులకున్న 2 మతముందలి యాక  
యములు నెరవేరగలవు. ఆంధ్రులు ముఖ్యముగ మతముందు రుచి  
గలవారగునక, యీ సమాజమువలన పెక్కులాభములు బడ  
యగలరు. ఆంధ్రనాయకులలో, సంఘమును బాగుచేయవలయు  
నని సంకల్ప ముదయించుటచే, యీ సమాజమును, ప్రతిష్ఠించు  
టకు తగు కృషిచేయుదురనితలచెదను. భగవానుడగు శ్రీ రామ  
కృష్ణ దేవుడు ఆంధ్రుల కీసత్సంకల్పమును పుట్టించి, సంఘభివృ  
ద్ధికై తోడ్పడుగాక. ఆంధ్రు లీసంగతిని గ్రహించి ప్రత్యేక  
మతసమాజములను సృజించకుండురుగాక.

## స్వామిజీ దివ్యప్రభావము

భూత భవిష్యత్ వర్తమానకాలములయొక్క సంగతి  
గొప్పయోగి అని పేరొందిన స్వామి ప్రేమానందజీ వారియోగ  
సాధనవల్ల తెల్పబడును. ఇండియా భర్తా సిలోను నందంతటను  
12 వత్సరములనుండి ఖ్యాతిగాంచినది. దర్శనభాగ్యముబ్బని  
వారనేకులవల్ల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. 5 ప్రశ్న  
లకు రు 1. సంవత్సరపు జీవితం నెలవారిగా చెప్పుటకు రు 2  
వారములవారిగా చెప్పుటకు రు 5. జీవితమును వ్రాయుటకు  
పరీక్షరునుము రు 5. పూర్తి జీవితము పుట్టినదాది చచ్చువరకు  
వ్రాయుటకు రు 10. విశి చార్జీలు ప్రత్యేకము. పుట్టినతేది లేక  
వ్రాయుకాలము తెలుపవలెను.

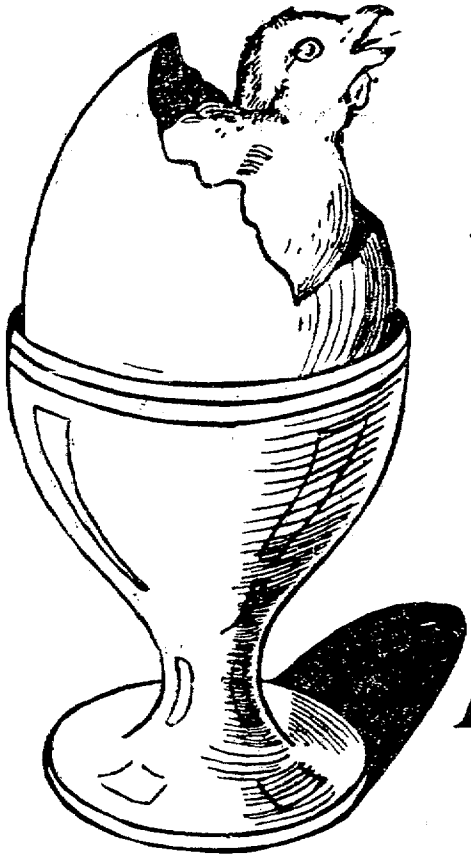
PROF. S. N. BOSE, B. A.  
Swami Premananda Asramam, 8, Beadon Street  
P. O. Box 11418, Calcutta

## WANTED.

DOCTOR for Mission Dispensary in the  
Nizam's Dominions.  
Apply to Rev.—C. G. EARLY,  
LUXETYPET,  
Nizam's Dominions.



*You take  
a chance*



*with  
an egg at  
breakfast  
BUT*

*you can't  
go wrong  
if you insist  
on having*

**POLSON'S  
FRENCH  
COFFEE**

*the ideal breakfast coffee*

A PRESENT TICKET IN EVERY 1lb. TIN

ప్రాతఃకాలమున కోడిగుడ్డు దొరకుట దుర్లభమైనప్పటికి, పాల్సన్స్ కాఫీని నమ్మకొనినయెడల ఎప్పటికి తప్పిపోదు. ఉదయమున త్రాగుటకు మిగుల ఆహ్లాదరకమైనది. 1 పౌను డబ్బీలో ఒక బహుమతి టికెట్ కెట్టుండును.

**హత్యలు**  
(ఒకవిలేఖరి)

లావనూరు గ్రామం

పులివెందుల తాలూకా సింహాద్రి పురమునకు ఛేరిన 45 సంవత్సరములు పయస్సుగల అశ్వర్థరెడ్డిగారి అశ్వర్థరెడ్డి అనునతడు సింహాద్రి పురమునుండి కొండాపురం కైల్వే వైవకోకు బం

డి తోలుకొని వచ్చుచుండగా లావనూర్ కోడుదగ్గర (కడప జిల్లా) హత్యకావించబడెను. బండిలో—ఒక స్త్రీయును, ఒక మహమ్మదీయుడును, సింహాద్రి పల్లెనుండి కొండాపురం కైల్వే వైవనుకు ప్రయాణము చేయుచుండిరి. బండిలో యుండిన స్త్రీ యొడ్డనుడు వైవమున్న కొన్ని సాత్తులున్న అపహరింపబడెను. హత్య కాబడినవాని మృతక శేబరమును చాల కష్టపడి పోలీసువారు పత్రాతీసిరి. హత్య కారణము తెలియలేదు. ఎవరిని అరెస్టు చేయలేదు. పోలీసు విచారణజరుగుచున్నది.

**వేషరాల గ్రామము**

తోగల భుమునకు చేరిన చిన్నమాని మంతయ్య అను 16 సంవత్సరములు ఈడుగల యువకుడు తనగృహములో వేతనేసి కొనుచుండగా సాయంకాలమువేళ హత్య గావించబడెను. ఏదో కోడిపంఠమునకై జరిగిన మనస్తాపమే ఈ హత్యకు కారణమని తెలియుచున్నది. జమ్మలయడుగు సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు వేర ఫలమునకు విచారణకై వెళ్లియుండిరి. పోలీసువిచారణ యింకను జరుగుచున్నది. ఎవ్వరిని యింతవఱకు అరెస్టు చేయలేదు.

## ఒక ఆదర్శసియమైన

### సహకారపద్ధతి

మీవర్తకము, వ్యాపారము, వివాహము, విద్య  
యెట్టియు మున్నగువాని నిమిత్తము

పడ్డిలేకుండా ఋణములు

రు. 5,000 వరకు.

ఎప్పుడైనను దరఖాస్తు

చేయవచ్చును

ప్రవేశము రూ 1/- మాత్రమే

ఈ తరగతి ప్రజలు లింగ్లీషులోనే వ్రాయవలెను.

అడ్మినిస్ట్రేటరు ఫారముకొనుటకు, తదితర వివరముల  
కొనుటకు అ. 0-4-0 తపాల బిల్లులను పంపవలెను.

Messrs A. P. VINE & Co.,

Managing Agents,

Ferozepore City

(Punjab.)

తంజివిలాసము:- మొదట పి.వి. వైస్ అండు కో

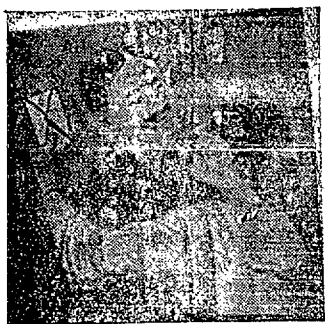
గ్లోబ్ మేనేజింగ్ ఏజెంట్స్

టెలిఫోను నెం. 222.

ఫిరోజ్ పూర్, పంజాబ్.

## BREAK PILLS

మూలకాంక్షలను యావన వంతులుగా జేయును



పలుక బడిన పి  
ర్యమును గట్టి పు  
చును. ఎప్పుడు  
పు బలమును కలు  
గజసి సంపాద  
ఖ్యమునకు అవకా  
శ మిచ్చును, శరీర  
మునకు తేజస్సు క  
లుగ జేయును.

టునుండి ముఖముబంధి మైన వాడైనా వైష్ణవ తేజమును.  
1 గంటలో విడిచి కచ్చిత శక్తినికనవరచి అనంతమును కలుగ  
జేసి శ్రీ పురుషులను తమిది నొందించు తైరాగిచిటిక రస  
వివగంధకామల కలింతులను.

20 మాత్రము సీసా రు 2-0-0 60 మాత్రము సీసా రు 5-0-0

ఆర్య వైశ్య ఆశ్రమం

వికాశోత్ పిటి, (గంజాంజిల్లా.)

వ్యాధి పీడితులకు వర్తనాదమగు కిమందులను

జ్ఞాపక ముంచుకొనుదు



## స్టేర్స్ ఆంటి మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రము

జ్వరములకు నొప్పుల మువయోగించును. పెద్దయిన  
జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-కి రు 1-0-0

## స్టేర్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి

వెంటనే నివారించ గలదు. సీసా 1-కి రు 1-0-0

## స్టేర్స్ కక్కువా దగ్గు నివారిణి

పసి పిల్లలకు మిక్కిలి ఉపయోగము. సీసా 1-కి రు 1-0-0

G. S. STEERS,

21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

## మాదీఫలరసాయనము

సర్వవైద్యములకు సంజీవి వంటిది. గర్భిణీ  
శ్రీలకు చాల మంచిది. నోట నీరుగుట, వికా  
రము, గుండెలో మంట, తల తిరుగుట, ఇత్యాది  
దుర్గుణములను బోగొట్టును. వెల బుడ్డి 1కి 1-8-0.

## సంగీత సభ

ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ గారిగానము

"ఆంధ్రనటప్రకాశిక" నిర్వేత (ప్రముఖ యజ్ఞనారాయణ  
శాస్త్రిగారు)

మద్రాసునందలి 'గోకేట్' హాలులో "ది మ్యూజిక్ ఎకా  
డమి"వారి యజ్ఞమాన్యమున ది 1-9-29వ తేది సా॥ 5 గం॥ కు  
పూనావాస్తవ్యులు సుప్రసిద్ధ సంగీతవిద్వాంసులు అగు శ్రీయు  
త, ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ గారు, గాత్రమున గానము  
నర్పియుండిరి. ఏతదవరమున గన్నట్టి గాంధర్వవిద్వారహస్య  
ములు, కేవల ధ్వనియాలాపన ప్రాగల్భములు అంగ్యంగం  
బంధిసరససామరస్యములు, గాయకలోక మంతకును మిక్కిలి  
తెలియదగినవి. అందలి ఒకకొన్ని ఆలాపనపద్ధతులు, ఎల్ల సంగీత  
విద్వార్థులు ముఖ్యముగ గ్రహింపదగిన వనుటయు సత్యమారము  
కాదు.

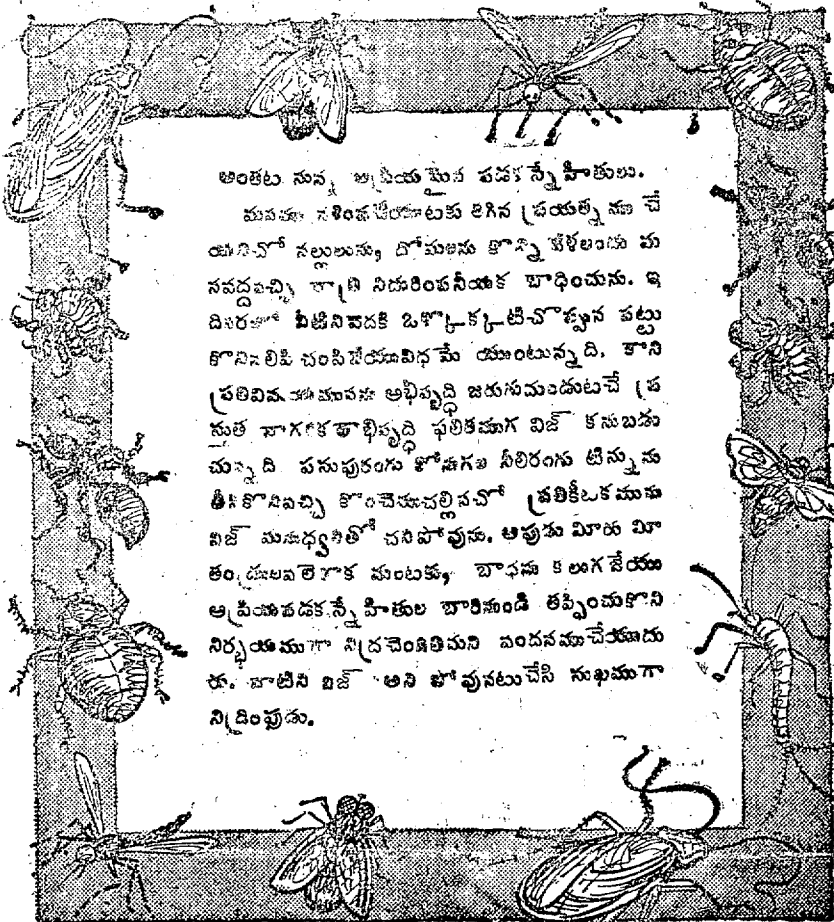
శ్రీయుత అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ గారు దాదాపు నలువది వ  
త్సరముల ప్రాయమును గలిగియుండురు. పూనా మహాపట్టణము  
లోని ఆర్ష గానకళాశాలనుండి పిన్సిపాల్ పదవి నలంకరించి  
తాముగ్రహించిన సంగీతవిద్వారహస్యములనెల్ల అప్పటివిద్వార్థి  
బృందములకు పుష్కరములనున్నరు. భారతదేశమందంతట, అతే  
పక్షీర్వి విడిచియుండిన సంగీతమహావిద్వాంసులయిన బండిలిఖా  
న్ గారిని నేవించి, గవాయిగాంధర్వమును సాంగ్ పాంగముగ  
నర్పింపించుటయేగాక, ఆంధ్రనటజాతి వివిధదేశములందు సహిత  
ము సంచారమునన్ని, ఆ యా వివిధ దేశీయ గాన  
నై ఖ య ల ను వాని వాని ఆలాపనలను  
ములను, మఱియు గలుగు నానాధములయిన శాస్త్రియు  
సిద్ధాంతములను గూడ, అనుభవించి యున్నారు. అత్యున్నతమైన  
హా ఆయా ఆలాపన మార్గములకు, గమకాదిభేదములకు, నిఖిలి  
రాగాగోహజానోహములను, తత్సంబంధి విజాతీయరాగాది  
స్వరూపములను, తమగాత్రమున నాలాపించియు నేర్పడుచుండురు.

అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ సాహెబుగారు సంగీతమును మున్న  
చెసిన సాధనలు, నేర్పిన పాటలు, పడసిన అనుభవములు ము  
న్నగునానికి జేరిన యెల్ల తెలుపులు చేరి, నిఖిలలోకాదర్శప్రా  
యము, నిర్మలానందప్రదము నగు నొక అపూర్వాపనమార్గ  
మునుబ్రతిపించుటకు ముఖ్యకారణము అగుచున్నవి. సంగీతసభ  
యందు స్వరములు, స్వరవర్ణాంకృతము లగు పెక్కుగీతములు,  
పల్లవులకంటే, మధువికృతివ్యభాసాత్మకము లయిన ధ్వన్య  
శేకములు విన్యసింపబడు నులయున నేర్పడు నానయములైన  
కేవల రాగాలాపనమే, భావరాగ తాళప్రతిపాద్యము, తౌర్య  
త్రికాత్మకమును సవ్యః ఫలభాజనమున సంగీత స్వరూపమును  
సాక్షాత్కరింపవలసియుండుననుసత్యముచురువులముచున్నవి.  
మఱియు గాంధర్వవేదీపద్ధము కేవలధ్వన్యత్వద్వయము వైన  
భారతీయ సంగీతమునందు "హిందుస్థానీసంగీతము, కర్ణాటక  
సంగీతము" అను నిభేదములు స్వార్థ పరులగు కొందఱు దేశీయు  
లచే ముఖ్యముగ గల్పింపబడినవే కాని నిజమైనసంగీతాంధ్ర

రము నెంతమాత్ర మా జేరులలో విభజించునట్టి కావనియు  
దేటపఱచుచున్నవి. ఏతాదృశ నవ్యభావానేకములను  
బ్రవర్తించునట్టి ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ గారి  
సభను జరిపించి 'మ్యూజిక్ ఎకాడమి' వారు గాన  
కళాభిమానులకు ఎంతయో మహోపకారమును బొనర్చియున్నా  
రనుట కావంతయు సందేహ ముండదు.

ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ సాహెబుగారి సభలో  
శ్రుతివాద్యక ప్రధానము లగు నొకరెండు 'తంబురు'లు మాత్రమే  
గాయకుల యిరుపార్వములందును బనిజేయుచుండెను. తంబు  
రలు వాయింపువారిలోనొకరు, సమయము పట్టున, నొక్కొ  
కప్పుడు, ఒక్కొక్కతరము గాయకులు చేయునాలాపమును బు  
రస్కరించుకొని, అనుగమించుచుండురు. 'తంబు' అనబడు  
నొకానొక దేశీయవాద్యపాంగము సహితము గాయకులసాన్ని  
ధ్యము నలంకరించుచుండునగాని, అది యూరక చతుశ్రహతి  
గతియందు, చాటురూపమున, ఏదధమైన సందర్భమునజేయుక  
గాయకార్థమున గలసిమెలసి యె టు లో ఎ ం డో ఛా యా  
మాత్రబోధకమై దాగుడుమూతలాడుచుండును. ఈ విధమైనమి  
త్రోపాంగములలో ప్రధానాంగమై నెగడుగాయకుల ఆలాపనా  
ర్థము సర్వము సరసగతిని శ్రోతల దవయించుచుండునగాని "ఆ  
లియెల్లక ఆటువదియేండ్లు, ముగుడు ఒక్క ముప్పదియేండ్లు,  
బాలప్రాయము పడేండ్లుగలిసిన శతాయుఃపరిమాణ మందే పటా  
సంగలగు చందమున, హార్మోనీ అటపులలో గొంత భాగము,  
తంబుర భాగములో గొంతభాగము, ఫిడెలు పటపటాత్కార  
ములలో గొంతభాగము, మద్దెల్ల ధ్వజభాతాత్కారములలో గొంత  
భాగము, ఇంకను బాలక దుర్లుట పుటాదికవిభిదవాద్యపాంగ  
ములలో గొంతభాగము, వస్త్రవ్యంశమైన నా ఆలాపనార్థ మంత  
యు మనహాయింపబడగా నికమిగలేడుపండితులకుద్ధకర్తాబకపు  
పడికట్టు తాళలోక, ఆరాధాంతపు సంగీతపూర్ణానుస్వార  
సామ్రాజ్యముమాత్రమే సాక్షాత్కరించుచందము కన్పింపదు.

సంగీత విద్వార్థాభ్యాసకులకు 'సరి,గ,మ' లు భాషాసం  
బంధి 'రీ,న,ప,' లను బోలిన వర్ణములుగ నెంచదగినవి. పిల్లారి  
గీతములు, రాగస్వరాగోహజానోహములను ఒకింతటిలఘు  
మార్గమున విద్వార్థుల కలనాటుచేయ నుద్యమించునట్టివి. ఇకనా  
'చిన్న, పెద్ద' సంజ్ఞలతో గూడిన ఆదితాళస్వరములు, అటతాళ  
స్వరములు ముఖ్యముగ రాగస్వరూపములను బ్రసన్న పఱచునట్టివి.  
కృతులు మున్నైనవి, రాగతాళ నిబద్ధములై గాయక భావి  
తార్థమున, చిత్రవిచిత్రాలాపనాదీకములలో విస్తరించుమూల  
మున శ్రోతల శ్రవణేంద్రియములను, అందుండి రసజ్ఞులస్వా  
ద్యములను, గ్రమముగ కుఖిపెట్టియు, కరగించియు సాక్కిం  
చూట్టివి ఎన్నియున్నను, సంగీతము ముఖ్యముగ ధ్వనియ  
నాదభాజన మైన నుటచేతను, గీతముసహితము నాదప్రధాన  
మైనదగుటచేతను, సంగీతభలలో మనసాంతములందు సర్వ  
సాధారణముగ నాలాపింపబడుచుండిన స్వరము, కృతి, స్వరము



అంతట నున్న అద్రియ మైన వడక నేపితులు.

మనకు నశించిపోయినట్లు కనిపించునట్లు చే  
యబిందో నల్లులును, దోమలను కొన్ని కేళలందు మ  
నవద్దవిచ్చి కాగి నిరురింపనీయక బాధించును. ఇ  
దిగరలో పిటినివడక ఒక్కొక్కటిచొప్పున పట్టు  
కొనినలిపి చంపివేయవలెనని యుండున్నది. కాని  
ప్రతివివశయమునను అభివృద్ధి జరుగుచుండుటచే ప్ర  
ముత నాగకతాభివృద్ధి ఫలికముగ విజ్ కనుబడు  
చున్నది పసుపురంగు కోడగల నీలిరంగు టిన్నును  
తీకొనినలిపి కొంచెముచల్లినచో ప్రతికీటకమును  
విజ్ ముడుధ్వనితో చంపివేయును. అప్పుడు మీరు మీ  
తండులవలెగాక మంటకు, బాధను కలుగజేయు  
అప్రియవడక నేపితుల బారినండి తప్పించుకొని  
నిర్మలముగా నిద్రచెందితిమిని పంపదనుచేయుదు  
రు. వాటిని విజ్ అని పిలువటంచేసి నుఖముగా  
నిద్రించు.

ఆర్. యమ్. హాలింగ్స్ పాడ్ కంపెనీచే తయారుచేయబడినది.

కామడెన్ యన్. జె., యు. ఎస్. ఎ.

మదరాసులో నరకుగల వారు మార్బిన్ అండు హారిన్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

మున్నగువాని అవశ్యకతనుగూర్చియు, వానిచే నొదవు ప్రయోజనమునుగూర్చియు, ఎంత యాలోచించినను భావజ్ఞుణ్ణిని దృష్టిపఱచు సమాధానము లేవియు స్ఫురింపవు. ప్రాఫెసరు అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ సాహెబుగారు ఏర్పరచుకొనిన కేవలరాగ పూర్వకము, ధ్వనియాలాపనప్రధానము నైన యాగానకార్య ప్రణాళిక యొక్కటి, పూర్వోక్తసంబోధములను జాలవలకు సర్దుపాటు చేయగలదని, దాని ననుభవించినవారెల్లరు ఒప్పి కొనకమానరు.

ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ సాహెబుగారి ప్రణాళికా పూర్వభాగమునందు పర్టీవ్ గారి ధూప్ కమాచ్ కాఫీ ముల్తాన్ జోగా ధూపాల్ అనబడు నీరాగములతో మాత్రమే కూడియుండెను. అవి పొడినపిమ్మట నొక పది నిమిషముల కాలము విశ్రాంతి కొఱపబడేసంబడియుండెను. దాని అనంతరమున శుద్ధ సావేరిరాగములోని 'కాలహరణ' అను త్యాగరాయ కృతి యొకటి తోడి రాగములోని 'సవిరహిత' అను అష్టపది యొకటి సారాస్త్రిరాగములోని నీ నామరూపములకు అను నీ త్యాగరాయ మంగళగీతిక యొకటి కలిగి ప్రణాళికాత్మక భాగము ముఖ్యముగ భారతీయ సంగీత సునివ్వయీభూతసార సర్వస్వమును స్రుమిరించుచుండెను. ఈభాగమునందు ఆంధ్రులకు దాక్షిణాత్యులకు జిరాభ్యస్తములయిన శుద్ధసావేరి తోడి సారాస్త్రి అనబడు రాగములను యధాకాస్త్రీయగుణ్యములయిన తత్తదుచిత స్వరాలోహణావరోహణములతోడను గ్రహము అంతము న్యాసము మంద్రము తారము అపన్యాసము సన్యాసము చిన్యాసము అల్పత్యము బహుత్యము అను నీ దశవిధాలాపన లక్షణములతోడను ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ సాహెబు గారు జగన్మోహనముగ గానముచేయునప్పటికి రసజ్ఞసభ్యులకు హిందుస్తానీ కర్ణాటకము అను నీభేదములు వట్టిబూటకము లన్న రహస్యము కన్పించు గట్టినటులయ్యెను. సభ్యుల కాసమయమున గలిగిన ఆశ్చర్యముసహితము కరీమ్ ఖాన్ సాహెబు గారు జేసిన యొకపాటి శాస్త్రచర్చలన దొలగి మఱి కొన్ని విధములయిన సంగీతసాధన రహస్యములును ద్యోతము లయ్యెను.

ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ సాహెబుగారు పొడిన ప్రణాళికా పూర్వభాగమునకు జేరిన 'పర్టీవ్' రాగము, ఆరోహణమున స. గ. మ. ప. ని. స' అనియు, అవరోహణమున స. ని. ధ. ప. మ. గ. రి. స, అనియు నడచునట్టిది. మఱియు వాక్రతులు, చతుశ్రుతి రివభము, సాధారణ గాంధారము, శుద్ధ మధ్యమము, శుద్ధ ధైవతము, ఆరోహణమున 'కైశి'నిషాదము, అవరోహణమున 'కాకల'నిషాదము, అంతరగాంధారమునై సంపూర్ణముగ నవరోహించు లక్షణమును గలిగియుండునట్టిది. ఇందలి 'మడ్డము' గ్రహస్వరముగను, 'గాంధార' పంచమములు, అంశములగు నలరారునట్టివి. మంద్ర మడ్డము 'న్యాస'స్వరము కాదగునది. మంద్రమున నాయాస్వరములు రాగాంకుర సదృశములగును, మధ్యస్థాయియందలి యొకంత రాగరూపవిస్తరణ కారణములగునను, తారమున పూర్వోక్తరాగాంకురధ్వనులన్నియు సుదీర్ఘతతోచ్యములగుననుచు, అనన్యసంచారచూర్యములతో గమకాదిక వివిధోచ్చారణ విలాసములలో, విదగ్ధమార్గనాక్రమములలో అనిర్వచనీయనందమును బ్రసాదించునవసరముండెను. గాంధారాది పంచమ పర్యంత సంచారమున నొకఖండము, సంచమాది తారస్వరమున పర్యంత సంచారమున నొక ఖండము నేర్పడి, తన్మయమైన 'సన్యాస'మును ఆలాపన లక్షణమును బాటించుచుండెను. సాధారణాంతరగాంధారము లొక రెండును, కైశి కాకలీ నిషాదము లొక రెండును, రాకళా నూచమైన 'విన్యాస'మునబడు లక్షణమున కాలేయములై కన్పట్టుచుండెను. ఒకపరి 'కైశి'నిషాదము, వేటొకరి కాకలీ నిషాదము' అల్పత్యము' నాదరించుచుండెను. ఆరోహణమున కైశి అవరోహణమున కాకలీ బహు త్యక్తి పాద్యము లగుచుండెను. సలక్షణ లక్షితమైన, నీ తద్రాగాలాపనమునుగాని, తన్మయానందమునుగాని, ఆశాస్త్రీయములయినవిగ నే మహావిద్వాంసుడు, వీ యపూర్వ శాస్త్రాధారములను బురస్కరించుకొని, సిద్ధాంత పరిచయగల యూహించునవలెను. ఇటులై గౌర రాగమునకు, శుద్ధపభము, అంతర గాంధారము, ప్రతి మధ్యమము, చతుశ్రుతి ధైవతము, కాకలీ నిషాదము తల్లక్షణ స్వరములై కన్పట్టుచుండెను. ఇక 'భూతు' అనబడునది కేవలము మన మాలాపించు మోహనరాగమునకు వలెనే, చతుశ్రుతి రివభము, అంతర గాంధారము, చతుశ్రుతి ధైవతములతోగూడి ఆరోహణమున స. రి. గ. ప. ధ. స, అనియు, అవరోహణమున స. ధ. ప. గ. రి. స అనియు గమించు చుండెను. ఇటులే యారాగమాలికయందు జూడబడిన. 'కమాచ్' కాఫీ రాగములను మన మాలాపించు ఫక్కిని అభేదమున వర్తించు చుండెను. ముల్తాన్ అనురాగము మన ధన్యానీ రాగలక్షణమును 'జోగా' అనునది మన సావేరి



అదృష్టమైన రోజు.

మీ బిడ్డ పుట్టినరోజు చాల అదృష్టమైనది. ఎవరు చెప్పగలరు? పెద్దవాడై, బలాభ్యుదయ యెడల, అందరిని మించగలిగినప్పుడు, మీరు ఎంత ఆనందముతో, గర్వముతో వానిని పరికింపనెందురు, అప్పుడు గదా మీరు మీపేరు, ప్రఖ్యాతిలు చిరస్థాయిగా నుండగలదని నమ్మగలరు.

మీరే తెలివెగలవారైన యెడల, మీ బిడ్డకు గ్లాకో నిచ్చెదరు. రాజకుటుంబము లయిదింటిలో వాకబడుచున్నది యిది మత్రమే.



**Glaxo**

గ్లాకో, ఆరోగ్యకరమైన పోషక పదార్థము గలిగిన సాలాహరము.

ఆల్ఫ్రెడ్ యంగు అందు కో., లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

తపాలపెట్ట నెం. 40 మదరాసు.

7806

రాగలక్షణమును, గలిగియుండెను. ధూపాల్ రాగము సహితము శుద్ధ రివభము, సాధారణ గాంధారము, శుద్ధ ధైవతములను బ్రకటించు చుండెను. ఇట్టి లక్షణములలో నాలాపించబడుచుండిన ఆ విదగ్ధధ్వనులని నిరుపమానందప్రసమైన పరిశుద్ధ సంగీతమునందు హిందుస్తానీ అనబడు నాకృతియందలమెందు బొడగట్టగలదో, బుద్ధివంతులు దీర్ఘముగ యోచించవలసి యున్నది. మఱియు నదే లక్షణమును గల రాగములు మన ప్రాంతస్థులలో నెక్కుడుమంది ఆలాపించునప్పుడు ప్రాఫెసర్, అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ సాహెబుగారి నోట నాలాపించబడు నప్పటి వలకు పెంపులను, పంపకపుసాంధికలను బ్రదర్శింప లేకపోవుచుండుటగలకారణముగూడ పాశ్చాత్య కనిపట్టవలసి యున్నది.

ఇంకొక రహస్యము. శారీర వైజిక నూష్ణోత్తిమాత్మ ధ్వన్యత్పాదక నాడిభేదములు, ఆద్యులు లగు స్వరానేకములు, అటుండ, మడ్డ పంచమ విభాగజన్యము లయిన ద్వావిశేషి త్రుతులు దేశ్యసంగీతమునకు ముఖ్యాధారములు, ఆశ్రయములు నై, భాషా ప్రాపణమునకు, 'ఒ, న, మ, ల'వలె, సంగీతము నేర్చుటకు దొడ్డదొల్ల దెలియదగినవని ప్రాజ్ఞులెల్లరు ఒప్పేక్షనక మానరు. అవియే, మడ్డమున, 'తీన్ర, మమద్వతి, మంద, ఛందో'వతి' అను నొక నాల్గు విధములను, రివభమున, 'దయావతి, రజ్జని, రతిక' అను నొక మూడు విధములను, గాంధారమున, 'రాద్రి, క్రోధి' అను నొక రెండు విధములను, మధ్యమమున 'వజ్రక, ప్రసారిణి, కైతి, మార్జని' అను నొక నాల్గు విధములను, పంచమమున, 'క్షీతి, రక్త, సందీపిని, ఆలాపిని' అను నొక నాల్గు విధములను, ధైవతమున 'వందతి, రోహిణి, రమ్య' అను నొక మూడు విధములను, నిషాదమున, 'ఉగ్ర, ఖోభిని' అను నొక రెండువిధములను నేర్పే యుండెనటులయు గాదనజాలరు. ఇటులుండిన సంగీత ప్రతిపాద్యము లయిన ద్వావిశేషి త్రుతులందలి నియత్రుతు లయిన, 'ఛందో'వతి, రతిక, క్రోధి, మార్జని, ఆలాపిని, రమ్య, ఖోభిని అను

నీ సప్త స్వరములు, తన్మయములు, వానికి గొంచెము, 'హెచ్చి'యు లేక తగ్గియు నుండి వికృతస్వరము లనబడునట్టి కైశి నిషాదము, కాకలీ నిషాదము, చ్యుతమడ్డము, అచ్యుతమడ్డము, సాధారణ బువభము, సాధారణ గాంధారము, అంతర గాంధారము, చ్యుత మధ్యమము, అచ్యుత మధ్యమము, త్రిశ్రుతి పంచమము, కైశి పంచమము, చతుశ్రుతి ధైవతము' అను నీ పండ్రెండు స్వరములు గాక మఱియొక పదియొడవ స్వరమునైన మన ప్రాంతపు మహావిద్వాంసులలో నెందఱు పట్టి చూపుటకు జాలియుండురో పాతకు లూహింపవలసియున్నది, ఆపిమ్మట, ఒ. న. మ. లను బోలిన యా యిరువదిరెండు శ్రుతులును సహితము సాధించి యెఱుగనివారు, పదాశ్రయమైన సంగీత స్వరూపమును గాని, తన్ను బ్రహ్మానందమునుగాని యెటులు ప్రసన్న పలుపగలరో విచారించవలసియున్నది.

ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్ ఖాన్ సాహెబుగారు ప్రాచీన భారతీయులయొక్క లక్షణదర్పణములలో ఆధునిక హృదంతరములందలి స్వస్వరూపములను వివర్ణనపూర్వకముగ సంవర్ణించినారు. స్వరాసాదితసంగీతమునకు గల నాచ ప్రాధాన్యమును నేర్చుమెయి బరిపక్షించినారు. నాభ్యాది కపాలపర్యంతము లయిన నూష్ణోత్తి మాత్మరాడి భేదములను బురస్కరించుకొని కల్పింపబడినవియు గాత్రముతో నన్నివిధముల ననుగమింప జాలునదియు, మిక్కిలి ప్రాచీనమైనదియు, విశేషించి నేడ ప్రసిద్ధమైనదియు. నను బీణియ నాధారపఱచుకొని ద్వావిశేషి త్రుత్యంతరములను, తన్మయప్రస్తారలాలిత్యములను, సక్రమముగ ననుభవించినారు. పకలాహరణములను గారాగమై యొప్పెడు భావము, భావమును విస్తరించురాగము, దాని ననుగమించు తాళము ప్రాఫెసర్ కరీమ్ ఖాన్ సాహెబుగారి సభయందు దీర్చిదిద్దినటులు ప్రత్యక్షములగుచుండును. ఆవిధమున బ్రత్యక్షము లగు భావ, రాగ, తాళముల ముఖ్యముగ సాహెబుగారి

సంగీతార్థమునకు బ్రతిపాద్యములై నెగడుచుండును. ఆ కారణముననే, ఆనాటి రసజ్ఞ పథ్యులెల్లరు జాతిమతాదిక భేదములను సహితము మఱచి ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ సాహెబుగారి అనన్యవిద్యా విశేషమునకు జోహోలూనర్పియుండిరి. మఱియు, చెన్నపుర శాసనసభాసభ్యులు, రసజ్ఞ శేఖరులునగు డాక్టర్ యు. రామరావుగారు, సాహెబుగారిని సభామధ్యమున బుష్పమాలలంకృతులుగ జేసి, యెంతయు గొనియాడి యుండిరి. వీరినలెనే తత్సభాకార్యదర్శులు సహితము ప్రాఫెసర్ సాహెబుగారియందలి ఆసాధారణ ధీశేషములను ఆలాపనవైద్యులను, మిక్కిలి వర్ణించుచు కృతజ్ఞతను జాటియుండిరి.

ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ సాహెబుగారు చేసిన సాధనలు ముఖ్యముగ నాదబ్రహ్మసభమును మాత్రమే సంపాదించునవికాని స్వరాడంబర సంచారచాతుర్యముల నేకరువు పెట్టుట కుద్దేశింపబడిన వెంతమాత్రమునకావు. ధ్వనిమయరాగాలాపన స్వరూపసాక్షాత్కారమున బృచ్చకుల దనియించుపట్టున మాత్రమే యాయారాగ స్వరాగోహణావగోహణ స్వరములను సాహెబుగారు గాత్రమునబాడి వినించుచుండురు. మనోభావ ప్రేరణానుజ్ఞముగ ప్రస్తరింపబడుచుండిన రాగచ్ఛాయలను తన్మయకల్పన సమదాయములను (సంగతులబడునవి) గూడ, వెలయువారి కప్పుడప్పుడు స్వరసాహాయ్యమున సువదేశించుచుండురు. కల్పాటకములని తలపబడునట్టి మోహన, తోడి మున్నెనవి, ఉత్తరసాంద్రాస్థానీయులనోట ఆలాపింపబడునప్పుడు ప్రకటించుచుండునట్టి పలుకు భేదములన్నియు ముఖ్యముగ వారసుభవింపుచున్నవి. శ్రుతితత్త్వాసాదితములుగ ప్రాఫెసర్ గారు నిరూపించి ప్రకటించినప్పుడు, ఆనాటి రసజ్ఞ సభ్యులు సాందిన ఆశ్చర్యానందములు ఎర్ఘ నాతీతములు.

ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ సాహెబుగారు మంచి విద్వాంసులు. శాస్త్రము, స్వామభివమున సమసింపుపడుకాని, తదంతరంగముల నేనామను బాటింపరు. కావుననే, పాటకచ్చేరి అనుబంధన భారతీయులెల్లరు నేకరువుపెట్టునట్టి, ఆబాల్యాధిత పాత్యములయిన, వర్ణములుకాని, స్వరములుకాని, పాటలుకాని, గజల్లుకాని, లొల్లాయిటప్పాలుకాని, ఈ ప్రాఫెసర్ గారు పాడుట కంగీకరింపరు. అటులే కృతులు సహితము నేర్చుకొనినవి నేర్పినటులే సభలందంతట బ్రవర్తింపబడదనవి కాని ఎంతమాత్రము కావని వీరి దృఢమైన నమ్మకము. ఏల యందులేని, ఒకానొకకారణమున జరించు హృదయవికారమును బురస్కరించుకొని, కవినోటనుండి వెలుగుడునట్టి గద్యపద్యగేయములు వలెనే గాయకుని నుండియు, భక్తి, శాంతి, ఉత్సాహము, రతి, ఇత్యాదిస్థాయులను బురస్కరించుకొని రాగతాళనిబద్ధములయిన కృతులు మున్నెనవియు బుట్టుచున్నవి. అట్టివన్నియు వస్త్రవస్త్రమును ఒకవిధముగ సూచించునవేకాని తదర్థ సర్వస్వమును సాక్షాత్కరించునవిమాత్రము కానేరవు. వ్యాఖ్యాత లాయర్లమును తమతమ అనుభవమీర్ణమునుబట్టి వేయివిధముల విస్తరించుచుండురు. ఇటులే ఒకానొక రూపకమున గవితే స్పష్టింపబడిన పాత్రము, ధీమంతుడైన నటుని అభినయవ్యాఖ్యానములలో చెక్కురూపములను బ్రదర్శించుచుండును. అటులు కానిచో ఒక్క పాత్రమును బలువురు అభినయించునపుడెల్ల చూడవలసిన యవసర మెవ్వరికిగాని యుండదు. ఒక్క కావ్యమునకు బలువురు వ్యాఖ్యానములు వ్రాయు నవసరమును ఉండదు. ఇటులే ఒకకృతిని సహితము పలువురినోట వినవలసిన పని యుండదు. ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ సాహెబుగారు ఈ సత్యమును జక్కగ కనిపట్టినారు. నేర్పినదాని నేర్పినటులు, మంగలి మొదలు మహావిద్వాంసులు ఐదు నుండువా రెల్లరు సభలలో నొప్పజెప్పునట్టి మూఢాచారశృంఖలములను తమయొక్క ధీమతారమున జించి చెందాడినారు. గానకళావ్యాప్తికి గారణమైన కల్పానిక ప్రస్తార ప్రాగల్భ్యములలో కృతార్థమును విచ్చలవిడిగ వెదజల్లి నారు. కృత్తిలంకృత రాగతాళములు, తన్ని బద్ధార్థమైన స్థాయిభావము దక్క, కడను సంచారములు సర్వము స్వయం స్పష్టములు, సరసానందదాయకములనై ఆనాటి పండిత బృందములచే ఎంతయో క్లాషింపబడినవి.

సంగీతసాధనలు ముఖ్యముగ రెండు విధములనుండునట్టివి. అందొకటి కేవలము స్వరస్వాతంత్ర్యమును సాధించునదియు, నేటొకటి నాదస్వరూప సాక్షాత్కారమును జూనర్చునదియు ననదగి యుండునవి. ఈ రెండువిధములయిన సాధనలు పూర్వపుణ్యశేషమున నొదవిన గాయకుని సుకుమారసుందర గాత్రస్వభావ సౌలభ్యముల ననుసరించి, నిష్కర్గంకము, నిర్దుష్టము, స్పష్టమునైన ఆలాపన విధానములలో నయింపబడి పెంపొందదగినవి. అట్లులను శారీరసంపత్తును బడయని దురదృష్టవైతటి మహా విద్యార్థులములను బ్రదర్శించు చుండినను అవి యన్నియు అనపాజములు, కృత్రిమములు, అస్థిర

ములునై నాదోపాసనపరులకు శోతపుట్టింపకమానవు. కొందఱు చేయుసంగీతాలాపనములందు గన్పట్టునట్టి, పండ్లుబియ్యబట్టుట, ముక్కుతోబాడుట, బావురునునియ్యట, పెద్దదొడచేయుట, శరీరావయవముల నూరకకదలింపుట, చూచుటకస్యాముగ నుండుచూపుట, నాలుక బయటపెట్టుట, మొదలు నిగిడించుట, నమలుట, హారధ్వనులను బుట్టించుట, మున్నెనవియు పూర్వోక్తదురదృష్టల నేర్పటము ప్రధానలక్షణములుగ దలియదగినవి. ఇట్టివెన్నో మంత్రోహీనస్వరతో వర్ణతోవా, మిథ్యాప్రయత్నోనత మర్థమాపా, సవాగ్యత్రోయజమానంహినస్తీ, యథేంద్రశక్త్రు స్వరతోపరాధాత్ అనుధర్మము ననుసరించి శ్రోతలచే ముఖ్యముగ బహిరంపదగియు నుండునవి. ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ సాహెబుగారు చక్కని గాత్రసౌలభ్య మొదవిన వారు. ఆపైన వారుచేసిన సాధనలు కేవలము ధ్వనిమయపనలాలిత్యమును ప్రతిపాదించునట్టివి. సాహెబుగారు చేయు నాలాపనము లాద్యంత మాకారణములచే నాభ్యంతరసానమునుండి మాత్రమే బయలువెడిలునవై యుండినవికాని, దవడలనుండియు, దంతములనుండియు, ముక్కునుండియు, మూతినుండియు, కంఠము నుండియు, గాద్యద్యాలనుండియు, గృత్రిమవైఖరిగలవిగ నేమాత్రము కన్పట్టలేదు. శాస్త్రీయజీవనాదోత్పాదకమైన వీణీయనుండి వచ్చు సులలితసుందర ధ్వని మయ సౌకుమార్య మె ప్రాఫెసర్ గారి ఆలాపన నుండునట్టి బ్రహ్మమై యుండినదనుట కావంతయు సందేహములేదు.


(హాస్యోన్మయము) గాంధర్వపేటిక ప్రస్తుతము మనము చూచెడు సంగీతసభలందు సహితము శ్రుతివాద్యోహంగముగ నుపయోగింపబడుచున్నది. ఇయ్యది ముఖ్యముగ ఆగోహణావగోహణములతోగూడిన కేవల ధ్వనులనుమాత్రమే పలుకునదై, ఆపదతి సంగీతము నాదరించు పాశ్చాత్య జంత్రివికారదులచే నూతనముగ మనదేశమునకు దిగుమతిచేయబడిన యట్టిది. జీవరహితమైన దీని శుష్క-స్వరాడంబరములలో ఏదో యొకభంగి తమ ఆలాపన పటాటోపములను గలిపి అట్టహాసము చేయుట కలవాటుపడినవారు, జీవముతోగూడిన ధ్వనిలాతీత్య సౌకుమార్యములను జిందించుచు, మామృతినూత్నమై శ్రవణోత్సవము నించునా ప్రాచీనోపాంగమైన, శాస్త్ర సిద్ధమైన తంబుర నాదముతో తమ ఆలాపనమును మేళింపజాలరు. అటులు మేళింపుటకు సర్వసాధారణమైనవారల మిడిమిడి స్వరజ్ఞానములను జాలవు. ఆడంబరమును బాసినగాని నాదమునకు సౌకుమార్య మేర్పడదు. సౌకుమార్య మేర్పడినగాని శ్రవణములను సుఖపెట్టదు. అవి సుఖయించినగాని హృదయములు కరుగవు. హృదయము కరిగినగాని గాయక భావితనయార్థమున శ్రోతల సత్త్వములు సమసింపవు. అటులు సమసింపినగాని ఎట్టి బ్రహ్మానందముగాని చిరకలు తాకికానందముగాని జనింపదు. ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్

కరీమ్ ఖాన్ సాహెబుగారు ఆరహస్యమును సహితము గ్రహించిన వారను సంగీతని వారుపయోగించిన తంబుర తేచాటగలవు. ఇటులే సాహెబుగారి సభయందు తాళముసహితము, ఏ యితరవాద్యకుల చప్పట్లూను, లేక, గాయకాంక తాడనములలోను వినవారికి తలడిమ్ము ఘటింపక, తబలావాని వాద్యస్వరములందుమాత్రమే ఆద్యంతము తొలకరించుచు, ఎంతయు ముచ్చట నింపుచుండెను.

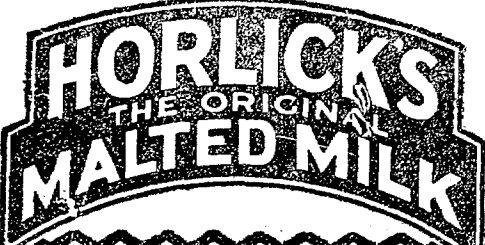
ప్రాఫెసర్ అబ్దుల్ కరీమ్ ఖాన్ సాహెబుగారి కచ్చేరి పూర్వోక్తవిధమున నాద్యంతము రాగమయమై యుండినంత మాత్రమున, తదితరములయిన మఱియెట్టి స్వరసంచారాదిక చాతుర్యములుగాని లేవని యేరును దలంచుటకవకాశములేదు. సాహెబుగారు మొదటినుండియు చతుశ్రబాతికి జెందిన ఏకతాళమును బురస్కరించుకొనియే యారాగములన్నియు నాలాపించుచు వచ్చినారు. స్వరకల్పనము, తన్మయసంచారము, గమకము, ధ్వనిగణికరణము, మూర్ఖనాప్రస్తారము, అనన్యతాళానుగమనము, మున్నెన యశేషలాపన వైద్యులమును ముద్దగాజేసి యారాగములందంతట మూర్తిభవింపజేసి వారనినను అతిశయోక్తి కానేరదు.

పాతకమహాశయిలకు ఒకమనవి

ఆంధ్రుల నాట్యకళాప్రాశస్త్యమును బ్రకటించుకొనుట నేనుద్దేశించివ్రాసిన “ఆంధ్రనటప్రకాశిక” తత్కళాభిమానులయిన ఆంధ్రమహాజనుల దయచేతను, సాహాయ్యముచేతను సచిత్రముగ ముద్రింపబడి, బైడింగున కీయబడినది. ఇటులే ఆంధ్రుల గానకళాప్రాశస్త్యమును సహితము ప్రకటించు, తలంపుగాని “గాయకప్రకాశిక” అను చేరున మఱియొక గ్రంథమును వ్రాయుచున్నాను. ఏతత్కార్య సౌలభ్యముకొనుట వివిధ దేశములందలి విద్యవ్యవహారముల ఆలాపన పద్ధతుల ననుభవించు బనిగొనియు నున్నాను. నాగ్రహించిన విషయముల యొక్క మంచి చెడ్డలు, లోకము తెలియుకొనుట గతమాసము 28 వ తేది నుండియు ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురించుచున్నాను. ఇటులే యికముందును ఎప్పటియనుభవము లప్పుడప్పుడే బ్రచురించుచుండ నిశ్చయించుకొనియు నున్నాను. గ్రంథరచనావసరమునై పలుతావులనుండిన గాయక మహాశయులయొక్కయు, తత్సంబంధి వాద్యకులయొక్కయు, ఇతర పెద్దలయొక్కయు వృత్తాంతములను, మఱియు వారి వాయుచిత్రములను సంపాదించి గాన కళాభిమానులు నాకనుగ్రహించుకొనుట పని నయమున వ్రానించుచున్నాను.



“మా కాలమునం దుండిన మేక సాడిగారు, లాహోరి కవిపుంగవుం డగు కిషిం సాహెబుగారు నిజముగా తెలుపునది యేమనగా— రెండురకముల స్త్రీలు గలరు. మనయింద్రియం దుండు గృహిణులు పురుషులకు ఆహారము నిచ్చి, మంచి పుష్టిని గలిగించుచు న్నారు. మరికొందరు వారికి గల పుష్టిని పోగొట్టుచు న్నారు. ప్రతి డాక్టరు హాకీము, వైద్యు, కవిరాజు మొదలగువారు, వారికి హార్లిక్సు మాలెడు మిల్కునే యివ్వవలె నని తెలిపినప్పుడు మనవని ప్రస్తుతిము చాల సులభమగుచున్నది.”





## పశుచికిత్సాప్రచారము

బందరుతాలూకా

ది 11-9-29వ తేదీని బందరుతాలూకా చివరసముద్రపు టొడ్డుననున్న కృత్తివెన్ను, సంగమూడి, గొల్లపాలెం, పల్లె వాండ్రపల్లెలు, మాట్లం, గరిసెపూడి, చందల మున్నగు గ్రామాదులలో పశువులకు జబ్బులు ఎక్కువగానున్నవని కొందఱురైతులు నావద్దకురాగా ఆప్రాంతములందు ప్రచారముగావించియున్నాను. ఈ ప్రాంతములలోగూడ పశువులకు పెద్దరోగములు తగిలి ఆధికముగా నున్నటుల తెలియుచున్నది. చాల పశుసంతతి నష్టమైనదని అచ్చట రైతులుచెప్పిరి. నేను ప్రచారముచేసిన గ్రామాదులలో నున్న పశువులమెడలలో కుక్కతల ఎముకలు, చేపతలఎముకలు కట్టియున్నవి. దేనికి ఈఎముకలు కట్టితిరని రైతులను ప్రశ్నించగా? గంగానమ్మ మమ్మలను కట్టిననిపూనినది. అందుచే మావైపు గ్రామాదులవా రందరము కట్టితిమి. అప్పటినుంచి వ్యాధులంతగా రావడము లేదనిచెప్పిరి. వారికి తగిన సమాధానముచెప్పి పశువులకు తగిన చికిత్సలుచేసి ఔషధములిచ్చి, మాపశుచికిత్సాలయమునకు బ్రాంచిఆఫీసుగా నొక దాని నేర్పాటుచేసి వచ్చితిని. ఈసంవత్సరము పశునష్ట మింత యనిచెప్పుటకు నలవిగాకున్నది శ్రీ కృష్ణ భగవానుడు పశుసంతతిని గాపాడుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

### కృత్తివెన్ను దేవాలయము

ఈ దేవాలయము సముద్రమున దగ్గరగానున్నది. పూర్వము 60 సంవత్సరములక్రింద వచ్చిన ఉప్పెనగాలికి ఈ గ్రామములోనున్న దేవాలయము శిథిలమైనది. ఇదియొక మహాపుణ్యక్షేత్రమై యున్నది. ఈ దేవాలయమునకు నాగేశ్వరస్వామి దేవాలయమని పేరుపెట్టబడినది. శిథిలమైన దేవాలయమును శ్రీయొత దేవోద్ధారక కా. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు 50 వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి చాలశ్రమగారముగా కట్టించుచున్నారు. నల్లకొండు రాయంత యిక్కడనే యున్నదని చెప్పనచ్చును. ప్రతి సంవత్సరము మహాశివరాత్రికి ఇక్కడ నొకగొప్ప ఉత్సవము నాలుగుదినములు జరుగునట. అనేకవేలయంద్రప్రజ తీర్థింపునకు వచ్చుదురట. శ్రీయొత పంతులుగారే వచ్చిన ఎవరికితగినట్లు వారికి సమారాధనలు చేయించి సంతోషాంబుధిలో భుంచ్చుదురని అవైపురైతులు చెప్పిరి. వీరుచేయు దానధర్మములకు, సత్కార్యములకు మనము మిగుల కొనియాడవలసి యున్నది.

### దేవోద్ధారకుని వ్యవసాయము

గొల్లపాలెం, మాట్లం, గరిసెపూడి, చందలమున్నగు గ్రామాదులు శ్రీ పంతులుగారు కొని వ్యవసాయము చేయించుచున్నారు. ఈ సంవత్సరపు వ్యవసాయము చాలబాగుగానున్నది. వీరు ప్రత్యేకముగా కొన్నిభవనము లేర్పరచి తగినసిబ్బందినుంచి వ్యవసాయము చేయించుచున్నందులకు మనముకొని యాడవలసి యున్నది. రైతులకు వారియం దింతింత ప్రేమయున్నదని చెప్పుటకు నలవిగాకున్నది.

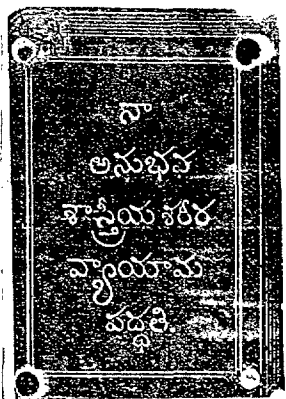
యేజెళ్ల శ్రీరాములు చౌదరి.

ఉచితము.

ఉచితము

అందఱకు నుచితముగా బంపబడును

ఈ గ్రంథమునందు శరీరవ్యాధులను విషయములు పూర్తిగచర్చింపబడినవి. ఇందు నాయొక్కయు, నాశిఖ్యలయొక్కయు, పెక్కుపద్ధతులను నూచించు ఛాయాపటములు గూడ కలవు. దీనిని సమగ్రముగ పఠించితేని నావ్యాధులను పర్థమిమిగుల బాగుగా బోధపడ



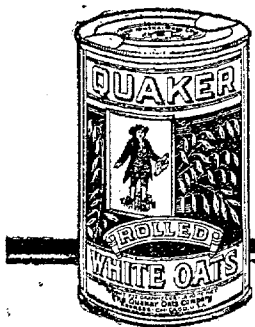
గలదు. ప్రతిభారతీయునకును దీని జదివిన మాత్రమున నూతనోత్సాహమును శరీరవ్యాధులను సక్రియ కలిగి తీరును. తపాలాఖర్చుకు మాత్రము రూ. 0-2-0 రెండవరూపాయి పంపితేని యీ గ్రంథము వెంటనే పంపబడును. దీని, మీజీవయాత్రయందు నిష్ఫలతయముగ మార్పు గలిగితిరును. ఈసమయము పోగొట్టుకొనకుడి. ఈవిషయము మీచిత్తమునందుండగనే లేఖను వ్రాయుడు. దీనిని జదివి ఆయురారోగ్యబలముల ననుభవించుదుగాక.

ప్రాఫెసర్ యం. వి. కృష్ణారావు, అఖిల భారతీయ శరీర వ్యాధులమూర్తదర్శి, పోస్టుబంపకగుడి, బెంగళూరు నీటి

1/2

గోధుమకంటె ప్రాటీన్

ఎక్కువ గలదు



పెగెట్టిల్లలు ప్రాటీన్ అవసరము. కండరముల పెంచుటకు, మానసికశక్తిని దేహపుష్టి నభివృద్ధి పరచుటకు ముఖ్యమైనదియై.

క్వేకరుడిట్టునందు 16% ప్రాటీన్ ఇతర ఆహారపదార్థము లన్నిటికంటె ఎక్కువ గలదు. శక్తిని ప్రసాదించు కార్బోహైడ్రేట్లు, ప్రోవుస్పదార్థములు, రెండు ఇందు అధికభాగములుగా నున్నవి. మినరల్స్, విటామిన్స్ అధికముగా కలవు. రఫేజి జీర్ణశక్తికి సాయపడును. క్వేకరుడిట్టునందు అన్నియు సమభాగములుగా చేరి యున్నవి. బాల్య, యౌవనదశలందు పురుషులకు, స్త్రీలకుమూడ ఆరోగ్యమును పెంపొందించునట్టియు, శక్తిని ప్రసాదించునట్టియు గుణములుగల క్వేకరుడిట్టు ప్రతివానికి అవసరము. క్వేకరుడిట్టు బహుభుజ్యమైనది. సులభముగాను నయముగాను తయారొనర్చబడును. మీనిత్యభోజనములో నొకభాగముగా జేర్చుకొనుడు. అప్పుడుబాగుగా సుండెదరు.

క్వేకరుడిట్టు డబ్బీనే కొరడు. మీకు పరిచితమైన క్వేకరుడిట్టు కేరసు, బొమ్మను గమనింపును.

# Quaker Oats

2053

## భిషగ్గర్భి పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు తోకామయహార కస్తూరి మాత్రలు



ఈమాత్రలలో అత్యవసరమైనవి రెవ్వియు చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తంజూరులోగాని విడిగాగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించితివేని ఎటువంటి కఠినతరాహరమునైనను జీర్ణీకరించి, గాలి నీళ్లస్వచ్ఛావము మారుటవలన పెద్దపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు వెండలా ముసలివారి వరకు ఆంధరి భరిదము, మలబద్ధము, పడిసెము, దగ్గు, గూరలు, కీటలముచే కాల్లలాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, తక్కువ యందు నొప్పి, ఆవరజీర్ణకాలమందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, క్లేగు ఇక్షేప్తాయంగా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరును. స్త్రీలు ప్రసవించినవాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) హస్తాశ్రలు 4-5 ది 2-8 తమలపాకుల నమలి మ్రొంగనలెను. సాంక్రామికరోగులలో నుండవలసినవారు, వినము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యధృధాంగుల యరు. ఈమాత్రలసీసాతోగల అనుపానపత్రమున చూడుడు. 1000 మాత్రలు గల సీసా 1-8 ఆజీర్ణమగున ప్రతిషాపులోపలను దొరకును. పోష్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రూ 1-8-0. 12 సీసాలు రూ 2-0-0. 25 సీసాలు రూ 5-8-0.

### సారస్వతానందం

మెదడుకు బలమును కలిగించి, భావశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మెదడు దుర్బలమువలన గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరణులను ముంచితాను. కక్షవృద్ధిని కలుగజేయును. పంజీభి టకుల కంఠస్వరమునకు మృదుదుధురత్వము నిచ్చును. పొడను పొడను పుష్కలము నింపుచు. ఎలహినలైన స్త్రీలకు నెత్తినడు (నెత్తి నోర దాలా మెత్తగా వుండుటవలన) మాట్లాడను నడువను కానిపిల్లలకు పండితవలెనది. 6 కొంజుల సీసా 1-8 రూ 1-0-0. పోష్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

91

## శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

### “ఆనంద” వచన గ్రంథరత్న మాల

#### శ్రీమదాంధ్ర వచన మహాభాగవతము

వ్యాసప్రోక్షమైన శ్రీ భాగవతము తెలుగు వచనములో తేటగా నీటు గలుకుకైలిని శ్రీధరియము, తిలకము మొదలైన అనేక వ్యాఖ్యల యందుగల విశేషాంశములను జేర్చి పటములతో ముద్రింపబడినది.

సంపూర్ణప్రతి 8 సంపుటములు. డబ్బిల్ కోడా 16 పేజీలు పైజు క్యాలికోబైండు. సంపుటము 1 కి మెల రూ 1-4-0.

8 భాగములు ఏకకాలమున కొనువారికి రూ 9-0-0.

**ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అందు కో,**

ఆనందముద్రణాలయము, మద్రాసు.

# పశువైద్యనిలయము - అంగలూరు

“రైతు బాగుపడిన రాజ్యము బాగున, రైతుచేడిన చెడును రాజ్యమెల్ల రయితువృద్ధితోన రాజువృద్ధి ఘటిల్లు రయితు మేలుగోరు రాజురాజు...” అనియొక యాధునికమహా కవి నుడిచినట్లు హిందూదేశాభివృద్ధియంతయు రైతుమీదనే యాధారపడియున్నది. పోలీసుఉద్యోగిని రు 10-0-0 పది రూపాయలు మొదలుకొని యిండియా వైస్రాయిగారు తిను రు 20000-0-0 ఇరువదివేల రూపాయల ధనమవరకును వీర రైతులదే. రైతుయొక్క వైతికార్థికాభివృద్ధిలు పశువులమీదనే యాధారపడియున్నవి. రైతుబిడ్డ తనవ్యవసాయఫల మంతయు నతివృష్టి ఆనావృష్టులచే నశించినను అంతగా దుఃఖింప బోడు. కాని తాను అల్పముద్దుగా జెంచుకొనిన పశురాజము చనిపోయినను లేక రోగవంతమైనను మిగులవృత్తలపాతాననుట కు సంధియునులేదు. నేటి మనయాంధ్రదేశమున బారమార్థిక దృష్టితో మిగుల ననుభవముతో బహువుల జీకిత్సితేసి వాని దుష్స్థితిని బోగొట్టుచున్న గోసేవకుడైన మహానుభావులు కానరాదు. అట్టి పశువైద్యుడొకడైనను లేమింజేసి ప్రతిగ్రామమునకు కలరా మున్నగువ్యాధులు పశువును రూపుమాపుచున్నవి. గవర్నమెంటువారు తమవృద్ధియంతయు రైతుమీదనే యాధారపడియున్నను వారు పోక్యము కలుగజేసికొనవలసిన యవసరము కన్పించదు. ఇట్టి నిస్సహాయస్థితిలో బహువుల రతీంచు నుపాయాంతరము లేనిసమయమున అంగలూరు గ్రామవాసులైన శ్రీయుతులు యేజెళ్ల శ్రీరాములు చౌదరిగారు తమ గ్రామమున నొక యుచిత పశువైద్యాలయమును నెలకొల్పియు రేయంబవల్లను నెడతెరిసిలేక పత్రికలయందు వ్యాసపలు వ్రాసియు బత్రికలువెళ్లని పత్తెట్టి గ్రామములయందు కరపత్రముల మూలమునను పెద్దపెద్ద పుస్తకములు రచించియు దాము స్వయముగా సంచారము చేయుచు నచట నచట రైతులకు సలహాలనిచ్చుచును ఎట్లు గోమాతనీక జేయుచున్నదియు బత్రికా పాఠకులకును రైతులకును విశేషమే. రైతుయొక్క పురోభివృద్ధికి గోసంరక్షణ మవసరమగుటచే గాక హిందూమత ధర్మప్ర


ధాన సూత్రములలోనొకటి గోవునుపూజించుట యెయున్నది. ఎన్ని యుగములు గతించినను ఎందరిదేశమును బరిపాలించినను నీ సూత్రరాజమునకు మాన్యులేదు, మార్పుజరగబోదు. అట్టిహిందువులకు బవిత్రమై రైతునకుముఖ్యాంగమైన గోమాతసేవజేయుచున్న శ్రీరామచౌదరిగారు ఆంధ్రమహాజనుల గౌరవమునకు బాతులు. చౌదరిగారు నేటివరకు పశువైద్యచింతామణి పశు ప్రాచీనత్వ పశుసేవచిత్వ అను మూడు పశువైద్య గ్రంథములను రచించి ముద్రించి స్వల్పధరలకు విక్రయింపగా నవి యమ్మడువోయెను. ఇంకను పశువైద్యగుణదీపిక 251 పేజీలు గలది (కృతభర్తలు శ్రీ చల్లపల్లి రాజాదొర వారు. పశుపోషణ (కృతిభర్తలు శ్రీ జ్యోధారకులు కా॥ నాగేశ్వరరావు పంతులవారు) 200 పేజీలు గల పాడి పరిశ్రమ అను గ్రంథములను రచించిరి. త్వరలో నాంధ్రలోకమునకు సమర్పింప నున్నారు. మరియు నిదివరకే యమ్మడు పోయిన 200 పేజీలు గల పశువైద్య చింతామణి యనుగ్రంథమునకు 500 పేజీలవరకు పెంచి ముద్రింప నున్నట్లు నాతోనుజివిరి. వారిపశువైద్యనిలయమునకు వెళ్లి సందర్శించగా నిట్లు నుజివిరి. నేనిప్పుడే యేలూరుతాలూకాలో కొన్నిగ్రామములకు పశుచికిత్సవై వెడలియుంటిని. నాకెంతమాత్రమును తీరు బడియుండుటలేదు. నిరంతర ప్రయాణములచే నలసట కలుగుచున్నది. ఆంధ్రదేశమందలి పెక్కు దూరగ్రామములనుండి నైత మాహానుభావులవచ్చుచున్నవి. వెడలజాలందుకు విచారించుచు రోగములకు సలహాలను వ్రాసి పంపుచుంటిని. సరియైన వైద్యులు లేక గ్రామములందు నోరెరుగని పశువులు వేలకొదిచని పోవుచున్నవి. కొన్ని గ్రామములందు పశువైద్యనిలయమునకు కాఖులను నెలకొల్పితిని. ప్రతిగ్రామముందును పశువైద్యకాఖులను నెలకొల్పి స్వయముగా మందులను తయారుచేయుటయే నాల్క్ష్యము. ఆంధ్రదేశమందలి యవారు తనవైన జేయూత నోసగివనో 1800 పదమూడు వందల పేజీలు గల గొప్ప పశువైద్య గ్రంథమును తయారుజేయుగలను. వారు జనవరి మొదలుకొని జూన్ నెలాఖరు వరకు 277 పశువులకు చికిత్స చేయగా 12 పశువులు మాత్రమే చనిపోయినవి. జూలై ఆగష్టు

నెలలలో 240 పశువులకు చికిత్సచేయగా 10 పశువులు మాత్రము చనిపోయినవి. ఇంకను పశురక్షణమాలాము, లోకక్రిమిసంహారిణి, గోమారితైలము, పశుసేత్రాంజనము మున్నగు పశువులకు కుపకరించుమందులను స్వయముగా తయారుచేసిస్వల్పధరలకు విక్రయించుచు బీదల కుచితముగ నిచ్చుచు పశుసేవచేయుచున్నారు. ప్రస్తుతకాలముందు చౌదరిగా రీగ్రామముల కరుదెంచినపుడు “డాక్టరుగారు వచ్చారు మాగడే జబ్బు నయమైంది మాత్ర జబ్బు నయచువుతుంది” అని రైతుబిడ్డలు హర్షధ్వను లొనర్చుచు వారికి దీవెన లిచ్చుచున్నారు. చౌదరిగారికి భగవాను డాయు రారోగ్యముల నొసగుగాత.

ఉప్పలపాటి రాధాకృష్ణయ్యచౌదరి. కొవ్వలి

**పెంబడి**  
**హొదకును గొనిపోతవు**

మీకేమి కావలసినను ఆన  
గా కెమరా, ఫిల్మ్స్, ప్లేట్  
లేక ఇతర యే పరికరము  
ఫోటోగ్రాఫికి కావలసిన  
ఎప్పుడును మావద్దకు రా  
ప్రార్థితులు.



**AUTHORISED AGENTS**  
**MAHOMED EBRAHIM & Co.**

Stationers, Paper Merchants,  
Photographic Dealers,  
26-27, Rattan Bazaar, Madras.



**ఈనోస్ "ఫ్రూట్ సాల్ట్"**  
**వైద్యుల సలహా**

ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్ కఠినమునుండి  
చెడు పదార్థములను సులభముగా తొల  
గించునని వైద్యులకు తెలియును. అందు  
వలననే విరోచనమునకు అపాయకమైన  
భేదిమందులను యివ్వక ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్ వాడుడని సలహా నిచ్చు  
చున్నారు. ఇది నిరసాయకరమైనది. నిత్యము ఉదయం ఒక గ్లాసును నీళ్లలో  
కొంచెము ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్ వేసుకొని త్రాగుట మంచివద్దతి.

**ENO'S "FRUIT SALT"**

అమ్మకం ప్రశీనిధి:—  
**టి. యస్. ఆర్ గిల్లెట్,**  
1-17 ఆర్మీనియన్ పేథి, మద్రాసు.  
తయారగునప్పుడు చేతులతో తాకబడదు.  
రెండు సైజులలో ఎల్లచోట్లను దొరకును.

## నమ్మకమే మా దిగ్విజయమునకు మూలకారణము

నమ్మకమైన నగలను వారికి సరఫరా చేయగలమనియు, అన్ని విధములవారికి లాభమును మేము చేకూర్చగలమనియు నూర్చుకొనిది కారాదారులకు. మాయందు నమ్మకముగలదు. మా కంపెనీ నమ్మకను గలిగియున్నది. ఒకేధర ప్రకారము విక్రయించబడునట్టి గౌరవనీయమైన పద్ధతిని ఇదివర కెప్పుడు తప్పియుండలేదు. యెట్లులే నను అమ్మకము గలుగుటకై తప్పుగా తెలియపరచడము, లేక తక్కువ రకము నగలు యివ్వడము మొదలగు పద్ధతులను మే మవలంబించుటలేదు. మా ఒకేధర మీ అమూల్యమైన కాలమును, శ్రమను, ధనను కూడుదల చేయుచున్నది. మేమిచ్చు పూచీయందు మేము తెలుపునంత మంచిది లేదని మీరు కనుగొనినవాటిని వాపసిచ్చుటకై వీలుగలదు. మీరు భద్రముగాను, లాభకరముగాను తపాల్ ద్వారా కూడ మాతో వ్యాపారము చేయవచ్చును. మావద్దయున్న సరకు, మా నేన, మా సాహాయ్యము వగైరాలపై మీరు నమ్మకముంచవచ్చును. మాకారాదారుల లాభము మా స్వంత విషయమువలెనే తలచుచున్నాము.

సురాజమల్ లల్లుభాయి అండు కో.,

ప్రజాసమ్మతమైన నీమకములములు, బంగారు, వెండినగలు, శిల్పములు వర్తకులు, 313 ఎస్సనేడ్, మద్రాసు.

మా కార్యాలయములు ఈదిగువ స్థలములందుకూడ గలవు.

బొంబాయి,  
359 కాల్బడేవి, రోడ్డు.

కలకత్తా,  
12 లాల్ బజారు వీధి.

రంగూన్,  
134 మొగత్ వీధి.

తిరుచునాపల్లి,  
135 బిగ్ బజారు వీధి.

### ద్వంద్వప్రభుత్వము

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి నివేదిక

నైమన్ కమిటీతో చేరిన బొంబాయి రాష్ట్రీయ ఉప సంఘ సభ్యులకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు సంస్కరణముల విషయమై పంపిన నివేదిక మెమోరాండము ప్రకటింపబడినది. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు పై నివేదికలో గావించిన సూచనలలో ప్రస్తుతపరిపాలనావిధానము ఎంతమాత్రము తృప్తికరముగా లేదనియు, ద్వంద్వప్రభుత్వము చాల లోపభూయిష్టముగా ఉన్నదనియు, అందువలన ద్వంద్వప్రభుత్వమును పూర్ణముగా ఆపుదల చేయవలెననియు కోరిరి. ఈ సూచన ఎంతయు సమంజసముగా యున్నది. జాతీయవారు తెల్లరు ఈ సూచనగావించినందులకై బొంబాయి ప్రభుత్వమువారిని అభినందించెదరు. కాని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు అంతటితో తృప్తి నొందక ద్వంద్వ ప్రభుత్వము నకు బదులు అయిదుగురు సభ్యులు గల ఒక క్యాబినెట్ ఏర్పరు పవలయుననియు, ఆ అయిదుగురుసభ్యులు శాసనసభలకు ఎన్నుకొనబడిన ప్రజాప్రతినిధులగునే ఉండవలయుననియు, క్యాబినెట్టు సభ్యులను ఏర్పాటుచేయు అధికారమును మాత్రము రాష్ట్రీయ గవర్నరు గారి కే వుండవలయుననియు తెలిపిరి. క్యాబినెట్టు సభ్యులకును ప్రభుత్వమువారికిని తగు బాధ్యత యుండుటకై ప్రధానమంత్రి తీర్మాన నలుగురి క్యాబినెట్టు సభ్యుల నామములను గవర్నరుగారి ఆమోదమునకు పంపవలయునని సూచించిరి. ఈ సూచనలన్నిటిని దీర్ఘముగా యోచించిన బొంబాయి ప్రభుత్వమువారికి బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముపై గల అభిమానమువల్ల అనుచున్నది. ఇంతమాత్రము తృప్తి నొందక న్యాయశాఖ పోలీసుశాఖ ల్యాండు రెవెన్యూశాఖలను శాసన సభ్యులకు బాధ్యత వహించు మంత్రిులపరము చేయకూడదనియు, అటుల ఒక వేళ పైశాఖలను మంత్రిులపరము చేయునందర్భములలో గవర్నరుగారికి పై శాఖల పరిపాలనావిషయములలో యిష్టానుసారముగా ప్రవర్తించుటకు సంపూర్ణ హక్కు ఉండవలయుననియు, లేక యిద్దరు హైందవ సభ్యులు యిద్దరు ఆంగ్లేయసభ్యులు గల ఒక గవర్నరు కమిషన్యుండి ఆ కమిషన్లు అధ్యక్షులుగ గవర్నరుగారి యుండి మంత్రిులపరము గావించిన శాఖలలో జరుగు లోపములను దీర్చుటకు సంపూర్ణ హక్కు ఉన్నానా కలిగియుండవలయుననియు, లేక భారతశాసనసభపై కమిషన్ ఆఫ్ డిస్ట్రీక్ట్ ఏజెన్సీ అధికారము చెలాయించుచున్నదో అదేవిధముగా ప్రతిరాష్ట్రీయ శాసనసభపై ఒక కమిషన్లు ఉండవలయుననియు, కమిషన్ ఆఫ్ డిస్ట్రీక్టు ఓటర్లు అనుటకు ఏ హక్కులు వుండవలెనో అదేహక్కులుగలిగిన ఓటర్ల చేరికతో య శాసనసభలపై నుండు రెండవ కమిషన్లు సభ్యులు ఎన్నుకొనబడవలయుననియు దలిపిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వమును అంత్యముందించి శాసనసభలకు బాధ్యతవహించుచు మంత్రిులమును ఏర్పరుపవలయునని గావించిన సూచనయొక్క మూలసిద్ధాంతమును (1) గవర్నరుగారికి మంత్రిులపరముచేయు శాఖలలో పరిపాలనావిషయములలో తనిఖీచేయుటకు రెండవచేంబర్ గాని (2)

గవర్నరుకు సర్వహక్కులు గల ఒక ప్రత్యేక కమిషన్లుగాని లేక (3) (లా, ఆర్డరు, ల్యాండురెవెన్యూ) న్యాయశాఖ, పోలీసుశాఖ, ల్యాండురెవెన్యూ శాఖలు మంత్రిులపరము గావించకూడదనియు, గావించినసూచనలు తలక్రిందుగ చేయుచున్నవి. ప్రస్తుత మములందుండు ద్వంద్వప్రభుత్వములో శాసనసభ్యులకు బాధ్యతవహించని మంత్రిులను, గవర్నరుగారి ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిషన్లుగలరు. లా ఆర్డరు ల్యాండురెవెన్యూశాఖలు ప్రభుత్వమువారి వశములోనే యున్నవి. శాసనసభ తీర్మానములను వీటిచేయు అధికారము గవర్నరుగారికి గలదు. ఇటువంటి ఏర్పాటులు గల ద్వంద్వప్రభుత్వము లోభూయిష్టముగా నున్నదని అంగీకరించిన బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు లా ఆర్డరు, ల్యాండురెవెన్యూశాఖలను ప్రభుత్వమువారుగనే వుంచవలయుననియు, లేక గవర్నరుగారికి సర్వ హక్కులు చెలాయించు అధికారముతో నలుగురు సభ్యులు గల ఒక కమిషన్లు వుండవలయుననియు, లేక రెండవచేంబర్ అయినా వుండవలయుననియు సూచనలుగావించుటవలన నామభేదములతో మరలా ద్వంద్వప్రభుత్వమునే కొరచున్నారు. ప్రజాప్రతినిధులను వారి చేతులలో నొకటి న బడిన లేక వారి నుండి ఏర్పాటు చేయబడిన మంత్రిుల వర్గమును విశ్వసించ జాలక ద్వంద్వప్రభుత్వమును ఏర్పాటు గావించి యున్నారు. ఎంతకాలము ప్రజాప్రతినిధులను నమ్మక సంపూర్ణ బాధ్యత నొసగక, తమకు చెబుకు అధికారమును ఎప్పటి రీతిగనే నిరంకుశముగ జరుపవలయునని తలచిన ఏ భారతీయుడును సంతృప్తి నొందజాలడు. శాసనసభలకు నామినేటెడు సభ్యులు ఉండకూడదనియు, శాసనసభల సభ్యులెల్లరును ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన వారగునే యుండవలయునని, గావించిన సూచనను సార్థకపఱుపవలయునన్న మంత్రిులనుం ప్రభుత్వమువారు శాసనసభలకు సంపూర్ణ బాధ్యత వహించు నటుల ఏర్పాటులు గావించవలయును. సంస్కరణములు వచ్చినప్పటినుండి దేశము ఆర్థికవిద్యా విషయములలో ఎంతమాత్రము మార్పు చెందలేదని భావించి, ఆభావముపై ఎన్నిక హక్కులను (Franchise) ఎంతమాత్రము విస్తరింప కూడదనియు, విస్తరింపజేయ నవసరము లేదనియు గావించినసూచన బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి సంకుచిత దృష్టిని విశదము చేయుచున్నది. 1919 సంవత్సరము మొదలు 1929 సంవత్సరము నుండు దేశములో గలిగిన మార్పులు భారతదేశము బ్రిటీషుప్రభుత్వము వారి పాలనములోనికి వచ్చినది మనలు 1919 సంవత్సరము మొదలు ౧౯౨౯ వరకు దెలుపుట కనేకదృష్టాంతము లున్నవి. జాతీయ చైతన్యము దేశయులను నిద్రనుండి మేల్కొల్పినది. రాజకీయ ఆర్థిక రంగములలో దేశము నిమిష నిమిషమునకును ముందంజ వేయుచూ పయిడుచున్నది. ఇది అంతయు ప్రభుత్వము వారికి చెలినియు దేశము ఆర్థిక విద్యావిషయములలో ఎంతమాత్రము మార్పు గాంచలేదనియు ఆ సమయపై ఎన్నిక హక్కులను విస్తరింపకూడదనియు దెలుపుటకు సాహసంవత్సరములకు జరింపక మానవ. ఇదియు

గా దేశము ఆర్థిక విద్యావిషయములలో ఎంతమాత్రము అభివృద్ధి గాంచలేదని అంగీకరించుట వలన (ఒక వేళ ప్రభుత్వము వారి అభిప్రాయ ప్రకారము దేశము అభివృద్ధిగాంచ లేదనుటవలన అందులకు ప్రభుత్వమువారే బాధ్యులుగాని ప్రజలెంతమాత్రము బాధ్యులు కాజాలరు. దేశమును ఆర్థికవిషయములలో అభివృద్ధి నొందింపజేయుటయు దేశయులను విద్యావంతులుగా నొనర్చుటయు ప్రభుత్వసర్వము. వలయు ధనము అధికారము ప్రభుత్వమువారి వశములోనున్నది. ప్రభుత్వమువారు దేశములో ఆర్థికసమస్యను పరిష్కరించి దేశయులను విద్యావంతులుగా నొనర్చు సరికల్పించిన అడ్డగించునా రెవరుండురు. ఆర్థికసమస్యపైననే హాజి గారు కోస్తా వ్యాపార చట్టమును భారత శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టియున్నారు. ఈ చట్టముపై ప్రభుత్వమువారును బ్రిటీషు వర్తకులను చూపుచున్న విముఖత్వము వర్ణింప సాధ్యమగునా? రేషియో సమస్య భారతదేశమునకు ఆర్థికముగా లాభకారి యగునా? కనుక ప్రభుత్వమువారి యాదరణ ఎంతమాత్రము లేక, దేశము ఆర్థిక విద్యా విషయములలో అభివృద్ధి గాంచ లేదనుటవలన ఏమి ప్రయోజనముండును. ఇటులనే ఎన్ని సరిక తీరములన్నను దేశము అభివృద్ధి గాంచజాలరు. దేశము అభివృద్ధి గాంచుటకు పరిపాలనావిధానములో తగు మార్పులకు గావించిన గాని లాభముండదు ఎన్నిక హక్కులను విస్తరింపజేసినగాని శాసనసభ్యులు నియోజకవర్గమునకు సంపూర్ణ బాధ్యతను వహింపరు. ఎన్నిక హక్కులను గురించియు జాతీయ విషయములకు అనుగుణ్యమగు పరిపాలనా విధానములోని ముఖ్య విషయములలోను బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు గావించిన సూచనలు ఏ భారతీయుని తృప్తి పఱుపజాలవు.

నెల్లూల రామకృష్ణ.

వైద్యరత్న  
పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

**జీవామృతము**

“దారుణమైన దగ్గుచే బాధపడుచున్న పోవునని యెంచుకొనబడిన ఒక పిల్లకు తమ శీవామృతమును వాడిరిని, ఇది నేపించిన పిదప దగ్గుపోవుటచే మంచి రక్తము వచ్చి, బలముచేసి, మంచి ఆంధ్ర శిల్ప గుర్తుపట్టుటకు వీలులేకుండ నున్నది.” - బిచ్చా మునిగారు వ్రాసిరి. వెల నీసా 18 రు. 4-0.

లయు ర్వే హ శ్రమము,  
151 గోవిందప్పనాయకవీధి, మద్రాసు



## నానాజాతుల వివాదపరిష్కారము

మధ్యవర్తలద్వారా జాతులమధ్య నుదయించు వివాదములను పరిష్కరించుకొన నంగీకరించుటలో, ఇంగ్లండు కడు విశాలదృష్టిని జూపుచున్నది. ఇట్టి ఏర్పాటును, కన్నర్యేటి ప్రభుత్వమువారు అధికారమునకు రాగనే, తీరస్కరించి యుండిరి. జనీవా ఒడంబడికకు లేబరు ప్రభుత్వమువారు సమ్మతి జూపియుండ, కన్నర్యేటి ప్రభుత్వమువారు అధినివేశరాజ్యము లిందు కంగీకరింప వని పేరు బెట్టి మధ్యవర్తల పరిష్కారసూచనను తలక్రిందుల జేసిరి. ఛేంబర్లెనుగా రవుడు దెలిసిన యుక్తుల నిట వివరింప బనిలేదు. వీరు విదేశమంత్రగ నుడునంత కాలము, ఇంగ్లండు కీర్తికి కళంకము వాటిలెను. నూతన దృక్పథము ఇంగ్లండు నావహింపలేదనియు, ప్రపంచకళ్యాణమునకు ఇంగ్లండు తోడ్పడబోదనియు, ఇతరజాతు లభిప్రాయపడుస్థితి సంభవించెను. కాని లేబరుప్రభుత్వము అధికారమునకు రాగనే విదేశ విధానమును త్రుటికాములలో మార్చివైచిరి. అమెరికాతో నాకా నిర్ణయపు టేర్పాటును వీరు చర్చించసాగిరి. రుష్యాతో సంధి జేసికొన బ్రయత్నించిరి. ఈజిప్టుకు స్వాతంత్ర్య మీయ నిశ్చయించిరి. తుదకు ఇరాకుకు గూడ స్వాతంత్ర్య మొసగుట కిప్పుడు పూనుకొనిరి. జర్మను నష్ట పరిహార సమస్యను పరిష్కరించిరి. చైనాలెండు ప్రదేశమును విడిచిపెట్టుటకు, ముందడుగు వైచిరి. ఈ రీతిని, విదేశ విధానముపట్ల మాక్స్ నాల్డు ప్రభుత్వమువారు విశాల మార్గముల నవలంబించి, బ్రిటిషు ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రు లగుచున్నారు.

లండను కార్పరేషనువారు మాక్స్ నాల్డు ముత్రి గాకిని, స్పీడను ముత్రిగాకిని గౌరవ పురస్కరముగ బిరుదల నొసగ నెంచుట జూడ, బ్రిటిషు ప్రజలెట్టి కృతజ్ఞత జూపుచున్నారో గ్రహింపవచ్చును. భారతీయులవిషయమున మాత్రము వీరికి కదలిక జూపలేదు. హిందూదేశ సమస్యను పరిష్కరింపక బోయినను, ఇబ్బందిలేదని వీరి రెంచియుండును. ఇట్టి ఉపేక్ష పనికిరాదని బ్రిటిషు ముత్రిలకు గోచరింపజేయు శాస్త్రుత భారతీయులపై నిలిచియున్నది. హిందూదేశ సమస్యనుగూడ పరిష్కరింపక తీరదని వారు గ్రహించుకల, ఒక్కనిముసమయినను వారూపించరని ఎంచుచును. లేబరుపక్షముతోబాటు ఇతరపక్షములుగూడ, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యము విషయమై ఆతురము జూడకపోవు. అట్టి స్థితి త్వరలో నరుదెంచు గాక యని కోరుతున్నాము. ప్రభుత్వమువారు దూరదృష్టి బలపి, కన్నర్యేటి ప్రభుత్వమువారు వెనుక నిరాకరించిన మధ్యవర్తి

పరిష్కారమును తీరి జైటికిదెచ్చి, ఇంగ్లండు దీని నంగీకరించు నని తెలియజేయుటచే, నూతన పరిస్థితులుదయించినవి. యుద్ధములద్వారా వివాదములను పరిష్కరించుకొనుపద్ధతిని మానినపుడు, మధ్యవర్తల ద్వారా పరిష్కరించుకొను పద్ధతిని ఆమలులోనికి దేశ తప్పదు. ఇందు కింకను వెనుకాడుట, యుద్ధ విముఖతకు నిదర్శనము గాజాలదు. మొన్నటిదినము హెడ్డరుననుగా న్యాయస్థాన పరిష్కారపు ఏర్పాటుపై సంతకము బెట్టి ఇంగ్లండు గౌరవమును కాపాడిరి.

హెడ్డరుననుగా రంగీకరించిన ఏర్పాటు పదిసంవత్సరములవరకు తప్పక యమలులో నుండును. కాని పిమ్మట దీని సంతరింపజేయవలెనను కోర్కె వెలువడనియెడల, అది మున్నందు గూడ అమలులోనే యుండును. ఒక్క మినహాయింపు మాత్రము గలదు. ఇంగ్లండుకును అధినివేశరాజ్యములకును మధ్యగాని, అధినివేశ రాజ్యములలో ఒండొరుల మధ్యగాని, జనించు వివాదములను పరిష్కరించుటకు, మధ్యవర్తిన్యాయస్థానమున కధికారముండదు. ఇది నూతన రాజ్యాంగసమస్య నుదయింపజేయుచున్నది. అధినివేశరాజ్యములు గూడ, నానారాష్ట్ర సంఘమున సభ్యులగుటచే, అధినివేశ రాజ్యములమధ్య జనించు వివాదములను గూడ హేగు న్యాయస్థానమునకు బంపుటయే మేలగును. దక్షిణాఫ్రికాతరపున సంతకము బెట్టిన లోగారు, ఇట్టి వివాదములు ప్రత్యేకన్యాయస్థానమునకు బోవలయునని కోరుచున్నారు. కాని, వీరి యుద్దేశ్యము, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యభాగముల మధ్య జనించెడి వివాదములు గూడ, అంతర్జాతీయస్వభావము గలవనియే. దక్షిణాఫ్రికా మొదటినుండియు నిట్టి యుద్దేశ్యమునే చూపుచున్నది. ఇంగ్లండుతోపాటు దక్షిణాఫ్రికాకు సమాన అంతర్జాతీయస్థాన ముండవలయు ననియే కోరుచున్నది. మున్నందు, అధినివేశరాజ్యసంబంధము స్థిరపరుపబడును. అప్పుడు, క్రొత్తమార్పు జరుగక మానదు.

న్యూజిలెండు తరపున సర్ జేమ్సు పారు గారును, హిందూదేశముతరపున సర్ మహమ్మదు హబిబుల్లాగారు సంతకము బెట్టిరి. హబిబుల్లాగారి సంతకమునకు, అధినివేశరాజ్య ప్రతినిధుల సంతకమున కుండు విలువ యుండజాలదు. కడపటివారు, తమ ప్రజల యభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించుచున్నారు. హబిబుల్లాగా రన్ననో, ప్రజాభిప్రాయమును గాక, ఇండియా ప్రభుత్వాభిప్రాయమును వెల్లడి జేయుచున్నారు. ఒక్కొక్కమారు ప్రజాభిప్రాయమును ప్రభుత్వాభిప్రాయమును ఏకముగనున్నను, పలుసార్లు భేదముగ నుండుట సహజము. అందుచే, హిందూదేశమునకు స్వేచ్ఛ యొసగనిది, ఆదేశము తరపున ఎట్టి ఒడంబడికలపై సంతకము బెట్టినను ఒక్కటియే యగును. వాపింగుటను సమావేశము నందు, ఇండియా ప్రభుత్వప్రతినిధి పాల్గొని యుండెను. ఇటులనే, ఇంపీరియల్ సమావేశములందును, నానారాష్ట్ర సంఘసమావేశములందును, ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధి పాల్గొనియుండెను. అక్కడ జరుగు ఒడంబడికలపై సంతకము బెట్టుచుండెను. ఇటీవల జరిగిన ప్రపంచశాంతికి సంబంధించిన కెల్లాగు ఒడంబడికపై గూడ సంతకముబెట్టెను. మొన్నటిదినము

యొద్దపరిష్కారపు ఒడంబడికపై సంతకము బెట్టి ముండునాని, ఈ సంతకములకు విలువ యే

యుద్ధపరిష్కారమునకు గాని, ప్రపంచశాంతికిగాని, జాతులవివాదపరిష్కారమునకుగాని, తోడ్పడు స్థితిలో హిందూదేశ మున్నదా? హిందూదేశము తన స్వతంత్రబుద్ధి నుపయోగించి, తగిన యేర్పాటులను సూచించు స్థితిలో నున్నదా? లేదనుట నిర్వివాదాంశము. కారణము విదితమే. మిగిలిన సభ్యులందరును స్వతంత్ర దేశములవారు. హిందూదేశసభ్యులటుగాక, పరాధీనదేశమువారు. వీరు ప్రభుత్వప్రతినిధులుమాత్రమేగాని, ప్రజాప్రతినిధులు గారు. ఇట్టి స్థితి ఎంతత్వరలో మార్పు జెందిన, హిందూదేశమునకును లోకకళ్యాణమునకు గూడ సంతమేలు. హిందూదేశము గాంధీమహాత్మునివంటి మహాపురుషుని గనినది. కాని లాభమేమి? లోకకళ్యాణమునకు మహాత్ముడు అనుకూలమార్గములను సూచించుస్థితిలో లేదు. పరాధీనమగు హిందూదేశమునకు బాహ్యులంకారము లెన్ని చేకూరిన నేమిఫలము? ఎన్ని అంతర్జాతీయసంఘములలో సభ్యత్వము లభించిన నేమి ఫలము? ఎన్ని ఒడంబడికలపై సంతకముబెట్టిన నేమి లాభము? ఇంగ్లండు ఎటుల జెప్పిన నటుల తల యాడించుట దప్ప, ఇండియాప్రతినిధి చేయగలిగిన దేమియు లేదు. మధ్యవర్తిపరిష్కారము ఇంగ్లండు బనికిరాదనిన, హిందూదేశ ప్రతినిధియు పనికిరాదనవలసి వచ్చెను. ఇప్పుడు పనికివచ్చుననిన, పనికివచ్చుననవలసి వచ్చెను. ఇంతియగాని, ఏ విషయము గూర్చి యైనను, స్వతంత్రాభిప్రాయ మిచ్చి, దానిని సాగించుస్థితిలో హిందూదేశము లేదని చెప్పవచ్చును.

ఇతర దేశములప్రతినిధు లటుగాక, తమ పంతమును చెల్లించుకొనగల స్థితిలో నున్నారు. న్యూజిలెండు ప్రతినిధియు, దక్షిణాఫ్రికాప్రతినిధియు క్రొత్త ఒడంబడికపై సంతకము బెట్టిరి. ఆస్ట్రేలియా, కెనడా ప్రతినిధు లింకను సంతకములను పెట్టలేదు. త్వరలో వీరి క్కార్యమును సలిపెదరని తలంప వచ్చును. ఐర్లెండు ప్రతినిధిగూడ ఒడంబడిక నంగీకరించెను. వీరు గాక, ఫ్రెంచి, పేరూ, జెకోస్లావికా దేశముల ప్రతినిధు లీ యొడంబడిక నామోదించిరి. మిగిలిన దేశములవారును గూడ తమ యామోదమును త్వరలో దెలిపెదరనుటకు సందియములేదు. ఆయుధ విసర్జనపు ఏర్పాటు గుదురుట కిండువలన అనుకూలవాతావరణ మేర్పడు చున్నది. పోరాటములను న్యాయస్థానముల ద్వారా పరిష్కరించుకొన దలచినపుడు, ఆయుధములను విసర్జించుటగాని, తగ్గించుకొనుటగాని, సులభసాధ్య మగును. యుద్ధ పరిష్కారాదర్శము, ఇట్టి సంచలనము సంతను ప్రేరేపించగలదు. నూతనాశయములు, నానారాష్ట్ర సంఘమును ప్రేరేపించుచున్నవి. ఇది శుభచిహ్నమే యయినను, ఇంకను కొన్నిలోపములు గలవు. వివిధజాతుల స్వయంనిర్ణయాధికారము విషయమున గూడ ఈ సంఘము పట్టుదల జూపినగాని, జాతుల మనఃస్ఫర్థి లంతరింపవు. యుద్ధసమయమున స్వయం నిర్ణయసూత్రము పైకివచ్చెను. కాని, ఏకారము చేతనో, నిది యదృశ్య మయ్యెను. పరాధీనదేశములు స్వాతంత్ర్యమును గోరు నను భయము, పాశ్చాత్య జాతుల నావహించి యుండును. అట్టి భయమును విడనాడి నానారాష్ట్ర సంఘ మిసూత్రమును మరల పైకి దెచ్చుచో, ప్రపంచశాంతికి బలమగు పునాదు లేర్పడగలవు.



## ఇంగ్లండు : మద్యపానము

ఇంగ్లండునందు 1928 సంవత్సరమున మద్య పానము చాలవరకు తగ్గినట్లు, హాం కాంకాలయపు ప్రకటనము దెలుపుచున్నది. పదునైదు సంవత్సరములలో బీరుపానము, నూటికి 55 వంతునను, స్పిరిట్ల త్రాగుడు 42 వంతునను తగ్గెను. దీని కనుగుణముగ సాంఘికస్థితి గూడ చక్కబడెను. ఇంగ్లండునందు త్రాగుడుశిక్షలు 172000 నుండి ఏబదియైదు వేలకు తగ్గెను. త్రాగుడువలన గలుగు మరణములు అయిదువేలనుండి రెండువేలకు దగ్గెను. ఒక్క సంవత్సరములలో శిశుమరణముల సంఖ్య పండ్రెండువందలనుండినాల్గువందలకు తగ్గెను. నమ్మల రోజులుగూడ తగ్గెను. 1928 సంవత్సరమునందు అన్ని సంవత్సరములకన్న నధికముగ త్రాగుడునేరముల శిక్షలు తగ్గి పోయెను. మరికొన్ని వివరములు తెలిసిన బాగుండును. కాని, ఇప్పుడు బయల్పడిన వివరముల బట్టి, త్రాగుడు తగ్గు కొలదియు, ప్రజల దారిద్ర్యము గూడ తగ్గి, సాభాగ్యము పెరుగుననియు, నేరముల సంఖ్య తగ్గి క్రిమినలు న్యాయస్థానములకు బని తగ్గుననియు, ప్రజల ఆరోగ్యముకు దుటబడి, త్రాగుడువలన కలుగు మతిభ్రమణము, ఉన్మాదము మున్నగు జాడ్యములు తగ్గిపోవుననియు, రూఢిగ జెప్పవచ్చును. త్రాగుడు తగ్గుచో, మద్యపు రాబడి తగ్గునని భీతిజెంద నవసరములేదు. మొదట కొంతభగనప్రముగనుపించినను, ప్రజలకు గలుగుచున్న ద్రవ్యనష్టమును, ఆరోగ్యనష్టమును తొలగి, దేశసంపద క్రమముగ వృద్ధిగాంచును. పిమ్మట ధననష్టము తొలగి, ధనసంపద పెరుగును. అమెరికాలో గలిగిన పరిణామ మిందుకు నిదర్శనము. త్రాగువారల కుటుంబములు ఘోషిల్లుచుండ, వారల బట్టి ఇల్లు గుల్లయగుచుండ, ప్రభుత్వమునకు చేకూరు రాబడివలన, ఇసు మంతయు లాభ ముండునా? అట్టిరాబడిద్వారా గలుగులాభములు తొలగినంతమాత్రాన, విచారింప నవసరములేదు. తాత్కాలికభగనప్రమును భరించుచో, భావ్యభివృద్ధి వేయిమడుంగు లధిక మగును. హిందూ దేశమునందు, మద్యపాన నిషేధమును ప్రవేశపెట్టుచో, ప్రజలు దీనిని ఆశురముతో చేపట్టి, అమెరికా ప్రజలకన్న త్వరితముగ నభివృద్ధి గాంచగలరు. కాని, యంతవరకు అనుకూలమార్గములు అవలంబింపబడియుండలేదు. కల్లుపాటలు ముగిసి, రాబడి చేకూరిన పిమ్మట, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు చేయ నెంచిన ప్రచారమువలన ప్రయోజన ముండదని తెలుస న వ స ర ము లేదు. ప్రచారమున కనుగుణముగ లోకలు ఆప్తను పద్ధతి నయినను ప్రవేశపెట్టి కొనసాగించిన గాని, అనుకూలఫలము గలుగదు. కల్లు రాబడి తగ్గుకుండ నేర్పాటులగావించి, శుష్కప్రచారము గావించిన మాత్రాన, ప్రజలు మద్యాకర్షణమునుండి విముక్తు లయ్యెదరని భానింప వీలులేదు. కల్లంగడుల నయినను తగ్గించుట కొంత మేలగును. అసహాయోద్యమసమయమున కాంగ్రెసు ప్రచారకులు మనఃస్ఫూర్తిగ నలిపిన నిషేధ ప్రచారమువలన, కల్లురాబడి ఎటుల తగ్గెనో దెలుప సక్కరలేదు. ఇకముందయినను, కాంగ్రెసు ప్రచారమువలన ప్రజల నుండి యిట్టి దురభ్యాసమును తొలగింప వలయును. నిషేధప్రచారక సంఘము వారియత్నముల కెల్లరును తోడ్పడి, త్రాగుడును పారద్రోలుటకు తోడ్పడ గోరెదము.

## రెండవమరణము

ఫోంగీ విజయ అను భౌద్ధసన్న్యాసి, రంగూను జయిలు ఆస్పత్రిలో మరణించుటవలన, నిరాహార వ్రతావలంబులలో మరియొక మరణము తటస్థించినది. వీరు రెండు పర్యాయములు రాజద్రోహ నేరముక్తింద శిక్షితు లయిరి. వీరు కోరినకోర్కెలు వివరితమయినవి గావు. అనుకూలాహారము నొసగ వలయుననియు, మానమునకు రెండు పర్యాయములు ఉపవాసవ్రతమున కంగీకార మొసగవలె ననియు, పండుగదినములందు కాషాయవస్త్రములను ధరింప నీయవలయుననియు, వీరు కోరియుండిరి. ఇట్టి స్వల్పపు మితమగు కోర్కెలను గూడ బర్మా అధికారులు తిరస్కరించిరి. ఫోంగీ విజయగారు, నాల్గుమాసములకు పైగ నిరాహారవ్రతము నవలంబించి అసువుల బాసియుండిరి. జతీంద్రనాథదాసుగారికి పిమ్మట ఫోంగీ విజయగారు మరణించుట సంభవించెను. ఇంకను ఎంద రిట్లు నిరాహారవ్రతమున కాహుతి గావలసియున్నారో తెలియదు. ఇకనయినను రాజకీయ నిర్బంధితుల కష్టములను దీర్చుటకు, ప్రభుత్వమువారు త్వరపడనియెడల, భావి పరిణామము సందేహముగ నుండకమానదు. హాంమెంబరగు సర్ జేము క్రేరారుగారు, కారాగృహ పరిపాలనగూర్చి తయారుజేసిన చిత్తు నిబంధనలను చర్చించు నిమిత్తము వివిధపక్ష నాయకుల సమావేశము నేర్పరచిరి. రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల కీనిబంధనలు పంపబడునట. వీని స్వభావ మెటు లుండునో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారెంత త్వరలో వీనిని అమలులోనికి దెచ్చెదరో, చెప్ప వీలులేకున్నది. ఆలస్యము జరిగిన కొలదియు, పరిస్థితులు విషమ మగుట దప్పవేరు ఫలితము గలుగద. జతీంద్రుని మరణము పట్ల సానుభూతి జూపుచు, మాక్ స్వీనిగారి కుమార్తె పంపిన సం దేశమునందు, మాక్ స్వీని మరణమునకు బిమ్మట ఐర్లెండుకు స్వాతంత్ర్య మెటుల సిద్ధించెనో జతీంద్రుని మరణమునకు బిమ్మట, హిందూదేశమునకు గూడ స్వాతంత్ర్య మటులనే సిద్ధించునని, సూచింపబడెను. ఇట్టివారల ఆత్మార్పణము వ్యర్థముగాదని విశ్వసింపవచ్చును.

## రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదల

చెన్నపురిలోని సెంట్రలు జయిలునుండి రాజద్రోహ నేరముక్తింద తొమ్మిదినెలల కాలమువరకు శిక్షింపబడిన నైనియప్పపిళ్లగారును, కోయంబత్తూరు జయిలునుండి అట్టి నేరముక్తిందనే తొమ్మిదిమాసముల కారాగృహశిక్ష ననుభవించిన యం. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారును సన్నటిదినము విడుదలయయిరి. నైనియప్పపిళ్లగారికి, కాంగ్రెసుసభ్యులు స్వాగతమొసగి, వారిపట్ల గౌరవము జూపిరి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు రేపటిదినము కోయంబత్తూరు నుండి చెన్నపురికి విచ్చేసెదరు. వీరికిగూడ కాంగ్రెసు సభ్యులు ఘన మగు స్వాగత మొసగెద రని నమ్మదము. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగూ రెడవర కొకమారు శ్రీకృష్ణ జన్మస్థానము నలంకరించెయిండిరి. ఇట్టి వారి బాధానుభవము, దేశస్వాతంత్ర్యమునకు బునాదియగునని నమ్మవచ్చును. వీరిని గౌరవించుట యనిన, స్వాతంత్ర్యదేవత నారాధించుటయేయగును. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో, దేశభక్తులకును, దేశసేవకులకును, గమ్యస్థానము కారాగృహమే యగుచున్నది.

వీరి మూలమున, కారాగృహ నిర్బంధముల న్యూనత దొలగుటయే గాక, అట్టివారి గౌరవ మినును దించుచున్నది. త్యాగమహిమ వెల్లడియగుచున్నది.

## విశాఖపట్టణపు రేవు

హార్బరు నిర్మాణము ప్రారంభమయినపిమ్మట, విశాఖపట్టణపురేవు ఎక్కువప్రామాణ్యము బడయచున్నది. దీని పరిపాలనము, హార్బరు నిర్మాణాధికారి యగు బెంగాలు నావికాసేనా తైల్వ్ ఏజెంటు గారిచే నిర్వహింపబడుచున్నది. వీరు పోర్టు కస్టర్వే టరుగ బనిచేయుచున్నారు. గత సెప్టెంబరు నెలలో పడవవాండ్రనమ్మె జరిగెను గాని, పడవల రేటును రు 2-4-0 నుండి రు 2-8-0 కు పెంచుటచే, సమ్మె యంతరించెను. విశాఖపట్టణ వాణిజ్యము నివేదన సంవత్సరమున చాల వృద్ధి గాంచెను. దిగుమతులు 1797 టన్నులనుండి 4106 టన్నులకు పెరిగెను. ఎగుమతులు 39966 టన్నులనుండి 72875 టన్నులకు పెరిగెను. రాబోవు సంవత్సరములందు విశాఖపట్టణపు వాణిజ్య మింకను పెరుగు ననియు, హార్బరు నిర్మాణమునకు బిమ్మట, మద్రాసు, బాంబాయి, కలకత్తాల వాణిజ్యముతో నిది తులనమాగు ననియు, నమ్మవచ్చును.

## ఆంధ్రరాష్ట్రీయకార్మికసమావేశము

జనీవాలో జరిగెడి ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కార్మికసమావేశమునందు, యంత్ర యజమానుల సలహాదారులుగ బ్రౌనుగారనునొక యూరపియనులు నియమింపబడిరి. ఇట్టి నియామకము సరిగాదనియు, భారతీయులనే యిందుకుగాను నియమింపవలయు ననియు భారత వాణిజ్య సంఘమువారు ఇండియా ప్రభుత్వత్వమువారికి దెలియజేసిరి. జనీవాలో జనుగుకార్మిక సమావేశము, భారతదేశపు యజమానులకు గాని కార్మికులకుగాని లాభించునని తోచదు. యూరపియను కార్మికులు, ఆసియాకార్మికుల కోర్కెలను గౌరవింప రని, జనీవానుండి యిటీవల నరుదెంచిన పి. శివరావుగారు సూచించిరి. అందుచే, ఆసియా కార్మికసమావేశమును ప్రత్యేకముగ గూర్చవలసిన యవసరము గలుగుచున్నది.

## ఇమిటేషన్ ఆచార్యులవారు

సుధురలో జయప్రదముగ ప్రదర్శనము గావించుట

దాతీ నాత్యులు ప్రశంసించుట

(ఒకవిలేఖరి)

మధుర, సెప్టెంబరు 13:— ఆంధ్రదేశమున మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందిన విజయనగరం ఇమిటేషన్ ఆచార్యులవారు మధుర కేతెంచి మిక్కిలి జయప్రదముగ నొకప్రదర్శనమును గావించిరి. పర్షియన్ ముగ్గుల వర్షించుచున్నను ప్రజలు ఆచార్యులవారి ప్రదర్శనమును కనుగొని యానందింపుటకై కేటకవేటుగవచ్చిరి. ప్రదర్శనము కల్యాణమంటపమున ఏర్పాటు చేయబడెను. ఆ మంటపముందు 5 వేలకంటె నధికముగ ప్రజలు పట్టకపోవుటచే ప్రదర్శనమును గంభ కుకూహాల్లై యేతెంచినవారిలో ననేకులకు తావులేక నిరత్యాహముతో నెడలిపోయిరి. మంటపముండు యిక్కిరిసి యుండెను. ఆచార్యులవారు హిందూస్తానీ, కర్నాటకము మున్నగు భాషలలో గానము సలిపి సభికుల నానందపరచుటను గావించిరి. వారిహాస్యమునకు సభికులు కుప్పజుప్పలు నవ్వు జొచ్చిరి. చిత్రాలు వాయించుచు పాడుటలో ఆచార్యులవారు అద్వితీయు లని చెప్పవచ్చును. ప్రైవేట్ ప్రదర్శనము బహు జయప్రదముగ జరగవలె నని చెప్పుటకు ఆనందించుచున్నాడను.

అంధ దేశమున

వెలూల రామకృష్ణ.

చందా నర్సరీతోటలు- సేలం జంక్షన్

Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

(శ్రీ) హరనాథ స్మారక మందిరము నెలకొల్పుట

శ్రీ కుసుమ హరనాథ బాబా మహాభక్తుడు. త్రికలవేది.  
 “సకలపాపములను అనగా మహాపాతకాదిపాపాతకములు నైతము  
 శ్రీరామకృష్ణాది భగవన్నామములను నిరంతరమును భక్తివిశ్వా  
 సములతో స్మరించుచుండుటవలననే శ్రీ లగిపోవును. పునరావర్తి  
 రహితగురు ముక్తినిబడయుట కింతకంటె శ్రేష్ఠమును సులభము  
 నగు సాధనము మరేదియును లేదు. ఈ రీతిగా హరినామస్మరణ  
 చేయుటకు చండాలాది సకల వర్ణములవారును కూడ నర్హులే గాన  
 నెట్టిస్థానోరపాపములను చేసినవారైననుగూడ నిరాశనుచెంద నవ  
 సరము లేదు. రండు నా మట నమ్ముడు. వెంటనే శ్రీ కృష్ణ  
 పరమాత్మకు సర్వసమర్పణము గావింపుడు. అతడుతప్పక వి  
 మ్ముద్ధరించును. “కృష్ణేగతాః కృష్ణమనుస్మరంతి, రాత్రౌచ  
 కృష్ణంపునరుద్ధితాయాః, తే భిన్నదేహాః ప్రవి  
 శంతి కృష్ణం, హవిర్యధా మంత్రమాతం  
 మాతాశే” అని భగవత్ప్రతీక్షానునకు పాత్రులైన మహాభక్తు  
 లు నుడివీ గాన సంశయింపకుడు. “సంశయత్మా వినశ్యతి”  
 అని శ్రీకృష్ణుడే భగవద్వీతలలో అర్జునున కుపదేశించెను. కలియుగ  
 మున హరినామ సంకీర్తనముకంటె తరుణోపాయము లేదు.  
 ముమ్మాటికిని లేదని”లోకమునకు ఘంటాపఘముగ చాటిన మహా  
 ను భావులలో హరనాథ బాబా యొక్కడు. ఇతడు మన శక  
 ము వాడు. ఇతడు మన లోకమును విశిచి మూడేండ్లుగూడ కాలే  
 దు. ఇతనిని దర్శింప గలిగినవా రెందరో యీమహనీయుని దర్శన  
 సుస్వర్ణ సంభాషణాదులవలననే పునీతులైరి. అట్టివారిలో  
 మన ఆంధ్ర సోదరులగూడ కొందరున్నారని చెప్ప గలిగినందు  
 లకే నేను విశ్రాంతి యుపాసకునిగాను, పునరావర్తిని పిరారు  
 దాసుగారు, పి. వెంకటేశ్వరరావుగారు (కాకినాడ), పంతులు

అమ్మిరాజుగారు (రాజమండ్రి), పోలీస్ ట్రైబ్యునల్ సుబ్బారాయుడు గారు, పి. పుల్లయ్యగారు, హుచి నరసింహం గారు (పీఠాపురం), ఎస్. శ్రీనివాసరావుగారు, (రిటైర్డ్ జిల్లాజిప్టార్) గుంటూరు), ఎస్. ధర్మారావుగారు (సబ్బరిజిప్టార్), టెక్నాలి, గంబం జిల్లా), నడ్డ పట్ల లింగరాజు శర్మగారు (పూర్ణ, ఏలూరు తాలూకా, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా) దేవరగూరు ఏ. సత్యనారాయణగారు (పూర్ణ), ఎం. స. ప. ర. రావు గారు (పుల్లేటికుడ్రు), మున్నగునాంధ్ర సోదరులు మారనాథబాబాజీ సేనను ప్రత్యక్షముగనో పరోక్షముగనో సలిపి ధన్యతలైరని వ్రాయగలుగునట్టి అద్భుతము మాత్రమే నాకు లభించినది. శ్రీ బాబాజీ జీవితసంగ్రహమును 1928 ఏప్రిల్ 26, 27 తేదీలలో వెలువడిన ఆంధ్రదినపత్రికలో ప్రకటించునంతమాత్రమున నల్ప తమభాగ్యము శ్రీ బాబాజీ అనుగ్రహమువలనను తదంతర్యామయగు శ్రీ మధ్వశర్మభక్త శ్రీ బాలకృష్ణదేవుని అనుగ్రహమువలనను నాకు గూడ లభించినది. అందులకు పి. రామదాసుగారే కారణభూతులు. తద్విషయకములగు గ్రంథము నన్నిటిని వారే దయతో నాకు పంపిరి. శ్రీ కూచి నరసింహం గారు బాబాజీ సందేశము నాంధ్రీకరించిరి. దానిని సి. పుల్లయ్యగారు ప్రకటించిరి. బాబాజీ సంతృప్త జీవనమును శ్రీయుత పోలీస్ ట్రైబ్యునల్ సుబ్బారాయుడు గారాండ్రమున రచించిరి. దానిని కాకినాడలో మారనాథతత్వప్రచారిణి సేవవారి పక్షమున పి. రామదాసుగారు (సూర్యారావు కేట, కాకినాడ) ప్రకటించిరి. శ్రీ కుసుమమారనాథ ప్రభు అను నాంధ్ర కరపత్రముగూడ కాకినాడ సేవాసంఘమువారిచే ప్రికటింపబడెను. దీనిలో దినానబహదరు దురిశేటి శేషగిరిరావు పంతులు, శ్రీయుతులు శ్రీ కామశంకర ప్రసాదరావు, గుమిని శ్రీరాములు, కొమ్మిరెడ్డి కేశవరామమూర్తి నాయుడు, మాదిరెడ్డి ఏకాంబరం నాయుడుగార్లు సంతకములు కలవు, బాబాజీ 25-5-1927 వ తేదీని ఘాతక కేరమును పరిత్యజించి బృందావన గతుడయ్యెను. కలకత్తాలోను బొంబాయిలోను ఆంధ్రదేశమున యింతవరకు నాకు తెలిసిన ముట్టుకు కాకినాడలోను సేవాసంఘములు కలవు.

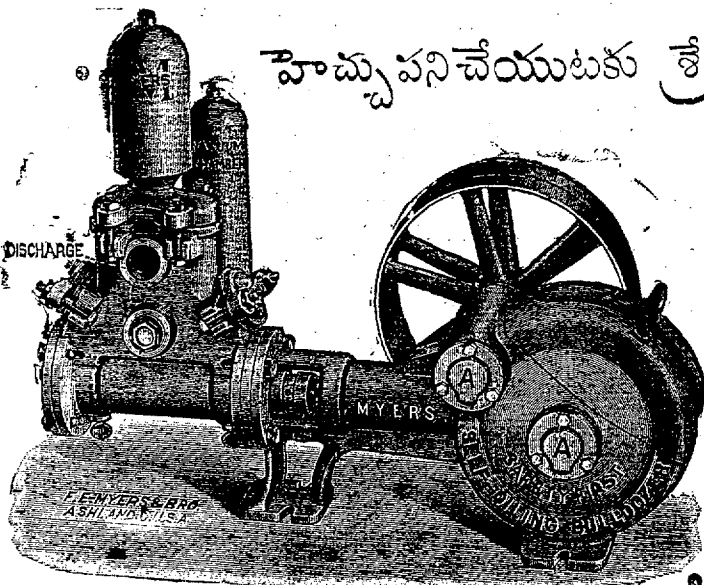
ఇంగ్లీషు కవరు, ఫ్రేములతో ముచ్చన ఎంజైర్ హెల్డర్లు, ఈగిల్ బర్గర్ టైప్ హెల్డర్లు  
నెం 1, 2, 3, 7, 8 కి కావలసిన విడిభాగములు విరివిగా ప్లాకులో నున్నవి. అన్నిటిలోకి ముఖ్య  
ముగా చిన్న జల్లేళ్లలో "కార్టూ" మార్కు కలిగినవి చాల శ్రేష్ఠమైనవి. చిరకాలము మన్నన  
పని గపించదగినది.

జెల్లింగులు, ఇండ్లీసు, అమెరికన్ తోళ్లు వివిధ సైజులు, కాటక్, బ్లాక్ సాలిడ్ వోషెన్ యం. సి. యం. సింగిల్ చిక్కువ లావైనవి, ఎక్కువ మందము గలవి, రెడ్ సూయ్ కాటన్, సింగిల్ ఎక్స్ట్రా లావైన వెంట్రుకలు, పుల్లీలు, హాఫ్ సింగ్ స్లమ్మర్ బ్లాకులు, ప్లోన్ ఫేసింగ్ సిమెంటు, కెమికల్ సాల్టు, మెగ్నీషియం క్లోరైడ్ సీసలైన కారక ఎమెరి, పర్ ఫెరేటెడ్ స్టీల్ షీట్లు, అన్ జెన్స్ షీట్లు, స్టీల్ ఫైర్ క్లాత్ మొదలైనవి రైసుమిల్లునకు వలయుసామాను అన్నియు గలవు.

P. O. Box 1265.  
Telegrams, Welknown,

**A. MOHAMED & Co.,**  
313, Linghi Chetty St., MADRA

మైయర్సు సెల్ఫు - ఆయిలింగ్  
బుల్ డజన్ పవర్ పంపులు.  
హెచ్చుపనిచేయుటకు శ్రేష్ఠతరమైన పంపులు.



బావికి పై భాగమున లోతై  
నట్టియు, బాగుగా పనిచేయునట్టి  
మొదటి భాగమునుంచి, ఎంత  
లోతునుండియైన నీళ్ళను లాగు  
వచ్చును.

ఇంటి నాకు, పోల్ ఏజెంట్లు:— **లిమాయి బదర్సు., లిమిటెడ్.,**  
1/173 బాజ్స్, పోస్టాబాక్సు నెం. 202, మద్రాసు

ద్వారకా తిరుమలలో హరినాథ స్మారకమందిరమును నెలకొల్పుట

సంవత్సరము సామగ్గను అహర్నిశలు యిరువది నాలుగు గంటలును హరినామస్మరణ నిరంతరాయముగ జరుగుటకును అతిథి అభ్యాగతులకు అన్నదానము జరుగుటకును బాబాజీ జన శోభనాది ఉత్సవములు జరుగుటకును తగిన యేర్పాటులతో ద్వారకాతిరుమలలో నొక మందిరమును నిర్మించుటకు పట్టపట్ల లింగరాజుశర్మగారు పూనుకొనిరి. వీరు పదియకరముల భూమిని గూడ కొనిరి. అచట నొక మందిరము నేర్పరచిరి. ప్రవేశోత్సవమును జయప్రదముగా పాగించిరి. వీరు స్వయముగా శ్రీ బాబాజీని సందర్శించిరి. వీరికి మొదట బాబాజీ యం దెట్టి నమ్మకమును లేదు. అనటికి వెళ్లిన పిమ్మట గూడ కొన్ని రోజుల వరకును వీరు పరీక్షించుచునే యుండిరి. గాని క్రమముగా నా మహనీయుని మహిమతీయము వీరిని పునీతులను గావించెను. ఈ మహత్కార్యము సకలాంధ్ర మహాజనుల సహాయ ముండినే గాని కొనసాగదు. ఇట్టి పరమ పవిత్రమగు ధర్మ కార్యమునకు తృణమోఘనమో యథాశక్తిని ఆంధ్రులందఱును స సు ర్విం చి శ్రీ కుసుమహరనాథుని కటాక్షమునకును తదంతర్యామి ద్వారకా తిరుమల శ్రేత్రనాథుడు శ్రీ ముఖ్యప్రాణపతి శ్రీ లక్ష్మీ వేంకట రమణదేవుని అనుగ్రహమునకును పాత్రులై కరింతురుగాక! పరమ దయామయుడగు హరనాథస్వామి వాసియునగు బైష్ణవ మధ్యకారార్పిత శ్రీ కృష్ణ దేవు డెట్టి సత్వేరగా నొనరించుగాత. ఈ భజనమందిరమునుగూర్చి యిటీవలనే ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటింపబడినది. ఇంకొకవ్యాసమున దీనినిగూర్చిన వివరములు మున్నగువానిని వివరించెదను. శ్రీ హరనాథస్వామి సేవః మమ హ్యమి నేననుః సర్వస్వామి శ్రీహరః శోభతే శ్రీబాలగోపాల కృష్ణాయ నమః.

ఇట్లు భగవద్భాగవతారాధకుడు, వెదురుమూడి శేషగిరి.

రాజమహేంద్రవర బాలవిద్యోగసభవారి రామదాసునాటకప్రదర్శనము, ప్రొద్దుటూరు (క. జి.)

గీతములు

బాలరసు పేరెకాని పెభానోనెభాను  
హృదయముగ నాటకము ప్రదర్శింపఁబడియె  
గానకళయందు భావప్రకాశముందు  
బ్రోడలేకాని కనుగాయ లేదులేదు.

అర్చకుడే వహా! నీకంత మట్టే ప్రణవ  
నాదమయములు భూనభోంతరము నిండి  
గీతకళ సభాసదుల నజ్ఞులత లూచె  
బాలదా! మహాత్మకవీరు పాత్రధారి!

తల్లి చాటుబిడ్డవు జగ మెల్ల బొమల  
పైన నాడింపఁజాలిన దైన నేర్పు  
అలవడిన దెట్లు నీవు మహానభావ!  
కొల్లినీ నొక యోగసిద్ధిదేవు నిజము

అన్న! యోగవిద్యామూర్తి! నిన్ను గన్న  
బ్రిటిష్ మనయంద్ర మాతకును నీవు  
కైకొనిన నాటకకళ కఖండధన్య  
వాదములు నీ నిదే సమర్పణము నేతు

భక్తిమూర్తిభవించిన పగిది దోఁపఁ  
దనుపఁ జాలె సభ్యుల రామదాసుపాత్ర  
కనుల నీరూరఁ గరఁగింపఁ గలిగి స్తాత్ర  
పాత్రమయ్యెను కమలాంబ పాత్రధారి.

కామికాక్రూరు బలెబలే! గట్టివాడు  
చెప్పలేదేమి యందురో - చెప్పలేమి  
అధునికరసాభాసరహస్యములను  
వెల్లడించుచు జాల నవ్వించినాడు.

అర్చక బ్రాహ్మణుని పాత్ర యైన బుడుత  
గట్టివాడనఁ దనపిల్లజుట్టు ఛాంద  
సమున కాయువుపట్టన సంభ్రమించి  
స్వాతికయ ముట్టిపడునట్లు భీనయించె.

బాలకవి కసిరెడ్డి వేంకటసుబ్బారెడ్డి

హిందూ సాంప్రదాయముల కనువగు చక్కని నగలు

సవరన్ బంగారము

కొనువారల స్వంత బంగారముచేతను, రాళ్లచేతను తయారొనర్చి యిప్పించబడును



డి 4818 దిద్దులు రవ్వలచే  
కూర్చబడినది. జత రు. 2090  
పట్టిన కంపులచే కూర్చిన  
జత రు. 875.



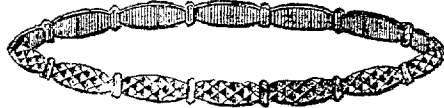
డి 4909 సాంప్రద గజ. జతకు 8 నుంచి  
5 సవరములవరకు పట్టును. చేదారం 5% కూలి  
జతకు రు. 22.



డి 4815 దిద్దులు రవ్వలచే  
కూర్చబడినది. జత రు. 925  
పట్టిన కంపులచే కూర్చిన  
జత రు. 175.



డి 5029 ఉంగరం రు. 5.  
బంగారు పూతపూసిన ఎలి  
ఫెంటు హెయర్ రింగ్.



డి 4910 చక్కని గజ. జతకు 8-5 సవరముల  
బంగారు కూలి రు. 22. చేదారం 5%.



డి 5034 ఉంగరం రు. 2.  
బంగారు పూతపూసిన ఎలి  
ఫెంటు హెయర్ రింగ్.

రవ్వలు కూర్చిన కంకణములు



డి 4925 రవ్వలచే కూర్చబడినది. రు. 775. జత  
పెట్టెలతో నమర్చినది. రు. 1550. కూలి 1-కి 100.

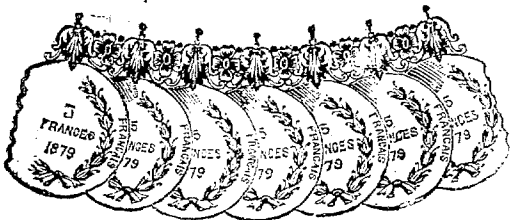


డి 4835 రవ్వలచే కూర్చబడినది. రు. 1500  
పెట్టెలతో పెట్టబడిన జత 3000 కూలి 75.

కాశీమాల

3

క్రింద కనువగచిన  
చార్జీలు కొనువారలే  
భరింతుకొనవలెను.



స్వంత బంగారు  
స్వంత రాళ్లు.

డి 4988 కాశీమాల 70 (5 ఫ్రాంకుల  
నాణెములు).



డి. 4988 కాశీమాల 80 (5 ఫ్రాంకుల  
నాణెములు).

మాలకు కావలసిన బంగారం

ఉంగరం

మాలకు కావలసిన బంగారం

నవర్యుల మొత్తం సుమారు 14. డి 5004 రవ్వలచే కూర్చబడినది. నవర్యుల మొత్తం 12. చేదారం 5% కూలి రు. 100 నాణెములు 18 క్యారట్ రు. 90. 22 క్యారట్ 5% కూలి రు. 90. నాణెములు బజారు బజారు ధర. రు. 95. కూలి రు. 20.

Post Box No. 317. P. ORR & SONS, Ltd., Mount Road, Madras.

వేదమర్యాదలు - ఉపన్యాసములు

(బందరుకోట రోడ్డుమీది)బృందావనమందిరములో

మక్ల ఖాన్ పద బ॥ శనివారము 21-9-29 మొదలు  
ఆగ్నేయ కు॥ సప్తమి గురువారం 10-10-29 వరకు,  
ప్రతిసాయంత్రము 6 మొదలు 8 గంటలవరకు

ప్రాచీన భారతచరిత్ర వేదమర్యాదలు  
గూర్చి పలువురు విజ్ఞులచే సువస్థాపించ బడును.

“అపంత కాస్త్రం బహువేదవ్యం ఆల్పశ్చకాలో బహువశ్చ  
విష్ణుః యత్సారథూతం తగుపాపితవ్యం”

ఈకాశీక శుద్ధ విదియనుండి బ్రహ్మశ్రీ పుత్రులారి గణ  
పతిశాస్త్రిగారిచే వేదారమును చెప్పించు ప్రయత్నములు సాగు  
చున్నవి. వారు వచ్చులోపల శ్రోతలకు వేదార్థసంసారమును  
కొంత కలిగించి, అనుభూల మనసితి యేర్పరచుట వచించిగా  
తోచినది. అందులకు ఈదిగువ జేర్కొనబడిన పెద్దలవలన మప  
న్యాసములు ఏర్పరచబడినవి.

గాన ప్రాచీన భారత విభూతి సరయగోరెడువా  
రెల్ల విచ్చేయ ప్రార్థింతులు.

సభాసంఘాత్,  
పురాణం సూరిశాస్త్రి

కార్యక్రమము

బ్ర॥ శ్రీ॥ చిట్టా సుందరరామయ్య బి. యె.బి. యల్  
గారు 21-9-29, 22-9-29 23-9-29 24-9-29 :- [వేదకాలము  
మొదలు విద్యారణ్యులవరకు గల భారత చరిత్రను మత సాంఘిక  
విషయములనుగూర్చి] బ్ర॥ శ్రీ॥ ముదిగొండ బుచ్చయ్యలింగశా  
స్త్రిగారు.

25-9-29:- [వేదము భారతీయ ధర్మములు] శ్రీ  
మాణ్॥ బి. వి. యల్. సరసింహోచార్యులు ఎమ్. ఏ. ఎల్.టి.  
గారు.

26-9-29- 27-9-29, 28-9-29:- పాశ్చాత్య శండి  
తుల వేద విమర్శనము గూర్చి,  
బ్ర॥ శ్రీ॥ నావిలాల వెంకట శివాచార్యులు గారు

29-9-29, [వేదభాష్యమును 30-9-29, వేదాంత గ్రం  
థములు, 1- 10-29 భాగవతసారము]

బ్ర॥ శ్రీ॥ శిష్టా సరసింహశాస్త్రిగారు

2-10-29, [పూర్వమిహంసా ప్రయోజనము.]

8-10-29:- [వేదము పద్ధత్యములు]

శ్రీమాన్ అగ్ని హోత్రం విజయసారథిగారు

4-10-29, 5-10-29, - [వేదములోని ఆయుర్వేదములు]

బ్ర॥ శ్రీ॥ నావిలాల వెంకటశివాచార్యులుగారు

6-10-29, :- [మహాభారతాంతరార్థము. 7-10-29 శ్రీమద్రామా  
యణ సారము]

బ్ర॥ శ్రీ॥ హరి నాగభూషణముగారు బి. ఏ.

8-10-29. వేదప్రామాణ్యము-9-10-29:- వేదము సంగీతము  
వేదము రామాయణము

బ్ర॥ శ్రీ॥ పురాణం సూరిశాస్త్రిగారు

10-10-29- వైదికశిల్పము.

ఆంధ్రరాష్ట్ర హిందీమహాసభ-విజయనాథ

నవంబరునెలలో జరుపబడు ఆంధ్రమహాసభలతోబాటు  
హిందీమహాసభనుగూడ జరుపుటకు “వైజవాడ హిందీప్రేమి  
మండలి” వారు నిశ్చయించినారు. ఆహ్వానసంఘమును యేర్పా  
టుచేయుటకు తన ప్రయత్నములు సలుపబడుచున్నవి. ఆంధ్ర  
మహాసభలకు పద్మవారును కదితరులును హిందీభాషాభివృద్ధికి  
తోడ్పడి ఆహ్వానసంఘమునందు సభ్యులుగా చేరి సభను జయ  
ప్రదముగా జరుపగలందులకు హిందీభాషాభిమాను లందరిని  
ప్రార్థించుచున్నాను.

కామేశ్వరసోమయాజి,

20-9-29.

హిందీప్రేమిమండలి-విజయనాథ

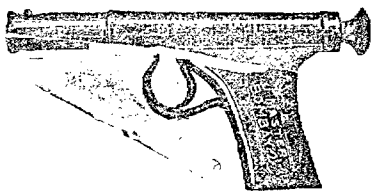
అమృతమునకు సిద్ధముగానున్న

‘మమిడి అంట్లు జహంగీరు మొదలగు ప్రసిద్ధిగృ  
రకమున్నూ యితర ఫల, పుష్ప, పత్రజాతులు ఆహ్లా  
నకు ధ్యముగా నన్నవి.’ క్యాటలాగు ఉచితము.

రావు చిన్నారావు & సన్సు,

రాయ్ నర్సరీ, కోయ, హూగోదావరిజిల్లా.

## జేబులో నిముడుకొత్తపాకె



ఇది జేబులో చక్కగా నియును. 50 సం॥ ప్రేల్పు నిచ్చును. త్వరితముగా పనిచేయును. జేబులో నియును చిన్న ఆయుధము. గురినేర్చుకొను వారలకు మంచిసాధనము. పిస్టల్ తో మాడ 30 సం॥ ఉచితముగా నీయబడును. లైసెన్సు అన సరము లేదు. ధర రు 7/- మాత్రం.

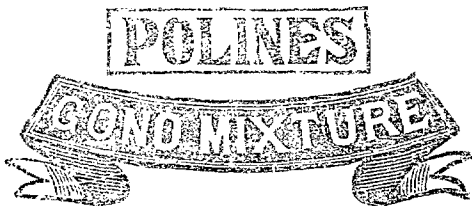
సం॥ ప్రత్యేకము 50-కి రు 1.

THE MASTER WATCH Co.,  
136, Bhuleswar, Bombay 2.

GREAT MUSICAL DEPT.,  
16, Parsi Church Street,  
(Teritta Bazaar, Calcutta).

ఒక హార్మోనియమును కొనునట్టి ప్రతియొక్కరికి ఒక సారంగి వాద్యము (వైయోలిన్) యినామగా యివ్వబడును. విగ్రహములక బాసితాలో ఈదినునవిలాసమునకు వ్రాయుదు.

CHATTADDY & Co.



“పాలిన్స్  
గనోమిక్చర్”

గనోమియా, లెకోరియాకు ఆమోఘమైన శాస్త్రీయపరిశోధనము. 5 దినములలో వ్యాధి నములముగా నాశనమొనర్చును. వైద్యులందరిచే శ్లాఘింపబడి అనేకులచే వాడబడుచున్నది.

1. మొదటి డోస్ తో వెంటనే విముక్తిగలుగును,
2. 12 గంటలలో నవించుట ఆగిపోవును.
3. 5 దినములలో పూర్తిగా నయమొనర్చుటను.

ఒకమారు వాడిమూచిన, దాని అద్భుతగుణ మునుమీరే కనుగొనెదరు.

16 డోసులకు సరిపోవు సీసా 1 కి రు 3.

పోస్టేజ్ ప్రత్యేకం రు 0-7-0 126

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

D. POLINES & Co.,  
Manufacturing Chemists,  
5, Harimohan Roy Lane,  
Beliaghata, CALCUTTA

### క్రొత్తగా కనిపెట్టిన

జర్మనీ గనోరియా క్యాపుయెల్సు

భయంకరమయిన సెగ్నోగములను ప్రపంచములో

అంతరింపజేయుటకు సిద్ధపరచబడినది. ఎంత కాలమునుండి కాపురమున్న రోగముయినను 9 టూబులతో ఆరోగ్య సంతులుగా జేసి దెబ్బపట్టవలయును గలిగించి రక్తమును శుద్ధ పరచును. మాత్రాశక్తియునుండి వెలువడు ప్రవహము నిలిపి శయ్యను, మంట పట్టించును. స్త్రీలకు గర్భముచేడి లేకుండునట్లుగా పనిచేసి, మాత్రసంబంధమును యితర జాడ్యములు బర్మా గనోరియా, అనుభవించిన సెగ్నో మును వాగ్దానా మోమునుచున్నవి. సంక్షోభించిన వాగ్దానములను కాతరు. విస్తారముగాగడ లనవసరము.

80 క్యాపుయెల్సు అమరియుండు

కెట్టెరు రు 2-9-0, 8 పెట్టెలు రు. 6-12 0!

Dr. A. S. MURTY COY.,  
Chicacole City, Ganjam Dt

## బాపట

(మా ప్రత్యేకవిలేఖరి)

బాపట్లపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘం అవసరసమావేశము

కోన వెంకటరావుపంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద 19-9-29 తారీఖున 6 గంటలకు సమావేశమయినది. ఈ క్రింది తీర్మానములు సభయందు చర్చింపబడి సభనామ అంగీకరింపబడినవి.

(1) క్లాసునీయమైన సంపూర్ణ స్వార్థత్యాగముతో దేశసేవ చేయుచూ తన కాదణములేకయే, చెరగొనబడి, తోటిరాజ కీయనిర్బంధిగుల కష్టముల బాపుటకై నిరశనవ్రతము పూని, తదేకదిక్షతో దేశమాతకు తుపానీతము అర్పించిన జీతీంద్రనాథ దాసుగారి అకాలమరణమునకు చింతిల్లుచూ, దీనికంతకునూ కారణభూతమున ప్రభుత్వమువారి చర్యల నిరసించుచూ, తమ పూర్వమును సానుభూతిని స్వగ్రస్తులకు ‘జీతీంద్రనాథ దాసు’ గారి మటుంబమువారికి తెలియపరచుట యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(2) తమ చిన్ననాటనుండియు జీవితమంతయు దేశ సేవయందే గడపి దేశభక్తులలో నొకరగు వైశ్యరత్న శేషపల్లి రామస్వామి గుప్తగారి ఆకస్మిక మరణమునకు చింతిల్లుచు వారియొడగల తమ సానుభూతిని వారిమటుంబమువారికి తెలియపర్చుటకు యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(3) ప్రభుత్వమువారు నూతనముగా చట్టముగా నిర్దిష్ట తలపెట్టిన నిరాహారవ్రత ప్రతిఘటన చట్టము భారతీయులకు అనుమానకారియై భారతజాతియొక్క సహజమైన హక్కులకు మాడ భంగకారయై భారతజాతివలన పరిపూర్ణముగా గర్హింపబడిన కృత్రిమ చట్టమని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(4) స్వరాజ్య స్థాపనోద్ద్యమమునకు ముఖ్యసాధనమును ‘ఖద్దరు ధారుణము’ను అభివృద్ధిగావించుట కవకాశము కలిగించుటకై, కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులందరూ విధిగా ఖద్దరుధరించుచు ఖద్దరువ్యాప్తికై తమ చేతనవంతవరకు పాటుపడవలసినదిగా యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(5) మహాత్మాగాంధీ మహాశయుని జన్మదినోత్సవమును భక్తిపరిపూరితముగా నొనర్చు నిర్ధారణ చేయుచు, సదరు మహాశయుని ఆవశ్యకములను యేర్పాటు నొనర్చుటకు ‘వర్కింగు కమిటీ’ వారిని కోరుచున్నారు.

(6) చాలకాలముననే బాపట్ల గ్రామమున ఖద్దరుసాపును నెలకొల్పబడవలసినదిగా చేయబడిన యేర్పాటును వెంటనే కార్యరూపమున పరిణమింపజేయవలసినదిగా కోరుచు, శ్రీయుత భోగరాజు పట్టాభిషిత్ రామయ్యగారు వెంటనే తెలుపవలసినదిగా యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(7) సుంటూరు జిల్లా కాన్సర్వేయొక్క అధ్యక్షతపదవికి సుంటూరు వాస్తవ్యులను, సుంటూరు పురపాలకాధ్యక్షులును యగు శ్రీయుత నడింపల్లి లక్ష్మీనరసింహాపుగారిని నూచించవలసినదిగా సభవారు కోరుచున్నారు.

(8) మహాత్ముడు అధ్యక్షపదవిని అంగీకరింపకుండుటయే తప్పనిచో, బాద్లోలి సత్యాగ్రహ సంఘనాయకుడగు శ్రీయుత నల్లభాయి పట్టు మహాశయుని, యీ సంవత్సరము అఖిల భారత మహాసభాధ్యక్షునిగా యెన్నుకొనమని అఖిల భారతీయ సంఘమువారిని వేడుచున్నారు.

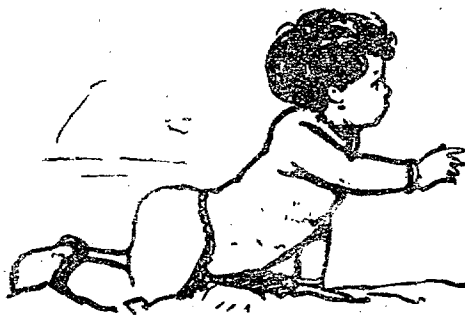
(9) ఈ సంఘసభ్యులెరును తమతమ క్షేత్రసామర్థ్యమును తగినట్లు కాంగ్రెసు ఉద్దేశ్యములను బోధచేసి, కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులుగా చేర్చుటకు ప్రయత్నింపవలసినదిగా కోరుచు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(10) బాపట్ల తాలూకాలోని చాలా గ్రామములందును ముఖ్యముగా బాపట్ల పట్టణమునను కాంగ్రెసు సంఘముల స్థాపించి, సదరు సంఘసావనల విషయమున, తమ స్వంత ప్రయ్యమును వెచ్చించుటయేగాక, రాత్రింబవళ్లు శ్రమచేసి కాంగ్రెసుయొడగల ఉత్సాహ గౌరవములను ఋజువుచేసి జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీవారిచే యేకగ్రీవముగా ఉపాధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనబడిన శ్రీయుత మల్లాది యజ్ఞ వారాయణగారిని యీ సభవారు అభినందించుచున్నారు.

(11) ఈ పట్టణమునుండి శ్రీయుత మాధవపెద్ది కాళిదాసుగారు, కొండా కోటయ్యగారు, కోన వెంకట్రావుగారు, చంద్రమౌళి రామరావుగారు, అచటపల్లి జగన్నాథరావుగారు సుంటూరుజిల్లా సంఘసభ్యులుగా యెన్నుకొనబడినారు.

(12) ఈ పట్టణమునుండి కార్యనిర్వహణ నిమిత్తము కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులుగా 21 మందిని యెన్నుకొన్నారు.

అధ్యక్షులకు మల్లాది యజ్ఞ వారాయణగారి అభినందనములతో సభ సమాప్తి అయ్యెను.



ఇన్ ఫెన్ టోన్ (రిజిస్టరు) చేయబడినది

బిడ్డకు రక్షణోపాయము

పసిబిడ్డలకు పాలు తీర్చించుటకు తోడ్పడును. వారికి గలుగుచున్న ఉదరవ్యాధుల నన్నిటిని అపివేయును. మిక్కిలి గుణకరమైన టానికు. పసిబిడ్డలకు గలుగునట్టివ్యాధు లన్నిటికిని ఇది నిరపాయకరమైన మందు. ఉపయోగించుట కడు సులభము.

ఇన్ ఫెన్ టోన్ మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ కంపెనీవారిచే తయారొనర్చబడుచున్నది

మిగత వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయును. — 260, China Bazaar Road,

DADHA & Co., Chemists & Druggists, MADRAS.

Mr. Shukur Haji Abdulla, Afrieen Shop, Bezwada.

భీమా వ్యాపారములో నుండు నకలవిధములగు సౌకర్యములను, మిక్కిలి చవుకలో మీ కొనంగిన

యూనిక్ భీమా కంపెనీ (కలకత్తా)లో

మీ ప్రాణములను భీమా చేసుకొనుడు.

రు 1000-కి రు 50 లాభము పంచబడెను.

ముందు మదింపునందు ఎక్కువ సూచనలు పొడచూపుచుండెను

వివరములకు:—సూపర్వైజరు టెండెంటు, బ్రాంచి, బెజవాడ, లేక ఆర్గనైజరు, వాడేపుబదరు, పితాపురం.



## ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము

జాతీయ మహాసభ ప్రతినిధుల ఎన్నికలకై ఈ క్రింద నిబంధనలు ఆయా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములవారు ఆచరణలో పెట్టవలెను.

1. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సభ్యులు అధికారికత్వమున సభకు ప్రతినిధులుగాన వారిని ఎన్నుకొనవలసిన పనిలేదు.

2. దేశీయ మహాసభకు అభ్యర్థిగా నిలువవలసిన ప్రతిసభ్యుడును అక్టోబరు 10 వ తేదీలోగా రూ. 1—రూపాయి రుసుముతో ఆయా జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శులకు పంపుకొనవలయును.

2 ప్రతి అభ్యర్థియు యీ క్రింది నమూనాను పూర్తిచేసి అక్టోబరు 10 తేదీలోపల జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శులకు పంపవలయును.

1. పేరు, చిరునామా, 2. తండ్రి లేక భర్త పేరు, 3. ఏ కాంగ్రెసు సంఘములో సభ్యుడు, 4. తాలూకా జిల్లా, 5. వయస్సు, 6. వృత్తి, 7 కులము, 8. స్త్రీ లేక పురుషుడు 9. తన విసంఘములో సభ్యుడో ఆ సంఘములో మరి ఇద్దరి సంతకములు 10, తన సంతకము.

2. ఈనమూనా ప్రకారం ప్రతివారును దరఖాస్తువాసికొని పూర్తిచేసి పంపవలయును. అచ్చుఫారములు వేకలేవు. ఆదిమాంధ్రులు దరఖాస్తుతో నియ్యవలసిన రుసుమును ఇయ్య నవసరములేదు.

3. 1½ లక్షకు తక్కువ కానట్టియు, 2½ లక్షకు మించనట్టియు జనసంఖ్యగల ప్రదేశము ఒకనియొకవర్గ ప్రదేశముగా ఏర్పరచి, ఆ ప్రదేశమునకు ఎన్నుకొనవలసిన ప్రతినిధుల సంఖ్యను జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమువారు నిర్ణయించవలెను.

4. జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడుగాని, కార్యదర్శిగాని, ఈదరఖాస్తులను తనిఖీచేసి సరియగు దరఖాస్తుదారుల జాబితాను అక్టోబరు 15 వ తేదీకి ప్రచురపరుపవలెను.

5. ఈరాష్ట్రములో ఏజాతీయోప (గ్రామ లేక పట్టణ) సంఘమునందును సభ్యుడు కాకపోయినగాని, ఆసంపత్సరమునకు చెల్లించవలసిన చందా చెల్లించనియెడలగాని దరఖాస్తు నిరూపణసంతకములు లేకుండినగాని, దరఖాస్తుతో పంపవలసిన రుసుము పంపనియెడలగాని దరఖాస్తు నిరాకరింపబడును. ఈవిషయము వెంటనే దరఖాస్తుదారునికి తెలుపవలెను.

6. నిరాకరింపబడిన దరఖాస్తుదార్లు 25 వ అక్టోబరు తేదీలోగా జిల్లా కార్యనిర్వాహక వర్గమువారికి మనవి చేసికొనవచ్చును. కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు పరిష్కరించి సరియయిన అభ్యర్థుల జాబితాను 1 వ నవంబరు లోపల ప్రచురపరుపవలెను.

7. ఏజాతీయ ప్రదేశమునకైనను నియమింపబడిన నియమిత సంఖ్యకన్న ఎక్కువ దరఖాస్తులు పున్నయెడల ఆయా ప్రదేశములకు ఎన్నికలు జరుపవలెను. నియమితసంఖ్యకు తక్కువదరఖాస్తు లున్నయెడల ఎన్నికలు అనవసరములేకుండా వారిని ప్రతినిధులుగా ప్రచురింపవచ్చును.

8. అక్టోబరు 1 వ తేదీలోపల జిల్లాలోని కాంగ్రెసు సంఘముల సభ్యుల పూర్తిజాబితాను తయారుచేసి జిల్లాకార్యస్థానమున నుంచవలెను. సదరు జాబితాను జిల్లాసంఘ కార్యస్థానమున కార్యదర్శి అనుమతితో వీలైనసమయమున కావలసిన సభ్యులు మాడవచ్చును. నియోజకప్రదేశములకు సంబంధించిన సభ్యుల జాబితాలు ప్రత్యేకముగా ఆయా నియోజకప్రదేశములలో ప్రధానస్థానము నుంచవలెను.

9. (1) ఎన్నికలు 15 వ నవంబరు తేదీన కాంగ్రెసు సంఘ ముందు ప్రతిగ్రామము, లేక పట్టణమందు జరుగవలెను. (2) ఎన్నికల ఫలితములు 25 వ నవంబరు తేదీలోపుగా ప్రచురపరుపవలెను. (3) ఎన్నికల యాజ్ఞాపకము లున్నయెడల వారు నవంబరు 30 వ తేదీలోపల జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారికి తెలుపవలెను. దరిమిలా ఆజ్ఞాపకము విచారింపబడవు. (4) జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడు ముగ్గురకుమించని జిల్లాసంఘసభ్యులను నియమింపవలెను. వారు డిసెంబరు 8 వ తేదీలోపల ఆజ్ఞాపకములను పరిష్కారముచేసి ఎన్నికలను స్థిరపరచవలెను.

10. ఎన్నిక ఫలితములు డిసెంబరు 6 వ తేదీలోపల జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శులు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారికి పంపవలయును.

మదరాసు, } కా॥ నాగేశ్వరరావు,  
19-9-29. } అధ్యక్షుడు, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము.

## అజీర్ణబాధను

తక్షణమే తొలగించును

ఉదర సంబంధమైన బలహీనత, అజీర్ణము మొదలగువాటిచే బాధపడునట్టి వారసేకులు ఉదరమునందు హానికరమైన కాడిచే గలిగిన పులుపు, వాటికి సంబంధించిన వ్యాధులచే బాధపడుచున్నారు. దీనిని అణచుటకు వైసులే ట్రేడ్ మెగ్నీసియా "Bisurated Magnesia" కంటెను మించినదిలేదు. ఇది తక్షణమే నుణముగలిగించి, త్వరితముగానే ఆరోగ్యకరమైన జీర్ణశక్తిని గలిగించుచున్నది. మరియు దీనిచే బాధపడుచుండినట్టి పురుషుడుగాని, లేక స్త్రీగాని వారుకోరునట్టి దానిని తినవచ్చును. వైద్యులు ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులకు వైసులే ట్రేడ్ మెగ్నీసియాను "Bisurated Magnesia" నిర్ణయించుచున్నారు, వైద్యశాలలు దీనినిపయోగించుచున్నది, దీనిని వాడుచున్నట్టి వారందరూ ప్రశంసించుచున్నారు, ఏలననగా 5 నిమిషములలోగా అజీర్ణబాధను తొలగించుటయందు యెప్పుడును తప్పలేదు.



**'BISURATED' MAGNESIA**

వైద్యులచే విపరీతముచేయబడినది.

ఎప్పుడును అండాకారముగానున్న ఈ గుఱుతును గమనింపుడు. అసలు పొట్టుమునైన ఇదియుండును.

BISMAG



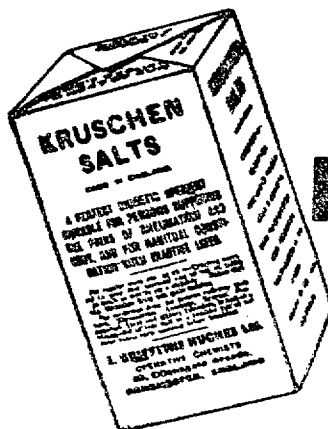
## కృషన్ సాల్టులు

ఐరోపాఖండములో ప్రతి సంవత్సరమును వేలకొలది వ్యాధిగ్రస్తులు పోయి భూమినుండి ఉద్ధరించు జలమును త్రాగు ప్రదేశములు కొన్ని కలవు. ఈ జలమునందు కొన్ని అమూల్యములైన ఖనిజములనుండి రోగుల కారోగ్యము నొసంగును. అమితభాగ్యవంతులు, యువరాజులు, వర్తకులు మున్నగు వారు మాత్రమే సుప్రసిద్ధములైన యీ చెలమ లున్న స్థలములకు పోగల్గుదురు.

కృషన్ సాల్టులందు గూడ యీ చెలమలందలి జలమునకువలెనే లోహసంబంధమైన ఉష్ణులు కలిసియున్నవి. ప్రతిరోజును ఉదయమున కృషన్ సాల్టులకు కొంచెము వేడినీరు చేర్చి త్రాగుచుండినచో ఐరోపాలో నట్టిజల ముండుస్థలములకు వేలకొలదిరూప్యములు ఖర్చుచేసి వెళ్లినపుడు కలుగునంత లాభమును పొందగలరు.

కృషన్ సాల్టులం దాటు విధములైన ఉష్ణులు కలియును. అవి ఉదరమునకు, కాలేయమునకు, కిడ్నీలకు, పేగులకు, నరములకు మేలు కల్గించును. మలబద్ధమునకు, అశక్తతకు, తలనొప్పికి, అజీర్ణికి, తిమురువాయువులకు, తుంటిలోని నొప్పులకుగూడ వానిని నేవింపవచ్చును.

మీరు వ్యాధి గలిగియున్నట్లు తోచినచో వేడినీటిలో కృషన్ సాల్టులను కొంచెముగా కలిపి త్రాగుడు. కొలదిదినములలో మీరు సుఖమును, ఆరోగ్యమును పొందగలరు.



ఎగుమతి చేయనపుడు చేతితో

తాకబడదు.

**KRUSCHEN SALTS**

ఇ. గ్రీన్ వూడ్స్ లిమిటెడ్, స్టాక్స్ 1778.

హంచెస్, ఇంగ్లాండు.

అపూర్వమైన రకము

సీమకమలములకు, మణులకు

న్యాయమైన ధరల చొప్పున

ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు, లేక ఖుద్దన మీరే దయచేయుడు.

పురుషోత్తందాసు, హరిలాల్ & సన్

తంజివిలాసము "హింద్" ఫోను నెం 3477

పార్కు-చాను, మద్రాసు.

మీకు కావలసిన నట్లైన

1. ఋణములు వడ్డీ లేకుండలేక ఉచితమైన రొట్టెం జోస స్తులు.

2. ప్రీమియం లేని భీమా తత్త్వము ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

దక్షిణ హిందూదేశముం దంతటను ఏజంటు కావలెను. కష్టపడి పని చేయునట్టివారికి, పలుకుబడి గలవారికి ధారాళమైన పద్ధతులు గలవు.

ఉత్తరము వ్రాసిన వరకులు, ఫారములు పంపబడును.

The Managing Agents:—

THE PREMIER BENEFIT SOCIETY LTD.,

The Mall, Cawnpore or the Branch Secretary

51 Peters Road, Royapettah, Madras.

ఉచితచికిత్స

కుష్ఠమునకు

ప్రత్యేక ఆహారనియమముపైన

అన్నిరకముల పుండ్లు శస్త్రచికిత్స లేక చికిత్స చేయబడును.

వృథాగా పైకము సెలవుచేయవద్దు

మొదట పరీక్షింపుడు. పిమ్మట కొనుడు

50,000 ఇనాం

ల్యూకోడర్మాకు తెల్లకుష్ఠకు

శాంపిలు పొట్లములు పంపబడును

ల్యూకోడర్మా లేక తెల్లకుష్ఠమునకు అమోఘమైన నినా రికి యగు పండిట్ కృపారామి 50000 శాంపిల్ పొట్లములు ఇనాముగా పంపిపెట్టుటకై యేర్పాటు చేయబడినది. వ్యాధి కుదుర్చు పీలుగలదని రుజువుపరచుకే ఈ ప్రకారము చేయబడి నది. ఒక అంగుళము స్థలమునందు శాంపిల్ ప్యాకెట్టు అద్భుతమైన గుణమును గలిగియును. తక్షణమే వ్రాయవలెను. పి. పి. పి. చార్జి నిమిత్తమే 0-6-0 చెల్లించవలెను.

PANDIT KRIPARAM

8, Nandibagan Lane, P. O. Salkhia,

Dist. HOWRAH.

గొప్పలాభము

"శిల్క వంటి మజిలిన్లు"

దొరలు విక్రీత శ్రీతిగా వాడుచున్నారు. ఆక్రర తేనివో డబ్బు వాపసు పంపెదము. ప్రసిద్ధిజేసిన మజిలీ న్నని మీకు తెలిసియే యుండును.

12 గజముల తాను 6 కమిజాలగును రూ 7-8-0

15 ,, మెడగల పనితనముగు 6 మిజాలుగలపెట్టె 9-0-0

పట్టుని 5 కమిజాలుగలపెట్టె 16 ,, మెడగలవి, 10-0-0

పోస్తేజీవేరు. క్యాబలగుయినాం.

గుప్తా అందుకో, చికాకోల్. గలబాం బిల్లా,

ఆంధ్రకంవెనీని ప్రోత్సహింపుడు

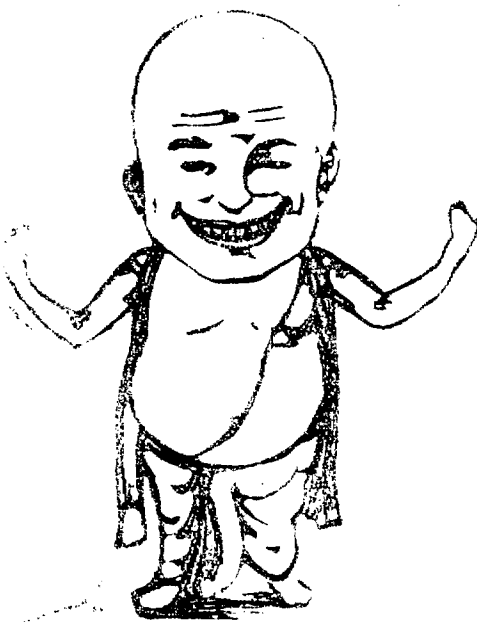


ప్రశస్తమయిన కండ్లజోళ్లు

చవుకైన ధరలు.

రాధాబ్రదర్స్,

174 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.



తొమోషాలు

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకం)

గుర్తు

మేజిస్ట్రేటు:—నిన్ను కొట్టినవా రెవరో గుర్తింపగలవా?

ఫిర్యాది:—నాతలనిగాన కొట్టెటప్పటికి తలదీసి కింద పడ్డానండి. అందుచేత గుర్తింపలేనండి. చాలి యింకోసారి దెబ్బ తిగిలి లేమాత్రం తప్పకుండా గుర్తిస్తాను.

జబ్బు

భార్య:—అయ్యో, మీకు ఇవ్వాల జబబుచేసిందే.

భర్త:—జబ్బుచెయ్యకపోతే, మనసు ఎవ్వరనుకుంటారు?

గొంతు

ఎల్లమ్మ:—మా అమ్మాయికి, నాసంగి తిప్పు గొంతు వచ్చింది.

పుల్లమ్మ:—ఈమూలంగా అయినా నీకది పోవడం మంచిదే అయింది.

డబ్బు

ఒకడు:—నేను బదులిచ్చినదెబ్బ ఇయ్యాలంటావా?

ఇంకోడు:—నే నేమీ అననండి. ఉరుగుంటాను.

పొరబాటు

ఒకడు (కాఫీహోటలులో):—అయ్యో, మీదగ్గరవున్న పంచదార యీ కాఫీలో కొంచెం వేస్తావా?

ఇంకోడు:—హోటలు నాకర్లను అడుగు.

ఒకడు:—పొరబాటు తుమింపండి.

ఇంకోడు:—నేను నాకరు ననుకున్నావా?

ఒకడు:—లేదండి. పొరబాటున మీరు పెద్దమనుష్యు లనుకున్నా నండి.

సంబంధం

ఎల్లయ్య:—మల్లయ్యకు చెన్నపట్నంలో గొప్పగొప్ప నాళ్లతో సంబంధ ముండలే.

పుల్లయ్య:—ఉన్నది. తెలిపాడవ్వారా.

పెళ్లి

ఒకడు:—పుల్లయ్య వెనకటిపెళ్లాంచెల్లెలినే పెళ్లి చేసుకున్నాడటే, నిజమేనా?

ఇంకోడు:—నిజమే. అత్తగారు మరణండా ఉండడానికి అట్లా చేసుకొన్నాడు.

అనుకరణం

ఒకడు:—మొగవాళ్లను అనుకరించే అడవాళ్ల విషయమై నీ అభిప్రాయం ఏమి?

ఇంకోడు:—నాళ్లు బుద్ధిలేనివాళ్లు.

ఒకడు:—అయితే అనుకరణం సరిగానే వున్నది.

అదృష్టం

విచ్చగాడు:—అయ్యో, నాకు తిండిలేదు. నాపెళ్లాం నన్ను వదలిపెట్టిపోయింది. దిక్కు-మాలినవాడ నయినాను. ధర్మం చెయ్యండి.

పెద్దమనిషి:—అట్లా అంటావేమి? పెళ్లాం వదలిపెట్టితే అదృష్టవంతుడివేగా?

మంతు

డాక్టరు:—ఏం రామయ్యో, ఇవ్వాల అట్లావున్నావు?

రామయ్య:—నల్లుబాగాలేదండి. దైవం ఎప్పుడు తీసుకు పోతాడా అని కనిపెట్టుకొనివున్నాను.

డాక్టరు:—అందుకయినా, ముందుగా నానుండు తీసుకో. ఆపైని నీకోర్కె ఫలిస్తుంది.

కొట్టడం

తల్లి:—నిన్ను కొట్టికొట్టి, నాచేతులు కాయలు గాని నయి. నీకు బుద్ధిమాత్రం రాలేదు నిన్ను నాన్నకు వప్పుగిస్తాను.

బాలుడు:—నాన్నకు చేతులు కాయలు కాస్తే, అప్పుడేంచేస్తావు?

శ్రద్ధ

భార్య:—నేను ఏంపని చేసినా, మీరు ఏమిటని చూడరు. నేనంటే మీకు బొత్తిగా శ్రద్ధలేదు.

భర్త:—రాత్రి నాకుపెట్టిన రొట్టెతిన్న తరువాత వచ్చిన వికారం ఇప్పుటికితగ్గలేదు. చాల్లో ఏం చేసావో అని తెల్ల వాళ్లు ఆలోచిస్తూనేవున్నాను. ఇంతకన్న ఏం చెయ్యమంటావు?

తొందర

యజమాని:—యవ్వ కొత్తగా పనిలో ప్రవేశించావు. పనిచేసే గంటలు తెలుసుకో. ఇక్కడికి దున్న తొందరగా రానాలె.

నుగూస్తా:—అట్లాగే వస్తానండి. తొందరగా పోవచ్చు నాలండి?

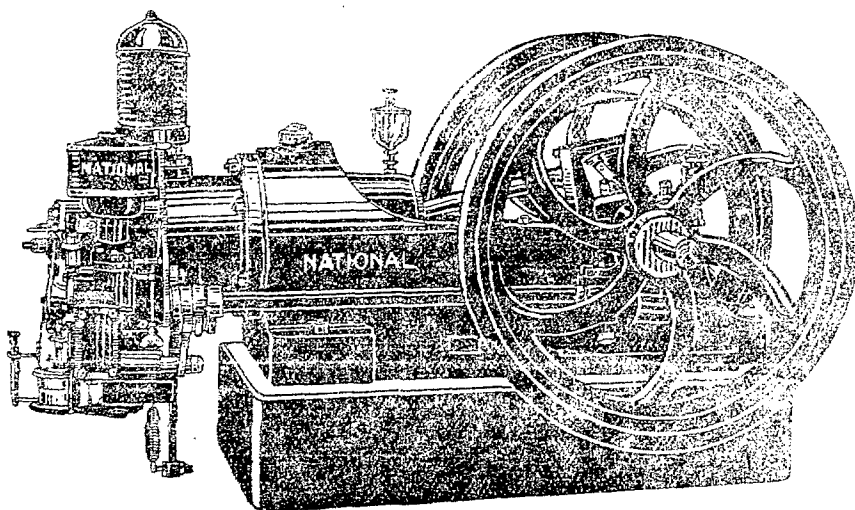
కన్నం

వకీలు:—నువ్వగోడమీదికి ఎక్కలేనంటివి. గోడ ఎని మది అడుగులు ఎత్తున్న దంటివి. అనలెల జరిగింది ఎట్లా చూశావు? అబద్ధనాడుకున్నావా, లేదా?

సాక్షి:—అబద్ధం అడడం లేదండి, గోడలోకన్నంవుండం డి, చాల్లోనుండి చూస్తే కనబడనండి.

నేషనల్ గాస్ ఇంజిన్ కో., లిమిటెడ్., ఆప్టన్ - అండర్ లైన్, ఇంగ్లాండు.

నేషనల్ ట్యూబ్ స్టార్టింగు క్రూడ్ - ఆయిల్ ఇంజనులు



నమృకమైనవి  
మితవ్యయమైనవి  
సులభమైనవి

చౌకరకపు చమురులు  
అతితక్కువగా ఖర్చగును. పనిచేయునట్టి భాగములు కొన్ని యేకలవు.

నిర్మాణమునందు మిక్కిలి విలువగల వస్తువులే ఉపయోగింపబడియున్నవి.

ఆల్ ఫ్రెడ్ హార్ బెర్టు (ఇండియా), లిమిటెడ్.,

ఏజంటు:—పారి శౌ కో., లిమిటెడ్.,

— శస్త్రు లైన్ బీచ్, మద్రాసు

Sub Agents: THE ANDHRA ENGINEERING Co., BEZWADA.

for Ganjam, Vizagapatam, Godavary, Kistna, Guntur Districts.

**పెన్నిలు**

పోలీసుకాన్స్టేబులు:—నీదగ్గర పెన్నిలుంటే ఇయ్యి, మళ్ళీ ఇస్తాను.

బాటసారి:—ఇదిగో తీసుకో. దాని కేంభాగ్యం.

కాన్స్టేబులు:—నీ పేరు, ఇంటినంబరు చెప్పు. నువ్వు కోర్టుమీద అల్పాచూనం చేస్తుంటే చూశాను.

**పుట్టడం**

పల్లెటూరుకు వెళ్ళిన పెద్దమనిషి ముసలిరయితో ఇట్లా అనెను.

పెద్దమనిషి:—నువ్వు ఎప్పుడూ ఇక్కడే వుండేవాడివా?

రయితు జబాబు చెప్పలేదు.

రయితు భార్య:—అయిన అడిగేది తెలిసిందా? నువ్వు పుట్టకముందు ఇక్కడనే వుండేవాడివా, లేకపోతే ఇక్కడకు వచ్చింతరువాత పుట్టావా అని. ఏసంగతి చెప్పు.

**వంకాయ**

పూటకూళ్ళయింట్లో, ఎల్లయ్య తన ఊరినించి వచ్చిన వంకాయలు ధర్మంగాయిచ్చి అందరికీ వేయించిపెట్టెను.

పూటకూళ్ళ వాడు—ఇవ్వాలేనేనని వంకాయకూరకు అర పీసెను కమ్మనినెయ్యి పట్టింది. రూపాయన్నర ఇవ్వండి.

**బండి**

బండివాడు, పెద్దమనిషిమీదుగా పోనిచ్చి, ఆతనిని కింద బడేసెను.

బండివాడు—జరిగినపనికి నాకు చాలావిచారంవేళిందండి. ఇంతకన్నా నేనేం చెప్పలేను.

పెద్దమనిషి:—ఏం చెప్పలేనా? నేను చెప్పు గలను. లేవు మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో, నేను ఏం చెప్పేది విందుగాని,రా.

**దూరం**

ఒకడు:—ప్రతికొలో నేయించిన ప్రకటనలో మీహాలోటలుకు రయిలు దగ్గి ననంచి అయిదునిమిషాలలో రావచ్చునని వున్నది. నేను గంటనేపు నడిచే నేనాగాని, రాలేకపోయానాను. అబద్ధం ఎందుకు ఆదానయ్యి.

హోటలువాడు:—మేము నడిచేవార్ల సంగతి ప్రకటించలేదు. మోటారుకారులలో నిచ్చేటట్టుయితే, అయిదునిమిషాలలో రావచ్చునని, నా ఉద్దేశం.

**గది**

కోత్తవాడు:—ఎల్లయ్యగారుండేగది చూపిస్తారా? నాకరు:—(మేడమీదికి తీసుకొనిపోయి) ఇందేనండి, కోత్తవాడు:—ఇక్కడ లేడే.

నాకరు:—మీరు వచ్చినపుడు, ఎల్లయ్యగారు వాకిట్లో కూర్చున్నారండి. నేనుచూపించింది, ఆయనగదిగాని, ఆయనను గాదండి.

**ప్రకటన**

ఒకడు:—మీసరుకుల విషయమై ప్రతికలలో ప్రకటన చెయ్యరే?

వర్తకుడు:—ఒకసారి చేస్తే, చాలా నష్టపడ్డాను.

ఒకడు:—ఏం నష్టం?

వర్తకుడు:—ప్రకటనచేసిన మరునాడే, జనం వచ్చి సరుకంతా కొనేకారు. ఆసిమ్మట, అమ్మడానికి కొట్టో ఏం లేకపోయింది.

**అనమానం**

స్వాయాధిపతి—మీరు కోర్టుపట్ల అనమానం కనబరచి నందుకు, శిక్షిస్తున్నాను.

స్వాయావాది—అయ్యో, నేను అనమానం కనబరచ లేదండి. దాన్ని కనిపించకుండా దావిపెట్టడానికి ప్రయత్నం చేసానండి.

**తెలివి**

ఎల్లయ్య—నా కుక్క ఏం పని చెయ్యలేదు. నీకుక్క ఇన్ని తరహాల మొగ్గులు ఎట్లా వేస్తుంది?

పుల్లయ్య—మీదే లోపం. మీ కుక్కచేత మొగ్గులు వేయించాలెనంటే, కుక్కకంటేమీకు తెలివి ఎక్కువుండాలె.

**వదును**

ఒకడు—అయ్యో, మీ ఇంట్లో చాకుల కయినా కత్తెల కయినా, పదును పెట్టాలెనా?

యజమాని—పరును పెట్టాలిసని మా యింట్లో లేవు.

బుద్ధి కేమయినా పదును పెట్టగలనా?

ఒకడు—మీకు బుద్ధి వుంటే, అట్లానే పెట్టుతాను.

**డబ్బు**

మామ—నా పిల్లను డబ్బుకోసం పెళ్లి చేసుకుంటావా, దానిసంతానకోసం చేసుకుంటానా?

అల్లుడు—మీరు అట్లా అనగడం తప్పగిడి.

మామ—ఎందుచేత?

అల్లుడు—నేను నటుడను. వేషంవేసి డబ్బు పుచ్చుకోను. అట్లాంటివాడిని, డబ్బుకోసం పెళ్లి చేసుకుంటానా?

**సోదె**

ఎరికలది—అమ్మా, మీ దో వ కె వ రో అడ్డం పస్తారు జాగ్రత్త.

ఎల్లమ్మ—అడ్డం రావద్దని వాళ్లతో నువ్వు చెప్ప గూడదా?

**వయస్సు**

ధనికుడు—నాకు నాలుగోపెళ్లి చేసుకోవలెనని ఉన్నది. నాకు ఇప్పుడు డెబ్బయివీళ్లున్నాయి, నలభైవీళ్లని చెప్పితే, బాగుంటుందా.

స్నేహితుడు—ఎనభైవీళ్లని చెప్పితే వివాహం వెంటనే కుదురుతుంది.

**ఎద్దు**

బాలుడు—నాన్నా, అమ్మను ఎద్దు పొడుస్తున్నది పరిగెత్తు.

తండ్రి—అమ్మను పొడిచి ఎద్దు ఇంకా బతుకుతుందా?

**స్త్రీ మగ**

ఎల్లయ్య స్త్రీనరు అంతా చూచెను. అడుగుబాగానికి కంఠలండటం చూసి, ఎల్లయ్య ఇట్లా అడిగెను.

ఎల్లయ్య—ఏనండీ, సముద్రం ఆలలు పైకివచ్చినపుడల్లా యీకంఠలు చూసివేస్తారా ఏమిటి.

**బరంపురం స్వర్ణకేతకి భారామసాలా**

బజారులో విక్రయింపబడు అన్నిరకముల కన్న ప్రశస్తమయినది. సువాసన, రుచి, పరిశుభ్రతలకు గ్యారెంటీ యివ్వబడును. సాగాకు పరిశుభ్రముగా శాస్త్రోక్తముగా శుభ్రపర్చి యున్నాము.

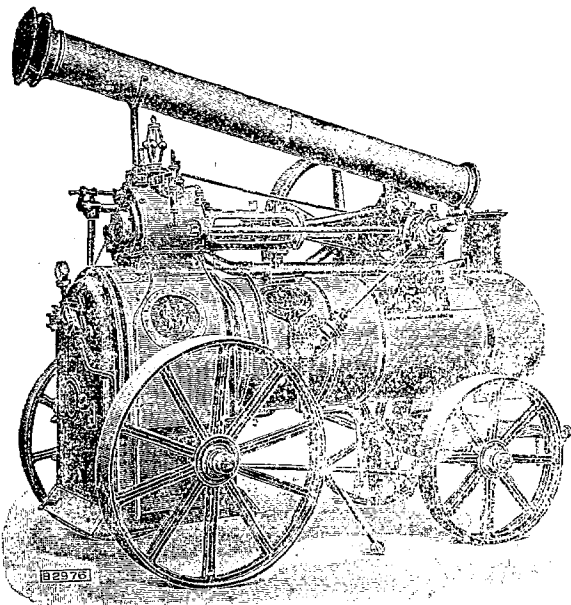
కు 40.లు పాను 1 కి రూ 1-0-0

కు 10.లు గల డబ్బా రూ 0-4-0

విక్రయారు, సుంకంభర్తావసాది, మితామసాలా వర్తకులకు మంచి కమిషన్ యివ్వబడును. మావద్ద దొరుకును.

కాళ్ల సీతారామస్వామి.

బంగారు, వెండినగల వ్యాపారము బరంపురం (గంజాం.



**“మార్షల్”**

“యస్” తరగతి ఫోర్టబుల్ స్టీమ్ ఇంజను

నవీన పద్ధతులమీద తయారై,

దృఢముగానుండుటకు, చిరకాలము మన్నుటకు

వీలగునట్లు విశేషాంశములన్నిటిని పొందియున్నది

ఈ యింజన్లు రైసుమిల్లులకు, పిండి విసురుడు యంత్రములకు, రాళ్లు తయారొనర్చు యంత్రములకు గానుగ యంత్రములకు తారుపోసి గట్టియొనర్చు యంత్రములకు సెంట్రీఫుగల్ లేక యితర పంపులకు, కొయ్యపనియొనర్చు యంత్రములు, ప్రత్తియంత్రములు, యిండ్ల కట్టడమునకు తదితరములైన పనులకు తగుమైనవి.

M 27 ధరల జాబితాకు వ్రాయుడు

**మార్షల్ సన్స్ అండు కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్.**

ఇంజనీర్లు:—

9. సెకండ్ లైసు బీచ్, మద్రాసు.

బ్రాంచి — బెజవాడ.

## చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 21-వ తేది శనివారము

### 1. ధాన్యములు

కొయ్యలపల్లెలు

కుసుమ తెనాలిది ,, ప 45 కలవి రు	12 8 0	18 4 0
నెల్లూరిది ,, డిటో 42	18 4 0	18 12 0
ఫిల్లి ,, డిటో 46	15 8 0	16 8 0
రాగులు త. 164 బస్తా 1-కి	11 0 0	12 0 0
మత్తలు ,,	21 0 0	28 0 0

### 2. ధాన్యము పప్పులు

కందుల బస్తా 1-కి ర 205	16 0 0	17 0 0
పెసలు ,, డిటో	15 8 0	17 8 0
పెసలు ,, డిటో	16 0 0	17 8 0
మినుములు ,, డిటో	17 8 0	18 0 0
జీలనలు ,, ర 185	9 8 0	10 0 0

### 3. నూనెపప్పులు

మత్తలనూనె బా 1-కి	185 0 0	145 0 0
నెయ్యి ను 1-కి	14 0 0	19 0 0
మేరు నెనగపప్పు బా 1-కి	46 0 0	47-0-0
మేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 115 మినుగనూనె 118		
అముదము బా 1-కి	106 0 0	108 0 0

### 4. చిల్లరపప్పులు

చాయపసుపు బా 1-కి	119 0 0	120 0 0
కూరపసుపు ,,	65 0 0	67 0 0
మిరపకాయలు (సుంటూరుది) బా 1-కి	105 0 0	122 0 0
ధనియలు ,, బా 1-కి	82 0 0	45 0 0
సుంటూరుపాయకట్టు వీలియందు మణుగు 1-కి రు 40	50	
కల్లము బా 1-కి	28 0 0	49 0 0
అస్కానక్కర బస్తా 1-కి	25 9 0	25 12 0
చింతపండు బా 1-కి	80 0 0	40 0 0

### 5. కృనుము

చట్టారకం బా 1-కి	22 8 0	38 0 0
చురం ,,	26 8 0	27 0 0
కవుడను ,,	38 8 0	38 0 0

### 6. నూలు

నం 20 బెన్ని సింహంయాలె	రు 7 12 0	
నం 6 ,, కటారి	4 12 0	
నం 24 ,, లాకి	5 10 0	
నం 40 బామ్మరు 10 పా	10 5 0	
నం 20½ రెప్పరేడి	7 4 0	
నం 40 రాడి	10 0 0	
నం 4 బెన్ని మసీదు	4 8 0	
44 చందో	10 18 0	

### 7. లోహములు

కండి 100 కులం 1-కి	రు 55 8 0	రు 59 6 0
బరిగారు కులం 1-కి	21 4 0	21 12 0
పవరను 1-కి		18 8 8
ఇత్తడి బా 1-కి	257 0 0	258-0-0
బాగి బా 1-కి		380-0-0

### 8. రంగులు

అతిమేలు స్వీట్లరులాండు అలిజరయిక్ సింహంమార్కు		
సిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు 47 0 0		
సిరిరంగు 1 రతి	1 10 0	
14 రకులు	1 10 0	
28 రకులు	1 9 0	
56 రకులు	1 8 6	
1 అంచరు	1 8 0	
కమ్మటు పాస్తుస్కాబ్ లెట్ అనగా (బ్రిక్-రెడ్డు)	8 4 0	
కాంగో 8 డి	1 0 0	
పదరు 4 డి	1 2 0	

## ధన్వంతరి

సంపాదకులు-విద్యావే కే. శేషశాస్త్రిగారు,

శృంగేరి, మైసూరు స్టేటు

కర్నాటకాయుక్తవ పక్షపత్రిక యగు ధన్వంతరి 5 వ సంపుటము, 21, 22, సంచికలు గల శుక్రవారము శ్రావణ శుద్ధ 12, బహుళ ద్వాదశిలో వెలువడినది. గర్భాధాన వయో నిర్ణయశాసనము, మైసూరురాష్ట్రీయ ఆయుర్వేద సంఘసభ, బెండకాయ, హిమాలయ ప్రాంతమునం దున్న నరరూప రాక్షసులు, మూలికలు శస్త్రవైద్యము, మున్నగువ్యాసము లిందు గలవు. సాలాచందా మూడు రూపాయలు.

### సహకారవాచకము

గ్రంథకర్త - రావు సాహెబ్ ఎమ్. వి. అప్పారావు పంతులుగారు (రిటైర్డ్ ఎక్స్ ట్రా) అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్) బరంపురం, గంజాంజిల్లా.

ఈ గ్రంథము మదరాసు ప్రెస్ డెస్క్ సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రార్ గారుల నామోదంపబడెను. దీనిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఇందు గ్రంథకర్తపటము కలదు. ఉచితముగా నున్న సహకారములను మాత్రము ఆంగ్ల భాషయందున్నవి. తక్కిన గ్రంథ మంతయు శాంధ్రభాషలోనే వ్రాయబడెను. ఇందు 25 విషయములకలవు. ఇందు సందర్భానుసారముగా 18 పటములుగూడ నున్నవి. మొత్తము ఆంగ్లభాగము 44 పేజీలు. అంత్యమున సహకారసంఘములవలన కలుగు లాభములను తెలుపు వట్టి పాటకలదు. నెల ఆర్థ రూపాయి. (8 అణాలు.)

## పత్రికా స్వీకారము

చెన్నపురినుండి శ్రీయుతులు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారి సంపాదకీయమున వెలువడి మా గ్రంథాలయమున కుచితముగ పంపబడుచున్న ఆంగ్లపత్రికను అత్యంత కృతజ్ఞతాపూర్వకమునందుకొంటిమి. ఆంధ్ర భాషయందు వెలువడు దైనికపత్రిక ఇదియొక్కటియే. ఇందలి పతనీయాంశముల విశేషించి వాక్యచ్ఛ అనవసరము. ప్రతిదిన విశేషముల నరయ నిష్టపడు ప్రతి ఆంగ్లమును ఈ పత్రికా రాజమును తెప్పించుకొని వార్తల నరయచు తమ మాతృభాషాభివృద్ధి గాంచుదురు గాకయని కోరుచున్నాను. ఇందు చారిత్రాత్మక వాఙ్మయ సాంఘిక, రాజకీయ, ఇతిహాస, హాస్యరసపూరిత విషయములు ప్రతిపత్రికయందును కనవగు.

ఆంగ్ల గ్రంథాలయము. } వా. వేంకటసుబ్బారావు, కల్యాణి } కార్యదర్శి

### చ్యవన ప్రాశలేవ్యము

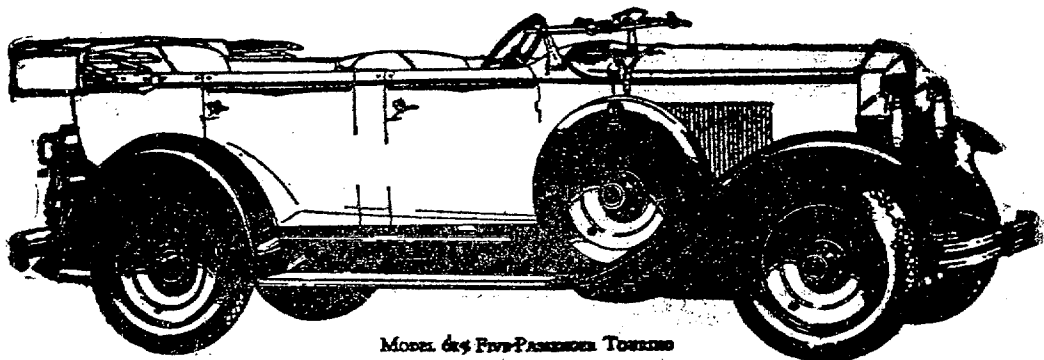
శ్రీయ-దగ్గు-ఉబ్బసము-అశీర్వాదము-కళామ-పురాణా  
జ్యోతిషము-మొదలగు వ్యాధులను ఖండించి బలమును  
కలిగించు ఔషధములలో యుత్తమమయినది. 6  
20 కులము డబ్బి రు 1-4-0 వి. పి. చార్మిప్రత్యేయము  
పి-శి-వ అందు కంపెనీ,  
ఆయుర్వేద సమాజం పెరిచేపి నెల్లూరుజిల్లా.

## ప్రపంచమందున్న ప్రజల ఆమోదము బడి సినది



గ్రహం-పేజిలో రోడ్ డ్రైవర్ కాబితయి  
తెలు, కూవ-సాఫ్ట్ పీటర్స్, మాదిరిలు 5  
భాసిల్లమిద 6,8 సిలండర్ల ధరలో ఎక్కువ  
తేడాలు యుండునట్లుగా తయారైనవి.  
125 మాదిరిలో తప్ప మిగత వన్నిటికి 4  
స్పీడ్లు ఫార్వర్డ్ అమర్చబడినవి.

Joseph E. Graham  
Robert E. Graham  
Ray Graham



Model of Five-Passenger Touring

సోత్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:— **ఫ్రాడన్ బర్గ్ అంధు కంపెనీ,**  
2/11, మాంటూర్డ్, మద్రాసు.

బ్రాంచిలు:— బెంగళూరు, ఉదకమండలం, సికింద్రాబాదు.  
ట్రావెలింగ్ ప్రతినిధులు:— ఉత్తరజిల్లాలు:— టి. పి. వాల్సు ఎస్టేట్, హెడ్ క్వార్టర్సు, విశాఖపట్నం.  
దక్షిణజిల్లాలు:— టి. ఎన్. వెంకట్రామలియ్యర్, ఎస్టేట్, హెడ్ క్వార్టర్సు, తిరుచినాపల్లి.  
నీడెడ్ జిల్లాలు:— టి. హెచ్. పి. ఎస్టేట్సు, హెడ్ క్వార్టర్సు, బళ్లారి.  
వెస్టుకోస్టు:— కాప్టన్, ప. డన్నింగ్, హెడ్ క్వార్టర్సు, తిరువనంతపురం.

1721

# GRAHAM-PAIGE



## హైకోర్టు (బరిజినల్ నైటు)

ఫీజు రూల్సు

పార్టీ ఫీజు ఇవ్వనిచో ఏమి చేయవలెను?

హైకోర్టు మాస్టరు వైటుగారివద్ద, అడ్వకేటుగా నున్న వారికి రావలసిన ఫీజు పార్టీ ఇవ్వనియెడల, అడ్వకేటు ఏమి చేయవలెనను అంశము విచారింపబడెను. బరిజినల్ నైటు రూల్సు ప్రకారము రికార్డుమీద నున్న అడ్వకేటును తీసివేసి, మరియొక అడ్వకేటును పార్టీ పెట్టుకొని తలచినయెడల, దానికి ఒక అప్లికేషను దాఖలు చేయవలెను. ఆ అప్లికేషను మొదట పకాలకు పొందిన అడ్వకేటుకు ఇవ్వవలసిన ఫీజు ఇస్తేనేగాని అర్జరు చేయరు.

అడ్వకేటును మార్చుటకు ఒక పార్టీ పెట్టవలసివచ్చెను. రికార్డు మీద నున్న అడ్వకేటును పార్టీ తమకు చెయ్యిగూపాయలు ఫీజుఇచ్చుటకు ఒప్పుకొనెననియు, అఫీజు ఇప్పించుననియు, "బిల్ ఆఫ్ కాస్టుస్" దాఖలుచేసిరి. పార్టీ తరపున అతనికొత్త అడ్వకేటుచే, అడ్వకేటుకు ఒక జనల్ నైటు రూల్సు ప్రకారము రావలసిన ఫీజుకంటే ఎక్కువ ఫీజు ఇచ్చుటకు పార్టీ ఒప్పుకొని, ఆ ప్రకారము పార్టీ ఇవ్వకపోతే, లీగల్ ప్రాక్టీషనరు ఫీజు ఆర్డరు (192వ సంవత్సరపు 21 వ ఆర్డరు భారతశాసనసభ ఆర్డరు) 4వ సెక్షను ప్రకారము దావావేసి కొనవలసినదే తప్ప, బరిజినల్ నైటు రూల్సు ప్రకారం టాక్సింగు ఆఫీసరుదగ్గర ఆర్డరుకోరుటకు వీలులేదని వాదించిరి. రూల్సు లో ఉన్నదానికంటే ఎక్కువఫీజు ఇచ్చుటకు పార్టీ ఒప్పుకొనినట్లు చెప్పేటప్పుడు - టాక్సింగు ఆఫీసరు, రూల్సు ప్రకారము అడ్వకేటుకు రావలసిన ఫీజుకు కూడా, ఆర్డరువేయుటకు వీలులేదనిరి.

మాస్టరు గారు అడ్వకేటు, రూల్సులో ఇవ్వవలసినదా కంటే ఎక్కువఫీజు ఇచ్చుటకు పార్టీ ఒప్పుకొనినట్లు చెప్పే యెడల, దావా వేసికొనవలసినదేతప్ప, బరిజినల్ నైటు రూల్సు క్రింద "బిల్ ఆఫ్ కాస్టుస్" వేయుటకు వీలులేదని, బిల్లును నిరాకరించిరి.

రికార్డుమీదనున్న అడ్వకేటుతరపున అడ్వకేటు కృష్ణ ఆర్యగారును, పార్టీతరపున కొల్లూరాజు శివరామకృష్ణ శాస్త్రి గారును వాదించిరి.

## కృష్ణాపార్థసాని-బెబెవాడ

ఇందు డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే పుస్తకముయొక్క దౌర్భములు తయారుచేయబడుచున్నది. ఆది చాక. కోరినచో పి. పి. గ పంపబడును. కేటలాగు ఉచితము

25 6

సిజర్స్ సిగరెట్టు

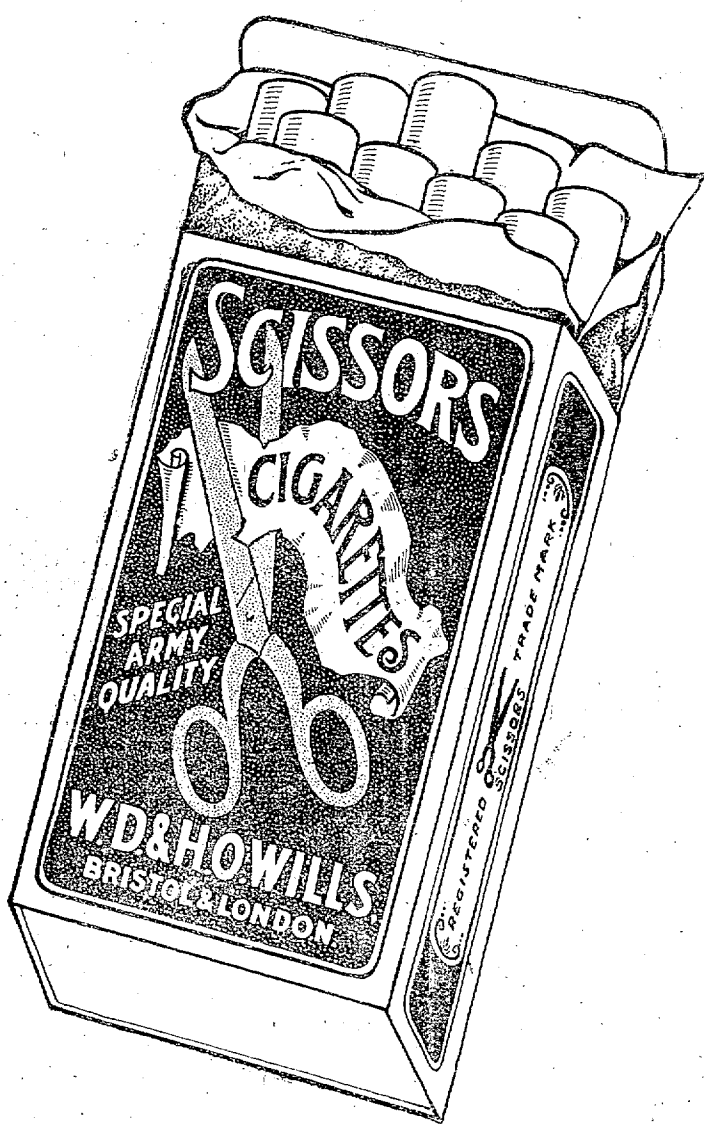
త్రాగువారలకు

ఉచితమైన బహుమతులు

సిగరెట్టు అమ్ము అంగడివారిని అడిగిన గాని, లేక పోస్టు

బాక్సు నెం 254 కలకత్తాకు వ్రాసిన గాని, అన్నివిధ

రములుగల బహుమతుల జాబితా పంపబడును.



పాసిమిలి బహుమతి టికెట్

ట్టు సిజర్స్ సిగరెట్టు ప్యాకె

ట్టులోనుంచ బడియున్నది.

4042

బహుమతి టికెట్లను జాగ్రత్తగా పెట్టుడు

## వాతావరణస్థితి

1929-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 20-వ తేదీ శుక్రవారము

వాతావరణస్థితి	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రామము	అత్యధిక తేమ	అత్యధిక ఆర్ద్రత	అత్యధిక గాలి వేగము	అత్యధిక గాలి ఒత్తిడి	అత్యధిక గాలి తేమ	అత్యధిక గాలి తేమ
గ్రామీణ ప్రాంతము	89	77	...	21.7	...	4.1	...
విశాఖపట్టణము	88	80	...	25.5	...	5.7	...
కాకినాడ	87	79	...	21.0	...	0.9	...
మచిలీపట్టణము	88	78	...	19.7	...	2.5	...
కర్నూలు	91	76	...	10.7	...	6.8	...
బళ్లారి	84	70	0.5	4.7	...	4.5	...
అనంతపురం	...	...	...	7.0	...	6.0	...
కడప	91	75	...	10.5	...	6.4	...
నెల్లూరు	89	78	...	9.0	...	1.8	...
మద్రాసు	89	76	+	12.1	...	1.6	...
కడపూరు	88	75	0.4	17.9	...	4.6	...
నెల్లూరు	92	75	...	7.5	...	11.0	...
సేలము	94	73	...	7.7	...	10.2	...
కోయంబట్టూరు	90	72	0.5	6.0	...	0.9	...
తిరునావల్లి	92	73	0.2	5.0	...	4.8	...
నాగపట్టణము	89	76	0.9	10.3	...	1.0	...
మధురై	95	70	0.7	4.1	...	6.7	...
సాంబల్	89	79	...	0.3	...	1.5	...
పాలంకోట	...	...	...	0.4	...	1.8	...
తిరువేండ్రము	83	76	...	31.9	...	4.8	...
కొచ్చిన్	85	75	0.7	78.1	...	7.7	...
కాళికట్టు	90	74	0.4	100.4	...	15.1	...
మంగళూరు	83	76	+	122.9	...	19.9	...
బెంగళూరు	86	67	0.4	9.5	...	7.4	...
మెర్కా	73	63	0.1	111.8	...	10.8	...
కొడైకనాథ్	65	52	2.2	19.8	...	1.8	...
హూర్	70	59	0.2	11.6	...	...	...

సర్కారులు:—శీతోష్ణస్థితి మామూలుగా నున్నది.

దక్కణ:—బళ్లారిలో 0.5" వర్షించెను, బళ్లారిలో పగటి నేడిమి 7 రాత్రి నేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూటకము:—కడపూరులో 0.4" వర్షించెను, మద్రాసులో ముంపురబడెను, నెల్లూరులో ముప్పు పలనగా యున్నది, పగటి నేడిమి 4 మొదలు 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

సి. ఆర్. చిదంబర అయ్యర్,  
పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా కలెక్టరు.ది గ్రేట్ ఈస్టరన్ లైఫ్  
అసూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్(స్క్రియిన్ సెటిల్ మెంట్) (ఇంగ్లాండులో  
వికాసంపాదించినది.) (రిజిస్టరు చేయబడినది.)ఇది ఆదర్శ ప్రాయముగా పోలీస్-పోలీస్ రద్దు  
కాదు. ఇది ఇంతకు ముందుగా పనికి రాకుండా చేయ  
బడినది. అను నిబంధనలు సహజముగానే యున్నది.

ధారాశ్రమ పద్ధతి పనిచేయ ఏజెంట్లు కావలెను.

ఆర్. వెంకటాచారి, ఛీఫ్ ఏజెంట్లు,

రిజిస్టర్డ్ హౌస్, వేసేరి, మద్రాసు

రుక్మాంగదాచార్య,

హోమ్స్ వేట, ప్రొద్దుటూరు

సుందరరాజన్ అయ్యంగార్,

జంతు, తెలుగుజిల్లా గంపతి మునిపతిపేట,

తిరుపల్లి క్రేజీ, మద్రాసు.

మ. కృష్ణమూర్తి:—శ్రీ యు. కె. సాందర్యరాజ

మంత్రిగారి ఆంధ్రజిల్లాలో సంచార మొనర్చుచున్నారు.

అందులో ఉందిన విలాసమునకు వ్రాయవలెను. C/o

మంత్రిగారి ఆఫీసు.

దండేకారుగారు ఆగ్రా  
జైలులో నిరశన వ్రత  
నిరతులై యున్నారు

జైలులు ఆధికారులు నిర్లక్ష్యముగా నున్నారు

జహ్వరిలాలు నెహ్రూగారి యాగ్రహము

కాశీ, సెప్టెంబరు 18:—పండిత జహ్వరిలాలు నెహ్రూ  
గారు కలకత్తాకు పోవుచుండగా పత్రికా ప్రతినిధి యొకరు  
వీరిని కలిసికొని మాట్లాడి.ఆగ్రా జైలులో నన్ను దండేకారుగారిని గూర్చి  
జహ్వరిలాలు నెహ్రూగారి రిట్లు చెప్పిరి:—జైలులో నన్ను ఇతర ఖైదీలతోపాటు దండేకారు  
గారిచేత జైలులు ఆధికారులు డ్రీలు (కవతు) చేయించుటవల్ల  
యీ జైలులోని రెండవ వారమునుండియు దండేకారుగారు  
ఆహారమును విస్మరించియున్నారు. ఈరీతిగా తన్ను జైలులో  
అమర్త్యుడగా మారుచున్న సంగతి దండేకారుగారు గవర్న మెం  
టువారికి నివేదించిరి. దండేకారుగారు నిరశన వ్రతము చాలించి  
నయెడల యీ విషయమై ఆలోచించెదమని హాం మెంబరుగా  
నున్న బాట్లారి నవాజుగారు బదులు చెప్పిరట. ఇట్టి రాజకీయ  
ఖైదీలకు జైలులో డ్రీలు అనవసరమేదని గవర్న మెంటు  
వారు ఉత్తర విచ్చియుండినప్పటికిని దండేకారుగారిని యీ  
రీతిగా యగౌరవపరచుట విచిత్రముగానున్నది. దౌర్జన్య రహి  
తమైన రాజకీయ నేరములకు శిక్షితులయినవారి కెట్టి సౌకర్య  
ములు చెరసాలలో నుండవలెనో అట్టి సౌకర్యములే తమ కొసం  
గవలసినదిగా దండేకారుగారు కోరుచున్నారు. గవర్న మెంటు  
వారు యీ విషయములో ఇంత మొండితనముగా నిర్లక్ష్యభావ  
ము వహించుటకు తప్పక సమాధాన మొసంగవలసియున్నది.  
జహ్వరిలాలు నెహ్రూగారిని దండేకారుగారు బహుశః  
చాల ఆవేశపూరితులయి మాట్లాడిరి. (ప్రీ ప్రె.)

## ఆఫసు యుద్ధము

కోహిస్తానీలు బాచ్చాగారి పక్షము

దురాసీలు నాదిరుగారి పక్షము పోరాడుచున్నారు  
కాంధహాంకోట ముట్టడిసిన్హా, సెప్టెంబరు 18:—కాంధహాంకోట కోట ఇంకను  
కోహిస్తానీ పటాలముల చేతిలో నున్నది. దురాసీ పటాలము  
లతో సంగతి చేసికొనవలెనని మారుచున్నారు. కోహిస్తానీ  
పటాలములు హాషింఖానుగారి పటాలములతో పోరాడి ఖుర్దు  
కానులు కొండకనుసునండా పోయి జద్దాలకు ఆక్రమించు  
కొని యున్నారు. నాదిరుఖానుగారి సోదరులు హాషింఖాను  
గారి పటాలములు చెదరగొట్టబడెను.బాచ్చాసాహుగారి పటాలములకును తూర్పు పరగణాల  
తెగలకును గండాలునున్న పోరాటము జరిగినది. జలాబా  
నద్దును నిన్హానద్దుకు బాచ్చాసాహుగారి పటాలము చేరినది.  
హాషింఖానుగారు బ్రిటిషుయొడియా సరిహద్దులలోనున్న పరచి  
నారుకు నేటియుదయము వచ్చిరి.వజీరు తెగవారు పెద్దపటాలములుగా చేరి నాదిరుఖాను  
గారిపక్షమునకు వచ్చిరి.కోస్తా తెగవారు వజీరులను ద్వేషించెదరు. వజీరు తెగ  
వారు కోస్తా తెగవారిని డీకొని జయించి మాట్లాడు చేరిరి.గార్డెజుకోట ముట్టడించుట కై కోస్తా తెగవారు లేవరము  
జరుగ లేదు.లోగారు కనుమకును, కోస్తానగరమునకును మధ్యనున్న  
అల్లిమారును బాచ్చాసాహుగారి పటాలములు వశపరచుకొని  
యున్నవి.

## YOUR EYE

DOES IT TROUBLE YOU? If so Try Seller's  
Lotus Honey, the safest, sure and most highly  
praised Nature's Cure for Eye-diseases. Cure-  
even Cataract Literature free.  
SPENCER & Co. Ltd., Madras.

## మ లేరి యా త ది త ర జ్వ ర ము ల కు

## వై రె క్స్

మంచి మందని అందరు చెప్పుదురు.  
దీనినుపయోగించి ఆరోగ్యమును పొంది  
న లెక్కలేని రోగులు చెప్పిన విషయ  
మిది. అందువలననే వైరెక్స్ యిదివ  
రలో ఖర్చయినసంఖ్య అసంఖ్యాకమైనది.

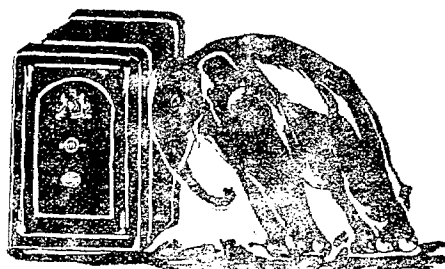
వైరెక్స్ - రహస్య పరిశోధనము కాదు.

పలయువారికి పద్ధతి తెలుపబడును.

ఇమిటేషనుల నుండి జాగ్రత్త ప్యాకింగు సరిగాచూచుకొనుము.

BENGAL CHEMICAL &  
PHARMACEUTICAL WORKS Ltd.,  
CALCUTTA.ఇనుప పెట్టెల వ్యాపారులలో శ్రేష్టత్వమును పొందినవారు  
హిందూదేశమంతటను ప్రఖ్యాతి జెందినవారుఅనేక ప్రదర్శనశాలలలో లెక్కలేనన్ని బంగారుపతకములను  
యోగ్యతాపత్రములను బహుమతిగ పొందినవారు

విశ్వనాథ్ అండు కో., నెం 131, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

అనేక గవర్న మెంటు ఆఫీసులకు  
ను, బ్యాంకింగుకు, జిల్లాబోర్డులకును,  
మున్సిపాలిటీలకును, సంస్థానములకును  
చాలకాలముగ సఫలించుచున్న ఖ్యాతి జెం  
దినవారు, గట్టిరకము పెట్టెలు, మంచి  
పనితనము గలిగిన పెట్టెలు, మేల్లైన  
తాళములు వేయబడిన పెట్టెలు, బజా  
రులో విక్రయముచున్న ఇనుప  
పెట్టెలు, అన్నిటికంటే శ్రేష్టమైనవి.  
బయటటిరి ఆర్డరులు వెంటనే గమనింపబడును.

## ద. ఇ. వ్యవసాయదారులు

“నూతనోద్యమమును ప్రారంభించును”

వ్యవసాయదారులందఱి కలయికయగు పత్రికాసంపాదకులగు దండపాణిచెట్టిగారు మాకిట్లు వ్రాయుచున్నారు. ఇబ్బందులపాలుచున్నను, ఎన్ని నిర్బంధములకును భారతదేశమున పారిశ్రామికోద్యమము అభివృద్ధిచేయును. లేదనియును నియామకము యీ యుద్యమానికి ఫలితమేయని చెప్పవలెను. ఈ యుద్యమ మభివృద్ధిచేసి పారిశ్రామిక పనిమండ్రునిగతులు చక్కబడునను నాశక్తినించుచున్నది. కాని భారతదేశ వ్యవసాయకుల నిత్యగతుల పూర్వ కట్టియాశయును కన్పింపజేయును. వారిలో నెట్టియే కాట్టము గావింపబడుటలేదు. లేదనియును మారు పరిస్థితిగలవలసివచ్చి విచారణ సలుపరు. భారతదేశము ముఖ్యముగా వ్యవసాయముపైనే ఆధారపడియున్నది. వ్యవసాయకుల సంఖ్య యీ దేశమునగల మొత్తము జనాభాలో మూడువంతు లుండును. వీరు భూస్వాములవలనను, మిరాశీదారులవలనను పొందుచున్న భాగ లపరిమితము. వీరినిగురించి భారతీయనాయకులు తగిన శ్రద్ధాసాగుచులేదు. వారిహక్కులు, వారికి గల సౌకర్యములు తొలగింపబడి వారు అపఖ్యాతిని పొందుచున్నారనియు చున్నారు. వారిలో విద్యావ్యాప్తి లేకుండుటచే తమనిత్యగతులను తాము తెలిసికొనజాలక పూర్వకర్మచే నిట్లు ఇడుములను గుడు పడుచున్నవనియు వారు భావించుచు మూగవారివలె నష్టకష్టములను భరించుచున్నారు. ప్రస్తుతము వ్యవసాయదారులనుభవించుచున్న కష్టములను తొలగ జేయవలయుననినచో వారిలో సంఘముల నేర్పాటు చేయవలెను. వారి కష్టములు తొలగవరకును నిర్భయముగా నిరంతరాయముగా ఆందోళన సలుపవలెను. ఉత్తర హిందూస్థాన కార్మిక నాయకులు యిట్టి కార్యమును నెరవేర్చుటకు బూనుకొనిరి. కాని వారి కార్యము కొనసాగుట లేదు. కారణములను గురించి నేను యిచట చెప్పదలచుకొనుటలేదు. ఉత్తరహిందూస్థానము నందొక వ్యవసాయక సంఘముకూడ కడలని నేను వింటినిగాని ను నెట్టికార్యములను చేయలేదు. కార్మికనాయకుల నిర్బంధములను ఆసంఘకార్యములను చాల భంగకరముకలెను. దక్షిణ భారతదేశమున మన మింకా యెప్పుడైన నిది రకుండు కట్టియుండలేదు. ఇచ్చట వ్యవసాయదారుల నితి మిక్కిలి దుర్భరము. నున్న అట్టిదుస్థితిని తొలగజేయుటకు వారిలో కింది యెన్ని ట్లు చేయవలసియున్నది. ఇప్పుడు యిట్టియే వ్యవసాయదారుల సంఘమును నెలకొల్పుటకై బ్రయత్నములు ప్రారంభింపబడుచున్నవి. అట్టి సంఘమునందు చేరుకొనే వ్యవసాయదారులలో ప్రతిపట్టణమునందును పల్లెయందును తగిన యేర్పాట్లు గావింపవలెను.

ఇట్టి యేర్పాట్లుచేయు నాదేశముతోడనే నేను మరికొందరి స్నేహితులతోగూడి గత కొలది సంవత్సరములనుండియు ప్రయత్నించుచున్నాను. దక్షిణ ఇండియాను గాని మద్రాసు రాజధానికి గాని యొకభూస్మితి నేర్పరుచుటకు నిశ్చయింపబడెను. ఈసమితివారు వ్యవసాయదారుల యభివృద్ధికి సక్రమాందోళన మార్గముల నవలంబించుటకు ఉద్దేశింపబడెను. ఇట్టి సమితి నేర్పరుచుటకొక సభ జరుపవలెనని నిశ్చయింపబడెను. అట్టిసభ ఎప్పుడు జరుపబడునో ముందు ప్రకటించెను. ఈలోపున నెనరైన యీ యావిషయమున తగు చూచవలను గావింపదలచినచో నాకు వానిని తెలియజేసినయెడల వారికి నే నెంతయు కృతజ్ఞుడగుదును.

# TEXACO

## మేలైన రకము

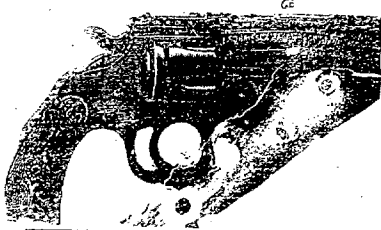
మోటారు చమురులు, గ్రీజులు, పారిశ్రామికచమురులు, ఇంజిన్ చమురులు, ఇంజను చమురులు ప్రతి పనికి ఉపయోగకరమైన లూబ్రికెంట్లు.

41, మూకర్ నల్లముత్తువీధి, మద్రాసు.

THE TEXAS COMPANY (INDIA) Ltd.,  
Bombay, Madras, Etc.,

టి. ఆర్. శర్మ, విజయనగరం, ఉత్తరనర్మారులకు సోల్ ఏజెంట్లు.

ఒంటినాళముతోటా తుపాకి సుప్రసిద్ధముగ కంపెనీవారిచే చేయబడెడి.



నాళము 3.2, 3.4, 3.6 అంగుళములలో దొరకును. చిన్నవి జేబులో పెట్టుకొని గలిగినవికూడ దొరకును. (3068)

యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨ బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

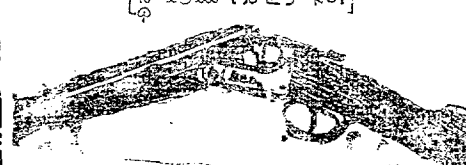
### ధ ర లు

సరసము.

### కౌటలాగు

ఉచితము.

నానావిధములగు రివోల్వర్లు ఆరు లేక ఐదుతోటాబుయొక్కవని. [స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.]



## వైస్ రోన్ ఇండియా లైఫ్ అసూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

ప్రధాన కార్యాలయము - నతారా

13 వత్సరములో హిందూదేశపు కంపెనీలలో కెల్ల ఉన్నత స్థాన మాక్రమించినది. ఎక్కువ బోనస్ యివ్వగలిగినది.

1000 కి సం॥ నకు రు 22/8 చొ॥ హాల్ లైఫ్ పాలసీల బోనస్, మీద యివ్వబడినది. చురుకుగా పని చేయగల అనుభవనీయులైన వారులకు మంచి లాభము కలదు. గ్యారంటీగా పని చేయువారులకు మంచి సదుపాయము కలదు,

వివరములకు:—

### మేనేజింగ్ డైరెక్టరునకు వ్రాయుడు.

## భారత ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్., లాహోరు

స్థాపితము 1896. వైస్ రోన్ : లాహోరుకివను లాహోరు.

33 సంవత్సరముల నుండి జయప్రదముగ భీమావ్యాపారము చేయుచున్న

### పూర్ణమగు స్వదేశీ భీమా కంపెనీ

1923-వ సంవత్సరములో పాలసిదారులకు రు. 1,000/ లకు సం॥ 1 కి రు. 20 చొప్పున లాభము పంచిపెట్టినది. ఇంత పెద్దమొత్తమును లాభముక్రింద పంచిపెట్టగలిగిన మొట్టమొదటి కంపెనీ ఇదియే.

హిందూ దేశమునందు పనిచేయు, ప్రతి సంవత్సరమున చొ॥ ఎడమిచ్చు, అందు	రు. 97	..
అల్లం	..	27
సంస్కారము	..	60
చెల్లించిన భీమామొత్తం	..	150

1928 సం॥లో ఇచ్చిన కొత్తి పట్టాలు

సరసముగ ప్రీమియములేట్లు. కొత్త భీమాల పద్ధతులు. భారతీయుల సౌకర్యములు. స్త్రీలుకూడ భీమా చేసికొనవచ్చును. సుధులు ఏజెంట్లు కావలెను. (వివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు)

పి. కు స్వ స్వామి అయ్యర్, దంతుర్తి శాంతయ్య, క్రాంతి సెక్రటరీ, కల్యాణచెట్టిపేటి, నడరాసు. ఆగ్నేయ ఇన్ సూరెన్సు, సాగర్లకోట.

## న్యూ ఇండియా అసూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

(స్థాపితము బొంబాయి 1919)

చే ర్మెన్

సర్ దోరబ్ జె. తాతా, కెటి.

### మూలధనము

అనుమతి బొందినది	రు. 6,00,00,000
చందాలు వేయబడినది	రు. 3,56,05,275
చెల్లించబడినది	రు. 71,21,055

“ఇండియాలోగల కంపెనీలలో అతిపెద్ద”

“జనరల్ ఇన్ సూరెన్సుకంపెనీయని మూల”

“ధనము నకుసరించిమాచిన ప్రపంచమందు”

“న్యూ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలలో ఇది నొప్పవని”

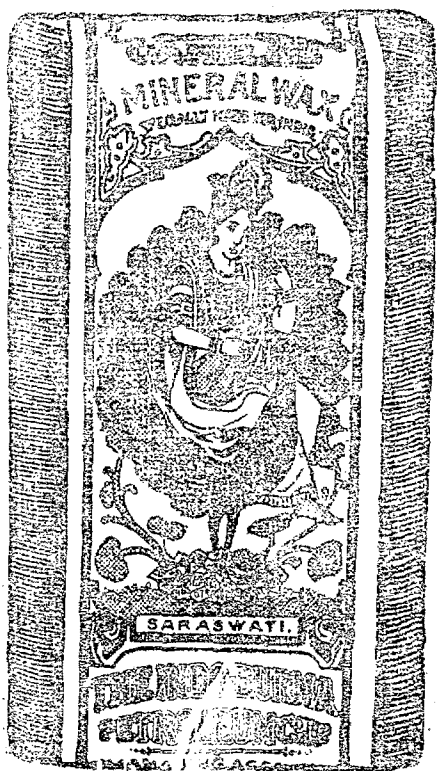
“తెలుపుటకు ఆధారముగలదు.”

ఇండియాన్ ఇన్సూరెన్సు జూన్ 1929

జీవితము భీమాచేయుట, అగ్ని, మారిన, మోటారుకారు, ఆపాయము మొదలగు రకరకలనుచేరిన ఏజెన్సీలు గలవు. లేనిస్థములందు ఏజెన్సీలు యేర్పాటుచేయబడును.

బ్రాంచి మేనేజరు,  
నెం. 4 ఫస్టులైఫ్, మద్రాసు.

## మైనపువత్తులు, మైనము.



మినరల్ టర్ పెన్ టైజ్

విశాఖ-బర్మా ప్లేటోలియం కంపెనీ, లిమిటెడ్

రంగూన్

వారిచే తయారు చేయబడినది.

“నరస్వతి” మార్కు-మైనపువత్తులును

తెలుపులోను, ఇతరరంగులలోను, బండివత్తులను)

“కోడి - బీగము” మార్కు-

స్టియరైను వత్తులును

309 మినరల్ టర్ పెన్ టైజ్

అన్నిరకములందు ఎల్లప్పుడును స్టాక్ లో నన్నది.

దక్షిణ ఇండియాకు సోల్ ఏజెంట్లు:— వ్రాసిన ధరలు తెలుపబడను.

ప్యాన్ అండ్ కో, లిమిటెడ్., మదరాసు.

అప్పీక్ వాల్ అండ్ కో, లిమిటెడ్. కొచ్చి.



AMRUTANJAN

THE BEST INDIAN PAIN BALM

AMRUTANJAN DEPOT BOMBAY & MADRAS

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT

MADRAS & BOMBAY.

విశాఖ  
బర్మా  
ప్లేటోలియం  
కంపెనీ

శైలి

## పాఠశాల కథా పటములు.

వెలసరసం

ఈపటములతో బాలకుల కథను వివరించు బొమ్మపటములు సహజంగా అచ్చువేయించియున్నాము. బాలకుల పటములు చూచినప్పుడే, కథను గ్రహించునట్టి కోయిద్యము. 24 పటములచేరిన కెట్టు 1-కి రూ 2-0-0. స్కూల్ డ్రాయింగ్ చిత్రపటములు:—మృగములు, పక్షులు, వృక్షములు 24 పటములుచేరిన కెట్టు 1-కి రూ 1-0-0. కృష్ణా అండ్ కో, చిత్తూరుజిల్లా, తిరుత్తణి.

## హనుమాన్ సబ్బు

లోకప్రసిద్ధమైనది. దీనికి సమానమైనది లేరులేదు. చర్మవ్యాధులకు సంజీవివంటిది. ఎచ్చలను వొరకును.

యస్. రంగనాథం శెట్టి అండ్ బ్రదర్స్ నెం 12, బందరు వీధి, మద్రాసు.

## దేవీభాగవతము

పండిత దాసు శ్రీరామకవిచే ఆంధ్రమున వ్రాయబడినది.

12 స్కంధములు, 12000 పద్యములు 800 పుటలు వెల రు. 5

వి. పి. ఖర్చులు 0-12-0. 4 ప్రతులకు ఒక ప్రతి ఉచితము.

VADE MECUM వేడి మెకం

ఇంగ్లీషుభాష నేర్చుకొనుటకు ఉపయుక్తమగు గ్రంథము వెల రు 0-8-0

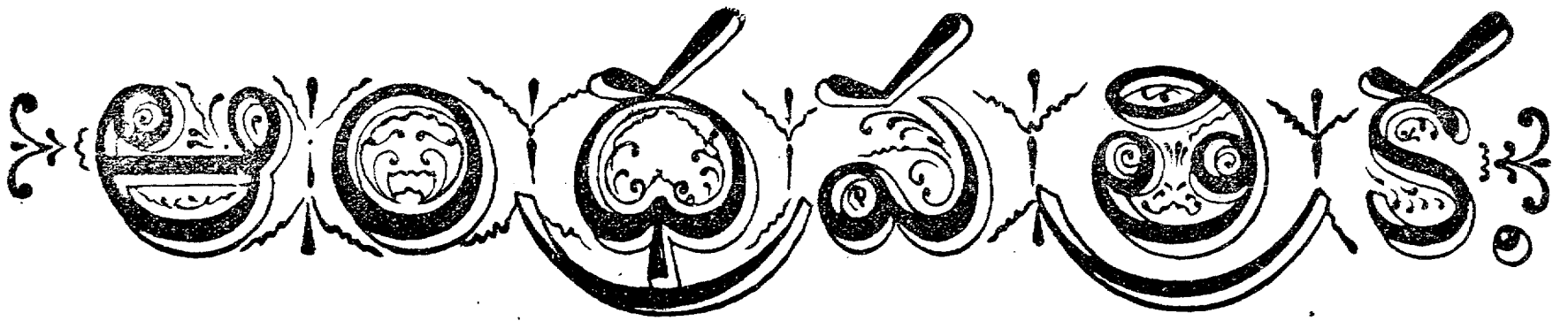
వైరెండు గ్రంథములకును అందమైన అచ్చుపనులకు, బైండు, రబ్బరుస్టాంపులు, సీల్స్, ఎన్ గ్రేవింగు పనులకు ఈవిలాసమునకు వ్రాయుదు.

122

67

## వాణిప్రసాదబెజవాడ





## శనివారపురినుబంధము

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ నెవ్వంబరు నెల 21-వ తేది

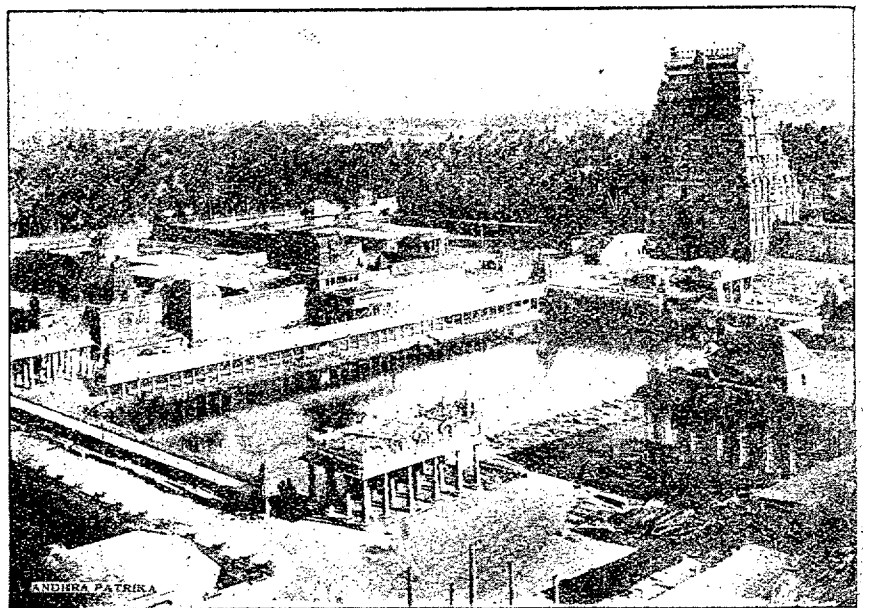
నైనియప్పపిల్లెగారి విడుదల

3 లక్షల దానము



నిన్న మధ్యాహ్నము మదరాసు జైలునుండి విడుదలకాబడిన కాంగ్రెసు ప్రచారకుడు నయనియప్పపిల్లెగారిని పురజనులు పలువురు పోయి సన్మానించి తెచ్చుట.

(ప్ర. పో. బీ.)



చివరిములోనున్న తిల్లై గోవిందస్వామి దేవాలయము. దీనిని పునరుద్ధరించుటకు రాజా సర్ అణ్ణమలైచెట్టిగారు రూ. 3 లక్షల నొసంగిరి

(ప్ర. పో. బీ.)

### విడుదలైన కాంగ్రెసు ప్రచారకులు

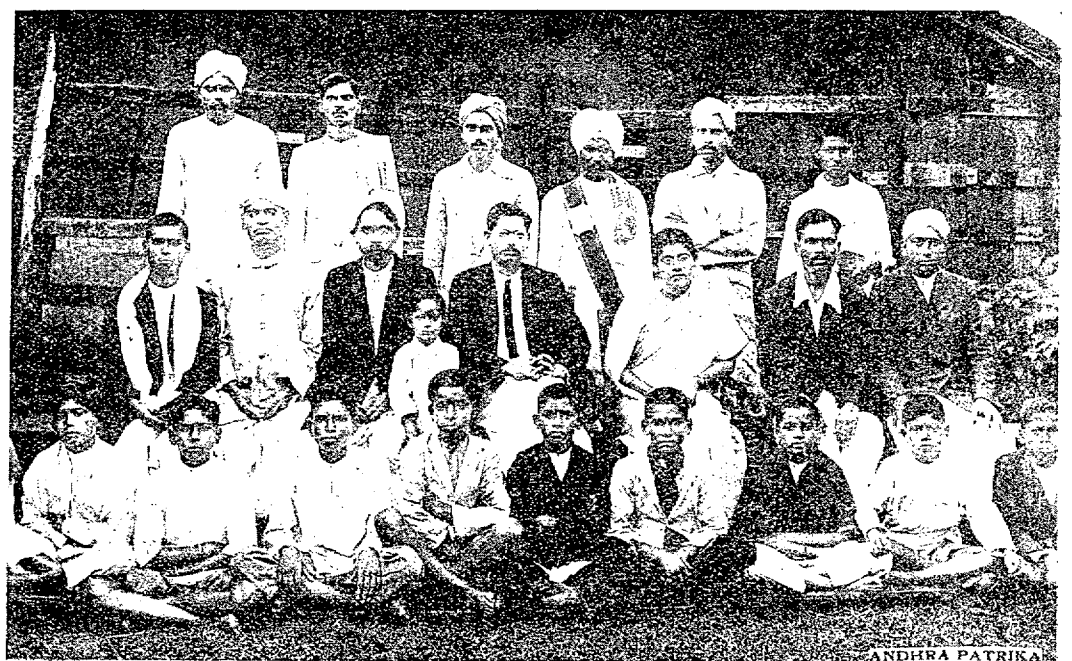
మదరాసునందు కాంగ్రెసు ప్రచారకులు రాజద్రోహపు నేరముక్రింద శిక్ష ననభవించి విడుదలైరి.



ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు కోయంబత్తూరు జైలునుండి 20 వ తేదిని విడుదలైరి.



నైనియప్పపిల్లెగారు:—మదరాసు జైలునుండి 20-వ తేదిని విడుదలైరి.



ప్రాథమికపాఠశాల విద్యార్థిసంఘము, విస్సన్నపేట. (కృష్ణాజిల్లా) అధ్యక్షతవహించిన పి. పూర్ణమ్మగారు బి. ఎ. ఎల్. టి. యింగులవర.

### ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు

జైలునుండి విడుదలబడిరి

రేపుడయమునకు మద్రాసు వచ్చెదరు

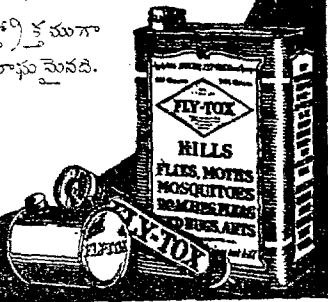
మద్రాసు, నెవ్వంబరు 21:—గత సంవత్సరమున రాజద్రోహనేరముక్రింద 9 నెలలు జైలుశిక్ష విధింపబడిన కాంగ్రెసు నాయకులగు ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు నిన్న కోయంబత్తూరు జైలునుండి విడుదలయ్యెరి. వీరు రేపుడయమునకు మద్రాసు వచ్చెదరు. సెంట్రలు ప్రేషనువద్ద వీరికి స్వాగత మొసగుటకు పౌరులు రేపుడయము అచ్చటకు వందల కొలది రావలె నని యొకవిలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

### మారిషసు ఆంధ్రులు

మారిషసు ఆంధ్రుల దురవస్థనుగూర్చి తే 11-9-29 ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురింపబడిన లేఖనాని విజ్ఞాపనకు ఫలముగ ఆంధ్రులు పలువురు తాము మారిషసుకు ప్రచారకులుగ నెడలెద మని తెల్పుచు మాకు ఉత్తరములు వ్రాయుచున్నారు. మాకు చేరిన లేఖలను మారిషసునందలి ఎస్. కె. రామస్వామి వైడయ్యగారికి, (రోజువెలి పోస్టు, మారిషసు,) పంపియుంటిమి. ఇకమీద వైడయ్యగారితోనే అభ్యర్థులు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరిపి తమవరతులను వారికి డెబువులు యొక్తము. ఇక మీద మా కార్యాలయమునకు యీవిషయమై లేఖలను పంపి ప్రయోజనముండదు. (ఆ. సం.)

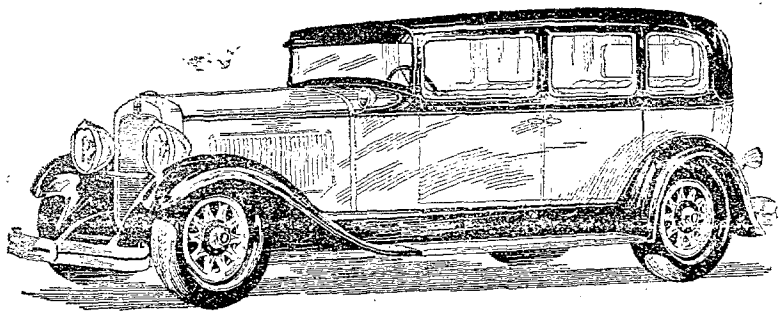
# FLY-TOX

తన్న రీసెర్చి ఫెల్లోషిప్ వారిచే శాస్త్రాత్మకముగా  
అభివృద్ధిపరచబడినది. — ఫ్లై టాక్సు మిక్కిలి అమోఘమైనది.  
మిక్కిలి గుణముగలదైనట్టి క్రిమినాశకం.  
నేడే ఒక డబ్బాను కొనుడు.  
బ్లా లేబిల్ గల టిన్ను నే అడుగుడు.



సోల్-రిజలెజన్ టేటివ్:—డాక్టర్ & సీమర్, లిమిటెడ్., మద్రాసు.

మద్రాసునందు పంపకదారులు:— సి. సోముమొదలి & కో, ఎస్. దేవానంద్ & కో, దాదా & కో, రాజాడిమాన్ & కో, టి. అబ్దుల్ రహిమాన్ సాహెబ్ & కో, సి. అబ్దుల్ సబ్బన్ & కో, బి. కె. అబ్దుల్ రహిమాన్ సాహెబ్ & కో, సి. రంగయ్యశెట్టి & సన్స్, సి. చుహమ్మదు వాతెగ్య వాహెబ్ & కో, చిల్లరగా నమ్మనారలను ఉపయోగించువిధమును తెలుపకోగూడ.



## మిక్కిలి దివ్యమైనవాటినే

## ఉపయోగించునట్టివారికి తగిన కారు

నావ్ నందుగల మితిలేని లాభములు, నూతననావ్ “400” మిక్కిలి విలువ  
మైన కారులతో పోల్చిచూచినప్పుడు తక్షణమే విశదమగును.

మిక్కిలి ధరగల కారులకుగల లాభము లన్నియు అనగా, దివ్యమైన శిల్ప  
పనులు, మిక్కిలి మేలైన సామానులు, అభివృద్ధిచేయబడిన ట్యాంకులు అనగా  
మధ్య భాగమునందు ఛాసిస్ లూబ్రికేషన్, మోడ్రాల్ షాక్ అబ్జార్బర్స్,  
అదేమాదిరివి గలవు.

దీనియందు నాజుకైన, నూతన, తక్కువగ ఊగునట్టి ఫస్ట్ గలదు. దివ్య  
మైన మోటారుకానులు మెచ్చటకూడినను దీనిపై శ్రద్ధగలుగుటకు, మిక్కిలి గొప్పగా  
ప్రశంసించుటకు ఇదియే కారణమగుచున్నది.

దీనియందు ట్యూక్-ఇగ్నిషన్ మోటారున మితమైన శక్తిగలదు. మోటారు  
నందు దీనిని ప్రవేశపెట్టుట ఇదియే ప్రశంసనీయము. ఈశక్తి ప్రపంచమందన్న అమోఘ  
మైన పంథెలు, రేరియో ఎంజినులందు మాత్రమే గలవు. అమోఘమైనవాటి నుప  
యోగించునట్టివారికి నావ్ నూతన “400” బహుకరించుచున్నది.

నూతన

నావ్ “400”.

మద్రాసునకు సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:—

మోటారు రికండిషనింగ్ స్టేషన్

161, మాంట్యూరోడ్డు, మద్రాసు.

TEL:—ALL MOTOR.

బొంబాయి సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:—

ఎయ్ మిలా ఆటో మోటార్ కంపెనీ.

క్విన్సరోడ్డు, బొంబాయి.

బెంగళూరు, మైసూరు, కూర్నూరు సబ్ ఏజెంట్లు:—

ఎమ్. హనుమంతప్ప అండు కంపెనీ,

20, నవత్ వరేడ్, బెంగళూరు.

## శాస్త్రవిమర్శనములు

ఈ కాలము బహుశోధ్యమైనది. సర్వత్రాసర్వదా ఖా  
ర్యకాల ధర్మములకును బూర్య సంప్రదాయములకును విలక్షణం  
బలగు ధర్మములును సంప్రదాయములును ముఖ్యముగ మన యా  
ర్యావర్తమున బ్రబలుచున్నవి. ఇట్టి పరిణామములు శ్రేయో  
దాయకములో ప్రేయోదాయకములో నేను జెప్పజాలను. నా  
బుద్ధికి మాత్రము విపరీతములుగ దోచెడివి. తక్కిన సంగతులు  
అటుంచుడు. గానాది శాస్త్రముల గూర్చి బలు విమర్శనములు  
పలు విమర్శకులు వ్రాయుచున్నారు. ఇందుగల వైలక్షణ్యమే  
మో కొంచెము పరికించెము గాక? విమర్శనము అను భావమే  
మన వాఙ్మయమునకు విలక్షణమని చెప్పక తప్పదు. మన వాక్పరి  
పంచమున వ్యాఖ్యానములు భాష్యములు వార్తకములు మన్న  
గునరి యున్నవి. కాని విమర్శనములనుజేరన బరగు వాఙ్మ  
యము గాన్పించును. ‘విమర్శనము’ అనుభావము కేవలము పా  
శ్చాత్య వాఙ్మయ ప్రపంచమున బహిష్కరించినది. వ్యాఖ్యాన  
ములు అనగా “కామెంటరీ” అనియు విమర్శనములు అనగా  
“క్రిటిసిసిజం” అనియు నింగ్లీషు భాషయందు వాడబడుచున్న  
టులు అందఱకు తెలిసియే యున్నది. ఇక భాష్యములు వార్త  
కములు అనువానికి సమానాధికపరములు గాని సమాన ప్రతి  
పన్న భావములు గాని అంగమున గోచరింపవు. మఱియొక సంగ  
తి, ఒక శాస్త్రమును గూర్చి గాని విద్యను గూర్చి గాని కళ  
ను గూర్చి గాని విమర్శించు విమర్శకుడు ఆశాస్త్రమునందును  
విద్యయందును గళయందును బరినిశ్చయముగ నుండవలెనా య  
ను పక్షమున నుండ వలసరము లేదు అనెడు భావము బహిష్క  
ర్యతమగుచున్నది. అనగా విమర్శకుడు వేరు. శాస్త్రజ్ఞుడు  
విద్వాంసుడు కవి గాయకుడు వేరు అనియెడు సిద్ధాంతము  
ప్రబలుచున్నది. అనగా గవిత్వమును గూర్చి గాని గానమును  
గూర్చి గాని వాటి దేవిద్యను శాస్త్రమును గూర్చి గాని విమ  
ర్శింప నెంచువాడు ఆయా విమర్శనీయం శాస్త్రములందు  
పాండిత్యము గలవాడుగ నుండ వలసరము లేదని చెప్పుచు  
న్నారు.

ఇట్టి పాశ్చాత్య వాఙ్మయ సంప్రదాయము ననుసరించి  
మేము గానాదికమును విమర్శింప నర్హులమని చెప్పుచు కొంద  
రు విమర్శకబ్రావులు విమర్శనములు వ్రాసి పత్రికలలోఁ బ్రచు  
రించుచున్నారు. ఇట్టి విమర్శనములు జదువు పాకక మహాశ  
యులందఱును పండితులే అని చెప్పుటకు వీలులేకన్నందునను  
బంధితులకంటె వాదకులే ఎక్కువమంది యుండుటంజేసియు  
బండితులయ్యెను. విమర్శనీయవిషయంబునఁ బాండిత్యము లే  
కుండువారగుటచేఁ బ్రాయశః పరప్రత్యయనేంగితులగుచుండు  
టుంబట్టియు విమర్శకుని విమర్శనము పాతకలప, ఆదర్శ పా  
త్రంబు లగుచుండు నామము కనులూర గాంచుచున్నారము. ఇట్టి  
విమర్శనములు వ్రాయు విమర్శకులు ప్రాయశః పండితులు  
గాకుండుటయును కేషించి స్వార్థపరులును స్వప్రయోభిమానులునుగ  
నుండుటయుఁ దాము కీర్తి గంచుటకో తాముద్వేషించు పం  
డితుల నిరసించుటకో తాము ప్రేమించు పండితుల నగ్గడించుట  
కో విమర్శనములు వ్రాయుచుండురనిమాడ గ్రహింపఁదగియు  
న్నది. ఇట్టివో నిట్టివిమర్శనములు వ్రాయుదల మహాశయు లెవ  
రో ఏ విమర్శనములు జేదలనిడికొన బాత్రములలో ముఖ్యము  
గ గానాదికమున విమర్శనములు ఎట్టివారు రచింపనగునో  
ఈ వ్యాసమున విమర్శింప నెంచివాడను. పాతకులు సానుభూతి  
తోడను సానిధానముగను జదువ బ్రావితులు.

‘విమర్శనములు’ అనెడి వాఙ్మయ విశేషము మన భా  
షా ప్రపంచమున నంతగ గోచరించుటలేదని నెనుక నే మనవి  
చేసియుంటిగాదా! వ్యాఖ్యానములు భాష్యములు వార్తకములు  
అనునవి మనకు కుపరిచిత్తములు అనియు విన్నవించియుంటిని.  
ఇట్టి వ్యాఖ్యానాదులు ప్రాయశః గ్రంథాధికములలోని పాశ్చాత్య  
మును వెల్లడించి తత్త్వికం భావం తముల బ్రతి  
పాదించి తీవ్రహాస్యములను గూఢార్థములను  
ఆవిష్కరించుచుండుదు.

శ్లో॥ పదచ్ఛేదః పదార్థోక్తి ర్విగ్రహణో వాక్యయోజనా  
ఆతేషస్య సమాధానం వ్యాఖ్యానం పంచుక్షణమ్.

ఇయ్యది వ్యాఖ్యానలక్షణము.  
శ్లో॥ నూత్రస్థం పరమాదాయ వాక్యేన్నూత్రససారిభిః  
స్వపదానిన పత్యంతే భాష్యం భాష్యవిదోవిదు.

ఇయ్యది భాష్యలక్షణము.  
ఇట్టి లక్షణములను స్వీకరించి శ్రీ పతంజలి మహర్షి  
సహాభాష్యమును, వ్యాకరణభాష్యమును, శ్రీ శంకరుడు,  
శ్రీ రామానుజుడు, శ్రీ మధ్వాచార్యుడు ప్రస్తావిత్రయ భా  
ష్యంబులను శ్రీ విద్యారణ్యస్వామి సమస్తవేదవేదాంతములకు  
ను ఇటులనే విమాంసా, తర్కాదిశాస్త్రములకు భట్టప్రభాకరా  
దులును భాష్యంబులు రచించియున్నారు. మఱియు అట్టి  
శాస్త్రములకును అట్టి భాష్యంబులకును ఇతరులు  
తిరిగి వ్యాఖ్యానములు వార్తకములు వ్రాసి యు  
రఘురున్నా. వంశాదికావ్యములకును కువలయానందము మున్నగు

నలంకారగ్రంథములను శ్రీమల్లి నాథమూరి మున్నగు వ్యాఖ్యాతలు వ్యాఖ్యానములు వ్రాసియున్నారు. ఇట్లు భాష్యములు వ్యాఖ్యానములు వ్రాసినవారు వాఙ్మయంబులను శాస్త్రములనే కాక సమస్తగీర్వాణవాద్యయంబును అధ్యయనము నేసి స్వరజ్ఞులనెడి బిరుదుములవహించి ధర్మానుష్ఠానతత్త్వములను ధర్మజ్ఞ శేఖరులను అయి లోకసంగ్రహాదీక్షాపారశంత్రయమున శాస్త్ర సిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించి శాస్త్రరహస్యములను నిరూపించిన మహర్షులను మహర్షి కల్పమును అయియున్నారు.

కావ్యవ్యాఖ్యాతలలో మల్లి నాథుడును అద్వైత భాష్యవ్యాఖ్యాతలలో ఆనందగిరి వాచస్పతిమిశ్రులును వ్యాఖ్యయ గ్రంథరచయితలనిగూఢ భావంబుల గలుగించిన మహాపురుషులని ప్రఖ్యాతిపొందియున్నారు. ఇటులనే ఇతరశాస్త్ర వ్యాఖ్యాతలుగూడ నాయాశాస్త్ర రహస్యంబుల యథార్థము లాగినవారని ప్రతిష్ఠ బడసియున్నారు. ఈ కారణముననే ఆభాష్యకర్తల ఆవ్యాఖ్యాతల ఆవార్తికాదుల గ్రంథములు ఆసేతుహిమనగము ఇప్పటికిని కేవలజీవనమున పండిత ప్రకాండముచే శిరసావహింపబడుచున్నవి. ఇట్టి భాష్యకర్తలు వ్యాఖ్యాతలు సర్వజ్ఞ శేఖరులు అయి వ్యాఖ్యానములు మున్నగు నవి రచించిరి. కాని అల్పజ్ఞు లయి వ్రాసినవారు కారు.

కాళిదాసునకు వ్యాఖ్యానములు రచించిన మల్లి నాథుడును శంకరునకు వ్యాఖ్యానములు రచించిన ఆనందగిరియుఁ గాళిదాసుశంకరులంతవారూ కానేరరు; మల్లి నాథుడు కాళిదాసునివలె కాకుంతులాది నాటకములు వ్రాయఁగలఁడా, ఆనందగిరి శంకరునివలె నూత్రిభాష్యుడికము వ్రాయఁగలఁడా; దానంజేసి వ్యాఖ్యాతలు అంతంతవారు కాకుండియు వ్యాఖ్యానములు వ్రాసియున్నందున విమర్శకులుగూడ విమర్శనీయవ్యక్తులంతటివారు కాకపోవచ్చు' నని నవీన విమర్శకులు అందుచేమో! ఇది కడుపాటానము. మల్లి నాథుడు కాళిదాసువలె నాటకములు వ్రాయునేరవును గాక, లేకుండునుగాక! ఆనందగిరి శంకరుడువలె భాష్యములు వ్రాయునేరవుగాక లేకుండు గాక! వారు తలంచినచో నొకరు నాటకములును ఇంకొకరు భాష్యములును వ్రాయఁగల సమర్థులే! అట్టి నాటకములును భాష్యములును వారి వ్యాఖ్యానములవలె పండిత పామరశ్రోతాహు పాత్రములే అయ్యెడివి అనుటకు ఏ మాత్రమును సందియము లేదు.

ఇక సంగీతమునకు వత్తుముగాక! సంగీతమునని గొంఢలు (కళ) అనియు గొంఢలు (శాస్త్రము) అనియు గొంఢలు (శాస్త్రమును గళయు రెండును) అనియు నెఱి యిచ్చునచ్చి నటులు వారు నెప్పుడున్నారు. దీనినిగూర్చి నాయత్రిప్రాయమును సంగీతోపన్యాసము అనెడి యింగ్లీషువ్యాసములలో జర్పించి సిద్ధాంతీకరించుచుంటిని. మరియువారు అందుమానుకొనవచ్చును. సంగీత మెఱుంగుదయైనను అనుగాక! సంగీతమును గూర్చి 'సంగీత పారిజాతము' 'సంగీత రత్నాకరము' మున్నగు గ్రంథములు కార్తవేపును అహోబలపండితుడు మున్నగువారు రచించి యున్నారు. ఇట్టి గ్రంథములకు చతురకల్లి నాథులు వ్యాఖ్యానములు రచించియున్నారు. ఇట్టి గ్రంథకర్తలగూడ సమస్తగీర్వాణవాగ్ద్రవంఢమున సప్రతిహతపాండిత్యము వహించినవారై సమస్తకళారహస్యంబుల గ్రహించి సంగీతమున గ్రంథములు వ్యాఖ్యానములు రచించిన మహాగాయకోత్తములు అయినటులు వారి గ్రంథములబట్టి గోరించెడిని. సంగీతమును లక్ష్యలక్షణ పురస్కరంబుగ గ్రహించి సంగీతముద్రమును దాటిన మహాపురుషులే పిరిందలును. అంతియేకాని గాయకత్వము చేరు విమర్శకత్వము చేరు అని భావించి గాయకోత్తములుకాకయే గ్రంథములు వ్యాఖ్యానములు వ్రాసిన అల్పజ్ఞులు వీరు కానేరరు.

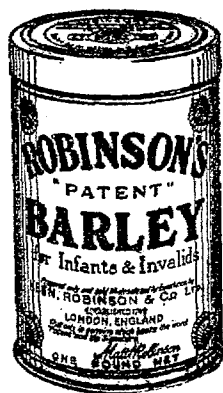
కళలనెడఁజేరున బరగు సంగీతము కవిత్వము మున్నగునవి పుస్తకములు చదివినంతమాత్రమున చెలిసికోదగినవి కావు. దీనియందు కూలంకషపాండిత్యము వహించిన గాయకునకుగాని వీనిలోని నుజ్జానుగాములు చెలి యుట కు వీలులేదు. ఇయ్యది (ప్రాక్టికల్ ఆర్ట్సు) అని ఆంగ్లమున జెప్పబడుచుండును. అట్టివో వానియందు ఉత్తీర్ణుడగు పండితుడే వానిలోని రహస్యముల గ్రహించుటకును నుణదోషంబుల నెఱుఁగుటకును సమర్థుడయ్యెడిని. కాని పుస్తకములు చదివినవాడును వీకొలదియో నేర్పినవాడును వానిరహస్యముల గ్రహించుటకుగాని నుణదోషంబుల తెల్కించుటకుగాని వాలినవాడు గానేరడు. ఒకవేళనట్టివని చేయబూనినచో నుణమును దోషముగను దోషమును నుణముగను గ్రహింపనయ్యెడిని. ఈ కారణముననే ననే ననేక గాయకులుగూడ గాయకంఠములను మాత్రమే అనుచున్నారని యధార్థమున గాయకులు కానేరరు.

ఇందుమీద గొంఢలు నేర్పరులు ఇటులనుడివెదరు. వెంటజేయలేనివాడు నంటకముల రుచిని విమర్శించి ఇది బాగుగాలేదు అని చెప్పుటలేదా! అటులనే సంగీతము వినుకోతమాడ సంగీతముపాదుటకు సమర్థుండు గాకుండియు ఇదమితముని చెప్పనచ్చును అని కొందఱునగురు. కాని యీతర్కము యుక్త్యాభాసము కాని వేరుకానేరదు. రాజుగారి భోజనము ఎరుకలవానికి రుచి పవచ్చును. అరవవారి భోజనము తెలుగువారికి రుచింపదు; కారు



వైద్యుడు బార్లీనీటిని పుచ్చుకొనవలసినట్లు

అజ్ఞాపించినప్పుడు



వైద్యుడు బార్లీ నీటిని పుచ్చుకొనవలసినట్లు ఆజ్ఞాపించినప్పుడు దానిని రాబిన్సన్స్ 'పేటెంటు' బార్లీతోనే తయారుచేయుడు. ఇది మిక్కిలి సులభము, ఏలనగా దీనినిదీర్చు కాలమువరకు నానపెట్టవలసినవనిలేదు, ఉడికించవలసినదిలేదు. ప్రతి డబ్బాపైననుండు పద్ధతి ప్రకారము తయారుచేయుదు. కొన్ని నిమిషములలోనే బార్లీ నీరు తయారగును. ఇది మిర్యకాయముకూడను. ఏలనగా పెరల్ బార్లీకంటేను 8 యింతలు నుణమిచ్చుచున్నది.

రాబిన్సన్స్ 'పేటెంటు' బార్లీ ఎప్పుడును అప్పుడుగాను, నిర్మలముగానున్నది. ఇది తయారుచేయబడనప్పుడు చేతితోతాకబడదులేదు. ఉక, చాట్టుపూర్తిగా తీసివేయబడి ఎక్కువపుట్టిని మృనల్లుగాను, సులభముగా జీర్ణమగునట్లు తయారుచేయబడెను. జ్వరము, నెత్తురుబెడులు, కలరా మొదలగు వ్యాధులచే బాధపడుచున్నప్పుడు దీనికిమించిన భద్రమైన ఆహారము లేదు.

ఎల్లప్పుడును దీనిని మీనద్ర నుంచుకొనుడు

**ROBINSON'S**  
**'patent' BARLEY**

నిమగ్నచేయుట సులభము ఉపయోగించుటయందు మితవ్యయము.

M.S

మెక్కుడుతినవారికి చప్పని పదార్థములు రుచింపవు; తీసి ఎక్కువతినవారికి గారము పులుసు రుచింపదు; దానంజేసి వంట రుచినిగూర్చి భుజించువారు పలువిధముల నిశ్చయింపబచ్చును. ఇటులగుచో నెవరిరుచి యధార్థనివేషకమని చెప్పుదురు? కాన రుచి యనునది వ్యభిచరంచుచున్నది అని చెప్పకత్తదు. ఇక సంగీతమున్నచో అట్టిదికాదు. శిశుర్వేత్తి పశుర్వేత్తి వేల్దిగాన రసంభజి; అను వాక్యమును బట్టి గీతికామాధుర్యము వ్యభిచరించునది కానేరదు. దానంజేసియే నాదము బ్రహ్మస్వరూపమని సిద్ధాంతము నేయబడినది. ఇటులనుటచే గీతము సుస్వరతోవేత్తు మగుచో తప్పక నందఱును ఆనందపరవశుల జేసియే తీరును. ఒకవేళ గీతము అంత్యకావ్యము కాకున్నచో నానందపారవశ్యమును గావించలేకుండినను దుఃఖ ప్రదము మాత్రము గానేరదు. ఇటులనుటబట్టి గీతమాధుర్యము అన్యకైమే సర్వజనామోదానమా మగుచున్నదని చెప్పనగును గాని అంతమాత్రమున దాని స్వరూప స్వభావంబులు దాని లక్ష్య లక్షణంబులును అందఱును నురుతింపగలవారని కాని విమర్శింపదగువారని కాని చెప్పదగుదు. బ్రహ్మ వస్తువు సర్వానుస్థితమయ్యు సర్వప్రాణి ప్రత్యక్షంబయ్యును అపరోక్షంబయ్యునూ, తత్స్వరూప స్వభావంబులు లక్ష్య లక్షణములు అందఱు నురుతింపలేని చందమున నాదబ్రహ్మకమును సంగీతము కూడ సర్వప్రాణి హృదయంగమ మయ్యునూ, సర్వజనులచే విమర్శనీయంబులగు స్వరూప స్వభావంబులు గలవి కానేరదు. ఇట్టిదియే కవిత్వము కూడ! ఒక మహాగాయకుడు పాడుచున్నప్పుడు,

చాలమంది గాయకులే ఆయన పాడుచుండెడు రాగమేదియో వేసెడు లయ యేదియో గ్రహింపనేరకుండురు. ఒకవేళ రాగ తాళంబులు గ్రహించిరిపో ఆరాగముయొక్క ప్రస్తారము విన్యాసాదికము గ్రహమార్చునాదులు తాము గ్రహింపలేకుండురు. మఱియు లయతప్పక అయిదు నిమిషములేనియూ దాళము వేయలేకుండురు. గాయకు లనుకొనువారి గతియేటులుండ గానమున బాండిత్యము వహింపని విమర్శకంఠమునని గతియేమో మీరే యూహించుకొనవచ్చును. అట్టివో విమర్శకుడు ఆ మహాగాయకుని రాగ తాళ విన్యాసాదికములు గ్రహింపజాలనివాడయ్యు వాని గానమునుగూర్చి విమర్శింపదగినవాడనుటకంటె వ్యర్థ ప్రలాపము ఇంకొకటి యుండజాలదు.

ఇక మృదంగవాయలీనాదివాద్యములగూర్చి విమర్శించుటకు గాయకు చేనియు సగదు. ఆనగా మృదంగవాద్యమును వాయింపుల సమర్థులను, వాయలీనాదివాద్యంబుల గడతెరిన పండితుడును ఆ గూ వాద్యముల నాద్యవిశేషముల లేకతః ఆరసి విమర్శింపదగువాడు కాని కేవలము గాత్రగానమునమాత్రము పాండిత్యము వహించిన గాయకోత్తములుగూడ ఆయా వాద్యముల నన్నివిశేషంబుల సువ్యగంబుగ గ్రహింపలేదని చెప్పదగును. ఇక గానమే తెలియని కేవలవిమర్శకుడెటుల నావాద్య విశేషంబుల విమర్శింపజెల్లనో మీరే అరయుదు. శ్రోతలందరు స్థూలార్థంబుల గ్రహించియో గ్రహింపకయో నాదము స్వతస్సిద్ధముగ నానందాత్మకమగుటచే సోకుచు. సోలుచుండ



నోపెడినది. గాయకులు అంతకుండు మామూలుగా గ్రహించిన నోపెడుకాక! మహాగాయకులు మహాగాయకుల గానమును మహావాద్యులు మహావాద్యుల వాద్యమును సులంకముగ గ్రహించి వాని మాతృకమాంశములనుగూడ లెక్కించి విమర్శింపదగు సమర్థులు. కేవల విమర్శకుల మనుచుకొని ఇట్టి పని యొప్పుటికి జేల్లదు. సాధిక అహంకారము వహించి విమర్శించు విమర్శకుల వ్రాతలు పండితులుగాని, ప్రాజ్ఞులగు పాదులుగాని స్వీకరింపనేరదు. ఇదియుమాట్టికి నిజము.

దానంజనేయ కాలిదాసు 'ఆపరితో'వాద్యమును సాగు మనస్సే ప్రయోగవిజ్ఞానమే అని వాక్కుచీల్చియున్నాడు. పండితులు విమర్శించి 'సాగు' అనుటయే కాలిదాసు గోరెనుగాని పండితులుగాని విమర్శకులవలె ప్రాతపాకంబుల నాత డాశింపలేదు. 'విద్యా'నేన విజ్ఞానాతి విద్యజ్ఞాన పరిశ్రమ' అనెడు చాటుపాటయే నీయర్థమునే చెప్పుచున్నది.

పోనీ పాశ్చాత్యసంప్రదాయమునుబట్టియేని ఆపండితుడు విమర్శకుడుగ నుండవచ్చునని నిశ్చయించుచున్న దేమో విచారింతుముగాక, షేక్స్పియర్ మహాకవి మున్నగు కవుల నాటకాదుల విమర్శించిన విమర్శకులు అల్పజ్ఞులగు పండితులవలె గారు. అట్టివారు నాటకాదులను రచించినవారును రచింపకున్నను రచింపగలసమర్థులును ఆంగ్ల భాషాకవిత్వమును విమర్శింపగలముల నారిలేరని మహావిద్యాంసులును నయి యున్నారు.

అట్టివో విమర్శకుడు పండితుడుగ నుండ నక్కరలేదని యెటులు నిశ్చయింపవలెనో తెలియవచ్చును. ఈకాలము (అభిప్రాయ స్వాతంత్ర్యము - ఆచరణస్వాతంత్ర్యము) సర్వజనుల హక్కు అనెడు భావము ఆవహించినది యగుటచేత అట్టి భావమునకు అపార్థము గల్గించి ప్రతి మనుజుడును తాను విద్యాంసుల విమర్శింపగలవలెననెడి నని గర్వింపి ప్రసంగించెడివిగాని ప్రాచ్య పాశ్చాత్య సంప్రదాయములలో దేనినిబట్టి యుగూడ నిట్టి విశ్మంభులప్రవృత్తి సమర్థింప వీలులేదు.

మఱియు నొక విషయము: పాశ్చాత్య విమర్శకులు వ్రాసిన విమర్శనము లైనను వ్యాఖ్యాంబులైనవే గ్రాహ్యములు గ నున్నవి కాని అవ్యాఖ్యాంబులయినవి యెవరును గ్రహించి యుండలేదు. తాము పండితులై క్రిందికొఱకును ధనసంపాదనకొఱకును విమర్శనములు వ్రాసినను పాశ్చాత్యులు పరులయెడల ద్వేషమానిగాని పక్షపాతము విహించిగాని విమర్శనములు వ్రాసి యుండరు. అట్టి విమర్శనము లేచైన నున్నను వానికిఁ బ్రచారములేదు. ఇక మన పూర్వపండితుల వ్యాఖ్యానాదులు కేవలలోకసంగ్రహబుద్ధితోడ రచింపఁబడిన నగుటచే నియ్యది అనవద్యతయగుటచే చెప్పియే తీరవలెను.

ఈ పైని వివేకించినదానినిబట్టి మేము గాయకులముగా వాద్యకులముగాను శాస్త్రజ్ఞులముగాను పండితులముగాను, కేవలవిమర్శకులము అని యున్నామని మనమును గూర్చియు కవిత్వమును గూర్చియు, నాట్యకళనుగూర్చియు శాస్త్రంబులగూర్చియు విమర్శనములు వ్రాసెడు విమర్శకులు ప్రాచ్యపాశ్చాత్యసంప్రదాయబహిష్కృతములనియు వీరివిమర్శనములు వ్యాఖ్యానాది స్వీయసంప్రదాయాశేషములుగాని "క్రీటిసిజము" అనుపేరబరగు సరియైనసంప్రదాయప్రవాంబులుగాని కానేరనియు దానంజనేయియ్యది సోత్కర్షాదీకమునకేమింది వ్రాయబడిన స్వర్ణప్రలాపంబులనియు నిట్టివి ప్రాజ్ఞులు గ్రహింపదగవనియు నిశ్చయింపదగును. ఇట్టి విమర్శన గ్రంథములు సమద్రవ్యమునగలవోలే తాత్కాలికవిలాసముల కాకరములయ్యె. ప్రాజ్ఞులు స్వీకరింపదగినవి కావలెనచే జరగజాలముకానేరవు. కాన పాతకమహాకయలను సేవననదియేమన నిట్టివిమర్శనములు నీయైన సంగీతాది విద్యలగూర్చి గారి ధర్మశాస్త్రాది శాస్త్రంబులగూర్చిగాని గాయకాది పండితులగూర్చిగాని పత్రికలలో బ్రచురింపబడినప్పుడు విమర్శకుడు స నా మ థే యు డో అ నా మ థే యు డో పండితుడో ఆ పండితుడో లేక పండితులముడో వ్యాఖ్యాతలయి డో అవ్యాఖ్యాతలయి డో మున్నగు విషయంబులు పరిశీలించి అట్టివిమర్శనములు మన్నింపదగవనియు విమర్శకుని గూర్చిన యిట్టి విశేషంబులు పరిశీలించుటకు వలదు గానిచో నావిమర్శనార్థముల నజ్ఞగింపదగవనియు ఏశాస్త్రీయో ఏశర్మయో అనెడి నేతివీరకాయనంటి బిరుదరాజంబుల వహించిన మాత్రనే విమర్శకుడు పండితుడు సలక్షణుడగుడు అని యెంతక వ్యాఖ్యయు అరయవననియు దాత్యర్థము.

బుందరు, వాగ్గేయకార హరి నాగభూషణము, బి. ప.

## శ్రీ శ్రీ వైశ్యరత్న శనగపల్లి రామస్వామిగుప్తగారు

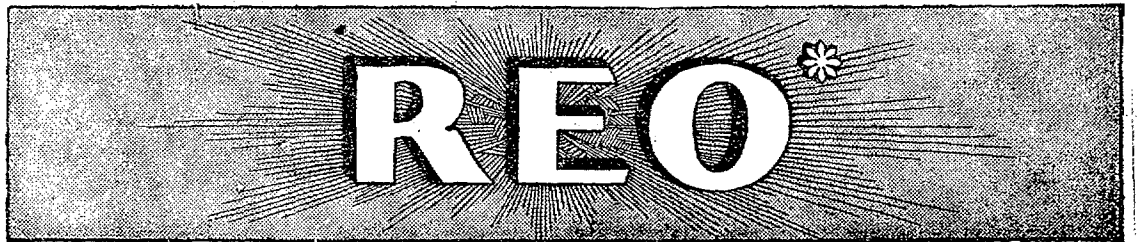
సానుభూతి సభలు

బాపట్ల మచిలీపట్నం నగరములందు పౌరసభలు జరిగెను. వైశ్యరత్న శనగపల్లి రామస్వామిగుప్తగారి మరణమునకు విచారముతెలుపుచు వారి దేశసేవను ప్రశంసించుచు తీర్మానములు గావించబడెను. (తంఠివార్త)

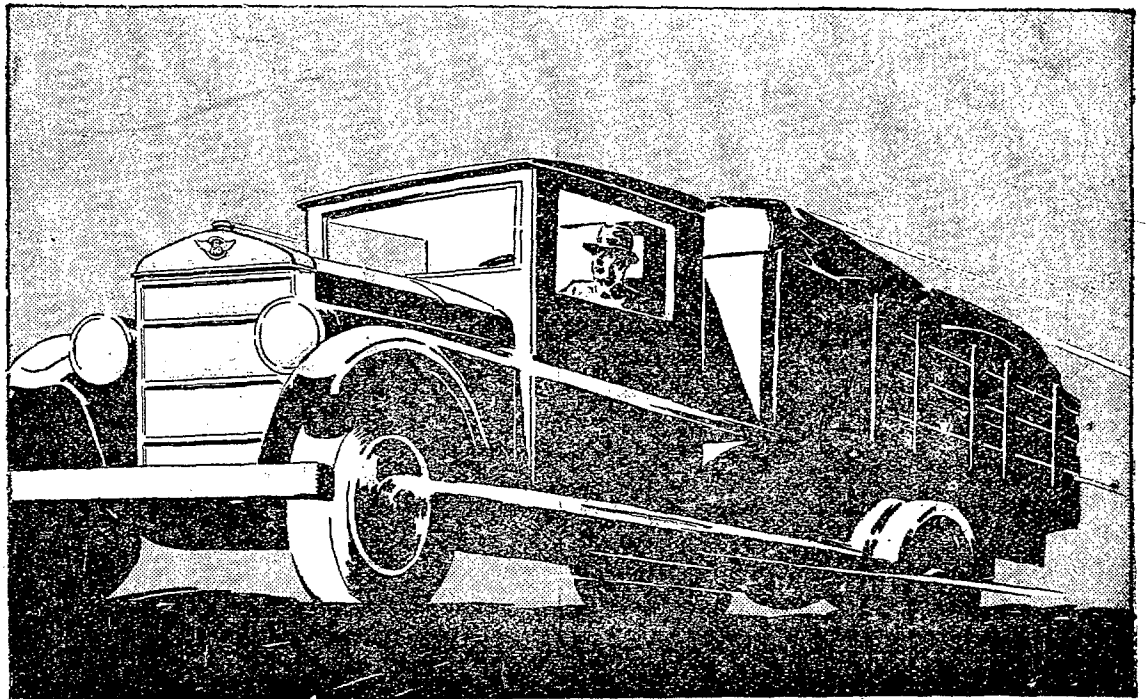
## గుంటూరు తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు, సెప్టెంబరు 21 :—గుంటూరు తాలూకా బోర్డు మంగళవారీ తీర్మాన ఎన్నికలు ఈనెల 17-వ తేదీజరిగినవి. 18-వ తేదీన వోటింగు కాగితములను లెక్కపెట్టవలసియుండెను గాని అధ్యక్షులు కొందరు మండపం పోలింగు స్టేషనునందల మములు జరిగినవని ఆక్షేపం గావించుటచే వోటింగుకార్య ము పెట్టెలు ఇంకను తెరువబడలేదు. (తంఠివార్త)



వర్తకవ్యాపారమునందు సరకులను గొంపోవుటకు  
క్రొత్త అమరకము లేర్పడినవి  
రియో గోల్డ్ క్రాన్ ఇంజను

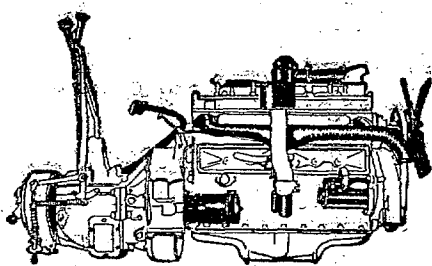


ఎక్కువ బరువును గొంపోవుటకు, తొందరగా పోవుటకు, క్రొత్తమాదిరి యింజను తయారైనట్లు తెలియవచ్చుచున్నది— నూతన రియో గోల్డ్ క్రాన్ ఇంజను.

స్వీడ్ వాగను వచ్చినదాదిగా, ప్యానెంజరు బస్సులకు, సరుకుల గొంపోవుటకు, వర్తక వ్యాపారము, లన్నిటికి దేశము దెల్లడల రియో ఇంజను మిదనే అభిమానము చూపుచుండిరి. అది నూతనముగా అభివృద్ధి నొందినది. తక్కువ ఖర్చునకు గలిగించి, ఎక్కువ తొందరగాను, నిరపాయకముగాను గొంపోగలదు.

గత 20 వత్సరములు పరిశ్రమాశలినముగా స్వీడ్ వాగనుకు గోల్డ్ క్రాన్ ఇంజనును కనిపెట్టుట క్రొత్త సంగతి.

రియో డీలర్లు యీ



{ \* ఆర్. ఇ. ఓ. అను అక్షరములు రాన్ సమ్ ఇ. ఓ. అనువాని పేరులోని సంక్షిప్తాక్షరములు. ఇతడు రియో మోటారు కంపెనీ స్థాపకుడు. ప్రస్తుతము బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్లకు అధ్యక్షుడు. }

మదరాసు వేరేహాసు, మౌంటురోడ్డు, మద్రాసు

క్రొత్త యింజనుయొక్క నూతన విశేషములను విశదీకరించుటకు బహు సద్దాగా నుందురు. విషయములు యీ క్రింద పొందుపరచబడినవి :

- (1) పిష్ట విషయములో ఎక్కువ హార్స్ పవరు గలిగియుండుట.
- (2) తక్కువ స్పీడులో సామాన్యమైన టారుగు గల్గియుండుట.
- (3) "మో కంప్రెషన్" నిలండురహిడ్ ఉండుట వల్ల, తక్కువ ఫ్యూయల్ ఖర్చుగలట.
- (4) 7-టెరింగ్ క్రాంకుషాఫ్ట్, సమానమైన తూకము గల్గియుండుట—లాంకాషేర్ టైప్ వైలెట్ షాఫ్ట్ దాంపెనర్ వస్తువుబడుట.
- (5) అల్ట్రామినిమ్ ఆలాయ్ పిష్టము—ట్రక్కు ఇంజనులో క్రొత్తసంగతి. \* \* \*

రియో క్రొత్తమాదిరి వాగను, 18 హార్స్ పవరు, దృఢమైన చాసిస్ గల్గియుండుట, 98%. అన్ని పనుల కుపయోగించుట, 3 టన్నులు, 1 టన్ను, 1 1/2 టన్నులు, 2 టన్నులు 8 టన్నులు బరువును మోయును. రియోతో మీరు అన్ని పను లొనర్చుకొనవచ్చును.



## ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు సెనేటు ఎన్నికలు

త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరిగారు గుంటూరు  
స్థానికసంస్థల ప్రతినిధిగ ఎన్నుకోబడుట

గుంటూరు, సెప్టెంబరు 21:—గుంటూరుజిల్లా స్థానిక  
సింఘప్రతినిధిగ త్రిపురనేని రామస్వామిచౌదరిగారు ఆంధ్ర  
విశ్వవిద్యాలయపు సెనేటుసభ్యులుగ ఎన్నుకోబడిరి. నడిపల్లి  
నరసింహారావుగారు ప్రత్యక్ష్యధిక నుండిరి. రామస్వామిచౌదరి  
గారికి నరసింహారావుకారికన్న 11 వోట్లు అధికముగవచ్చెను.  
(తంతివార్త)

## మల్లిపూడి పల్లంరాజుగారికి సమర్పించిన స్వాగతపద్యరత్నములు

ఉ॥ త్రియుత మల్లిపూడికుల శేఖర పల్లమరాజవంధ్ర ! మా  
కీయెడనప్రభుండవయ్య యేలము రాజవంధ్రపాలితం  
లీయిల నీదునామమది యేలికకుండగు నూపనంబు కాం  
త్యాయత కర్మభీరడవు దక్షుండవన్నిట లోపమేదికన్॥  
ఉ॥ పిన్నవయస్సునాడవయ్య పేదర బ్రతివలంబొందియుండనీ  
యెన్నిక సభ్యులందు మును పెన్నెడు లేనివి శేషమద్దినీ  
కున్నత స్థానమిచ్చుటది యోగ్యతకుండగు సాక్ష్యమయ్యున్  
గన్నధరిత్రాపమయ్య కాంచుకుభోత్సర లక్ష్మలక్ష్మలన్॥  
తే॥గీ॥ రూపమందునఁ జేరన రూఢి మెరయ

వర్ణనృత్యసమయ్యది వరలియున్న  
రాజబంబునీకుసా ర్థక మెనుమ్ము  
రమ్యగుణసాంధ్ర పల్లమ రాజవంధ్ర!

చ॥ గలగలలాడిచెట్టులను గట్టులధీకొని ముండకంపలన్  
దలనిడిగోతులంబడుచు దారి నెఱుంగగ లేకవెట్టిసా  
కలనడయాడిభీతినిడు కారునబోలక సత్సంబునక  
ఔలగివిహారముక సలుపు “జెప్పిను” బోలితి విపునహృతే!

ఉ॥ స్వాగతమయ్యనీదు విలసత్సరుకారససాంధ్ర దృష్టికి  
స్వాగతమయ్యభివృద్ధి స్వాగతముగాని స్వదేశభక్తికి  
స్వాగతమయ్యకాంతియుత సారియోదరహాసం క్తికి  
స్వాగతమయ్యనిర్మలవిభాసుర ఖాదిదుకూలధారికి॥

నీ॥ జన్మించితివీపు స్వచ్ఛమారై తాంగ  
కులమునందున గుధా కలకముటుల  
అభ్యసించితివీపు యకలంక శేముషీ  
సారమావ్యవసాయ శాస్త్రమంత  
గురించితివీపు బరుచై నపన్నుల  
భారంబుచేగ్రుంగు భ్రాతృవరుల  
ధరియించితివి నీవు ధర్మంబుడప్పక

కష్టజాలముఁబాపు ఖడ్గరేవుడు॥

తే॥ గీ॥ పరప్రభుత్వంపుటువోగ సరణివిడచి  
పూతగోదావరీమాత్రు పుణ్యధామి  
కాధిపత్యంబుపొయించి యలరినాపు  
రమ్యగుణసాంధ్ర పల్లమరాజుపేండ్ల॥

మ॥ అసహాయోద్యమమూతగాఁగొనిన దే శారాధకుండంచువి  
శ్వసనీయుండని రాష్ట్రపుంబ్రజలచే నస్మావసుంఁగాంచియీ  
యసమానోన్నతమామహాపదవి కధ్యక్షుండవై తీవునీ  
పసఁజూపింప స్వరాజ్యలక్ష్మీయక లభ్యుండేలగాకం డెడికె॥

నీ॥ గాంధీదేవునియందు గలకర్మత్యాగంబు  
నలనెహ్యుపండితు విలసనంబు  
పంజాబు సింహంపు ప్రతిభావిశేషంబు  
దేశబంధునిత్యాగ దీక్షతయును  
లోకమాన్యనిదేశ లోలతావిభవంబు  
సరగఁబటేలు సం స్థానంబు  
కాశివాసునియందుఁ గలధార్మికత్వంబు  
శేంకటప్పయకాంతి వీరతయును॥

తే॥గీ॥ అన్నియును శేర్చి పాలింపు-మయ్యవేగ  
పూర్వగౌతమీయండల-పుణ్యధామి  
సత్యసంఘండవడేడికి-జంకకయ్య  
రమ్యగుణసాంధ్రపల్లమ-రాజవంధ్ర॥

తే॥గీ॥ శాంతసమూర్తి కెల్లడ-జయముజయము  
సత్యసంఘన కెట్లనె-జయముజయము  
సర్వసామ్రాజ్యశక్తి-జయముజయము  
రమ్యగుణసాంధ్రపల్లమ-రాజ! జయము॥

## అశీస్సు

ఉ॥ గొల్లలఁగూడియాడుచును-గోవులఁగాయును గంతులేయు  
చుక, మెల్లని గూటలాడుచును-మేలుగఁబాడుచువేలుపూడు  
చుక, గొల్లతలక విరాళిఁడగఁ-గొల్పెడి కృష్ణుడు మల్లె  
పూడి శ్రీ, పల్లమరాజవంధ్రమును బాగుగ జూచుచు  
బ్రోచుగావుతే॥

దం॥గేరు

ఆహ్వానసంఘము

## రవీంద్ర నాథ్ ఠాకూర్ గారి గ్రంథములకు తెలుగు అనువాదములు

ఇంటా బయటా 426 పుటలనవల (క్యాలికో)	3-0-0	కథాగుచ్ఛము	1-వ భాగము	1-4-0
డిటో ర్వాపరు టైండు	2-8-0	కథాగుచ్ఛము	2-వ భాగము	1-4-0
గృహప్రవేశం (నాటకం)	0-12-0	పోస్టాఫీస్ (నాటకం)		0-10-0

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రులు అందు సన్స్,

292, ఎన్.జె.నెట్, చెన్నై. ఈ

### ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ కలెజ్

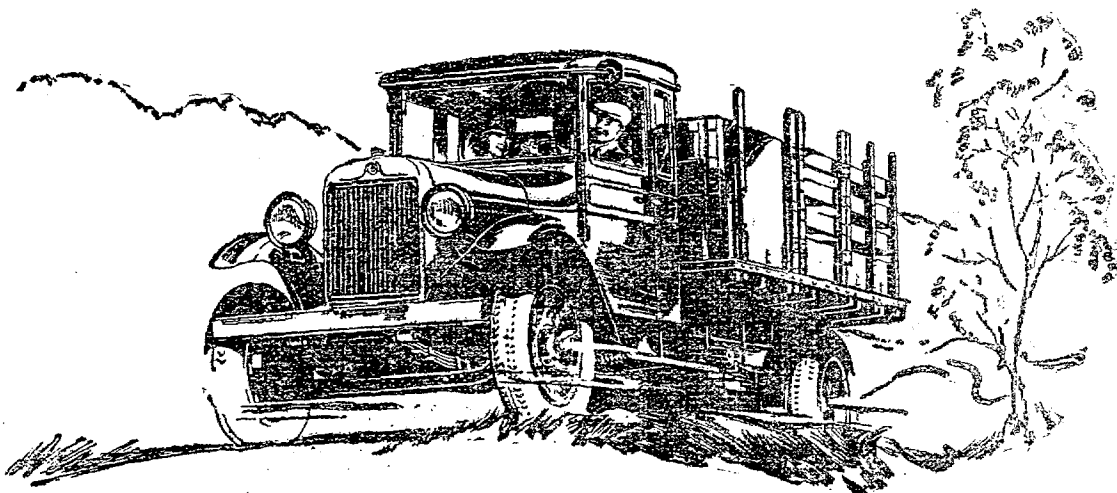
వచ్చిన భీమా  
దరఖాస్తుల మొత్తం  
సుమారు  
రూ. 50 లక్షలు.

#### లిమిటెడ్

జారీఅయిన  
భీమా పట్టాల  
మొత్తం  
సుమారు  
రూ. 36 లక్షలు.

#### మచివీపట్టణం

మంచి ఏజంట్లు కావలెను  
వివరములకు కార్యదర్శి శేర వ్రాయండి



మీ కు త గి న ది

మీ రే ఏర్పరచుకొనుడు

బస్సులలోగాని ట్రక్కులలోగాని మీ కనుకూలమైనది మీరే ఏర్పరచు  
కొనుడు. మీ అవసరములకు ఎంత వవరు, ఎంత స్పీడ్ కావలెనో లేక ఎంతబరు  
వును మోయగలదో విచారించుకొనుడు. తదుపరి డాక్ట్రబదర్స్ బస్సులను, ట్రక్కు  
లను పరిశోధింపుడు. మీ కనువైన బస్సు లేక ట్రక్కు సులభముగా దొరకును.  
మీ రుపయోగించి చూడుడు.

ఎట్టిపరిస్థితు లందైనను ఎక్కువవనికి తాళగలదు. ఎక్కువసామ్యు సంపా  
దించి యివ్వగలదు. అందుపయోగించిన వస్తుసామగ్రి శ్రేష్ఠమైన దగుటచే ఎంత  
పర్యంతముకూడ చక్కగా మన్నును. లాభమును చేకూర్చి యిచ్చుచుండును.

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:—

అడిసన్ అండు కో, లిమిటెడ్.,

మదరాసు.

X-T 133.

బెంగుళూరు, కల్కికోట, కొట్టయం, తిరుచినాపల్లి.

# DODGE BROTHERS TRUCKS AND BUSES

# మరియొక దేశభక్తుని ఆత్మార్పణము

సతీను సేనుగారు పట్టుదల పదలకుండుట

జతీంద్రదాసుమరణములపట్ల సానుభూతి

ఫైదీలకోరికలను పంజాబు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుట

లాహోరు ఫైదీల స్థితి

రంగూను, సెప్టెంబరు 20:— బాధమత ప్రచారకు డగు యు. విజయగారు ఏప్రిలు 6 వ తేది రాజద్రోహపు నేర ముక్రింద శిక్షింపబడిరి. రంగూను పెంటలు జెయిలునందు జై దిగనుండుచేరి. కారాగృహమునందు రాజద్రోహపు కేసులను చున్న ఆహారము సమముగ లేదని ఏరు ఏప్రిలు 9 వ తేదీనుండి ఆహారము మానివైచిరి. కారాగృహాధికారులను మరికొన్ని మర కులను కోరిరి. బాధమతమునకు కేరణవారికి పచ్చటి ఉడుపుల నివ్వవలయుననియు, బాధమతమునందు ఉపవాసమొన ర్చి ప్రార్థనలు సలుపుటకు సౌకర్యముల నొసగవలయుననియు పీ డహారి, ప్రభుత్వమువారు ఈ కోరికల నన్నిటిని నిరాకరించుటచే ఏప్రిలు 9 వ తేదీనుండి పీడు ఆహారము మానివైచిరి. పీడిపై వి ధింపబడిన శిక్ష ముగిసెను. ఈలోపుగ నే పీడిపై మరియొక కేసు లేబడెను. పీరు మిగుల శుశ్మస్థితి యందుండుటచే మాజిస్ట్రేటు కారాగృహమునందు విచారణజరిపి విజయగారికి శిక్షవిధించిరి. పీరు 19-వ తేది రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రాణము లను వదిలిరి. నేటిదినము ఉదయము కారాగృహాధికారులు శవ మును బాధమతాధికారులను నొసగిరి. ఉచితగౌరవములతో అంత్యక్రియలు జరుగను. (అ. ప్రె.)

## సతీను సేనుగారి స్థితి

హైకోర్టువారు కేసును కలకత్తా ప్రేరేపి

మాజిస్ట్రేటు పైలునకు మార్పుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 20:— సతీను సేనుగారిమీదను మరి 18 మందిమీదను లేబడినకేసును బారిసాలు జిల్లా మాజి స్ట్రేటు పైలునుండి మరియొక మాజిస్ట్రేటుకు మార్చవలయునను పేటికనుపై కలకత్తా హైకోర్టు న్యాయమూర్తులను మిత్తరు, ప్రావీణ్యు ఈ క్రిందివిషయము తీర్పుచెప్పిరి:—

ఈ కేసును బారిసాలు జిల్లా మాజిస్ట్రేటుగారు విచారిం చుట న్యాయముకాదు. ఈ కేసును సంబంధించిన విషయము లపై కేసువిచారణయందు వివరింపబడు అంశములేకాక ఇతర అంశములు బారిసాలు మాజిస్ట్రేటుగారు ఈ కేసువిచారణ జరు గుట అనుచిమిరి మా అభిప్రాయము. ఈ కేసు కలకత్తా ప్రధానరాజధాని మాజిస్ట్రేటు పైలనుకు మార్చబడినది.

ప్రభుత్వమువారు బామీను పెటిషనును

ఆక్షేపించెదరు

సతీను సేనుగారి బామీను పెటిషనుపై రాబోవు మంగ శవారమువారు హైకోర్టుగో విచారణ జరుగను. ప్రభుత్వపు న్యాయవాది బామీను పెటిషనును ఆక్షేపించెదరు.

సతీను సేనుగారి స్థితి

బారిసాలు, సెప్టెంబరు 20:— సతీను సేనుగారి స్థితి యు డెట్టి మార్గము కలుగ లేదు. నేటిదినము సేనుగారి సోదరుల అతనిని సందర్శింప ప్రయత్నించెనుగాని కారాగృహాధికారులు అందుకు అంగీకరింపలేదు. ముందుదినమే సేనుగారు మరి కొందరు బైదీని సందర్శించియుండుటచే నేటిదినము వారిని జామటుకు ఎవ్వరికి ఆనుమతి ఇవ్వబడదని కారాగృహాధికారు లు చెప్పిరి.

సతీను సేనుగారి కేసు బారిసాలు మాజిస్ట్రేటుకోర్టునుండి కలకత్తా మాజిస్ట్రేటు కోర్టుకు మార్చబడుటచే, సేనుగారు బా మీనుపై కారాగృహము నవలీనమైనట్లు వారిని ప్రోత్సహిం చుటకయి సుబావిబోనుగారు మరల ప్రయత్నములు గావించు చున్నారు.

సేనుగారి విడుదలకోరుచు 22 వ తేది

నంగరాష్ట్రమునందంతయు సభలు జరుపబడును

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 20:— బారిసాలు కారాగృహ మన ఉపవాసప్రథమ చేయుచున్న సతీను సేనుగారిని ఇతరుల ను విడుదల చేయవలయునని కోరుగు సెప్టెంబరు 22 వ తేదీన నంగరాష్ట్రమునందంతయు సెప్టెంబరు 22 వ తేదీన సభలు జరుపవలయునని కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ప్రకటనగావించు చున్నారు.

## జతీంద్రదాసు సానుభూతిసభలు

మచిలీపట్నము

మచిలీపట్నము, సెప్టెంబరు 20:— నిన్నటిదినము నగర కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమున జి. వెంకటేశ్వరరావుగారి అధ్యక్షతన ఒక పౌరసభ జరిగెను జతీంద్రదాసుగారి త్యాగమును ప్రశంసించుచు ప్రభుత్వమువారి కారిత్యమును ఖండించుచు తీర్మానములు కావించబడెను.

బాపట్ల

బాపట్ల, సెప్టెంబరు 19:— నిన్న సాయంకాలము 6 గం టలకు కాలిదాసుపంతులుగారి అధ్యక్షతన పౌరసభ జరిగెను. స్వాగత్యుగావరాధ్యక్షుడు డా. జతీంద్రదాసుగారి ధైర్యమును త్యాగమును ప్రశంసించుచు తీర్మానములు గావించబడెను. ఆ హారవిరసన నిషేధపు బిల్లును ఖండించుచు మరియొక తీర్మానము గావించబడెను.

కోయంబత్తూరు

కోయంబత్తూరు, సెప్టెంబరు 20:— నిన్నటిదినము పుర మందిరమున ఒకసభ జరిగెను. జతీంద్రదాసుగారి మరణము నకు విచారము తెలుపుచు వారి త్యాగమును ప్రశంసించుచు తీర్మానములు గావించబడెను.

కలకత్తా

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 18:— ఆఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘములను ప్రాధాన్యము నుపేక్షించుచు విద్యార్థులందరూ కలసి జతీంద్రదా సుగారికి యావద్భారత విద్యార్థుల స్మారకము నేర్పరచవలయు నని ఒక ప్రకటన గావించుచున్నారు. ఈ విషయమై సలహాల ను బెన్సిగారికి (6), బి. ప్రొడన్ పీధి గుర్తులు కలకత్తా పంపవలెను.

ఇతరసభలు

పంజాబు శాసనసభయందలి బాతీయపక్షమువారు వార జాని మునిసిపలు బోర్డువారు, అలహాబాదు మునిసిపలు బోర్డు వారు ఇదేవిధమున తీర్మానములు గావించునట్లు తంజివార్తలు నచ్చినవి. జతీంద్రదాసుగారి గౌరవార్థమై సోమవారమునాడు అలహాబాదు మునిసిపాలిటీవారి పరిపాలనమునందున్న పాఠశాల లన్నియు మూయబడును. (శ్రీ ప్రె.)

## భగత్ సింగు దత్తుగార్ల ఆహారనిరసన దీక్ష

ఫైదీలకోరికలను ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుట

లాహోరు, సెప్టెంబరు 19:— భగత్ సింగు దత్తుగార్ల విషయమై ఆహారనిరసనపు సమకమిటివారు పంజాబు ప్రభు త్వమువారికి క్రింది అభిప్రాయములను తెలియజేసిరి:— అకాలి నాయకుల కేసునందు 30 మంది విచారణయందున్న సిక్కు ఖయిదీతోపాటు, నలుగురు శిక్షింపబడిన ఫైదీలు యుంచబడిరి. ఈ 34 రు ఆమృతసరం లాహోరు కారాగృహములందు ఒకటిగ 3 సంవత్సరములు కల సియున్నను కారాగృహపరిపాలనపు శాస్త్రవేత్తకెట్టి భంగము కలుగలేదు. కావున ప్రస్తుతముకూడ భగత్ సింగు దత్తుగార్లను విచారణయందున్న ఇతర ఫైదీలతో సుండుటవల్ల ఎట్టి ఇబ్బంది కలుగదని మా అభిప్రాయము.

పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ఫైదీల కోరికలను అంగీకరించుట

లాహోరు, సెప్టెంబరు 20:— పంజాబు ప్రభుత్వపు హోంమెంబరు పంజాబు కారాగృహముల విచారణసంఘపు సభ్యులను లాహారునిందుగారికి ఈ క్రిందివార్త పంపిరి:— లాహోరు కలకత్తా విచారణముగియునంతవరకు భగత్ సింగు దత్తుగార్ల విచారణయందున్న ఇతర ఫైదీలతోపాటు యుంచబ డెదరు. ఇతరుల కివ్వబడుచున్న అన్ని సౌకర్యములను పీరు పొం డెదరు, గాని, పీరు ఫైదీల ఉడుపులను ధరించెదరు. పీరు ప్రస్తు తము పెంటలుజెయిలునందుండుదరు. కేసు డిఫెన్సు తయారు

చేయుటకు న్యాయవాదులను ఇతరులను సందర్శించుటకు అవకా శము లివ్వబడును. పీరు ఉపవాస దీక్షనుకొనగానే ఈ సౌక ర్యములన్నియు పీరి కివ్వబడునని కారాగృహముల ఇన్స్పెక్టరు జెనరలుగారు భగత్ సింగు దత్తుగార్లకు తెలిపియున్నారు. (శ్రీ ప్రె.)

## పంజాబు శాసనసభ

సంస్కరణముల సంఘ నివేదికపైనను, పంజాబు ప్రభుత్వమువారు పైమను సంఘమునకు పంపిన

మొమోరాండంపైనను చర్చ

లాహోరు, సెప్టెంబరు 19:— పంజాబు శాసనసభవారు సంస్కరణముల నివేదికపైనను, పంజాబు ప్రభుత్వమువారిచే పైమను సంఘమునకు పంపబడిన మొమోరాండం పైనను చర్చ మరల జరిపిరి.

డా|| గోకులభండ్ వారంగ్ గారు సంస్కరణముల సం ఘముయొక్క అధికసంఖ్యాక నివేదికను సంస్కరణ సంఘ స భ్యులే తయారుచేసినట్లు పదజని నుడివిరి.

జఫరుల్లాఖాన్ గారు (సంస్కరణ సంఘ సభ్యుడు) యా ఆరోపణ సర్వాబధముని నుడివిరి.

ఈ సమయమున అధ్యక్షులు జఫరుల్లా ఖానుగారు క్రమ విరుద్ధమైన పదముల నుపయోగించుట ఆక్షేపించినవిడట, జఫ రుల్లా ఖానుగారు యా ఆక్షేపించబడిన పదముల ఉపసంహరిం చుకొనిరి. కేప్టను సిఖాందర్ రయాతో ఖాన్ గారు సంస్కరణ సంఘాధ్యక్షులును ప్రస్తుత రివిన్యూమెంబరు డా|| వారంగ్ గారు చేయు ఆరోపణ నిరాధారమైనదని చెప్పగా డా|| వారంగ్ గారు మరల తాను చెప్పిన విషయము యవారమైనదేమనియు సంస్కరణ సంఘముయొక్క అధికసం ఖ్యాక నివేదిక తయారుచేయడంబో ప్రభుత్వవారి ప్రేరేపణ విశేషమునున్నదని నొక్కిచెప్పిరి. ఈ విషయముగూర్చి వారంగ్ గారు మరియు మాట్లాడబోవు అధ్యక్షులు యా విషయము పైని చర్చ అంతరింపుమని వారంగ్ గారిని కోరిరి. అధ్యక్షుని ఇష్టానుసారముగ డా|| వారంగ్ గారు యా విషయము అంత్య మొనర్చిరి. డా|| వారంగ్ గారు మరియు ఉపన్యసించుచు ప్రస్తు త రాష్ట్రీయపరిపాసనా విధానమును చేయతగిన కొన్ని మార్పు లను నూచించిరి. ప్రత్యేకవర్గ నియోజకవర్గములు రద్దుగావించ వలెనని నూచించిరి. పంజాబు శాసనసభయందు మొత్తము సభ్యులు 15 మంది యుండవలెననియు వారిలో 125 మంది ఎన్నికొబడిన సభ్యులుగ నుండవలెననిరి. వర్గ బేధములమాత్రము లు అంతరించువరకు అధికారవర్గ సభ్యులు శాసనసభయందుం డవలెననియు, ఒక రాష్ట్రమునందు రెండుశాసనసభ లుండవలెన నియు చెప్పిరి. ప్రజారక్షణ అనుగుణ్యవిషయముల పరిష్కరిం చుటకు హిందువులును మహమ్మదీయులును ఉండు ఒకసంఘము ఏర్పరచవలెను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిపాలనా తనిఖీచేయుహక్కు కేంద్ర ప్రభుత్వము వారి కొసగవలెను. రాష్ట్రీయ శాసన సభల కు ను భారత శాసన సభకు ను ఎన్నికొబడుసభ్యులు ప్రజలచే ఎన్నికొబడినసభ్యులుగా నుం డవలెను. సింధురాష్ట్రము ప్రస్తుతముండుటలనే బొంబాయి రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన భాగముగా నుండవలెను అని డా|| వారంగ్ గారు నుడివిరి.

గ్రేగారు మాట్లాడుచూ వర్గ భేదములు లేక మహమ్మదీ యులు హిందువులు ఎన్నికొనునట్లును హిందువులు మహమ్మదీ యుని ఎన్నికొనునట్లును అగు యాయొక్క హిందువులకోల్ప పట్ల నేను నాయొక్క సానుభూతి తెలుపుచున్నాననిరి. కాని అల్పసంఖ్యాకల వర్గమువారి హక్కులనుమాత్రము లెక్కింపక బోవుట ధర్మముకాదు. అల్పసంఖ్యాకవర్గము వారి విషయము లందు వారియభిప్రాయముల నొసగుటకు వారికి అవకాశముగలు గజేయవలెను. అని గ్రేగారు చెప్పిరి.

జఫరుల్లాఖానుగారు, సంస్కరణసంఘసభ్యులు మాట్లా డుచూ శాసనసభ్యులందు అన్ని వర్గములవారికి ఆయావర్గముల జనాభా ననుసరించి ప్రతినిధిత్వము నొసగవలెనని అధికసంఖ్యా కనివేదిక రూపించియున్నది. కాని మహమ్మదీయులకు మాత్ర ము హెచ్చుగా ప్రాతినిధ్యము నొసగబడలేదు. ప్రభుత్వమువారి సలహాల ననుసరించి యాయొక్క అధికసంఖ్యాకనివేదిక తయారు గావించబడలేదని నొక్కిచెప్పిరి. అధికసంఖ్యాకనివేదిక ఆమో దింపబడిన హిందువులకు బాధయు, హానియు, మహమ్మదీయుల వలన కలుగునని డా|| వారంగ్ గారు తలచుచున్నారు. అల్పసం ఖ్యాకనివేదిక ఆమోదింపబడిన మహమ్మదీయులకు హిందువులవలన బాధ కలుగునని నేనెప్పుడును అనుకొనలేదుఅని జాఫరుల్లాగా రు నుడివిరి. పదప సభ మరు నాటివరకు వాయిదా వేయబడెను. పోలీసువారు శాసనసభామందిరము కాపుదారి చేయుచుండిరి.

లాహోరు, సెప్టెంబరు 20:— సెప్టెంబరు 20 వ తేదీని పంజాబు శాసనసభ మరల సమావేశమయ్యెను. సంస్కరణ సంఘ

నివేదికపై చర్చ మరల జరిగెను. ఈ విషయము గూర్చి సభ్యులెల్లరు మాట్లాడుటకు అనకాళము కలుగునటుల కాసనసభా సమావేశ కాలము హెచ్చుగావింపబడునా యని కైజర్ హామ్ గారు అధ్యక్షులను అడిగిరి. నివేదికపై చర్చ కొనసాగించుటకు గాను సమావేశపు కాలము అధికపరచిన, నివేదికపై కాసనసభ వారు గావించిన చర్చను సైమను సంఘమువారికి పంపుటకు అనకాళముండదని అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

కాసనసభా కార్యక్రమ నివేదిక విమోచనపు టప్పు డ్దా రా పంపనగునని ఒక సభ్యుడు నూచించెను. విమోచనపు టప్పు కొన్ని సమయములందు సరిగా చేరుటలేదు. ప్రభుత్వమువారి టప్పును విశ్వసించుట అని అధ్యక్షులు పలికిరి. తుదకు సమావేశము రెండు గంటల కాలము అధికము జరుగనటుల నిశ్చయింపబడెను.

ఉజ్జాల్ సింగుగారు మాట్లాడుచు సిక్కులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గము ఏర్పరుపబడవలెననిరి. సిక్కులు హిందువులు గారు. సిక్కులు న్యాయముగా తమ హక్కులను వాంఛించుచున్నారు. సిక్కు యొక్క కోర్కెలను ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిన సిక్కుమతస్థులందు ఆందోళము ప్రజ్వలిల్లును—అధిక సంఖ్యాకనివేదిక పంజాబురాష్ట్రములందు ఆంగ్లేయ పరిపాలనకుబడులుగా ముస్లిముల పరిపాలనను స్థాపించు మార్గముల నివేదించి యున్నది అని సింగుగారు నుడిచిరి. మరికొందరు ఉపన్యాసకులు మాట్లాడిన పిదప పంజాబుకాసనసభ కాలనిర్ణయములేక వాయిదా వేయబడెను. ఆ. ప్రె

## హేగుకోర్టు కాసనము

ఆప్షనలు క్లాజు

[వైరెస్]

రంగీ, సెప్టెంబరు 20:— గ్రేటుబ్రిటను ఆప్షనలు క్లాజును నవలంబించుటకు వ్యవధి 10 సంవత్సరములే కాని ఆపైన గూడ సాగింపవచ్చును. ఈలోపుగ దానిని ఆఖరు జేసిన తగాదాయే యుండదు.

ఈ సంతకములు ధ్రువపరపబడవలసియున్న దని హెం డర్సనుగారు రనిరి. ఈ విషయమును బ్రిటిషు పార్లమెంటులో ప్రకటించెట్లుటకు వీలగును. ముందు వచ్చు తగవులకే ఇది వర్తించును. పూర్వపు తగాదాలను ప్రత్యేకపూటాడబడిక ప్రకారము హేగు కోర్టుకే పరిష్కరించుటకు అధికార ముండును. మునుపటివలెనే హేగు కోర్టు పరిష్కరించును. బ్రిటిషు కామన్వెల్త్ లో యున్న ఇతర రాజ్యముల తగవుల నిందు జేర్చలేదు. వారు అంతర్జాతీయమైనను వారందరను బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నకే కట్టుబడి యుండుటచే వీరి తగవులను ఎత్తుకొన లేదు.

కనడా, ఆస్ట్రేలియా ప్రతినిధులకు అంత్యము తరువులు వచ్చుట ఆలస్యముగటచే సంతకముచేయు టావశ్యమాయెను. దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రతినిధిగూడ సంతకము జేసెను. కాని అంత సాన్నిహిత్య తగవులను ప్రత్యేక న్యాయస్థానమువారు విచారింపవలెననిరి. ఎట్టి మరుతులు లేకనే ఐరిషు స్ప్రిట్టు సంతకము జేసెను. ఫ్రాంసు, పెరూ, జేకోస్లావియా ప్రతినిధులు గూడ సంతకము జేసిరి.

భారత కార్మికవిచారణ సంఘ సభ్యులు అధ్యక్షుని మార్చెయిట్సులో కలసికొనెదరు.

బోయరుయుద్ధములో దక్షిణ ఆఫ్రికాలో లేడిస్మిత్తును గాపాడిన సర్ హ్యూడ్స్ థ్యూమ్సాగారు 20 తేదీని చనిపోయిరి.

## ముందుకు జాగ్రత్తపడవలెను

ప్రతి కుటుంబీకునికి భవిష్యత్తునకు కావలసిన ఏర్పాటును గుఱించి యోచనయుండును. ఇన్నూరెన్సు పాలిసి ముసలితనము నకు అనుకూలమైన ఏర్పాటుగానున్నది. మఱియు అకాలమరణము సంభవించినప్పుడు కుటుంబమునకు దివ్యమైన రక్షణ నొసగుచున్నది. మీ జీవితమును ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా

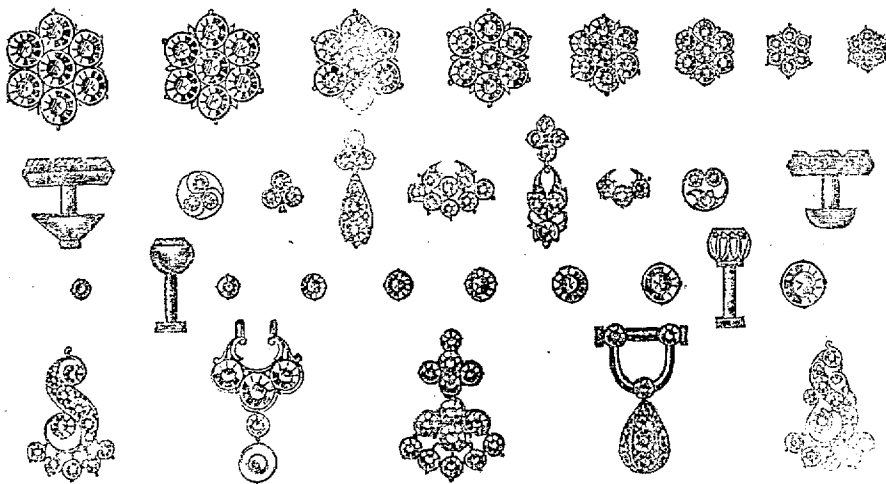
లైఫ్ అన్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్ తో ఫీ మా చేయుడు

తక్కువ ప్రీమియం కేట్లతో ఉపయోగకరమైన సేవ నొనర్చుచున్నది. పూర్తి వివరములకు ఈ దినపత్రమునకు విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

Mysore Branch.  
152, Commercial St.,  
Bangalore.

Madras Branch.  
Post Box No. 237,  
Madras

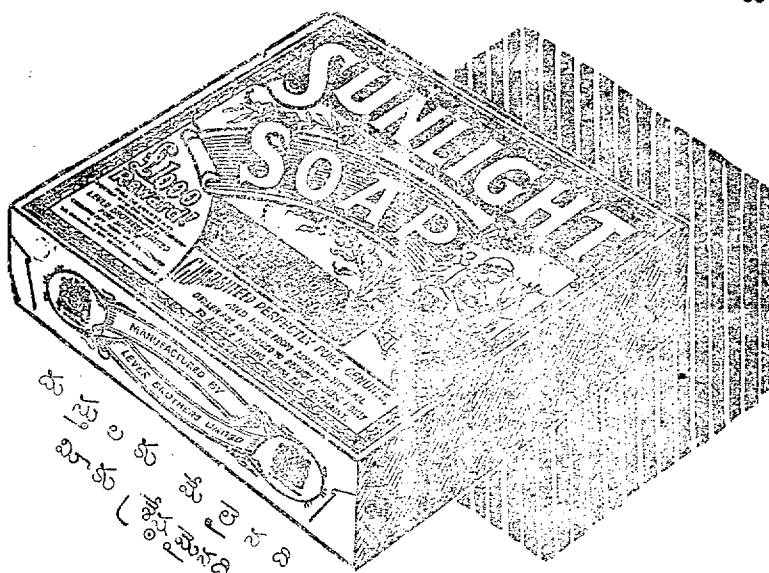
## సీమనుంచి నేరుగా సీమకమలములు దిగునుచిచేయబడినవి



గాన సీమకమలముల నగలు కొనదలచినవారికి యిది మంచి సమయము. మేలయిన సీమకమలముల నగలు చౌకగరలను యిచ్చి మిమ్ములను తృప్తి పొందించునారు. వివరములకు యీ దినపత్రమునకు సమనకు వ్రాయుడు.

ఇండియన్ జువలరీమార్కెట్ జయలక్ష్మీ బిల్డింగు బెంగళూరు సిటీ.

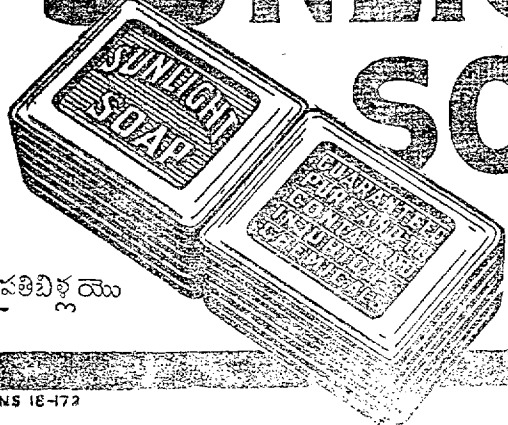
## సన్ లైటు సబ్బు



సన్ లైటుసబ్బు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది. వలసనగా నది ప్రపంచములో కెల్ల స్వచ్ఛతరమైన సబ్బు అగుటయే. దాని పరిశుద్ధతయే ప్రపంచమున వివిధానువయోగింపబడు సబ్బుగాచేసినది. దుస్తులను శుభ్రపరచుట కెల్లప్పుడను సన్ లైటుసబ్బుచే వాడుడు.

## సన్ లైటు సబ్బు

SUNLIGHT SOAP



1,000 పానులు ప్రతిబిల్లయొక్క పరిశుద్ధతకు పూచీకలదు.

లివర్ బ్రదర్సు లిమిటెడ్, పోర్టుసన్ లైటు, ఇంగ్లాండు

## బాలురకు 18 ఏండ్లు

## బాలికలకు 16 ఏండ్లు

బాలురకు 18 ఏండ్లు వివాహార్థనయన్నుగా భారతదేశములో విధించవలెనను తీర్మానమునకు బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు ప్రతికూలులైరి

కమలాబాయి చటోపాధ్యాయగారి యారపుయాత్రాసభనము

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 20 :— జర్మనీదేశముయొక్క ముఖ్యపట్టణమగు బర్లిను నగరముందు జరిగిన అంతర్జాతీయ మహిళాసభకు భారతదేశ ప్రతినిధిగా వెల్లియండిన కమలాబాయి చటోపాధ్యాయ సతిగారు తిరిగివచ్చిరి. బొంబాయి కేపులో దిగిరి. అంతర్జాతీయసభలో మహిళాసభయొక్క ప్రయోజనమును గూర్చి యొకతీర్మాన ముపపాదించబడినది యామెచెప్పెను. బాలురకు, బాలికలకును సూచ 16 ఏండ్లలోపుగా

వివాహములు జరుగరాదని సభలో నొక తీర్మానమున బడెను.

ఈ తీర్మానమునకు ఒకసవరణ ఉపపాదించబడె రతీయుల విషయములో మాత్రము బాలర వివాహార్థన ప్రమాణము 18 ఏండ్లుగా నిర్ణయము చేయవలెనని సవరణ పాదించబడెను. ఈసవరణ ఆమోదించినవా రందరను సహేతుకవాకటి కలదు. ప్రాచ్యదేశము లన్నింటిలో 18 బాలురకు నిర్ణయింపబడియున్నది గనుక ఆరీతిగా ములోకూడ కాసింతులు యుక్తమని వాదించిరి.

కాని యీ సవరణకు ప్రతికూలముగా వాదించిన బ్రిటిషుప్రతినిధులు మాత్రమే.

బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు ఇందులకు ప్రతికూలముగా నిచ్చియుండినను సవరణ అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదము

బాలికల వియస్సమాత్రము 16 సంవత్సరములు ఉండరాదని ఆన్ని దేశములవారును ఏకగ్రీవముగా ఆమోదము

# మద్యపాన నివారణావశ్యకత

(శ్రీ కృష్ణస్వామిశర్మగారు)

నాగరికమును నాశముజేసి కరీరమునకు ప్రమాదమును గలుగజేయునది మద్యపాన మనిన, నిరాకరించువా రెవరుండ రనియే నాభావము. మద్యపానము మనుష్యస్వభావమును జెరచి మృగత్వమును గలుగ జేయుచున్నది. మద్యము విషమును బోలినట్లు పశుమార్మము కానేరదు. పరీక్షించి చూచినచో పాపాణముకంటెను దుస్వభావము గలది యని చెప్పవచ్చు. కల్లు, సారా, బ్రాండ్లీ, విస్కీ, మున్నగు వస్తువులు మద్యముని పేర్కొనబడుచున్నవి. ఇందు నిషా నిచ్చునది యనియు, నిషా నీయనిది యనియు, రెండువిధములు. నిషా యను పదమునకే 'ఇంటిక్వికేషన్' అని యాంగ్లమున నందురు. ఈ పదము 'టాక్సిక' అను గ్రీకుభాషనుండి వచ్చినది యందురు. ఈ పదమున కాభావలో పాపాణ మనియే యర్థ మని విజ్ఞుల యభిప్రాయము. దీనిచే నిషా నిచ్చు పదార్థము లన్నియు పాపాణ మనియే భావింపవచ్చును. ప్రాజ్ఞుల యభిప్రాయము నీదియే. కాని పాపాణముకంటెను గూడ మద్యము చెడుగని నాయభిప్రాయము. ఎటులన, పాపాణము, దానిని తిన్నవారిని మాత్రమే బాధించును. మద్యపాన మట్లుల గాక త్రాగినవారిని, వారి ఆలవిడ్డల, బంధువులు స్నేహితు లందరిని బాధించును. పాపాణము ఇహలోక సుఖముల బోగొట్టిన దగును. మద్యపానమో ఇహపర సౌఖ్యములరెండికిని దూరల జేయును. పాపాణము సేవించినవారిని మఱొక విరుగుడుమందులన రక్షింపవచ్చును. మద్యము సేవించినవారిలో మద్యనిషాతీతగాని వారిని మఱొకవిరుగుడుమందులన రక్షింప వీలుగాదు. మఱియు పాపాణము సేవించినవారిని నిద్రించుచున్నవారిలో బోల్చుచున్నను. మద్య సేవకులలో! పాపము! మరణించినవారిలో! పోల్చుటకు సాధ్యముగాదు. ఇవన్నియు ప్రతివారికిని దృఢచరములగు దృశ్యములే.

మనము భుజించు ప్రతియాహారవస్తువును, పరిణామము జేంది కరీరమునకు బుట్టి నిచ్చుచున్నది. కాని మద్యమునకు పరిణామమును బొందు శక్తి లేకుండుటవలన నది కరీరమునకు బుట్టి నిచ్చుట యననది యసంభవమే. కాని యది ద్రవముగనుండియే కరీరములోని రక్తముతో కలిసి రక్తమును అపరిశుద్ధమొనర్చుట మాత్రము తగ్గవుగనున్నది. ఇట్లు రక్తముతో మిళితమగుటనైన రక్తచలనమును మందగింపజేయుటగాక జీర్ణకోశమును పాతజేసి రక్తమును నీరసింపజేయుచున్నది. ఇవన్నియు కరీరతత్వ వేల్చి యభిప్రాయము.

ఇట్లుండ గొందఱు మద్యపానము, కరీరమున కొకవిధముగ నుష్ణమును గలిగించుచున్నదని నుడువుదురు. ఇది మిక్కిలి సారవాటు. కొత్తనీరు పాతనీటిని గొట్టుకొనిపోయే నన్ను చుస్వభావముగ కరీరమునగల యుష్ణమును తారు మారు జేసి మూ ప ద్ర వ ము ను గ లి గిం చు చు న్నది. దీని కుదాహరణము జూడుడు. ప్రాంగు చక్రవర్తియగు మొవటి సెసోలియన్ 1812 సం॥మున రుష్యాదేశముపై దండెత్తి వెడలినపుడు, సేనలు నడువవాలకను, మార్గముననే కొందరు మరణించియు చరిత్రము స్పష్టపరచుచున్నది. దీనికి గారణము రుష్యా వారు ఫ్రెంచివారిని జయించుటగాదు. ఫ్రెంచివారు రుష్యా వారిని ఎదిరింపలేక పరుగెత్తసాగిరి. రుష్యాలోని చలి కోర్క లేక మరణించిరి. కాని వీరికన్న చలిరవ్వలకు లేకపోయేనా యని సందియము కలుగనచ్చును. కాని రుష్యా వారచలిని తాళలేక గిరిగియుండిరి. ఫ్రెంచివారు సహింపలేకుండుటకు కారణము మద్యపానమే ముఖ్యము. ఇది చరిత్రకారు లొప్పుకొనిన విషయమే.

మఱియు 1870-71 సం॥మున ఫ్రెంచి వారికిని జర్మని వారికిని జరిగిన యుద్ధమునగూడ ఫ్రెంచివారిలోమిని బొందిరి. దానికిగారణముగ వైద్యులు మద్యపానము నొప్పుకొనియున్నారు. కాని చలిబాధనొర్పుటకై మద్యము సేవించుట ముఖ్యమున కారణమును నిరాధారము.

నిట్టిహేతువు చేతను మద్యపానము ఆహారమున జేరజాలదు. దీని నుపయోగించుటచే మితముగ తనవిధిని నిర్వహించుచున్న హృదయకుమలమును పాడుజేసి తనవిధినుండి తప్పుటలుల జేయుచున్నది. మద్యపానము జేయువారు హృదయకోశమున నీన మరణించుచున్నారని వైద్యులు నమ్ముచున్నారు. రాత్రి చుట్టపానము జేసి పరుండిన యొకని, ఉదయము జూచినచో పైవుడుగ నుండుట మనము పత్రికల ద్వారా జరుపుచు చూయున్నాము. ఇట్లుండ గొందఱు మద్యపానము, నిద్రతానిని ఉత్సాహంతునిగ జేయుచున్నదని నుడువుదురు. ఇట్టి ఘృతమునకు దానివలన కలుగు నిషాదే కారణము. ఒకడు సామీననున్న పురుషు మతేవిషయమును వాడెరుగనేరడుగదా.

మఱియు మద్యపానము కరీరమును కుప్పింపజేయుచున్నది. ప్రత్యేకముగ కల్లు కాశ్మీరకలదనుట కొక యుదాహరణ చుచ్చుచున్నాను. ఏమనః ఒక ఆరటివండు నొరిచి కొంతసేపు

కల్లునందుంచినయెడ, కొన్ని నిమిషములకే పండు సారమంతయు పోయి పిప్పియై వత్తయగును. సాధారణముగ మద్యమును సేవించువారు దీనిదేనే నాలుకెండుకొనిపోయి రోజుకు రోజు మద్యము త్రాగు మోతాదు నెక్కువ జేయుదురు. లేకున్న రెండుగ్గానులనీరు త్రాగలేనివారు రెండు శేరు (పట్టుముశేరు) ల కల్లు నమాంతముగ త్రాగుదురుగదా! వీరు ధనవంతులును జెందుటయగాక కరీరనష్టమును జెందుచున్నారు. కొంత కాలమునకువీరు ఋణబాధకులౌనై ఆలవిడ్డల నల్లల్లాడజేయుచున్నారు. వీరు చెడుటయేగాక కలుంబమే నాశనమగుచున్నది. ఇది చాల విచారకరము! వైద్యులు పాపాణముల నెటుల నొవధములలో వాడుదురో యటులే మద్యపానమునుగూడ వాడవలయునని చెప్పుచున్నారు. అందునను పాపాణము లన్నిటికంటె ను గూడ మద్య ము నెక్కువ జాగ్రత్త గ వాడవలయునని చెప్పుదురు. అనగా పాపాణముల కంటెను గూడ మద్యమునందు విషపదార్థ మెక్కువ గలదని వారి యభిప్రాయము.

ఇట్టి నియమ పరంపరలండ గొందఱు మితపానమునకు దోషము లేదందురు. విషమంత కొంచెమైనను విషమేగాని మరొండు గాజాలదు. కాని ప్రారంభమున మితపానమునే యవలంబింతురు గాని క్రమక్రమముగ నది అతిపానమే యగును. రెండు పత్తరముల క్రితము మితపానముగ నుండినవా రెండలో యిపుడు అతిపానమైయున్నారు. కాన నిట్టి కుతర్కములను, అభిప్రాయములను, విస్మరించి మద్యమువలన కలుగుచున్న దోషముల నెరిగి, దాని విస్మరించుటవలన గలుగు మేలును దీర్ఘాలోచనతో నెరిగి సంపూర్ణముగ విస్మరింతురు గాక! విస్మరించుటలో గొందఱికి సంపూర్ణముగ నొకే సమయమున విస్మరించుట కష్టతరమే యగును. అందులకై ప్రారంభమున నెటుల దీనిదేనే మోతాదు నెక్కువ జేయుచుండినో విస్మరించుటలో గూడ నట్లులే దినదినము మోతాదును తగ్గింపుచు విస్మరింపవలెను. ఒకే సమయమున విస్మరించుటవలనను నెట్టి ప్రమాదమును గలుగనేరదు.

మద్యపానమును నిర్మూలము జేయుటకు ప్రభుత్వమువారిచే విధముగ పూనుకొనియుండుట సంభవమే. మఱియు దృఢప్రజ్ఞతో దీనిని దేశమునుండి వెడలనడుపుట వారి విధిగూడ నగును. ఓం తత్సత్.

## సీతానగరం (గోదావరితీరము)

(న్వకీయవిశేషి)

జితేంద్రవీరుడు

జితేంద్రుని మరణవార్త ప్రజలలో విశేషసంచలనము కలుగజేసినది. 18 లేది రాత్రి సీతానగరం చతుర్వపుములో ఫిర్కా తాలూకాబోర్డు సభ్యులగ కాండ్రు వీరన్న చౌదరిగారి అధ్యక్షత క్రింద జితేంద్రుని ఆత్మకాంతిగారై ప్రార్థించుచు సభ జరుపబడెను. సుమారు 1000 సభకునచ్చిరి. కాంగ్రెస్ పత్రిక సంపాదకులగు క్రొవ్విడిలింగరాజుగారు జితేంద్రుని నిరసనతత్వముయొక్క చరిత్రను, ఆయువకుని పూర్వచరిత్రను సవిస్తరముగా తెలిపిరి. జితేంద్రుని ఆత్మసమర్పణ గాధను వినినపిమ్మట ప్రతివారు దేశముకొర కెంతెంతత్యాగముచేయుకో యోచించుకొనవలెనని హెచ్చరించిరి. జితేంద్రుని నిగ్రహశక్తిని ప్రశంసించుచు, ఆతని ఆత్మకాంతిపాదాలనెని పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచు తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా సభ్యులెల్లరు నిలబడి ఆమోదించిరి.

అక్టోబరు 2 వ తేది

మహాత్ముని వచ్చిపూర్తి యుత్సవమును చాలా వైభవముగా జరుపుట కేర్పాట్లుచేబడుచున్నవి. సీతానగరం సత్యాగ్రహశ్రమమువారు రాజమహేంద్రవరములో ఆంధ్రదేశ శిక్షణ ప్రదర్శనమును జరుపుచున్నారు. ప్రసర్యనము నాశించారి సత్తమన జరుపబడును.

## ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి

### వ్యాఖ్యానము

కర్త. - పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయభట్టాంకుడు రచించిన ఆంధ్రవాఙ్మయమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించిన నన్నయభట్టు నూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్రభారతి లక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడి, అపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయశాటకము కాదనువారి వాదము లన్నియు సప్రమాణముగ ఖండింపబడినవి. భాషాసేవకు లెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లన్నియూ కలవు. -

మొ 0-12-0. పోస్టేజీ నేలు.

ఆంధ్రప్రతిక" ఆఫీసు, 7 తంబు శెట్టివిధి, మద్రాసు.

# అమృతాంజనం డిపో వారి

సుప్రసిద్ధా పదముల జాబితా		రు.ఆ
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అశీర్ణమునకు	1-4	
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-0	
3. జ్వరహరి- జ్వరములకు సీసా 1-కి	0-12	
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి	0-10	
5. మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-కి	0-12	
6. తామర తైలము, తామర, తీటకు	0-6	
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదులకు	0-6	
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-8	
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8	
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు	0-8	
11. గజ్జికి తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి	0-4	
12. పగుళ్ళకు తైలము, శీతపగుళ్ళకు	0-6	
13. పేలకు మందు సీసా 1-కి	0-4	
14. చందన అత్తరు 1 బొమ్మ	2-8	
15. కుష్మకు తైలము, డబ్బి 1-కి	0-8	
16. దంతచూర్ణము, పండ్లుతోముటుకు	0-2	
17. సుఖభోగిమాత్రలు	1-0	
18. సుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0	
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8	
20. మోహినితైలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12	
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	0-6	
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-కి	0-8	
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8	
24. సుకుమారిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0	
25. నెగకు ద్రావకము సీసా 1-కి	1-0	
26. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు	1-0	
27. కఫహరిచూర్ణము, దగ్గు ఉబ్బునములకు డబ్బి 1-కి	0-8	
28. సుందరి తైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-కి	0-8	
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పులకు	0 12	
30. సేతాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0 4	
31. ఉబ్బునమునకు మందు	2 0	
32. కుంకుమపువ్వు తు 1 కి	8 0	
33. పచ్చకర్పూరం తు 1-కి	8 0	
34. కస్తూరి	86 0	
35. జాన్న తు 1-కి	8-0	

పోస్టుకర్పలు ప్రత్యేకము.

## అమృతాంజనం డిపో

బొంబయి - మదరాసు

## బసవపురాణము

కాలికో జైండు ధర 1-కి రు. రు. 2-కి రు. 2-కి

గ్రంథకర్త: - పాల్కురికి సోమనాథకవి.

పరిష్కర్త: బ్ర. శ్రీ. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు

పండ్లెండవ శతాబ్దమున వెలసిన శైవమత ప్రతిపాదకముగ ద్వీపద కావ్యము. ఇందు శైవమతోద్ధారకుడగు బసవేశ్వరునియు, తత్పూర్వులు, తత్సమ కాలీనులుగు శివభక్తులయు చరిత్రములను నరసముగను, పాశకులు మనసుకరగి తనయు లగునట్లు గను కవి వర్ణించినాడు. గ్రంథమున మధురమధురములగు జానుదెనుగుపలుకుల జాలువార్చి రచనమున ముద్దులు గురిపించినాడు. గ్రంథము భిన్నభిన్న రాష్ట్రములకు జేందిన పెక్కుతాళవృత్తమాతృకలతో నరిచూచి పరిష్కరింపబడినది. సాతాంతరములు సూచింపబడినవి. పరిష్కర్త రచించిన అమూల్యముగ పీఠిక (129 పు.) యిందుగలదు. ఆకాలపు టపూర్వ సారస్వతచారిత్రిక విశేషముల లెక్కకు మిక్కిలిగనంపు పరిష్కర్త యేర్పిరూర్చివారు. ఆధునిక కవికుమారుల కిది యత్యంతోపకారకము.

పోస్టుకర్పలు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, "ఆంధ్రప్రతిక"

7, తంబు శెట్టివిధి, మదరాసు.



# తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల దుర్గతి

(10)

స్థలము కొని, ఇల్లు కట్టుకొన్న భారతీయులకు

ఆయింటిలో నివసించుటకు హక్కులేదు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 18:—తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల ప్రతినిధులుగా యీ దేశమునకు ఒక రాయబార వర్గమువారు వచ్చిరి. ఆ ప్రతినిధివర్గములో బీహారీలాలు యన్. అనంతానీగారు కలరు. వీరు “జాంజిబారు వాయిస్” అను పత్రికయొక్క సంపాదకులు శ్రీ ప్రెస్ ప్రతినిధితో మాట్లాడుచు వారిట్లు చెప్పిరి:—తూర్పు ఆఫ్రికాలోని భారతీయుల జీవితము ఇదివరకెన్నడును ఇంతటి దుర్గతిలోనికిని ఇంతటి అపాయకర స్థితిలోనికిని వచ్చియుండలేదు.

ఇటీవల కొత్తగా తూర్పు ఆఫ్రికాలోని అప్పీలు కోర్టులో కేదార్ భాయిగారి కేసులో చెప్పబడిన తీర్పువల్ల భారతీయుల హక్కులు హాన్యముని ధ్వంసపడినది. ఈ తీర్పులో నిర్ణయింపబడిన న్యాయసూత్ర మేరకగా భారతీయులు ఇండ్ల స్థలములను కొనుక్కొన వచ్చును. స్వంత భుక్ష్యతో ఇల్లుకట్టుకొన వచ్చును. కాని, ఆయింటికి వారి భామందులు కాజారు. ఆయిండ్లలోవారు నివసించుటకు కూడ అర్హులుకారు. ఆయిండ్లలోనివసించుటకు హక్కుగలవారు యూరోపియనులే అగుదురు. అట్టియూరోపియనులయిండ్లలో నివసించునెడల ఆ యూరోపియనులవద్ద ఇల్లుకట్టుకొనిన భారతీయుడు ఇంటినవుకరుగా మాత్రమునుండుట కర్తవ్యము.

పైజెప్పిన తీర్పులో యూరోపియనుల హక్కులుతగినంత తృప్తికరముగా నిరూపణలేదని యూరోపియనులు అసంతృప్తిపడెడి ప్రీవీకౌన్సిలువారికి తిరిగి అప్పీలుచేసిరి. అనగా యూరోపియనులకు భారతీయులపై ఇంకకన్న ఎక్కువ అధికారములుండవలెనని వారికోరిక. సదరు ఇండ్లస్థలములను భారతీయులు కొనుక్కొనినప్పటికి ఆస్థలములకై వారు ఏరీతిగా నైనను హక్కుదారులుగా నుండరాదని వారికోరిక.

తూర్పు ఆఫ్రికాలోని భారతీయులు ఉగాండాపైత్య మార్గమును నిర్మించుటకు తమ జనసత్వములను ప్రాణములను అర్పించినది ఇందుకోరికేనా? ఈరీతిగా యూరోపియనుల ముందు భారతీయులు అధోగతిపాలగుటకేనా, చరిత్రప్రసిద్ధమైన మహాకార్యమును భారతీయులు తూర్పు ఆఫ్రికాలో సాధించినది? భారతదేశీయులు సేను అవలంబించవలసిన కార్యకారణి

ఈవిషయము విస్తృతముగా నున్నది. తూర్పు ఆఫ్రికాలోని భారతీయుల దుస్థితిని, భారత దేశీయులు బాగుగా బోధపరచుకొని ఇప్పుడిచటకు వచ్చిన ప్రతినిధివర్గమునకు చేదోడు వాదోడుగా నుండవలెను. ఈ కేదార్ భాయిగారి కేసులో ప్రీవీ కౌన్సిలు విచారణ వ్యవహారములను విరమించి భారతీయులకు సహజ పౌరస్వత్వములను ప్రసాదించుటకై బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోని అధినివేశముల కధికారము వహించిన అధినివేశ కార్యాలయమువారిని ఈ ప్రతినిధివర్గమువారు ప్రోద్బలము చేయవచ్చును. కనుక యీ ప్రతినిధివర్గమునకు భారత దేశీయులు మనఃస్ఫూర్తిగా తోడ్పడవలెను.

ఈ మాత్రము హక్కులను భారతీయులకు ప్రసాదించనియెడల భారతీయులకు ఖండాంతరములందు వలసరాజ్యము తేర్చుటగాని, అట్టి భారతీయులకు బ్రిటిష్ వారు సంరక్షక కర్తలని వాదించుటగాని వ్యర్థవాదము కాగలదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోని అంతర్భాగముగా నుండుటవల్ల భారతదేశమునకు గల ప్రయోజనము సందేహస్పదము కాగలదు. (శ్రీ ప్రెస్.)

తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల మొలట

సిద్ధా, సెప్టెంబరు 20 :—ఈ క్రిందిహక్కులను తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులకై ప్రసాదించగలందులకు తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయ ప్రతినిధివర్గమువారు యీ క్రింది విజ్ఞాపనను ఇండియా గవర్నమెంటువారికి నివేదించిరి. (1) తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులకు వోటింగు అధికారము యూరోపియనులతో సమానముగా నుండవలెను. యూరోపియనుల అనుగ్రహసారము ఉండరాదు.

(2) కెన్యా, ఉగాండా తంగన్యాకాపరగణాలను సమష్టి రాజ్యాంగములుగా చేర్చరచుట కూడదు. ఒకేకే, అట్టిసమష్టి రాజ్యాంగనిర్మాణ మేర్పడినయెడల యీ సమష్టి రాజ్యాంగ సభలో అనధికార సభ్యత్వస్థానములలో సగముస్థానములు భారతీయ ప్రతినిధులకు నిర్ణీతముగా ప్రత్యేకించవలెను.

(3) హిల్లును యంగు విచారణసంఘములోని అధికసంఖ్యాక సభ్యులు నూచించిన సలహాలోకు వ్యతిరేకముగా కెన్యా యందు రాజకీయసంస్కరణము లెవ్వియు జరుగరాదు. కెన్యా శాసనసభలో భారతీయులతరపున ప్రతినిధులుగా నుండువారి కొరకు నియమింపబడిన సభ్యత్వస్థానములలో భారతీయులనే

# సానికవార్తలు

గుంటూరుమండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులును, చెన్న పురి శాసనసభ్యులు నగు శ్రీ. పిల్లల గారి ఆంజనేయులు పంతులుగారు నేటి ఉదయము చెన్న పురి కరుదెంచిరి. మాంబళ్ళములో “మేరోజ్” గృహమునందు నివసించుచున్నారు.

ద. ఇ. బ్రహ్మసమాజము:—పు సాయంత్రము బ్రహ్మ సమాజమందిరము నె 97 అడ్డె లోపలి వీధియందు వి. పి. రాజు బి. ఏ. గారు దైవప్రార్థన సభి ఆంగ్లమున మతబోధ గావించెదరు.

తిరువళ్ళిక్కేణి సంగీతసభ:—ఈసభవారి యాజమాన్యమున రేపు సాయంత్రము 4 గంటలకు గోకేలు హాలునందు అరియాకుడి రామానుజయ్యంగారు గానము సత్వెదరు. కుంభకోణం రాజహళికక్కంపిళ్ళేగారు ఫిడేలు, అలగనంబి పిళ్ళేగారు మృదంగమును వాయింపెదరు.

జన్నాధధర్తనభ:—ఈ సభవారి యాజమాన్యమున రేపు సాయంత్రము 4-15 గంటలకు ఎమ్మార రోడ్డునందుగల వేదవిలాసభవనమున గానవినోదము జరుపబడును. పాలఘాటు రామభాగవతారుగారు గానము, మైసూరు చౌడయ్యగారు ఫిడేలు, దక్షిణామూర్తి పిళ్ళేగారు మృదంగము.

శ్రీ రామకృష్ణమఠము:—ఈ మఠముయొక్క స్వాములవారగు స్వామి అసంగానందగారు రేపు ఉదయము 8 గంటలనుండి 9 గంటలవరకు కృష్ణపృథ్వియన్ ఆగ్రహారమున గల రామకృష్ణ బాలికాపాఠశాలయందు భాగవతమును గురించి యుపన్యసించెదరు.

బ్రాడీన్ రోడ్డునందు గల శ్రీ రామకృష్ణ మఠమునందు రేపు సాయంత్రము 5 గంటలకు స్వామి దేవాత్మానందగారు శ్రీ రామకృష్ణులవారి బోధనలగురించి యుపన్యసించెదరు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము:—1930-1931 సంవత్సరమున ప్రాత రెగ్యులేషనుల ప్రకారము జరుపబడు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలు యీక్రిందవివరింపబడిన గంటలలో జరుపబడునని రిజిస్ట్రారుగారు నాయుచున్నారు.

ఇంగ్లీషు ప్రాజ్ ఉదయం 10 మొదలు 12-30 గంటలవరకు మేధమేటిక్సు 1 పేపరు ఉదయం 10 నుండి 12 గంటలవరకు మేధమేటిక్సు 2 పేపరు మధ్యాహ్నము 2 నుండి 4 గంటలవరకు న్యాచురల్ సైన్సుబాటన్ ఉదయము 10 నుండి 12 గంటలవరకు న్యాచురల్ సైన్సు జాయలజీ మధ్యాహ్నము 2 నుండి 4 గంటలవరకు.

రాకప్రొక్కలు:—ఖా|| బ|| మహమ్మదు బజారుల్లా సాహెబు (రెవిన్యూబోర్డు మెంబరు) గారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి యేలూరువకును, సి. పుట్టుగారు సామల్కోట్టకును, ఎన్. వి. రైల్వే యేజంటుయొక్క కార్యదర్శియగు మన్రోగారు బొంబాయికిని, డి|| బ|| పి. సి. ఎతిరాజులు నాయుడుగారు సామల్కోట్టకును వెళ్లిరి.

గౌ|| న్యా|| కార్నిమ్మగారు గతరాత్రి మద్రాసువిడిచి ఉదకమండలమున కేగిరి.

డా|| పి. వరదరాజులు నాయుడుగారు నేడుదయం మద్రాసు విడిచి ఆరణ్ణికేగిరి,

నియమించవలెను. ఇదికూడ సాధ్యము కానియెడల, అట్టి సభ్యత్వస్థానములలో సగమైనను భారతీయ ప్రతినిధుల వశము చేయవలెను.

(4) కేదార్ భాయిగారి పక్షమున ప్రీవీ కౌన్సిలులో వ్యవహార వ్యయమును భరించి ఆన్వాజ్యమును ఆడవలెను.

(5) తూర్పు ఆఫ్రికాలో ప్రైవేటు కమిషనరును నియమించవలెను.

(6) కెన్యాలో భారతీయుల స్థిరనివాసముల కర్తవ్యమును ప్రచేతమును నిర్ణయించుటకై ఒకవ్యవసాయశాస్త్రప్రవీణుని నియమించవలెను.

(8) ఉన్నతాధికారములను ఉద్యోగములను భారతీయుల కొసంగవలెను.

(9) తూర్పు ఆఫ్రికాలో సైన్య సహాయ సౌకర్యములు కలుగజేయవలెను.

(10) ఉగాండాలోను బెంగన్యాకాలోను గల శాసనసభలయందు యూరోపియనులలో సరిసమానముగా భారతీయులకు గూడ సభ్యత్వము నొసంగవలెను. (అ. ప్రె.)

# బాపాలావారి

బంగారు, వెండి వస్తువులు

216 చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు. 3

మద్రాసు యువజనసమితి:—ఈ సమితివారి యాజమాన్యమున రేపు సాయంత్రము 5.45 గంటలకు అమ్మకాకో విలపిథిలో కార్పొరేషను మోడల్ స్కూలు బద్గర మద్యపాన నిషేధమును గూర్చి ప్రబోధించుటకు బహిరంగ సభ జరుపబడును.

## బహిరంగసభ

మద్రాసు మండల కాంగ్రెసుసంఘపు ప్రకటన ఎం. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు రేపు ఉదయము 8-15 గంటలకు పెంట్రలబ్లేవనువద్ద రైలు దిగెదరు. కాపున కాంగ్రెసు సభ్యులందురును అచ్చుటకు రావలెను.

రేపు సాయంత్రము 6 గంటలకు తిలకు ఘట్టమునందు ఎం. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారిని, నయినప్పపిళ్ళగారిని సన్మానించుటకు అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్ గారి యధ్యక్షత క్రింద నొక బహిరంగసభ జరుపబడును.

## మద్రాసు కార్పొరేషను

మైసూరు దివానుగారికి సన్మానపత్రము ఈనెల 25 తేదీని సాయంత్రము 4-45 గంటలకు మద్రాసు కార్పొరేషను వారు రిప్పను భవనమున అమీనుల్ ముల్క్ మిర్జా ఎం. ఇస్మాయిల్ మైసూర్ దివానుగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించెదరు. పై యుత్సవమున పాల్గొన గోరు పౌరులు తమవార్డు కాన్సిలరువద్ద ఆద్యక్షులను టికెట్లు బడయవలెను.

## విచారణలోనున్న ఖైదీలు

మద్రాసు శాసనసభలో ఉపపాదన మద్రాసు, సెప్టె 21:-ఎన్. సత్యమూర్తిగారి క్రిందితీర్మానమును మద్రాసు శాసనసభలో మహాదించుటకు అనుమతి నొసగవలెనని శాసనసభాధ్యక్షుని లామెంబరు గారిని కోరిరి.

“అహూరు జైములునందు జతీంద్రనాథదాసుగారి మరణమువలన మద్రాసు రాజధానిలోని విచారణలోనున్నటువంటియు శిక్షింపబడినటువంటియు రాజకీయ ఖైదీల భోజనాదివిషయములనుగూర్చి కొన్ని ముఖ్యమును మార్పులనుగావించుట అవసరమని యుసభవారు భ్రేషించుచు ప్రభుత్వమువారిని ఈవిషయమున వెంటనే చర్చజరుపవలసిన దని గోరుచున్నారు.

## తూర్పు గోదావరిజిల్లా సభ

కాకినాడ తాలూకా సీలపల్లిలో అక్టోబరు 12 వ తేదీ

రాజమండ్రి, సెప్టెంబరు 18:—తూర్పు గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ అగ్యక్షులగు వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు యీ క్రిందిప్రకటన గావించిరి:—తూర్పు గోదావరిజిల్లా మహాసభ అక్టోబరు 12 తేదీని సీలపల్లిలో (కాకినాడ తాలూకా) జరుగును. అక్టోబరు 2 తేదీని మహాత్మాగాంధీగారి వచ్చి పూర్తి యుత్సవము రాజమండ్రిలోని నాళంవారి సత్రములో ఖద్దరుప్రదర్శనము దాక్షరు బి. సుబ్రహ్మణ్యముగారిచే ఏర్పాటుచేయబడుచున్నది.

పండిత మాలవ్యా, డా|| అన్నారీ, పి. సి. కేశర్లకు ఆహ్వానము లంపబడినవి. ఆంధ్రదేశ నాయకుల కందరకును ఆహ్వానము లంపబడినవి. ఆంధ్రనాయకులు విచ్చేసెదరు. బీహారు, బొంబాయి, బెంగాలు, కాశ్మీరదేశము, తమిళనాడులనుండి అనేకవస్తువులు ప్రదర్శనమునకు వచ్చును.

ఇచ్చటి వర్తకులు చేదల కన్నదానముజేసెరనని వాగ్దానముజేసిరి. ఇచ్చటి కాంగ్రెసునాయకులు ఆనాడు ఇంటింటికి వెళ్లి ఖద్దరు ఆమ్మెదరు. తాలూకా, టౌను గ్రామకాంగ్రెసు కమిటీలకూడ యీరీతిగనే ఆనాడు చేయగలందులకు కోరుచున్నాము. (శ్రీ ప్రె.)

# త్వరపడుడు! త్వరపడు!! నీ పతి కుతూహల రహస్యములు.

జిత్తి గ్రంథ వివిధ కాంక్షాభిలాషల నిలబడియుండు లేదు. ఇందు గృహస్థాశ్రమమునకు సమీపమున నోవ్వలకేసుతో వర్ణింపబడినట్లు, ప్రేమరత్నము, శ్రీరామాయణము, భారతము, వాణి ప్రవర్తనము, జాతీయ పాఠశాలములు, వాణియొక్క అభిప్రాయము, శత్రుత్వమునకు పుష్కలము, వాణి లక్షణములు, ఎట్టి పరిస్థితులలోను పరిష్కారము గలవనగు విషయములు, గర్భవతియగుట, గర్భవతిని లుగునగునగున విషయములు, గర్భవతిని యాచార్యులతో, యితరులతో, అల్లకొండ ప్రజలముందు గల వర్తనములు, వాణి కిమింపజేయు మహాయములు, వాణియందున్న మహాశక్తి, మున్నగు 280 విషయములతోను, పరిశ్రాంతిని సహజముగా అభివృద్ధి, శ్రీరామాయణము 28 తోను గూర్చి 280 పేజీల ప్రబంధమును సీమకాలికోత్సాహముతోను వ్రాయుచున్నది. ప్రతిగృహస్థుడు తప్పక చదివిన తీరని గ్రంథము. కొద్దిపాటుకే గలవు.

పుస్తకము 1-1/2 గ 2-0-0; రూపాయి ఖర్చు 7 అణాలు.  
రెండుపుస్తకము లోకసాహిత్యమునకి కలసి ఖర్చు లేదు.  
ఈ విషయమును ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లికేషన్స్, 19 తాండవరావు రెడ్డి, తిరుపతి, తెలుగుదేశము.

**The Asiatic Government Security Life Assurance Co. Ltd.**  
Bangalore.



A First Class Indian Life Office offering Maximum Benefits at minimum cost. Increase of nearly 86 per cent in business.

SPOKEN WELL

Both by Press and the Public.

Write for Agency terms & other particulars:  
**V. RANGASAMY Esq.,**  
F.A.B.L., F.C.I.,  
General Secretary, Bangalore.

**Messrs. P. K. RAU & Sons.,**  
Chief Agents, Madras Presidency  
24, Veeraswamy Pillai St., Egmore, Madras.



**శూలనాస్తి త్వరలో కుదురును**

పసిపిల్లలు మాత్రమేగాక పెద్దవారూడ నిరంతరము భోజనానంతరము లేక నీళ్లను త్రాగినప్పుడు కఠినమైన నొప్పిచే బాధపడుచున్నారు. మిక్కిలి సుప్రసిద్ధమైనవి.

దీనివైనచే గడచిన అనేక సంవత్సరములనుండి ప్రపంచ మంతటను ప్రజలు ఆధారపడియున్నారు. శూలనాస్తి, అతి సారము, ఉదయమునందు గలగు తిమ్మిరినాయువ మొదలగునవి త్వరలో నయముచున్నవి.

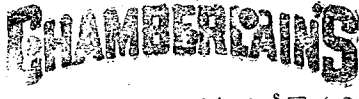
అకస్మాత్తుగా గలగునట్టి వ్యాధులకు చేంబర్లెన్స్ శూలనాస్తి అతిసారనివారణి ఎప్పుడును దగ్గర చేకూర్చుకొని నుంచు కొనవలెను. ఏలనగా శూలనాస్తి, తిమ్మిరినాయువు కలరా, అతిసార మొదలగునవి తలుచుగా ఉన్నట్లుండి అధికముగు చున్నది.

చేంబర్లెన్స్ శూలనాస్తి నివారణి 2

**CHAMBERLAIN MEDICINE Co,**  
Des Moines, Iowa U. S. A.

ప్రపంచమంతటను చాలకాలమునుండి విఖ్యాతమైనది  
దివ్యవృక్షము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుణమిచ్చును.

10 ఇందులో ముత్తపదార్థములు చేరుటలేదు.



శూలనాస్తి, అతిసారమునకు పూర్వీకము నివారణి.  
కడుపునొప్పికి ప్రథమనివారణి.

## జస్తిసుపక్షనాయకత్వము బ్రాహ్మణేతరనాయకుల ఉపన్యాసములు జస్తిసుపక్షము-బ్రాహ్మణులు

త్యాగరాజస్మారకభవనమందు సభ

జస్తిసు (బ్రాహ్మణేతర) పక్షమునకు నాయకుని ఎన్నుకొనుటయు, జస్తిసుపక్షమునందు బ్రాహ్మణులదిగాగల తదితర సంఘములవారిని జేర్చుకొనుటయు ననునీ సమస్యలనుగూర్చి నెల్లూరుపురమందు జరిగిన బ్రాహ్మణేతర మహాసభయందు గావించబడు నిర్ణయములనుబట్టి ముందుగ తమయభిప్రాయములను తెలియజేయుటకై నిన్నటిసాయంత్రము దక్షిణ యిండియా లిబరల్ ఫ్రెండర్స్ కలెజ్ వారి యాజమాన్యమున శ్రీ త్యాగరాజ స్మారకభవనమునందు డి॥ బి॥ గోపతి నారాయణ స్వామిచెట్టిగారి అధ్యక్షతక్రింద నొకసభ జరుపబడెను. శ్రీయుతులు పి. రామస్వామియదలియారు, వి. చక్రయ్య శెట్టి, టి. సుందరరావు నాయకులు, పర్యాయ రంగనాథం చెట్టి, కల్లప్పర్, సురేంద్రనాథ ఆర్యా, గానాల రామమూర్తి, పి. రామనాథంగార్లు మున్నగు జస్తిసుపక్ష ప్రముఖులసభ కరుణించిన వారలలో గలరు.

వి. చక్రయ్య శెట్టిగారు:—ప్రథమమున ఉపన్యాసించుచు నెల్లూరునందు సమావేశము గానన్న బ్రాహ్మణేతరమహాసభ దక్షిణభారత బ్రాహ్మణేతరపక్షముందు చరిత్రాత్మకముగనుండగల దనియు అనేకములగు ప్రధానవిషయములపై నివేదించబడునట్లు చే నిర్ణయములు గావించబడవచ్చుననియు, ఆ నిర్ణయములపట్ల రాష్ట్రములోని బ్రాహ్మణేతరు లెల్లరును ఏకగ్రీవముగ తమ యామోదమును వెల్లబెట్టెదరి విశ్వసించుచున్నామనియు, నాయకు లెల్లరను ఆమోదముల రస తమభింట్లమీద మెట్టి భేదాభిప్రాయములేక ఏ నిర్ణయమున కైనను బద్ధులై యుండగలరనియు పలికిరి. బ్రాహ్మణేతరపక్షము కొలదికాలమునుండి అంతకుపూర్వమువలె విజృంభించుచున్నట్లు పలికిరి. ప్రతి వత్సరమును ఇట్టి బ్రాహ్మణేతర మహాసభలు జరుపబడవలసిన యవసర మెంతేని గలదు. నెల్లూరు సమావేశము బ్రాహ్మణేతరులందు నిద్రామైయున్న శక్తుల నొకమారు విజృంభింపజేసి, గోరేజీజమును కలిగించునాత మని ఆశించుచున్నాను. ఒకప్పుడు దురుంధిని మహాత్మాహము నాటితోనే గాలిబుడగవలె సమయక, సర్వకాలములందు ప్రజ్యుతిమైయుండు టెంతయు నావేశ్యము. జస్తిసు పక్షము సాంఘిక పక్షములై రాజకీయ పక్షముగాదనియెడివాడ మొకటిగలదు. దేశము నందలి ప్రతి మానవునకును జాతిమతభేదములు తొలగింపక, అతని యభివృద్ధికి సర్వవిధముల సంపూర్ణావకాశ మొసంగుటయూ, సాంఘికముగాని, రాజకీయముగాని, సురేచిత్రమైన సంపూర్ణ వికాసమునకు ప్రతిబంధకముల తొలగించుటయూ, పతితమన జనోద్ధరణయూ, జస్తిసు పక్షనిర్మాతల ప్రధానోద్దేశము లని నానమ్మకము. ఈ దేశమునందు గల లక్షలు, కొట్లకొలది శ్రీపురుషుల జీవితములు సుఖప్రదములుగ జేవగలదులకు దేశములోని వివిధ సంఘముల వికమత్య మాత్రము. అట్టి వికమత్యములను నీజముగ స్వాతంత్ర్యము, స్వరాజ్యము సంపాదించబడ గలదు. దేశముయొక్క రాజకీయజీవితము సాంఘిక జీవితముయొక్క ప్రతి బంధములపై వేరుగాదు. జస్తిసు పక్షపు ఆదినీర్మాత లిట్టి మహదాశయములతోడనే పక్షమును సాపించిరి.

నాయకుని నిర్ణయము

నాయకు లెవరై యుండగలరో సేను చెప్పజాలనుగాని జస్తిసు పక్షమునటి గొప్పపక్షమున కెట్టివారు నాయకులుగ నుండవలెనో నాయకున కుండదగినగుణవిశేషము లెవ్వయో సంగ్రహముగ తెలి పెదన. ఈ దినములలో దురదృష్టవశమున మెడపై తలగలవారందరు నాయకులగుచున్నారు. ఉపన్యాస వేదికపై నెక్కి సరసముగా వాలుసమాటలు పలుకవారను వారూ ప్రతికలం దించుక ప్రాయశాచివారను నేటి నాయకు లగుచున్నారు. ఇట్టివల గజులు దేశమునుండి యొకమహానాయకుడు బయల్పడదలెడు. వారు గాఢవిశ్వాసు భుజముల నానుకొని పైకి వచ్చుటకు పూర్వము అనానుకులై యుండిరి. ఇప్పుడు వారు తామే భారతదేశమునందంతటను గొప్పవాడనని తలంచుచున్నారు. అట్టి నాయకత్వము విలువలేనిది. అన్యాయమైనది. అటువంటి అన్యాయత్వము నాయకత్వమున గాదు మన మభిలషించెడిది. నిష్కలంకమును అనింద్యమును ఉదారమును నగునన్యభావముగలవారే నాయకులుగ నుండవచ్చులు. ప్రకృతముండెడి వాడప్రతిభాదంబు శ్రీరామస్మరణ కలిగి దురదృష్టికలిగి ముందుకు మాడబలింప జాలభావసంపన్నులు మహాదర్శ ప్రేరేపకులు. తాజేపట్టినయొద్దమునకు ప్రాణములైన నొసంగుటకు వెనుదీచునీవార, స్వార్థపరహితులు నగువారే నాయకత్వమున కర్హులు. ఇట్టిగుణవిశేషము లన్నియు గలిగినవారు లభించుట దురదృష్టము గావచ్చును. అట్టి వా స్వాధ్యమైనంతవర కట్టి జాలిలో ఉత్తముని ఎన్నుకొనవలెను. వర్తమానకాలమునందు

నాయకులగువారు తమచుట్టు నేకొందిమంది అనుచరమునో కూర్చుకొని తద్వారా యొకరహస్యగోప్తిగ నేర్పడుభ్రమకు లోనగుచున్నారు. ఇందువలననే పక్షములో అవిశ్వాసము, అసంతృప్తి, భేదభావము, వైషమ్యములు చేలగుచున్నవి. కావున నట్టి కుట్రలకు, ఎట్టి యభిమానములకు లోబడనివారి నే మనము నాయకునిగ ఎన్నుకొనదగును.

జస్తిసు పక్షము—బ్రాహ్మణులు

జస్తిసు పక్షమునందు బ్రాహ్మణులగుడ జేరుట కవకాశము కలుగజేయు విషయము నెల్లూరు మహాసభయందు నిర్ణయముగావలసియున్నది. ఈ సమస్య చాల క్లిష్టమైనది. వివను అపరిష్కరణీయము గాదు. మన పక్ష నిర్మాణము నింకను విశాలనంతముగజేయవలసిన సమయముగదెంచుట తప్పదు. మన మిపుడు ప్రత్యేక సాంఘిక దురభిమానులను ఆక్షేపించబడుచున్నాము. బ్రాహ్మణేతర పక్షము సాంఘిక దురభిమాన మెన్నటికిని గాదు. అది ఒకపక్షముయొక్క లాభమును మాత్రమే ఉద్దేశించుటలేదు. కాని ఇతరుల పూర్వ మొక సంఘము నీ పక్షమునుండి వేరుజేయవలసిన యవసర మేర్పడెను. దక్షిణ యిండియా లిబరల్ ఫ్రెండర్స్ కలెజ్ రాజకీయసంఘముగ నుండునంతవరకు బ్రాహ్మణులను జేర్చుకొనవలసిన అగత్య మేమియును లేదు. శాసనసభలకార్యనిర్వహణ మునుకగాని, మంత్రసభ నిర్మాణమునకుగాని అవసరమని తలంచినచో, శాసనసభలయందలి జస్తిసు పక్షమునందు జేర్చుకొనవచ్చును.” అని పలికిరి.

శ్రీ జే. యస్. కల్లప్పర్ గారు—తమిళములో మాట్లాడుచు నెల్లూరు బ్రాహ్మణేతర మహాసభయందు బ్రాహ్మణేతరపక్షమున కెవరు నాయకులుగ నెన్నుకొనబడినను వారి నాయకత్వమును శిరసా నహించి వర్ధించుటకు సంసిద్ధుల మనియు నాయకున కుండదగు నగుణ విశేషములు చక్రయ్య చెట్టిగారు తెల్పి యే యున్నారనియు పలికిరి. ఇక బ్రాహ్మణుల నీ బ్రాహ్మణేతర పక్షముందు జేర్చుకొనుటనుగూర్చి బ్రాహ్మణులను విడిచిపెట్టి పదేండ్లు ప్రత్యేకముగ పనిజేసినప్పటికిని బ్రాహ్మణులను అపకార మెంతో జరుగుచుండగా వారిక మనపక్షమునందు జేరిన మనకెట్టికష్టములు కలుగునో చెప్పజాలము. తామింతవరకును కష్టస్థముగా ఉద్యోగములకు సర్వవిధముల పాటుబడుచుండియు, మనలను ఉద్యోగముల వెంటాడువారనియు దేశద్రోహులనియు నిందించుచున్నారనియు, కార్పొరేషనులోగాని, తదితర సంస్థలలో గాని బ్రాహ్మణులనేక విధముల ప్రతిఘటముగ నుండి, తంత్రముల గల్పించుచున్నారనియు, కావున వారిక పక్షములో జేరినచో నెట్టియవకారము కలుగునోయనుభయము తమను పీడించుచున్నదనియు అందుచే నీ విషయమును కడుజాగ్రూకతతో నాలోచించి నిర్ణయము నకు రాగోరిరి.

శ్రీ పి. రామస్వామి మదలియారుగారు:—మాట్లాడుచు నెల్లూరు పురమందు సమావేశముగానన్న బ్రాహ్మణేతర మహాసభ అన్యంత ప్రాముఖ్యమైనదనియు, కావున బ్రాహ్మణేతర మహాసభ లెల్లరు తమ సంపూర్ణ మగు సహకారమును, తోడ్పాటును ఒసంగవలసిన యవసరము కలదనియు, చక్రయ్య చెట్టిగారు తెల్పిన గుణ విశేషములన్నియు నాయకున కవసర మేననియు, కాని ఆదర్శ ప్రాయుడగు పురుషుడు లభించినచో ఉన్నవారిలోనే ఉత్తముని ఎన్నుకొనవలెనుగాని అట్టి సర్వగణోపేక్షుడు లభింపలేదని విన్నవించరాదనియు, బ్రాహ్మణేతర పక్షనాయకత్వమునకు నమ్మకము, త్యాగము, బ్రాహ్మణేతర ప్రజాహితచింతలై ప్రధానములుగాని అద్భుతముగు బుద్ధి వైభవమును, వక్రవృత్తి విశేషములను అంత ముఖ్యములుగాననియు, నాయకపదవికి అభ్యర్థు లెందరైనను పక్షముయొక్కయు, బ్రాహ్మణేతర ప్రజాసమాహముయొక్క టేమును తెలిసేతులలో సురక్షితములై యుండగలవో అట్టివారినిమాత్రమే ఎన్నుకొనదగునని పలికిరి. బ్రాహ్మణులను జస్తిసు పక్షమునందు జేర్చుకొనువిషయము యింతకు పూర్వము జస్తిసు పక్షముగావించిన కృషినిగూర్చి నేనెంతమాత్రమును విచారముజెందుటలేదు. ఒక సంఘమును వేరుజేసినంతమాత్రమున మన పక్షము రాచకీయ పక్షమనిపించుకొనజాలదని అంగీకరించువాడనుగాదు. వివను బ్రాహ్మణసంఘమునకు వైతము మన పక్షమునందు తావొసంగవలెనని వాదించెడు వారి ఉద్దేశము నిష్కలంకమైనది. వారు బ్రాహ్మణేతర ప్రజాటేమును మనమందెడకొనియే వాటివాదమును పలుకుచున్నారు.

“మార్పులేదు”

బ్రాహ్మణులలో మనమిపుడెట్టి రాజీనిగారి, సమాధానముగాని జేసికొనబోవులేదు. బ్రాహ్మణులను జేర్చుకొనవలెనని వాదించువారు జస్తిసు పక్షముయొక్క ప్రధాన సిద్ధాంతములందుగాని, ఆశయములందుగాని, యెట్టి మార్పును గావించగలరులేదు. ఇదివరకు మనము పాటుబడిన సిద్ధాంతములను దేనినిగని వదలుకొనుటలేదు.

సాంఘిక విషయములందుగాని, పరిపాలనా విషయములందుగాని, ప్రభుత్వోద్యోగ విషయములందుగాని మన యభిప్రాయములం దెట్టి మార్పును జరుగబోదు. మన యభిప్రాయములలో నన్నిటి నేకీభవించెడి బ్రాహ్మణు లెవరైన నుండినచో

అట్టి వారిని మన పక్షమునందు జేర్చుకొనుటకు మాత్రమే ఈ ప్రయత్నము గావించబడుచున్నది. కావున ఇంతమాత్రమున మన పక్షమునకు హాని కలుగునని భీతి జెంద నవసరములేదు. బ్రాహ్మణులు మన పక్షముందు ప్రవేశించినను మనకెట్టి యపకృతి కలుగకుండు నటులే మనము అగిన సంతోషములను ఏర్పరచుకొనవచ్చును. కావున బ్రాహ్మణ సంఘముతో రాజీ కుదుర్చుకొనుటగాదు ప్రస్తుత సమస్య. మన పక్షముయొక్క ఆశయము లను, ఉద్దేశముల నంగీకరించు బ్రాహ్మణులను మనతో జేర్చుకొనుటయే. త్వరలో రాష్ట్రస్వపరిపాలన యొనంగబడ గల దనియు, అట్టి నో బ్రాహ్మణేతరులే అధికసంఖ్యాకులై యుండుటగావున బ్రాహ్మణులను తమకుండు జేర్చుకొన కుండుట బ్రాహ్మణేతర పక్షప్రధాన సిద్ధాంతములకే భంగము గాదాయని వారు వాదించుదురు. మన పక్షముయొక్క నిబంధనలందు బ్రాహ్మణ సంఘము కుగూడ జేర్చుకొనుట కనకాశమింకనున్న మార్పులు చేయవలెననియేగాని, బ్రాహ్మణులకు ఉద్యోగములు, మంత్రిపదవులు కట్టిబెట్టవలయుననిగూడ కాదు. ఈ రాష్ట్రము దిట్టించు కలిగిన రాజ్యాంగమార్పుల ననుసరించి నూతనముగ నుద్ఘాతించిన సమస్యయేగాని యిది వేరొకటిగాదు. బ్రాహ్మణేతరపక్ష మీ రాష్ట్రముందేగాక యింకను భారతవర్షమందంతటను విస్తరింపవలసిన యవసర మెంతయేనిగలదు." అని పత్తిరి.

పి. రామనాథంగారు మాట్లాడుచు రాజ్యాంగనిర్మాణ మేదైనను అన్ని సంఘములకు తావొసగునదియై యుండవలెననియు, బ్రాహ్మణులు జప్తి సుపక్షమునందు చేరినను బ్రాహ్మణేతరుల హక్కులు సంతోషపడునట్లు లెగిన నిబంధనల గావించుకొనవచ్చుననియు పత్తిరి.

శ్రీ సురేంద్రనాథ ఆర్యాగారు నాయకు లెవరైనను బ్రాహ్మణేతరులందఱు వారిమాట శిలక్షరముగనమ్మి అనుసరింపవలెననియు, బ్రాహ్మణులను జప్తి సుపక్షములోనికి జేర్చుకొనుట యనిన తమకు భయమే ననియు పత్తిరి.

పిదప అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగింపబడెను.

మేలైన సరుకులు అతిచౌక ధర

మొదలరకం ఇంగ్లీషు పౌండ్రికోకు  
 ,, బెంగాలు పౌండ్రికోకు  
 ,, బెంగాలు బొగ్గు  
 ,, మిషనుల కుపయోగించు బెట్టింగులు.

ఆకెళ్ల బ్రదర్సు,

130 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఏ జెంట్రీ కావలెను.

బర్గాయిన్స్  
 యూక్లిప్ ట్ ఆయిల్

నడుమనందు ఒంటియందు గలుగు బెంటులకు, నొప్పులకు, గొంతునొప్పి, తొమ్మిదవ నెయ్యి, నల్ల మొదలైనవాటికి మంచి నివారణి.

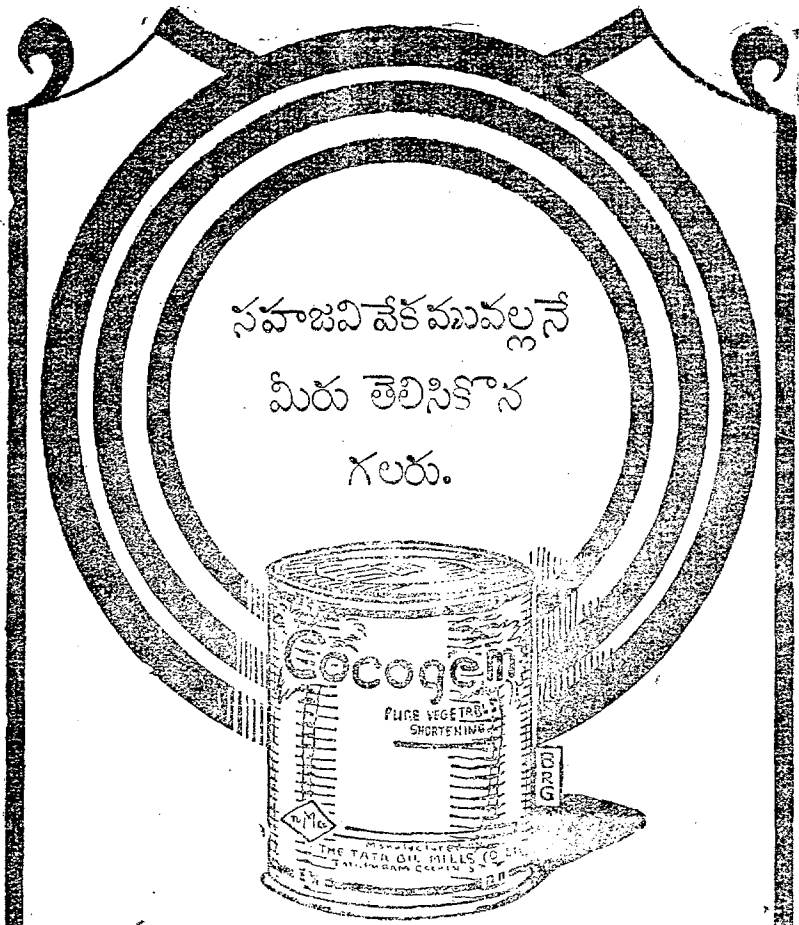
దీర్ఘ కాలమునుండి యుండిన నాయువునొప్పులను కూడ వెంటనే తొలగించును.

ఉపయోగించవలసిన పద్ధతుల ననుసరించిన, వెంటనే అద్భుతమైననూ మిచ్చును.

శీఘ్రకాలములో నమ్మకమైననూ మివ్వగలదు. బాధను తొలగించుటలో ఆకాభంగము కానీయదు.

బర్గాయిన్స్ యూక్లిప్ ట్ ఆయిల్,  
 "దేశమందంతటను కేమిష్ట లందరియొద్దను,  
 బజారులందఱు దొరకును

1



గ్యారంటీ లేనటువంటి నూనెల నువయోగించి మీ ఆహారవద్దార్థములను చెడగొట్టుకొనకుండు అందఱులను అవరిశుభ్రము ఏర్పడును. మీ ఆహారమును కోకోజములోనే నండుకొనుచు. వంటకపు నూనెలలో కెల్ల ఇది నిర్బంధమైనది. గ్యారంటీ యివ్వదగినది. మీనంటవానితో కోకోజమునే ఉపయోగించు మన చెప్పుడు. 2

Cocoogen

శ్రేష్ఠమైన వంటకమునకు

కారదా చట్టము

రవీంద్రుని అమోదము

కాసింతులయే ముఖ్యకర్తవ్యము

కలకత్తా, సెప్టెం. 21:—రా. బ. హరిబిలాసు కారదా గారి వివాహముల చట్టమును నేను పూర్తిగ బలపరచుచున్నాను. అని డా॥ రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారు అసోసియేటెను ప్రెసు ప్రతినిధి వారి కలకత్తా నివాసమునందు సందర్శింపగా చెలిపెను. బాలికలకు వివాహమునకు కనీసపు వయస్సు 13 వాలు రకు 22 యుండవలెనని డా॥ టాగూరుగారి ఆభిప్రాయము. కాననములవలన సంస్కరణములు ప్రవేశజెట్టరాదు. ప్రవాళి ప్రాయములను క్రమేణ మార్చవలెనని కొందరి యభిప్రాయము నకు బదులుగా, అట్టి మార్పు జరుగుట కంతకాలమో వేచి యుండవలెనని కవీంద్రుడు పలికెను. మన జీవితకాలమున అట్టి సామాన్యపద్ధతిని మార్పు రావలెదమో యనిరి. ఈ దురాచార మునుమాన్యుటకు సాంఘికవిషయములందు ప్రజలు సర్వదా బద్ధ కిష్టులగుటచే చట్టనిర్ణయ మే గత్యంతరమనిరి. (అ. ప్రె.)

ఫార్జీ నోట్లకై రాజమండ్రి జైల్లా  
 బడ్జెట్ తీర్పు

విడుదల చేయబడిరి

రాజమండ్రి, సెప్టెంబరు 19:—పూర్వ గోదావరిజిల్లా బడ్జెట్ యగు శంకరయ్యగారు, సారంగపాణియును కృష్ణమ్మయును విడుదలచేసిరి. ఫార్జీ చేయబడిన 10 రూపాయల నోట్లు 180 నోట్లు వీరి వశమందుండుటచే వీరు ఇం. పి. కోడ్డు 489 సెక్షను ప్రకారము నిందితులై విచారణ చేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

ఆర్థిక విచారణసంఘము

దుమ్మగూడెం (16-9-29)

పైసంఘాధ్యక్షులను డివాన్ బహదూరు శ్రీ ఆరోగ్య స్వామి మొదలియారు యం. యల్. సి. గారును తత్సంఘ సభ్యులగు శ్రీరండు నారాయణరాజు బి. యె. బి. యల్. అండు యం. యల్. సి. శ్రీ బిక్కిని వెంకటరత్న యం. యల్. సి. శ్రీ ప్రొఫెసర్ జి. రంగనాయకులు(ఆక్సుఫర్డు) గార్లు పోలవరం స్వరాజ్యశ్రీ సాహెబులను దేశోద్ధారణ దీక్షాపరులు న్ను నగు శ్రీ పునులూరి కోదండరామయ్య ఎం. ఎల్. యస్. యు. గారితో నేడు ప్రాతఃకాలము భద్రాచలంనుండి బయలుదేరి లా చిలో సరిగా మధ్యాహ్నమునేళకు మాపురము చేరగలిగిరి. వీరిలొక్క ప్రాధులనుండి జనులు తజేకదీక్షా పరులై వీక్షించుచుండుటచే వీరిరాక నాకర్తింపగానే తండోప తండములుగా నదీతరమునందు జరి, వారినందరిని పూలూలచే నలంకరించి గ్రామమందుగల రివిన్యూకెష్టులనుపునునర్కు సాగ నంసిరి. తదుపరి భోజనానంతరము శ్రీపునులూరి కోదండ రామయ్యగారు దేశప్రభుత్వస్థితి కొంపవెట్టింపి చెప్పి తరువాత అధ్యక్షులను ప్రాతఃమంత్రిగారు తామునచ్చినపనివిషయమై ముచ్చటించి మేము యిప్పుడు రాజకీయ విషయమై వచ్చియుం లేదు గనుక ఆసంగము చెప్పెను. ఆ సమయము వచ్చిననకు నాసంగము కూడ చెప్పగలమని చెప్పియుండిరి. తర్వాత దేశధర్మలని చేరుననించిన జిల్లా నాయకు లగు దండునారాం రాజు, బిక్కిని వెంకటరత్నంగార్లు కొన్నిసంగతులు చె తర్వాత కొందరి రైతుల కష్టస్థులులు ఫలసాయములు గురి విచారించిరి. తర్వాత ఫోటోగ్రాఫ్ తీయబడెను. నాలుగుగంట పురజనులు తమకు సాగననుకూలమైన కెక్కి భద్రాచల జనిరి.

కటా గంగయ్య

# వ్యవసాయము

## కాకినాడవద్ద యుద్ధనావ

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 20:—ఆంగ్లేయ చక్రవర్తియైన “ఎంటర్ ప్రైజ్” అను యుద్ధనావ బంగళాఖాత సమద్ర తీరమున చుట్టు విహరించుచు 18 వ తేది యుద్ధనావ కాకినాడతీరాన నిలిచియున్నది. యుద్ధనావలలో నిదియొకటి. ఒక ఫర్మాంగు సాదాపునామమును, విచ్చిననామము జిల్లా మేజిస్ట్రేటును కొందరు యూరపియనులను నామమాత్రమున చూచిరి. కొందరు పౌరులజూచుటకు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు అనుమతించి సర్దుబాటును కొన్ని కార్యాలయములకు పంపెను. జెట్టివద్ద జిల్లా మేజిస్ట్రేటును పార్టుకీసరును ఉండి సుమారు 60 మందికి అనుమతిచ్చి ఒక స్త్రీయగునందును దానికికట్టిన ఒకపడనయందును ఓడను జూచుటకుపంపిరి. నిన్నయుదయం 8 గంటలకు బయట్రేవెల్లి ఒక గంటన్నర కాలము ఓడనుచూచి మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు మరల కట్టమీసేపునకు చేరిరి. సుమారు 550 నావికాదళమును సుమారు 150 మంది ఓడనడపువారును యితరపనులు జేసేదవారును మొత్తం 700 మంది యుద్ధనావలోగలరు. ఓడపైని వాయువిమానముగలదు. ఓడలో అన్నివైపులను మరయంత్రపు తుపాకులు అమర్చబడియున్నది. రెండు మైక్రోఫోను ము మొదలు 12 మైక్రోఫోనులను సరకు తుపాకుల ప్రభావముందును. నిత్యము పైనికుట పట్టణముచూచుటకు వచ్చుచున్నారు. నేటి మధ్యము యుద్ధనావమీద గాలిపీడ పట్టణముపై తిరిగి జనసమూహము నాకర్షించెను. ఈనావ 28 వ తేదిని వెళ్లును.

## తిరుత్తని వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉపాహార విందు

సెప్టెంబరు 16—మా కార్యకర్తలగల తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిన శ్రీయుతులు డి. మనిరత్నం నాయుడుగారి గౌరవార్థము నీ యూరియందలి వర్తక ప్రముఖులగు శ్రీయుత ఎ. కే. చెంగల్యరాయ చెట్టిగారు మొన్నటి సాయంత్రము తాలూకాబోర్డు భవనమునందు భవనము ఉపాహారవిందు దొంగి గౌరవించిరి. విందుక యీ యూరియందలి ఉద్యోగియులు, ఉద్యోగితరులు పురప్రముఖుల సేవలు పొల్లగాని యుండిరి. విందులారగించిన తదుపరి జరిగిన సభకు, నీ యూరి సభమాజిస్ట్రేట్ వారగు శ్రీయుత డి. కె. నీలకంఠయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయుత సునిరత్నం నాయుడుగారి సుగంధములగుర్చి శ్రీయుతులు వి. కనకసభాపతి వి. ఎ. సి. కడురుజేలు మొదలియారు వి. ఏ. వి. ఎల్. గాడేపల్లి సోమసుందర శాస్త్రి వి. ఏ. వి. ఇ. డి., కె. వి. భర్తయ్య, పి. వి. కుందరవరదులు, బూమారు రామారావుల రెడ్డిగార్లు ఆంధ్రాంగ్ల ప్రాచీనభాషలయందు హృదయరంజకముగ నువ్వనించి యుండిరి.

## యూనియన్ బోర్డు యెన్నికలు

ఈ యూరియందలి యూనియన్ బోర్డు 5 వ వార్షికము జరిగిన ఎన్నికల ఫలితము నిన్నటిదినము ప్రకటించబడినది. ఎన్నికలలో పోటీజేసిన శ్రీయుతులు మోయగూరు మనిరత్నం శ్రీ యస్. పణ్ణుగ మొదలియారు గార్లలో శ్రీ మొదలియారు గారికి ఎక్కువ ఓట్లు వచ్చినందున సభ్యులుగ యెన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించబడినది.

## ఆంధ్ర సెనేటు ఎన్నికలు

మా చిత్తూరునుండల స్థానిక సంఘముల పక్షమున ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సభ్యత్వములకు పోటీజేసిన శ్రీయుతులు యం. వి. రామదాసప్ప నాయనింవారు, నల్లూరి నారాయణరెడ్డియ్య, రంగనాథం నాయుడుగార్లలో రామదాసప్ప నాయనింవారు నారాయణరెడ్డిగార్ల అధిక సంఖ్యగల ఓట్లతో ఎన్నుకొనబడినట్లు చిత్తూరు జిల్లా కలెక్టరువారు నిన్ను ప్రకటించిరి. విజయమందిన నీయిరువురే యీ వజ్రగుడ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులుగా నుండిరి.

# మీరటు కుట్రకేసు

## మంఘారుగారి క్రాసుపరీక్ష

కమ్యూనిజము ప్రతికూలప్రచారము

మీరటు, సెప్టెంబరు 20:— ఫెరోజ్ వద్ద మంఘారుగారిని క్రాసుపరీక్షనుగూర్చి యోచించుటకై డిఫెన్సు వక్త్రు సిద్ధాగారు తదితరులు జెయిలుకిబోయి ముద్దాయిలలో నెక్కువ మందిని జూచిరి. ఫెరోజ్ వద్ద మంఘారుగారు సాక్షి బోనులోనికి వచ్చునపుడు నేను కోర్టు నిశ్చయముగ నుండెను. ప్రతివారము మేజిస్ట్రేటుగారు జెప్పినట్లు అతని మాటకై యెదురు జూచుచున్నారు. 540 నెక్కువ ప్రకారము మంఘారుగారిని క్రాసు పరీక్ష జేయుటకు వీలు లేదని చక్రవర్తిగారు తిరిగి ఆక్షేపణ నూచించిరి. నిన్నటి విచారణ యంతయు రద్దు జేయవలెనని కోరిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు అంగీకరింపలేదు.

డాంజిగారు (ముద్దాయి) లేచి ప్రాసిక్యూషను వారికి కమ్యూనిజము నురుగున ఎర్ర బాణ్ణిని దివాను చుట్టాలుగారు ఒసంగినట్లు లాంగుఫర్డు జేమ్సుగారు నిన్న ఒప్పుకొనిన విషయము కోర్టువారు సర్టిఫికేట్ ఇచ్చి యుడుగ, చుట్టాలుగారు విచారణయందు లేరు. ఆ విషయము ప్రమాణముపై దెలుపబడినది కాదని మేజిస్ట్రేటుగారు రిసెరి.

లాంగుఫర్డు జేమ్సుగారు క్రాసుపరీక్ష జేయగా సాక్షి మంఘారుగారు ఇట్లు దెలిపిరి. ముద్దాయి సోహనులగుగారు కీర్తి పత్రిక ఉద్యోగులలో నొకరవునో కాదో సాక్షికి తెలియదు. సాక్షి కీర్తిపత్రికకు వ్యాసములు వ్రాసి పంపుచుండెను. కాని అని సరిగ ప్రచురింపబడుచున్నవో లేవో అతనికి తెలియదు. సహాయసంపాదకుడుగ నుండి వ్యాసములు తర్జుమా జేయుటయే ఆతనిపని. 1928 సం॥ డిశంబరు మాసమున సాక్షి కలకత్తాను సోహనులగు బోషిగారితోను మరి యిరువురితోను బోయి అ.భా. కృషీశుల సభకు హాజరయ్యెను. తక్కిన యిరువురి పేర్లు ఆతనికి తెలియవు.

## సాక్షి వ్రాసిన లేఖ

మంఘారుగారు కలకత్తా సభకు ప్రతినిధిగ బోయి యుండినని అంగీకరించెను. మీరటు సభలో తనను ప్రతినిధిగ ఎన్నుకొనినట్లు పేపరులో జనిపితి ననిరి.

జేమ్సుగారు—మీ రెచ్చటనుండి ప్రతినిధిగ బోయితిరి? సాక్షి జవాబుచెప్పలేదు. కొంతసేపటికి నన్నెవరు ఆశ్రయి అడిగియుండలేదనెను. వ్యాయమును ప్రత్యక్షము లాసంగ వలెనని మేజిస్ట్రేటుగారు సాక్షికి సలహాజేసిరి. చందాచెల్లించు వారెవరనను ప్రతినిధిగా బోవచ్చునని మజిదుగారు ముద్దాయి చెప్పెను. నల్లరు ప్రతినిధుల ఖర్చులనిమిత్తము రు 170 తనకిచ్చి రకు వార్త అసత్యము. తన ఖర్చులతోనే భరించెనని సాక్షి దెలిపెను. కీర్తిపత్రికా కార్యాలయమునందు, లెక్కలో అట్లు వ్రాయబడెనని, జేమ్సుగారు చూపిరి. అందుట్లు వ్రాసియున్న వో నది తప్పుయని సాక్షి యనెను. కలకత్తాలో ముద్దాయిలలో పెక్కుండ్రు సాక్షిచూచెను. ఒక కవరుపై పత్రికాగారి పేరుగలదెను. సాక్షి అది తనవ్రాతనలే నన్నది. సందేహము లేదనెను. ఆలేఖయొక్క ఫోటో గ్రాఫ్ నకలును విజ్ఞు చదివెను. సాక్షి ఏప్రిలు 16 వ తేదిన ఆలేఖ హాలీంగారికి వ్రాసెను. అందు, తాను మీరటుముద్దాయిలను చూచినట్లు “జబ్బాలా గారుతప్ప తక్కినవారందరు అరెస్టులను లక్ష్యముజేయలేదు. జబ్బాలాగారిస్థితి అనుమానముగలదని” అని కలదు. తమపక్షము పునరుద్ధరింపబడుచున్నదనిపూడ ఆ లేఖయందు హాలీంగారికి తెలుపబడెను. సాక్షి మీరటునకు ఏప్రిలుమాసమున బోయి ముద్దాయిలను జూచినట్లు అంగీకరించెను. ప్రమాణముపై జెప్పుచున్న సాక్ష్యము, న్యాయముగ సత్యమునే పటకవలెనని మేజిస్ట్రేటుగారు కోరకసారి సాక్షికి సలహా జేసిరి.

## జేమ్సుగారు—ఆ లేఖ మీరు వ్రాయలేదనిరా?

సాక్షి—నే వ్రాసినట్లే యున్నది. వకీలులేఖనుసాక్షికిచ్చి అందు తనవికావని అనుమానముగలవాక్యములపైగీతపెట్టుచునెను. సాక్షి అట్లు జేసెను. వకీలు—మీ పంతకముగూర్చి సందేహము లేదా? ఉ—లేదు.

సాక్షి ఇంకను ఇట్లు దెలిపెను— ఇండియాలో కమ్యూనిజముపక్షములేదు. 1928 ఫిబ్రవరిమాసమున సాక్షి నాసిము సాఫీ గార్లతో గలసి కమ్యూనిస్టులందరికి ఒక విన్నపము ప్రకటించెను. పిదప సాఫీకు నాసిముగార్లు ఇండియాను విడిచిపో లేదో ఆతనికి తెలియదు. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పక్షమునకు ఎన్ని అనుకూలు గలదు.

రషియా పరిపాలనకు ఇండియాలోని పరిపాలనవిధానము నకు భేదముగలదు.

ప్ర—రషియాలో రాజును తొలగించిరి.

సాక్షి— నాకు తెలియదు.

వకీలు—సార్వభౌముని అధికారముక్రింద సోవియటు పద్ధతి యుండునా?

సాక్షి—నే నా విషయ మాలోచింపలేదు. ఆలోచించి చెప్పుచునగా, రాజు సామాన్య మానవునివలె నుండవచ్చుననెను.

## డిఫెన్సు క్రాసుపరీక్ష

డిఫెన్సువకీలు సిద్ధాగారు క్రాసుపరీక్ష చేయగా సాక్షి యిట్లు దెలిపెను. తనకు వితముగ జ్ఞానముగలదు. జేమ్సుగారి వాగ్దారణిని అనుసరింపబాలక పోయెను. రెండేండ్లనుండి జబ్బుగా నుండుటచే నిన్ను ను గాభరాపడెను. బ్రిటిషు, సోవియటు, ఇండియాపరిపాలనవిధానముగూర్చి ఆయన ప్రత్యేకపఠనము గావించలేదు. అచ్చటచ్చట పత్రికలు చదువుటచే ఈమాత్రము జ్ఞానముకలిగెను. ముజఫరు, గాటిగార్లు కమ్యూనిస్టుపక్షము సభ్యులని వినియుండెను. ఇండియాలో చక్రవర్తిగారి హోదా యెట్టిదో విశేషముగా ఆతడెరుంగడు. ముద్దాయిలలో చాలమంది ప్రతికారపయితలు, ఇండియాలో పెద్దలు చాలమందిని యెరుంగుదురు. ఇండియాలో కార్మికద్యమము అణచివేయుటే సామ్రాజ్యాధికారలయందేదేము. యూరోపులోని సామ్రాజ్యాధికార వర్గమువారు లేఖలను ఫోర్టరీచేయుట సాక్షి స్వయముగ నెరగదుగాని జినోవిఫ్ లేఖ అట్లు ఫోర్టరీ చేయబడినట్లు కార్మిక పక్షపత్రికలో నదివియుండెను.

చక్రవర్తిగారు క్రాసుపరీక్ష చేయగా సాక్షి యిట్లు దెలిపెను:— కమ్యూనిజమునందు తాను నిపుణుడుగాడు. సోవియటు విధాన మాత్రమే తెలియదు. డొనింగు వీధి పెట్టు బడి దారుల నన్ను పుడు ఇంగ్లాండులోని ధనాధికుల నుద్దేశించెను గాని మంత్రవర్గము వారిని గాదు. రషియా ప్రభుత్వపత్రిక యగు “ప్రవడా” యొక్క కృత్రిమ ప్రశ్నలు ఫోర్టరీ చేసి లండనులో ప్రచురింపబడుచున్నట్లు సాక్షి వినియుండెను. యూరోపులో కమ్యూనిస్టు ప్రతిపాల పుగుంపులన్నవి. కమ్యూనిస్టులకు హానికరముగ లేఖలను ఫోర్టరీ చేయుచున్నారు. ఇండియాలోగూడ నిట్టి సంపుటగలవు. యూరపియను అసోసియేషను అట్టిదే. (నవ్వు) లాంగుఫర్డు జేమ్సుగారు యూరోపియను సంఘాన్యముడని సాక్షి వివెను. ధనాధికులు అధికారలవద్దకు రావలెనను వెడలి కార్మికనాయకులను శిక్షింపవలసినదిగ కోరినట్లు తనకు తెలియునని సాక్షి జొగ్గెరుగాకి ప్రత్యుత్తరముగ సాక్షి దెలిపెను. విచారణ నాటికి ముగిసెను. (అ. ప్రె.)

## కారాగృహముల పరిపాలనము

పార్టీ నాయకులు సర్ క్రీరాగుగారిని సందర్శించుట  
సిద్ధా, సెప్టెంబరు 20:—కారాగృహముల పరిపాలనకు సంబంధించిన చిత్తునిబంధనలను ఇండియా ప్రభుత్వము వారు తయారుచేసియున్నారు. ఇవి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి పంపబడును. వీటినిచరించి చర్చనలుపుటకు సర్ జేమ్సుక్రీరాగుగారు పార్టీ నాయకులను ఆహ్వానించిరి. ఈ సమావేశమునకు పండిత నైహూ, సర్ డార్శిలిండ్జే, పండిత మాళవ్యా, సర్ పురుషోత్తమదాసు తామరదాసు, సర్ అబ్దులుకయముగార్లు వచ్చి యుండిరి. సర్ జార్జిపూటరు, హోండిపార్డు మెంటు కార్యదర్శి ఎమర్సన్ గార్లుగూడ ఈ సభకు వచ్చియుండిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

## దండేకరుగారు ఉపవాసదీక్ష మానుకొనుట

వారణాసి, సెప్టెంబరు, 21:—తన్ను ప్రత్యేకతరగతి ఖైదీగ పరిగణించుటకు సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుటచే ... రెడిమషన్ మోపబడిన సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసుసంఘపు సహాయకార్యదర్శియగు దండేకరుగారు ఉపవాసప్రత్యమును మానుకొనిరి. (అ. ప్రె.)

## గుంటూరు ఆం. డి. ము. కోర్టులో

నమ్మేరి O. S. 22/29

వాది:—కోటనరసింహం, గుంటూరు.

ప్రతివాది:—కర్రాప్రకాశరావు గుంటూరు, లేక, జెముడుపాడు (తెనాలితాలూకా).

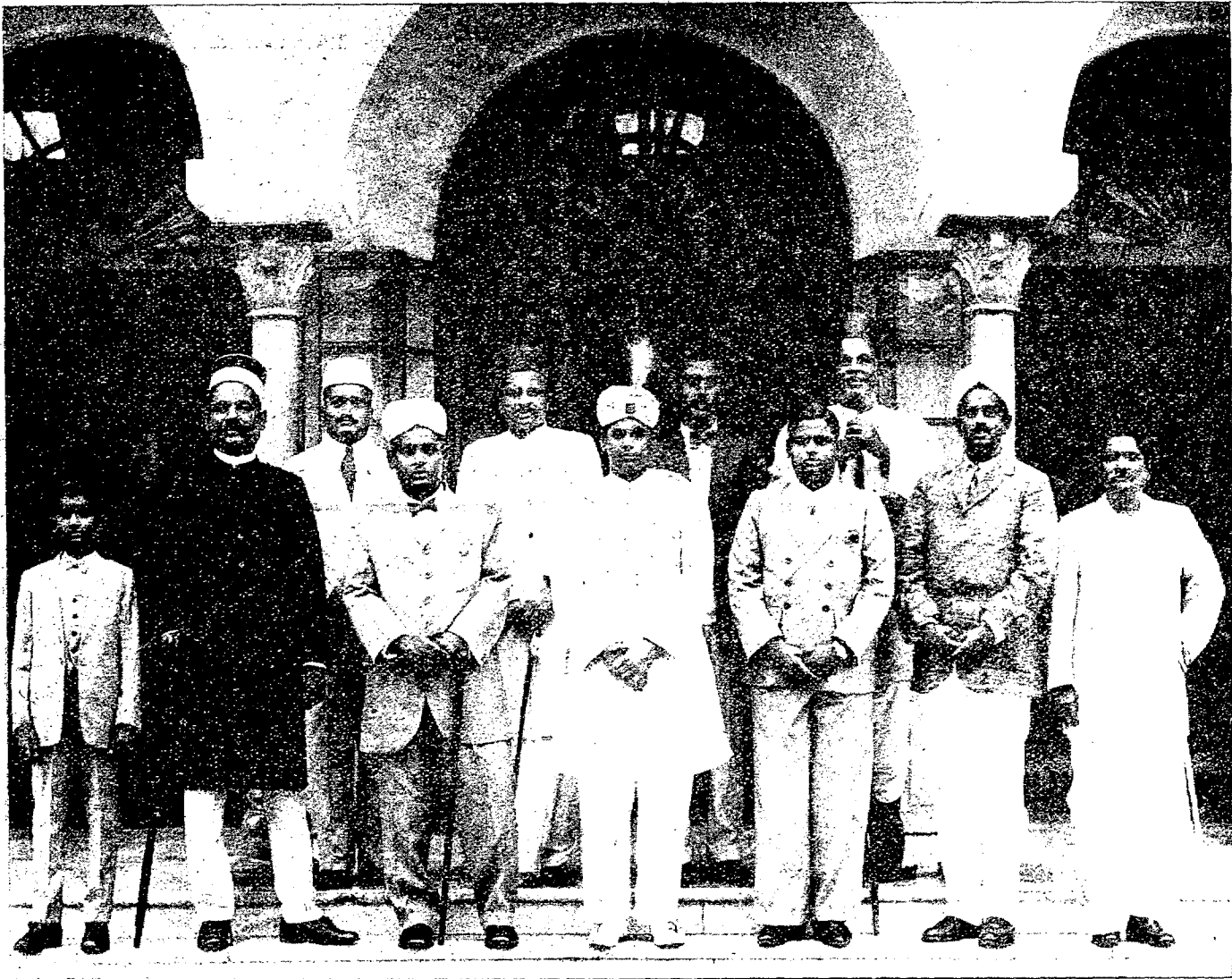
ప్రతివాదికి నోటీసు

మీ మీద పై నెంబరున దావా దాఖలు కాబడి 24-9-29 వ తేదీకి వాయిదా పడియున్నది. వాయిదారోజున మీరు గల ఆక్షేపణలను తెలియ పరచుకొనవలెను.

గుంటూరు } కంభంపాటి విశ్వనాథం.  
4-9-29 } వాదితరపు స్నేహం.



## శ్రీ పితాపురము యువరాజుగారి వివాహమహోత్సవ సమయమున తీసిన ఛాయాచిత్రము



ముందున్న వారు ఎడమనుండి కుడివైపునకు:—1. శ్రీ మైలవరము కుమారరాజుగారు, 2. శ్రీ కాళహస్తి రాజుగారు, 3. శ్రీ పితాపురము మహారాజుగారు, 4. శ్రీ పితాపురము యువరాజుగారు, 5. శ్రీ పితాపురము చినకుమారరాజుగారు, 6. శ్రీ గొల్లపల్లి రాజుగారు, 7. శ్రీ మైలవరము రాజుగారు. వెనుకనున్న వారు ఎడమనుండి కుడివైపునకు:—1. శ్రీ కిర్లంపూడి రాజుగారు, 2. శ్రీ వుయ్యూరు రాజుగారు, 3. శ్రీ కిర్లంపూడి (ఎ) రాజుగారు, 4. శ్రీ రాజా వెంకటరంగయ్యపూర్ణరావుజుర్రుగారు.

## చరచవార్తలు

బొంబయి బిషపు  
(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 20:—బొంబయి బిషపుగ రివరెండు డాక్టర్ రిచర్డు డెస్ ఆక్లండుగారిని వైటు రివరెండు ఇ. జే. ఫాతులుగారి ప్లానే రాజుగారు నియమించిరి.

### ఇండియను సెంట్రలు కమిటీ

నివేదిక తయారైనదన్న మాట  
(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 21:—భారత రాజ్యాంగవిధానమును గూర్చి ఇండియను సెంట్రలు కమిటీ చిత్తునివేదిక పూర్తియైనదనే తెలుపుచున్నది. 25 తేదీన సమావేశమగు నిండు వర్షాల్లో దానిని అందజేతురట. వీరంతా నిశ్చయించుకొన్న పిదప దానిని రాజప్రతినిధికి అందజేతు రనుకొనుచున్నారు. లండనునుండి ప్రాయశః అష్టావధు ఆఖరున బంపెదరట.

ఈ నివేదిక ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడుననుటకు వీలు లేదు. భారతపరిపాలనములో కొంత యధికారమును తగ్గించి రాష్ట్రములందు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును ప్రవేశ పెట్టవలెనని భారతీయులు గొరిన దానిని సిఫార్సు జేసెద రనుకొనుచున్నారు. దేశములో పరిపాలన విషయమున రాజప్రతినిధిని కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు ఏకైక యధికారము వీయవలెనని సూచించునట. కేంద్రప్రభుత్వము ఏర్పాప మును దాల్చినను ఏకైక యధికారమును గల్గియుండిపలె నను చున్నారు.

విదేశాంగ వ్యవహారములలో గాని, ఇండియాకును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకును సంబంధములో ఎట్టి మార్పును సూచించరట.



వేపా విజయరామమూర్తి గారు

విశాఖపట్నం వెళ్లెను. మునిసిపలు సంఘసభ్యునిగ కొలు వార్చునుండి ఎన్నుకొనబడిరి.

(ఎ.కె. వి. ఎ.)

### ఆర్థికసంబంధములు

సౌకర్యములు

(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 21:—జాతీయమితిసభలో ఏ ప్రభుత్వమువారును ప్రస్తుతమందున్న సంరక్షక సుంకములను రెండు మాడు సంవత్సరములవరకు హెచ్చింపరాదనియు, క్రొత్తసంరక్షక పన్నులను విధింపరాదనియు, క్రొత్తగా వర్తకమునకు ఇక్కట్లులను పెచ్చిపెట్టరాదనియు సర్వవిధముల ఆర్థికసంబంధములను కచ్చములేకుండ జేయుటకు ప్రారంభసభకు గావించవలె ననియు ఆర్థికవిషయములతో సంబంధమున్న రెండవసంఘము వారు తీర్మానించిరి.

### సముద్రతీర రక్షకచట్టము

(వైరెస్)

రూస్, సెప్టెంబరు 20:—పార్లమెంటు మరల సమావేశమైనపుడు సముద్రతీర రక్షకచట్టమును ప్రవేశపెట్టెదరు. ఈ బిల్లును వర్తకసంఘాధ్యక్షుడు చేతిలో పెట్టుకొన్నాడు. యుద్ధ మనకుపూర్వము సముద్రతీరము కొనుకపోవుటనగూర్చి రాష్ట్రములకమిషనరువారు ప్రకటించిన నివేదికనుబట్టి చట్టమును తయారుచేసిరి. సముద్రము చొలుచుకొని నచ్చుచున్న చోట్ల స్థానికాధికారులతో గూడుకొన్న సంఘము సేర్పాటుజేయవలె ననుచున్నారు. వీరు ముండిట్లు సముద్రము చొలుచుకొనినచి తీరమును కొనివేయకుండ ప్రయత్నించి ఏర్పాటులను జేసెదరట. సామ్యసహాయముమాటా చట్టమున దలపెట్టరు. ప్రభుత్వమువారి దీనిని తమవిధిగా జూచుకొనెదరు. పనిలేనివారికి సహాయము చేయుటకు వీలుగనుండునట.

### దక్షిణ ఆఫ్రికా

శాస్త్రీగారి కళాశాల  
(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 21:—దక్షిణ ఆఫ్రికాలో శాస్త్రీగారి కళాశాలను గవర్నరుజనరలు అక్టోబరు 4 తేదీన తెల్లవారని మారిటీజుబర్గు విలేజులో డిలవుచున్నాడు.

### మద్యములు

1918 కంటె 1928 లో వీరు 55, స్పిరిట్సు 42 నూటికి తక్కువగా తయారు చేయబడెను.

త్రాగుడు తగ్గుట

ఇంగ్లండు జేల్సులో త్రాగుడు నేరములు 172,000 నుండి 55000 కి తగ్గినవి. ఆల్కహోలు త్రాగుటనుల చనిపోయినవారి సంఖ్య 5000 నుండి 2000 తగ్గినవి. ఒక సంవత్సర ప్రాయము గల పసిపిల్లలు డోపిరాడల్ చనిపోవుటలో 1200 నుండి 400 కు తగ్గెను. ప్రమ్మెలవలన లాకవులులవలన పోయిన రోజుల సంఖ్య 1015500 నుండి 1868000 కు తగ్గెను. నిగడు త్రాగుడుకు 46000 ఫౌంటెన్లు, 8000 స్త్రీలు శిక్షకులైరి. 1917, 1918 యుద్ధములో తప్ప ఇంత తిక్కిలవసంఖ్య ఎన్నడును లేదు.

## సైమన్ కమిటీ రిపోర్టు

అస్సాము, సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారి సూచనలు

సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు (1) రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నొసగి, కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములపై సంపూర్ణ అధికారము నుంచవలయుననియు, రిజర్వడు కాటల నన్నిటిని ట్రాన్సుఫర్రు కాటలుగా మార్చి గవర్నరు ప్లిమ్యూటివ్ కమిషనరీలను తొలగించి మంత్రిలను నియమింపవలయుననియు, సూచనలు గావించిరి. ఈ నెల 10 వ తేది అందిన శ్రీ వెస్టు ఆఫ్ ఇండియావారి వార్తల ప్రకారము అస్సాము ప్రభుత్వమువారు (1) ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును సంపూర్ణముగా తొలగించి ఎన్నిక సభ్యులనుండి నలుగురు మంత్రిలను ఒక గవర్నరు గల క్యాబినెటును, ఏర్పాటు గావించవలయుననియు (2) రాష్ట్రీయములలో రెండవశాసనసభ అవసరము లేదనియు, (3) భారత శాసన సభకును, స్టేటు కౌన్సిలుకు ఇప్పటికన్నను ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యము ఒకగవలయుననియు, (4) పోస్టులు టెలిగ్రాఫీకు కాటలు, విదేశ రాజ్యాంగ కాఫీజీ పై న్యాయ కాటలు తప్ప తక్కిన కాటలు నన్నిటిని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము పరము గావించి బాధ్యతాయుత రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము నొసగవలయుననియు, (5) 25 సంవత్సరములకుపైబడిన ప్రతి వ్యక్తియు శాసనసభకు సభ్యులను ఎన్నుకొను హక్కు గలిగియుండవలయుననియు (6) పోలీసు కాటలను ప్రజామిత్రకాటలుగా నొనర్పవలయుననియు సూచించిరి. సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు గావించిన సలహాలు—అస్సాము ప్రభుత్వమువారి, సలహాలను దీర్ఘముగా యోచించిన సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి సూచనలు చాల సంకుచితవృత్తితో గావించబడినవి విశేషమైనవి. సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి సూచనల ప్రకారము మంత్రిలు శాసన సభ్యులకు బాధ్యత వహింపక నిరంకుశాధికారమునే చొలాయించెదరు. ఒకవేళ మంత్రిలు శాసన సభకు బాధ్యత వహించినను శాసనసభకు ప్రభుత్వోద్యోగలతోను, నామినేటు సభ్యులతోను కొంతమంది ఎన్నిక సభ్యులతోను నిండిన ఏమి ప్రయోజన ముండును. ఒకవేళ మంత్రిలెల్లరు ఎన్నుకొనబడిన శాసనసభ్యులై శాసనసభకు సంపూర్ణ బాధ్యత విహించినను, ప్రభుత్వముయొక్క సర్వకాటలపై సంపూర్ణాధికారము వహించి, శాసనసభాతీర్మానములను వీల్కోజేయు నిరంకుశాధికారముగల గవర్నరుగారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వాధికారియన్న ఆ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమని విలువబడునా) వాస్తవముగా బాధ్యతాయుత రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమును ఒకగవలయునని కోరికయుండిన, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ పరిపాలనావిషయములలో కేంద్ర ప్రభుత్వమున కెట్టి సంబంధముకలిగింపక, గవర్నరుగారికిగల ప్రత్యేక అధికారములను తొలగించి గవర్నరుగారు మంత్రిలను శాసనసభకు సంపూర్ణ బాధ్యత వహించునటులు ఏర్పాటుగావించి నామినేటు సభ్యులను తీసినది ఎన్నిక హక్కును విశాలముగా నొనర్చినగాని లేని ఎడల ఎంతమాత్రము ప్రయోజన నుండవలను. ఇటుల లేక యుక్తవయసు వచ్చినవారికి ఎన్నిక హక్కులను యిచ్చుటకు విముఖత్వముచూపుచూ, గవర్నరుగారికి ప్రత్యేక అధికారము

40 సంవత్సరములుగా సవరముబంగారమునకును మంచివెండికిని పరిశుద్ధమైనరత్నములకును నాణ్యమైన పనితరమునకు ప్రసిద్ధికెక్కిన

**VEECUMSEE** **CHABILDOS & SONS**

**వీకంసి చబిల్ దాస్ & సన్స్**

**DIAMOND MERCHANTS JEWELLERS GOLD & SILVER SMITHS**

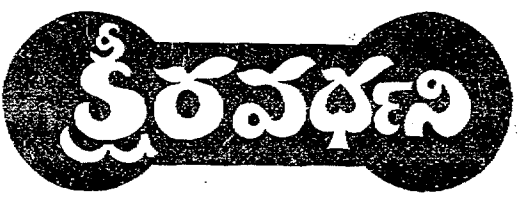
సెం. 112-113 చినాబజారురోడ్ మద్రాసు MADRAS.

లను, వీల్కోహక్కులనుంచి, రాష్ట్రీయములలో రెండవ శాసన సభల ఏర్పాటుకొరచూ, కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల పరిపాలనావిషయములలో దిద్దుబాటులు గావించుటకు అధికార ముండవలయునని ఆశించుచున్న సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి సూచనలను గావించిన బాధ్యతగల భారతీయులైనరును అంగీకరింపరని తప్పక నోచును.

ఇక అస్సాము ప్రభుత్వమువారి సూచనలను దీర్ఘముగా యోచించిన, అస్సాము ప్రభుత్వమువారు గావించిన సూచనలన్నియు యితర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు గావించిన సూచనల కన్నీటికన్నను చాల విశాలభావ భూయిష్టమున యున్నవి. “కొన్ని రక్షణహక్కులు” వో సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నొసగవలయునని కోరుటచే ఆ “రక్షణహక్కులు” ఏని యో విశేషముగా తెలిపినగాని ఏలాటి అభిప్రాయమును వెలిబుచ్చుటకు సాధనముకాదు. ఒకవేళ “శుభరక్షణ హక్కులు” అను పదములో గవర్నరుగారికి ప్రస్తుతముందు నిరంకుశాధికారముగాని లేక కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములపై సంపూర్ణ హక్కుగాని యిరుకియుండిన అస్సాము ప్రభుత్వమువారు గావించిన విశాలసూచనలను సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు గావించిన సంకుచిత సూచనల ఒకటిగనే భావించవలసియుండును.

వెల్లెల రామకృష్ణ.

ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామశాస్త్రిలవారి



(రిజిస్టరు)

తల్లులను చినుబాలను వృద్ధిచేయును. వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-8. ఆయుర్వేద నిలయను (రిజిస్టరు) బెజవాడ.

## సామగ్గికొటవార్తలు

మా తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని అధ్యక్షులుగా నత్యధిక సంఖ్యాక భూలవే సెన్ను కొనబడిన మహారాజశ్రీ మల్లిపూడి పల్లమరాజుగారి గౌరవాదు మాపురమున సానికోన్వత్ పాశాలాభవములో ఈనెల 16వ తేదీని నొక సమావేశము గావించబడినది. ఏతత్సమావేశమునకు కాకినాడ, పెద్దాపురము, వీరవము మున్నగు పట్టణములనుండి నచ్చినవారును గ్రామస్థులును గలసి సుమారు 200 మంది ప్రముఖులు హాజరైరి. అతిథులకు అగ్రహారముల కొందు గావించబడినవిదిన దైవప్రార్థనముతో సభ ప్రారంభింపబడినది. వాటిసభకు పెద్దాపురం తాలూకాలోని అగ్రహారము నుండిగాజు శ్రీ వోట నరహరియ్య నాయుడుగారు ప్రధానాధిపత్యము వహించిరి. పల్లమరాజుగారి గురిగణములను గావించుచు పురపాలక సంఘసభ్యులు స్వాగతపత్రము ను సమర్పించిరి. సంస్కృతపండితులను బ్రహ్మశ్రీ గానుగపాటి గుబ్బారాయశాస్త్రిగారు మన్న గువాడు పలువురు ప్రసంగించిన తరువాత శ్రీ పల్లమరాజుగారు మృదుమధుర శైలితో తగు రీతిని జవాబిచ్చిరి. విశేష వ్యక్తులను అతిథులను వందనములతో సభ ముగింపబడినది.

కొరవనమువారిచే నిశ్చయింపబడిన కుష్ఠగోగ నివారక సాయము మా గ్రామములో సుమారు 15 దినములనుండి మకాము చేసి గ్రామములోను పరిసర గ్రామములయందును గోగులను బరిక్షించి వైద్యసహాయము గావింపుచున్నారు. చాలామందికి వ్యాధి నివారణయగుచున్నది.

(ఒక విశేషము)

ప్రొద్దుటూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

1927 అ. నెం. 776

వాది:—వెల్లెల నరసరానయ్య.  
ప్రతివాదులు:—దర్బా చిబ్బయ్య వగైరా.  
యా దావాలోని డిక్రిని అమలుపరచవలయులలో 1 లో ప్రతివాది తాలూకా ఆఫీసి యేలయనకు కొరబడి అర్జీ 27-9-29 తేదీకి వాయిదా వున్నది. ఆక్షేపా వున్నంతట ఆగోజు చెప్పు కొడవలెను.

బి॥ శి॥ శర్మ.  
వాది వకీలు.

## ప్రైమో ఫోనులు

మంచి ధ్వనిగల మొదటితరగతి ఫోనులు

ప్రైమోఫోను టేబిలు గ్రాండ్స్ రమ ఆరవితరగతి సభికారము నిలుపుకొనుచున్నవి. ఆదర్శ గృహములందు కొనుటకు తగిన ఆదర్శమును మైన ఫోనులని అనేకులచే అంగీకరింపబడినవి. యంగ్ శాస్త్ర పద్ధతిపై, శాప రకీతమైన మోటారులతో సిద్ధపరచబడినవి. వాటికెక్కిన చుడిరి, టోకారములు, విస్తారస్వర విచ్చు పొండి, చేంబరులు, మంచి సెటలు సాండు బాక్సులు గలిగి చక్కని వాదనలు శ్రేష్ఠతరగతి ఫోనులను ఘనతరగతి ఫోనులను వి.

డబుల్ స్పీకింగు నెం. 104 మోడలు రు. 100.

ఇండియా, బర్మా, సింగపూరు వైశ్వేష్యమునకైనను, ఏ శేషులనునకైనను సుంకములేకుండ పంపబడును. నలయువారికి క్యేటలూ పంపబడును.

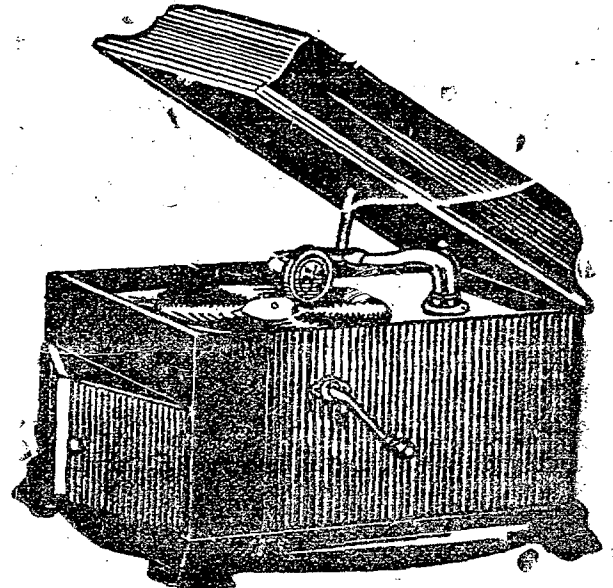
5409

ఫోన్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

103-3

BOMBAY PHONO & GENERAL AGENCY,

బాంబాయి ఫోన్ అండ్ జనరల్ ఏజన్సీ, 52-22-24 కాల్యాదేవి రోడ్డు, బాంబాయి.  
520-22-24, Kalbadevi Road, Bombay.



Telegraphic Address "PRIMAPHONE". 103-3.

## కాకినాడ తా॥ కాంగ్రెసుసంఘము

ఆదివారం 1 గంటకు సమావేశమగును

ది 22-9-1929 తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 1 గంటకు కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ సాధారణసభయందు, 12 గంటలకు కార్యనిర్వాహకవర్గసభయందు కాకినాడలో ప్రైవేట్ వెంకటలక్ష్మి పురమందిరమున జరుగును గావున తత్సభ్యులందరును తప్పక సకాలమునకు నయచేయవలయు.

విషయములు— (1) కార్యవర్గ పరిషత్తుని కార్య నిర్వాహకవర్గ సభ్యత్వమునకును శ్రీనిమిషేష్ సభ్యత్వపర్యవేక్షణ

## సీమకమలములు

అందరిజేబులకు తగినవి

బోగిలాల్ మంగల్ జి,  
89 సాంవీధి, మదగాను.

గారు యిచ్చిన రాజీనామా (2) సంఘపథ్యుల కాశీలను భక్తి చేయుట (3) ముందు కాన్యక్రమము సామూహికముచేయుట (4) కాంగ్రెసు అధీనునకు స్వంతయులు (5) అధ్యక్షుడు కెట్లు యితరవిషయములు. సదరు తేదీ సాయంకాలమున బహిరంగసభ జరుగును.

పారుపూడి సత్యనారాయణ

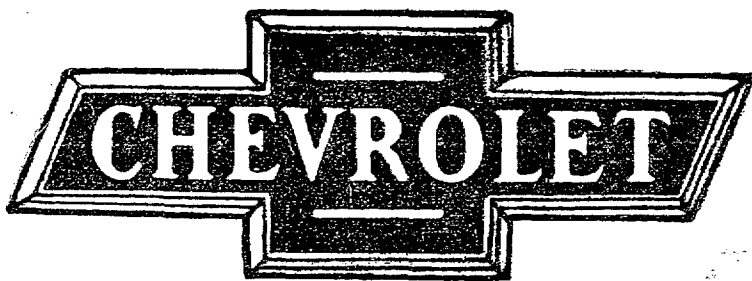
కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు

## నాకాదళ నిర్ణయసభ

జపాను

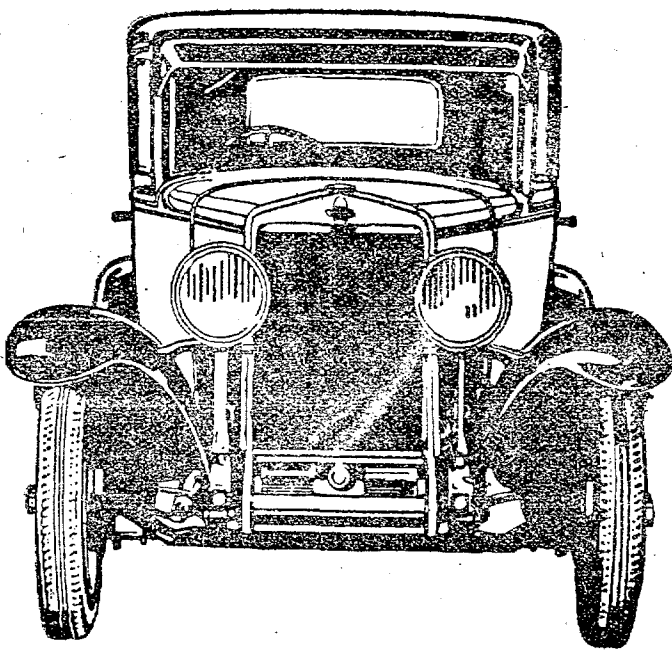
(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 21:—అట్టోబరు ఆఖరునకు, లండన్ లో జననరిలో జరుగనున్న నాకాదళ నిర్ణయ సభకు ఆహ్వానము జేరనియెడల మాడునెలవీరకు ప్రారంభ సభను ఆపుజేయవలెనని జపాను గోరునటు. ఆగడపున్న కాని తాము సంసిద్ధులమగుటకు వీలుండ ననుచున్నాము. రాజోవు సభలో సరిగా నాకాదళమును తగ్గించుటకు ఏర్పాటు గానినో నాకాదళ నిర్ణయమును గూర్చి జపాను మరల ఆలోచింపవలసి వచ్చుననుచున్నాము.



నాల్గింటికంటే

అట్లు

ఎక్కువ బాగుగా  
యొనర్చగలదు

పవరునందు, సరళతయందు, నిశ్శబ్దమునందు నూటికి 32-వంతునను గమనమునందు కదలిక లేకుండునట్లును, సిక్సు సిలండరుతోనే కొమ్మమాదిరి పంపువలన ఆక్సిల్ రేషన్యు నభివృద్ధి గాంచబడి, వ్యయమును గావించుటలో మితవ్యయమును చేకూర్చుచున్నది. దీనిని బట్టియే చివర్లెట్ ఖ్యాతి గాంచగల్గుట.

(రేపుస్థానములవద్ద ధరలు)

జనరల్ మోటార్సువారిచే తయారైనది.

టూరర్ రు. 2,595

సెడన్ రు. 3,375

ప్రాక్ డేశముల నిమిత్తం యిచ్చటనే తయారొనర్పబడుచున్నవి  
సింప్సన్ అండుకో, లిమిటెడ్., మాంట్యూరోడ్డు, మద్రాసు.

జి. హెచ్. బూలె అండుకో., బెంగళూరు.

టి. షేన్స్ అండుకో., లిమిటెడ్., రెడ్ ఫీల్డ్స్, కోయంబత్తూరు.

బ్రాంచీలు:—కల్లికోట, కొచ్చి, ఎర్నాకులం.

## విజయనగరము

విజయనగరమున మహాజననభ-ఆహ్వానసంఘము

మహారాజుగారి గుండాల రామచంద్రరావు పంతులుగారు డి. ఏ. స్టేషను 17-9-29 తేదీ నామంకాలము 4-30 ఘంటలకు తమవారందరిని దుర్గరదుఃఖసముద్రముననుంచి దివికేగిరి. ఈయన సుమారు 82 సంవత్సరములనుండియు యీపురముననే స్టేషను ప్రాంతీకులయ్యారు. మొన్న శనివారము 14-9-29 తేదీ నీ మామూలుప్రకారమే కోర్టునకుపోయి, కోర్టులోనే స్వల్పతి తప్పి పడిపోయిరి. ఆ వెంటనే తమ సహోదరస్థివర్గుల కొందరు ఆయనను తమయింటివద్దకు చేర్చిరి. అటులనే మామూలము లుండి కుడకు 17-9-29 తేదీన ఆయన స్వగృహమునందు మరణించిరి. ఈయన కొన్ని దినములు యీ పురపాలకసంఘాధ్యక్షులు బాగాకూడ నుండెడివారు. యీయనయందు గల అభిమానముచే ప్రస్తుత పురపాలకసంఘాధ్యక్షులగు జి. రామానాథారం పంతులుగారు, మ్యూన్సిపలు సంబంధములగు అన్ని అధీశులకు, బాలు, బాలికాపాఠశాలలకుగూడ యీయన మరణసందర్భమున 19 తేదీన సెలవిచ్చిరి. మామూలులక్రిందటనే రామచంద్రరావు పంతులుగారికి పశ్చిమార్తీ అయినది. ఈయన ఆత్మకు పరమేశ్వరుడు కాంతినొసగుగాక.

గా. న. ఆయ్యంగారు.

## ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాజననభ-ఆహ్వానసంఘము

బెజవాడ-పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా.

డి 17-9-29 తేదీన బెజవాడలో సమావేశమయిన పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘ సాధారణ సభలో బెజవాడలో జరుపవలసిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాజన సభకు ఆహ్వానసంఘ సభ్యత్వపు రుసుము రు. 5/- అయిదు రూపాయలకు తక్కువగాకుండ నిర్ణయింపబడినది. సభలు సాధ్యమయినంత త్వరలో జరుపవలయునని యుద్దేశింపబడినవి గనుక పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లాలోని కాంగ్రెసు అభిమాను లందఱు వెంటనే ఆహ్వానసంఘ సభ్యులుగాకేరి మహాజన సభలు జయప్రదముగ జరుగుటకు తోడ్పడ కోరుతాను. సభ్యులుగా చేరదలచిన మహాజనులు బెజవాడలోని పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా కార్యాలయమునకు దయచేసి తమ సభ్యత్వరుసుము నొసంగి నావలన రశీదు పుచ్చుకొన కోరుతాను. ఇంకను ఆహ్వానసంఘసభ్యులను చేర్చుటకునాసంతకము గల రశీదు పుస్తకములతో తమచేతుకు రానున్న మిత్రులకు సభ్యత్వరుసుము నొసంగి వారివలన రశీదు పుచ్చుకొన గలరని కూడ నమ్ముచున్నాను. ఆహ్వానసంఘ సభా సమావేశము ఈ శనివారము 26 గురువారము బెజవాడలో జరుప నిశ్చయింప బడినది. అనాడు ఆహ్వాన సంఘమునకు అధ్యక్ష కార్యదర్శులు వై. రా. యెన్నికలు జరుగును గనుక యీలోగా వెళ్ళుట ఆహ్వాన సంఘసభ్యులుగా కేరి ఆ యెన్నికలందు పాల్గొన ప్రార్థించు చున్నాను.

నల్లూరు పాపయ్య,

కన్వీనరు.

(ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాజనసభ-ఆహ్వాన సంఘము.)

## మద్రాసు నేషనలిస్టుపార్టీ

నిన్నటిదినమున తమిళనాడు కార్యాలయముందు మద్రాసు నేషనలిస్టు పార్టీవారు డా॥ పి. నరదరాజులనాయుడుగారి యధ్యక్షతన సమావేశమయి యీక్రింది తీర్మానముగావించిరి:—1. భారతదేశ విమోచనము కొరకును, రాజకీయశైలీలు తగువిధమున అదరింపబడుటకును జతీంద్రనాథ దాసుగారు నిరాచారదీక్షబూని గావించిన మహద్భుత ప్రాణత్యాగమును యీ సభవారు కొనియాడుచున్నారు.

2. జతీంద్రనాథదాసుని క్రూరమరణమునకు ప్రభుత్వమువారే బాధ్యులనియు, రాజకీయనిర్బంధులకు ప్రత్యేకశైలు యేర్పాటుచేయబడి, వారికి తగిన పౌరకర్మము లేర్పాటు చేయబడుటకు ప్రభుత్వమువారికనయినను తగుచర్యదీక్షింపవలసియున్నదనియు, యీసభవారభిప్రాయపడుచున్నారు.

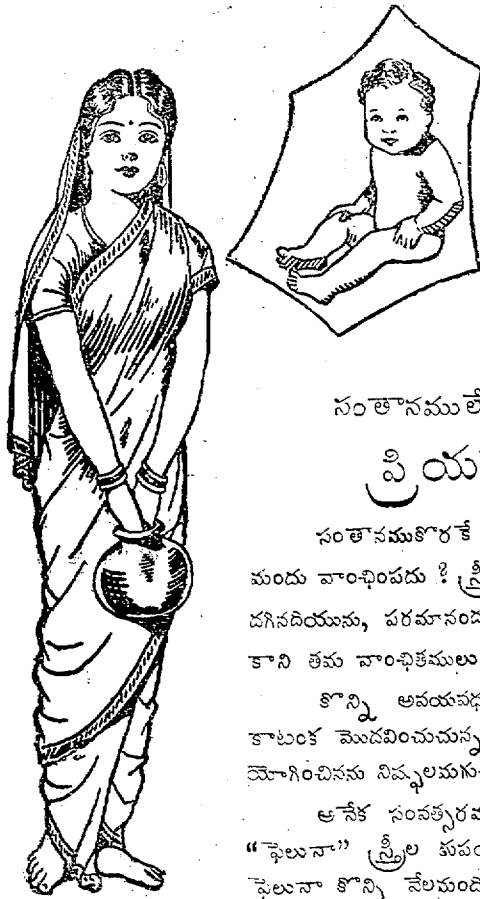
3. ఈపార్టీ సభ్యులు రాష్ట్రీయందలి వివిధప్రాంతములందును సంచారమునలీసి, జిల్లాసంఘముల నేర్పాటుచేయవలెననియు, యీ పార్టీయొక్క రాష్ట్రీయమహాసభ రాబోవు జనవరిలో జరుపబడుట కేర్పాటు చేయవలెననియు, యీసభవారు పార్టీ సభ్యులకు విన్నవించుచున్నారు. (అ. వె.)

## దంత చూర్ణము

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లతోముటవలన చిగుళ్లుగట్టి పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకాటకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు బొంబాయి.



సంతానములేని ప్రతి స్త్రీ యొక్క

## ప్రియమైన కోరిక

సంతానముకొరకే యే స్త్రీ రహస్యముగా తన హృదయముందు వాంఛింపదు? స్త్రీకి మాతృత్వమెక్కువ యార్హ్యవలెందదగినదియును, పరమానందకరమైనదియు నగుదశయై యున్నది. కాని తమ వాంఛితములు నెఱవేరని స్త్రీ లెంతమంది లేరు?

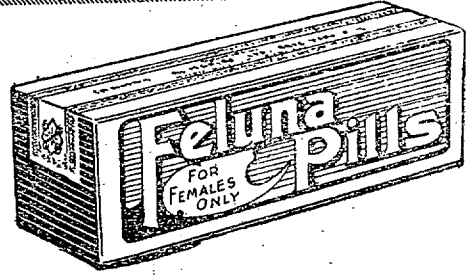
కొన్ని అవయవధర్మలోపము లామె కోరిక లీడేరుటకాటంక మొదలించుచున్నది. ఎన్ని విధముల ఔషధములు సుపయోగించినను నిష్ఫలమగుచున్నది.

అనేక సంవత్సరముల విశేషపరిశ్రమా ఫలితమైన "ఫెలునా" స్త్రీల కుపయుక్తమైన ప్రశంస నీయావధము. ఫెలునా కొన్ని నెలలుండి స్త్రీలకోర్కెల సఫల మొనరించినది. అది తిన్నగా స్త్రీయొక్క అవయవలోపము లుండుస్థానమునకు పోయి, ఆ ప్రదేశమును శుభ్రముచేసి, ఆరోగ్యముగానుండునట్టానరించి, ఆ అవయవక్రమమును సరిచేయును. స్త్రీవిరుద్ధములైన వ్యాధులన్నింటిని నిర్మూలించును. అన్నిటికంటె ముఖ్యముగా గర్భోత్పత్తికి తోడ్పడును.

శరీరదారుధ్యముగల సంతానములేని యే స్త్రీయును, చింతింప నవసరము లేదు. ఫెలునా ఆపరిమితముగ సాయపడుటయే గాక, ఏస్థితిలో నున్నను స్త్రీ ఆరోగ్యాభివృద్ధికి తోడ్పడును.

**FELUNA PILLS**  
for females only

హిందూదేశము, బర్మా నీలోను లందు అందఱు కెమిష్టులవద్దను, అన్ని స్టోరులందును లభించును. సీసా ర్థ: 2-4-0. లేక సోల్ ఏజెంట్లు:— పటేల్ అండ్ థిండ్, పోస్టుబాక్సు 888 బొంబాయి; దాదా అండు కో, నై నాబజారు, మద్రాసు.

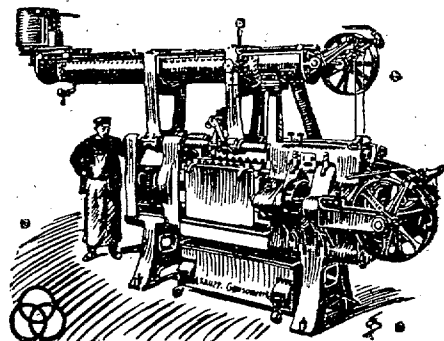


## KRUPP AUTOMATIC OIL EXPELLER

జగత్ ప్రఖ్యాతిగాంచిన

కుప్ప ఆయిల్ యక్సు వెల్లరు

ప్రపంచము దంతటలోను గొప్పది యగు కుప్ప ఫ్యాక్టరీలో తయారుచేయబడినది. దీనితో సమానముగా పని యిచ్చునది రెండనదిలేదు.



హిందూదేశములో పని చేయుచు 600 కుప్ప వెల్లరులలో 500 కుప్పయక్సు వెల్లరులు అయివున్నవి. గనుక యీ యక్సు వెల్లరులు అసమానమైన పని చేపకనే తెలియుచున్నది.

పళ్లచక్రములు, వరము, కోనులు మొదలగు సామానులు అరగకుండునట్లు, గాస్పెషల్ క్రోముస్తీలుతో తయారుచేయబడినవి. వేరుశనగ, కొబ్బరి, నువ్వులు, అముదము, అవిశి, ఆవాలు, గానుగ మొదలైన అన్ని నూనెలు తీయవచ్చును. అముదమును, నువ్వులు అడుటకు యీ యక్సు వెల్లరు గాక యితర మేకర్ను పనికిరావు. స్వేరుపార్టుస్ సిద్ధముగా దొరకును.

ప్రాప్తెటరు  
సి. వి. రెడ్డి బి. ఎ.

సోల్ ఏజెంట్లు:—ఆంధ్ర యింజనీరింగు కంపెనీ,  
యింజనీర్లు, బెజవాడ